ÜLKÜCÜ HAREKET

Üzerine Notlar

Dr. HAYATİ BİCE

ÜLKÜCÜ HAREKET
Üzerine Notlar

HAYATİ BİCE

kitapyurdu.com
DOĞRUDAN
YAYINCILIK

Dr. Hayati Bice

1959 yılında Tokat'ta dünyaya geldi.
Aslen Kuzey Kafkasya Karaçay Türklerindendir.
İlk ve orta öğrenimini Tokat'ta tamamladı. Yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamladı (1982). Aynı fakültenin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği'nde başladığı (1985) uzmanlık eğitimini takiben Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı oldu (1989).

Uluslararası Hoca Ahmed Yesevî Türk-Kazak Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı (1994-1995). Halen T.C. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nda çalışmaktadır.

12 Eylül 2012 tarihinde kurulan Ülkücü Yazarlar Derneği (ÜLKÜ~YAZ) Kurucu Genel Başkanıdır.

Tıp alanındaki ve sosyokültürel konulardaki birçok araştırma ve incelemesi çeşitli bilim ve kültür dergilerinde yayınlandı.

Ankara'da yayınlanan Türk Yurtları dergisinin yayın yönetimini üstlendi (1990-1993).

Dr. Hayati Bice, evli ve üç çocuk babasıdır.

Yayınlanan Kitapları:
Divân-ı Hikmet [TDV yayını, 8.baskı, 2018],
Kafkasya'dan Anadolu'ya Göçler [TDV yayını, 1989], Hoca Ahmed Yesevî Türbesi [Kültür Bakanlığı yayını, 2.Baskı Türk-Exim-Bank, 1993], Antimikrobial Tedavi Rehberi [Köklem yay.,1991), Annenin Rehberi [TDV yayını, 9. baskı 2018], Pîr-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevî [H yay., 2016], Yesevî Ata'dan Öyküler [H yay., 2017], İşaret Taşları [Akçağ yayınları, 2018], Türk Yurtları Üzerine Notlar [Akçağ yayınları, 2018], Türkistan Rüyası [Post yayınevi, 2019]; Ülkücü Hareket Üzerine Notlar [4. Baskı, Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık, 2020]; Divân-ı Hikmet'in Kavram Haritası [Hitabevi Yayınevi, 2023] .

İletişim: hayatibice@hotmail.com

Hayati Bice / Bütün Eserleri

Ülkücü Hareket Üzerine Notlar

İnternetten Satış:

https://www.kitapyurdu.com/yazar/dr-hayati-bice/8225.html

İTHAF

Bu kitabım,

Azerbaycan Türkleri'nin yiğit evlâdı,

'şifâ bulmaz pantürkist'

Ebulfez Elçibey'in

azîz ve müşfîk ruhunun

uçmak bahçelerinde huzur bulması

niyâzına adanmıştır.

Allah'ın rahmeti O'na…

Dr. Hayati Bice

İçindekiler

Sözbaşı

'Türk Yurtları Üzerine Notlar' adlı kitabımdan sonra, bu defa Ülkücü Hareketin temel koordinatları üzerine düşülmüş notlarımı içeren yeni bir kitap ile huzurlarınızdayım.

Gündelik, sığ siyasi tartışmaların uzağında durmağa çalıştığım ancak, güncel siyaset çalkantılarını da anlamayı mümkün kılacak ülkücülük yazılarında, öncelikli olarak ülkücü hareketin kırk yıllık birikimi analiz edilmeğe çalışılmıştır. Ülkücü harekete, kalıcı katkıları olacağına inandığım bu yazılar arasında, ülkücü ahlâkı ele alan ayrıntılı değerlendirmeye dikkat çekmek isterim. Kitabın ilk bölümündeki sekiz makalem bütün ülkücüler için önem taşıması yönüyle kitabımın adının "Ülkücü Hareket" ile ilişkilendirilmesinin gerekçesidir. Ülkücü gençlerin, hareketin mazisi hakkında sağlam bir çıkış noktası edinebilmeleri için bu makalelerimi dikkatle okumalarını öneriyorum.

Ülkücü Hareketin gerek teorik planda, gerekse günlük söylemlerinde yola çıkıldığı andan itibaren önemli bir yer tutmuş olan Türkbirlikçilik / Pantürkizm / Turancılık konusunu da derli toplu olarak vermeye çalıştım. Pantürkizm söz konusu olduğunda hemen daima onunla birlikte gündeme gelen Panislâmizm / Müslümanbirlikçilik düşüncesinin bugünün dünyasında nasıl değerlendirilebileceğini de ele aldım. Dikkatli okur, Türk milliyetçilerini, Turancılık düşünceleri üzerinden hayâlcilikle suçlayanların, topluma sunabileceği ve gerçekleştirilebilir olma ihtimali olan bir ütopyadan yoksun olduklarını da fark edebilecektir.

Bu yıl bağımsızlıkları üzerinden yirmi yıldan daha uzun bir süre geçmiş olan kardeş Türk Cumhuriyetleri'ndeki gelişmeleri de kısaca değerlendirmeğe çalıştım. Gönül bu konuda hep güzellikleri dile getirmek istese de, -okuru yanıltmama adına- reel dünyanın acı gerçeklerini dile getirmek zorunda kaldığımı da kaydetmeliyim.

Akademik yayınlarda -belki de biraz zorunlu olarak- görüldüğü üzere okuru sıkan ve pek çok okurun başladığı kitabı bir kenara bırakmasına yol açan bol ve uzun dipnotlar yerine ilgili okurun ufkunu genişletecek ipuçlarını içeren ayrıntıları, her makalenin sonunda kaynağına işaret ederek kısaca verdim.

Bu 3. baskıda önceki baskılarda son görevi olarak Dışişleri Bakanı olarak söylemleri ve buna nerredeyse % 100 aykırı icraatı değerlendirilen Ahmed Davutoğlu'nun Başbakanlık dönemini değerlendiren bir yazı eklenerek ilgili makalelerin güncellenmesi sağlandı. "Türk Yurtları" konulu bir diğer yazımın yerini, bağlamını dikkate alarak değiştirdim. Birkaç makalemde ise bana ulaşan eleştiri ve düzeltmeler dikkate alınarak küçük ekleme ve tashihler yapıldı.

Bu vesile ile eserimin elinize ulaşmasını sağlayan Yayınevi çalışanlarına, yılların göz nurunun ürünü olan araştırma yazılarımın dergi koleksiyonlarında kaybolup gitmesi ve bilgisayar arşivimde eskimesi tehlikesinden kurtararak ilgili okurlara ulaştırılmasını sağlamaları nedeniyle teşekkür ederim.

Allah yâr olsun...

Dr. Hayati Bice

Ankara, 1 Mart 2017

ÖNDEYİŞ

"Babamı Özledim", Ben de…

Bir "Ahmet Şafak klibi"nin ismi bu yazımın başlığındaki özlem dolu iki kelime… Klibin hızlı ritminde, hızla yağan bir yağmurun pencere camlarından süzülüşünü yakalayamamak gibi kaçıp kaybolan kelimeler, Ahmet Şafak'ın Türk yüreğinden damıttığı sözler beni daha ilk dinleyişimde duygulandırdı: Önce vefatından bugüne yirmi yıl geçen babamı hatırladım; sonra ilk kez baba olduğum sabahı ve nihayet çok sevdiğim ilk göz ağrısı bazı kitaplarımın elden yitirilişini… O gece defalarca dinledim bu klibi, her defasında yeni yeni duygu dalgalanmaları ile…

Klibdeki eserinin -aşağıda vereceğim- sözlerini gönderen değerli ülkücü Ahmet Şafak ile, yazıştım sonra… Sordum şiirindeki kitap meselesini… Dinledim öyküsünü… Anlattım ona kendi kitaplarımın 12 Eylül fırtınasında ilk kez toptan yitiriliş macerasını… Sonra bir daha, bir defa daha… dinledim…

Ve sonra, o gece rüyamda babamı gördüm yine, son görüşümden yıllar sonra…

"Kitap Korkağı" Bir Neslin Vebali de Darbecilerindir!..

Öğrencilik yıllarında üç ayda bir aldığımız 285 liralık yüksek öğrenim kredisinin 100 lirası teşkilata aidat ise, bir 100 lirası da kitaplığıma aldığım ilk kitaplarıma gitmiştir. Böylece daha öğrencilik yıllarımda epeyce kitabım olmuştu. Sonra mecburi hizmete gittim ve bekâr evimdeki kitaplarımı da koli koli, Ankara'dan İzmir'deki baba evime gönderdim. O günlerde asılsız ihbarlarla da olsa bir çok ev basılmakta ve basılan evlerden bulunan malzemeler suç unsuru olarak teşhir edilmekte idi.

Dinamitler, tabancalar ve değişmez bir aksesur kitaplar: Fiyakalı bir de etiket: “Örgütsel Doküman”…

İşte o günlerde babamın bir komşusunun evi, aranan oğlu nedeniyle basılır; “solcu bir militan olan oğul”un epeyce kitabı da suç unsuru olarak kaldırılır baskını yapan güvenlik güçleri tarafından. Geriye kalan kitapları ailesi eve çağırılan bir sahhafa “üste para istenmeden bedava”ya verilir. Uyanık sahhaf bozması, “Çevrenizde başka böyle kitabları olan var mı?” diye sorunca da o komşu iyiniyet ile babamın evini gösterir. Babamın kapısına dayanıp kitaplıktaki kitapları görünce ağzı sulanan sahaf bozuntusu, babama adeta şantaj yapar: “Bunların hepsi, hele de Türkeş’in kitapları kesinlikle yasak yayın. Birisi sizi ihbar etse yanarsınız. Oğlunuzun filan olduğuna aldırmazlar, sıkıyönetim savcılarına derdinizi anlatana kadar üç ay yatarsınız hapiste…”

Sahhafın niyeti bozuk olsa bile anlattıklarında gerçek payı yok değildir. Nice oğlu-damadı aranan aile büyüğünün başına gelmiştir benzeri olaylar… Sağda-soldan birçok insan yaşamıştır benzeri baskınları, gözaltılar…

Neticede kitaplığımdaki Töre, Devlet, Genç Arkadaş, Hasret, Ülkücü Kadro, Nizâm-ı Âlem, Türk Edebiyatı, Milli Eğitim ve Kültür dergileri koleksiyonları ile yüzlerce kitabım çuvallarla kapıya dayanan kamyonete yüklenir; üç-otuz paraya “bir beladan kurtulmanın sevinci” ile elden çıkarılır.

Babam o sırada okumakta olduğu İmam-ı Gazalî’nin Kimya-ı Saadet kitabı ile üç cildlik Hasan Basri Çantay’ın “Kurân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm”ini de vermeğe gönlü el vermez. Ancak yüzsüz sahaf onları da koparıp elinden almak ister, aynı tehdidi kullanarak; fakat babamı kandıramaz.

Mecburi hizmet yaptığım ilçeden İzmir’e bir tatil vesilesi ile ilk gelişimde kitaplığımdaki tüm kitapların –ki aralarında o zamanlar çok pahalı olarak ithal edilen üç cildlik Sobotta Anatomi Atlası gibi değerli temel tıp kitaplarım da vardır- yerinde yelle

estiğini gördüğümde hissettiklerimi kitapsever okurlar tahmin edebilir. Sahaf bozuntusunun adice bir şantaj ile kitaplarımı kaldırması öyküsünü dinlediğimde hissettiğim öfkeyi de beni tanıyanlar, anlayabilir.

Ne çare, artık yapılacak hiçbir şey yoktu; sahaf bozuntusunun adresi bile elimizde yoktu ki bulup hıncımı olsun, çıkartayım.

Ahmet Şafak'ın "Babamı Özledim" eserindeki "kitap bağlamındaki birkaç kırık-dökük satır" bu yüzden beni çok sarstı; O'nun duygularını kısmen anlayabildiğimi düşündüm.

"Kitaplık Yağması" felâketim bununla kalmadı; mecburi hizmetten sonra geldiğim Ankara'daki beş yıla yakın ihtisas eğitimim sürecimde yeniden biriktirdiğim yine birkaç kitaplık dolusu kitabımı bu defa iki yıl kadar sürecek askerliğim nedeniyle bekâr evimi tasfiye ederken kaybettim.

Bu defa kitaplarımı değerini bilecek eş-dost ve arkadaşlara taksim edip -kendi rızam ile- dağıttım. Bu gönüllü dağıtımdan sonra da ikinci kitaplığımdan geriye kalan kitaplar oldu ve onlar ise bekâr evimi devrettiğim şimdi bir üniversitede profesör olarak görev yapan bir ülküdaşıma "arkadaş mirası olarak" kaldı.

Üçüncü 'kitap yağması'nı ise depremzede olarak Yalova'da yaşadım; 1992-1999 yıllarında hem evimde, hem de bir vakıf gibi çalışan özel kliniğimde oluşan iki hatırı sayılır kitaplığı, deprem sonrası Yalova'dan ayrılırken yeniden elden geçirmek -ve zorunlu olarak kısmen tasfiye etmek- gerekti. Bu defa da bazı kitaplarım, dergilerim Yalovalı ülkücü gençlerin payına düştü.

Şimdi son 10 yıldır Ankara'da yeniden oluşan ve giderek çocuklarımın aldığı popüler kitaplarla da değişik kulvarlarda zenginleşen kitaplığımdaki eserlerin akıbeti ne olur bilemiyorum ama artık bu kitaplığımda öncekilerin akıbetine uğrarsa yeniden bir kitaplık oluşturma enerjisini ve daha önemlisi vaktini bulamayacağım sanırım.

"Kuşlar da Kader İle Uçarlar"

Bu yazıya Ahmet Şafak'ın bana merhum ve mağfur babamı, -hattâ bütün babaları- hatırlatan Babamı Özledim şiirinin bendeki yankısını yazarak başlamıştım. Babamı hatırladığımda hiç unutamadığım bir olayı da anlatmam gerek.

Yıl 1979, Ecevit Başbakan, İrfan Özaydınlı İçişleri bakanı; askerler -Orgeneral Bedrettin Demirel'in itirafı ile- darbe ortamının olgunlaşmasını bekliyorlar ve Ankara'da "ülkücü şehid" çıkmadık fakülte neredeyse kalmamış... İşte o karanlık günlerde birgün babam, evde beni bir kenara çekti; belli ki önemli bir konuyu konuşacaktı. "Oğlum", diye söze başladı: "Hergün sabah yedide daha hava ağarmadan gidiyorsun okula, her akşam da yatsı zamanı geliyorsun. Fakültede bu kadar zaman ders için kalmadığın belli. Nedir bu durum? Anlat bakalım."

Tam da Kahramanmaraş'ta kanın gövdeyi götürdüğü günlerdi. Fakültede hepsi de Pol-Derli polislerden kırk kişilik bir karakol kurulmuştu; komünist militanlar kadar bu militanlaşmış polislerin de hedefi halinde idik; en ufak bir bahane ile karakola çekilip bazı gaddar polislerin fizikî saldırısına uğruyorduk.

Tıp Fakültesi'ni kazanmak başarısını gösterip oğlunun tahsili için henüz genç yaşında emekli olarak Tokat'tan Ankara'ya taşınıp, hayatını buna göre yeni baştan kuran bir babanın önündeydim. Kısa bir an düşündükten sonra her şeyi olanca açıklığı ile babama anlatmağa karar verdim: "Baba" dedim, "Okulda öyle bir durum var ki, öyle bir mücadelenin ortasındayız ki, hergün saldırıya uğrayabiliyoruz. Bu yüzden de hergün gözaltına alınıp tutuklanabiliriz, yaralanabiliriz, hatta ölebiliriz. Bu yüzden okula grup halinde gitmeye, grup halinde derse girmeye ve grubun son üyesinin okuldaki dersi ve özellikle devam mecburiyeti ağır olan laboratuvar çalışması bitene kadar beklemeye mecburuz. Tek düşürüldüğümüz takdirde başımıza her şey gelebilir. Erken gidip geç gelişlerimin nedeni budur."

Bu sözlerim üzerine babamın içerisine düştüğü durumu, karşılaştığı tehdidi şimdi –bir baba olarak- tahmin edebiliyorum ama o günlerde henüz fakülte 3. sınıf öğrencisi bir genç olarak bilemezdim.

Babam omuzlarımdan tuttu ve şöyle dedi: "Allah'ın dediği olur oğlum. Mücadelenize devam edin; vatan için verilen bir kavgada geri dur diyemem. Kaderinde ne varsa onu göreceksin; nasibinde Tıp fakültesini bitirerek doktor olmak varsa olursun; değilse olamazsın. Kuşlar bile kader ile uçarlar oğlum..."

Oğlu Tıp fakültesinde okuyan memur emeklisi bir baba için bu sözleri söylemenin hiç de kolay olmadığının pek çok örneğini, birçok ülküdaşımızın bu tür durumlar nedeniyle aileleri ile yaşadığı sıkıntılı süreçlere tanıklıklarımı hatırlayınca babamın fedakârlığını daha iyi anlıyorum.

Yıllar sonra bu "Kuşlar bile kader ile uçarlar" sözünün bir tasavvuf büyüğünün sözü olduğunu öğrendiğimde şaşırmıştım: Acaba babam bu sözü kendiliğinden mi söylemişti; yoksa o tasavvuf büyüğünün sözü olarak hafızasının bir yerinde duruyordu da oradan mı çıkarmıştı? Ne yazık ki, bunu hiç öğrenemedim; çünkü bu "Kuşlar bile kader ile uçarlar" sözünü bir evliya nasihati olarak yazılı olarak gördüğümde, babam artık bu dünyada değildi.

***

Bakın Ahmet Şafak'ın bir klibi, bir şiirindeki birkaç satır bana neleri hatırlattı; neleri yaşattı... Buyurun siz de okuyun bakalım aynı sözleri; bakalım sizler neler hissedeceksiniz:

Babamı Özledim

Her yağmur yağışında, her güneş batışında

Hatıralardan babam süzülür gözüme gelir,

Sessiz yaşamış, sedasız ölmüşlerdir.

Ana şefkati yanında okunmaz esâmeleri.

Babalar ölüm meleği konduğunda ocağın ortasına, fark ettirirler kendilerini...

Çile, boğuşma, emek ve kavgayla geçen bir ömürden arta kalan sessiz bir vedadır bu;

Yüklenir çağa-çoluk aşkına, hayatın yükünü,

Anamın arkasında bir dağ, kolu kanadın ocağın üstünde,

Anamın dağı çökmüştür; sarsıntıyı anlamaz çocuk yürekler...

Hayat, yedi düvel askeri gibi üşüşmüştür üstümüze.

Babam vatan bellediği yuvasının dağ gibi dertlerine vurmuştur kendini

Ve vurulmuştur Mehmetçik gibi vakitsiz.

Gözlerimden akar damlalar, yağmur vurduğunda cama

-Artık baba olduğumdan mıdır ne- oturur,

Babama değil kendime ağlarım...

Meğer gözyaşı da yakışırmış baba olduğunda erkek adama.

Yoksul evlerin canı imiş baba sevgisi,

Ve herkesin yüreğinde bazen bir bamteli kopmasıymış babanın yitikliği...

Hayat kendi hükmünü koyar derdi babam;

Bu hükümde sana bir müjde var baba!

Eylül fırtınasında senden kurtarabildiğim kitaplarımı; hayat,

Bebe bisküvisi, ayakkabı, kalem, silgi...

Ve ilaç fiyatına aldı benden;

Kitaplarımı sattım ve gözyaşımı içime attım.

Unuttum beni kaç kez tokatladığını,

Ve her tokadının ardından gizli gizli yandığını…

Sırtıma çevrilmiş pusuların önüne atılışını ve yüreğini koyduğunu canım yerine;

Babalar böyledir işte…

Bir sertlik kalkanıyla buğulanır yüzleri;

Gülmez gibidirler, çocuk şefkatini bilmez gibidirler..

Hayatımızın ilk yanılgısını alırız baba olduğumuzda.

Meğer kahkaha atmak isterlermiş,

Sarılmak minicik ellere, öpmek doyasıya ne çok hevesleriymiş.

Anam anlatırdı inanmazdık,

Bir su damlasının kayıp gitmesi gibi ellerimizden;

Ya da bir yıldızın yer değiştirmesi gibi gökyüzünde…

Yitirdikten sonra bir dağı, anladık,

Şimdi çek babam, çek diye bir mesel dudaklarımızda…

Çektikçe hayatın yükünü omuzlarımda,

Kederimi yatırmak isterim kabristana ve ağlamak isterim toprağına yüzümü vurup;

Bilirim kalkmasa da doğrulup

Yattığı yerden hisseder beni.

Üzerindeki otları kırçıl sakalları gibi okşarım.

Yağmur da yağarsa hani, iyi olur ha;

Birlikte ağlarız yitikliğimize...

Ve haykırırım ve söylerim bağırarak,

Yıllardır söyleyemediğimi:

“Baba!.. Duyuyor musun beni?

Baba olduktan sonra daha çok özledim seni,

Daha çok özledim seni,

Daha çok özledim seni!..”

Her yağmur yağışında,

Her güneş batışında hatıralardan babam süzülür, gözüme gelir.

Babam süzülür, gözüme gelir..

Babam süzülür, gözüme gelir...

Ahmet Şafak

***

Bu bayram arefesinde bayramınızı kutlarken, eğer halen hayatta ise babalarınızın değerini bildiğinizi göstermenizi beklerim.

Eğer ki, hayatta değillerse uygun bir vakit ayırın kendinize ve bir köşeye çekilin ve Ahmet Şafak’ın “Babamı Özledim” şiirini dinleyin; yine dinleyin, tekrar dinleyin...

Sonra babalarınıza okuyacağınız dualarla ruhlarını şâd etmenizi isterim; bir de duanıza Rahmet-i Rahmân’a gark olmuş babamı da ortak etmenizi...

Gözlerinizden yaşlar yürürse, bırakın dilediklerince yürüyüp gitsinler...

I

TÜRK-İSLÂM ÜLKÜSÜ'NÜN KOORDİNATLARI

1. İslâm Ruh & Türk Beden

-"Türklük Bedenimiz İslâmiyet Ruhumuz" değil mi ezelden ebede?-

Bedenlerimizin ilk hücrelerimizden başlayıp tepeden tırnağa bütün özelliklerini taşıyan DNA kodlarımız hakkında yazdığım yazılara bakarak, bedenlerimiz içerisinde canımızı dirilten ruhumuzu ihmal ettiğim gibi bir izlenim edindim. Oysa Ülkücü Hareketin lideri Başbuğ Türkeş'in veciz ifadesi ile "Türklük bedenimiz, İslâmiyet Ruhumuz… Ruhsuz beden ceset olur." şiarı ile tanışmadan çok önce, daha çocuk denilecek yaşta bu kavramlar ile tanışmıştım. Rahmetli babamın, Tokat'taki bir konferansından geldikten sonra okuduğu Necip Fazıl Kısakürek'in "Hitabelerim" kitabında gördüğüm bir sahne vardı. Öylesine kazınmış ki zihnime, aradan geçen kırk yıldır silinmemiş.

Şöyle şairâne bir benzetme ile anlatıyordu Üstad Necip Fazıl, Türk'ün İslâm ile yeni bir hayat kazanmasını:

"Bana sorarsanız, Orta Asya'dan Anadolu yaylasına inen bozkurt, en saf aynadan daha berrak bir su başında, gözlerinin ateşine dala dala söğüte döner, istihale eder." [1]

Çocuk yaşta, 'Bir "kurt" nasıl bir "söğüt"e dönüşür, neden başka bir şeye dönüşmez de söğüte dönüşür?' gibi soruları sormaktan çok uzaktım; ama bugün gibi hatırlıyorum: Eskişehir'de Sakarya nehrinin kaynağı başında, suyun göllendiği bir yerde su içmek için eğildiğinde ayna gibi berrak suda kendi yüzünün yansımasını gören bir kurt, bakışlarının keskinliğinden yansıyan enerji ile toprağa kök salıp aşağı salınan dalları sular ile vuslata eren bir söğüt oluyordu.

Bilmem aradan ne kadar geçmişti; öğrendim ki o kurt, Ergenekon'dan Türklerin çıkışında öncülük eden bozkurt,"kök

börü"dür, Türk'ün şanlı tarihinin muhteşem bir safhası olan Osmanlı çınarımız, Söğüt kasabasından kök salmıştır. Türk tarihinin Türkistan coğrafyasında yaşanmış en önemli dönüşümünü, Anadolu'ya taşıma hatası ve buna paralel anakronizm ihmal edilecek olursa, ne kadar güzel bir benzetme idi…

"İslâm Ruha, Türk Beden: Ne güzel uymuş!…"

Bugün bilim adamları, insanın gen haritasını çıkartıp insan topluluklarının genom ölçeğinde benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymağa çalışırlarken, insanın *"ruh"* denen bir başka cevheri olduğu, genellikle ihmal ediliyor, diye düşünüyorum.[2] Bu nedenle Türk genom projesi yazılarından sonra, Türk ruh coğrafyasında ezelden başlasa bile ebedde bitmeyecek bir yolculuğa çıkmak istiyorum. Bu yolculuk sürecinde, ülkücü hareketin özel durumunu da ele alacağım. Bunun için yol azığı olarak gerekli olacak donanımı Türk tasavvuf dünyasının engin ufuklarından derleyeceğim. "Ya Allah, Bismillah…"

Türk tasavvuf geleneğinde, insanı, insan eden asıl cevherin ruhu olduğu vurgulanır. Sadece Yunus'un:

"Ölen hayvan imiş, âşıklar ölmez"

dediği mısra üzerinde düşünülse bile, insanda ölümsüzlük iksiri taşıyan bir öz olduğu anlaşılabilir.

Bu ölümsüzlük iksirinin bütün insanlara olduğu gibi Türk genetik mirası ile ilk hücresinden itibaren DNA'sı kodlanan Türk soylu insanlardaki varlığı hakkında konuşabiliriz. İşte bu noktada, -artık kesin olarak kanıtlandığı üzere- tam on bir asırdır, Türk bedenlerimize üflenen İslâm ruhumuzun neliği, niceliği, niteliği hakkında sorulacak soruları ne tarihî kitabelerde, ne de mitolojik söylencelerde bulabiliriz.

Bu ölümsüz cevherin, ruhun, beden ile mutabakatı noktasında söylenebilecek söz arandığında, en önce -ve herşeyden

önce- kutsal referanslara başvurmak gerekir. "Apaçık Kitab" Kur'an-ı Mübin'e baktığımızda bu konuda bir üstü kapalı ifadeden başkasını göremeyiz: "Ey Muhammed! Sana ruhtan soruyorlar. De ki: *"Ruh Rabbimin bildiği bir iştir ve size ilimden ancak az bir şey verilmiştir."*[3]

"Az bir şey verilmiştir", ama verilmiştir!...

İşte bu verilmiş az birşeylerden bir kısmı, Türk tasavvuf tarihinin zirve isimlerinin eserlerinde bulunabilir. Arayalım, bakalım.

***

Yıllardır okuduğum halde, bütün sırlarını hâlâ çözemediğim, Dîvân-ı Hikmet'te bakın Ahmed Yesevî hazretleri tâa, ana rahminde ilk kalb atımının oluştuğu güne giderek (nasıl gitmiş acaba?) ne diyor:

Rahim içinde belirdim, ses geldi;
"Zikir söyle!..„ dedi, organlarım titreyiverdi
Ruhum girdi, kemiklerim Allah" dedi;
O sebepten altmış üçte girdim yere. [4]

Bir insan ana rahminde ilk kalb atımı ile, bedeninde 'zikrullah'ın başladığı günleri hatırlayabilir mi derseniz; "Yesevî ol, hatırla" demekten başka bir şey diyemem.

Bu kıtayı buraya almaktan maksadım, ruh ile beden ilişkisinin başladığı ana dair bir Yesevî tanıklığını yansıtmaktır. Demek ki, anne karnında teşekkül eden ilk hücreden, bölünmelerle belli bir aşamaya varıldığında, insanı insan yapan bir cevher ile tanışmaktadır insanoğlu: Ruh.

Ruh Milletleri ya da 'Ruh Milletleri'nin Mücadelesi

Eminim, bu arabaşlığı gören bazı okurlar bu Ruh Milletleri de nereden çıktı? demişlerdir veya şimdi diyecekler. Öteden beri, yazdığım yazılarda, gereksiz polemiklere muhatab olmak

istemediğimden -ve özellikle de zihni berrak genç okur/yazarlarım için- referanssız yazmamağa çalışırım. Mucidi olmadığım, ruh milletleri teriminin kaynağını sözü uzatmadan, söyleyeyim: Bu 'ruh milletleri' terimini bana öğreten Pîr-i Türkistan Ahmed Yesevî hazretlerinin mürşidi Yusuf Hemedanî'dir. *"Hayat Nedir?"* adı ile Doç. Dr. Necdet Tosun tarafından Türkçe'ye çevrilen ve oldukça ilgi gören Rütbetü'l-Hayat eserinden okuyalım:

"Ruhların farklı olduğunun delili, Hz. Muhammed (s.a.v)'in şu sözüdür: "Ruhlar sıra sıra dizilmiş ordular gibidir. (Ruhlar âleminde) birbiriyle tanışanlar, (dünyada) birbirini sever, ülfet ederler. Tanışmayanlar ise ihtilâfa düşer, çatışırlar". Bu hadis, sahih kaynaklarda mevcuddur." [5]

Bugün, ülkemizde değilse de dünyanın bir yerlerinde, insanların kaç gram olduğunu tartmağa çalıştıkları ruhların tek tip olmayıp, farklı farklı gruplar halinde yaratıldığına dair tarihî bir anlatım… Ne dersiniz, ikna edici mi?

İşte bu kadar açık, Yusuf Hemedanî'nin Türk bedenlere annelerin karnında belirli bir safhaya gelindiğinde üflenen *"ruh"* hakkında, -tam tamına- dokuz yüzyıl önce söyledikleri…

Türk tasavvuf tarihinde ruh-beden ilişkisi hakkında yazılanlar sadece Yesevî hazretleri ile mürşidi Yusuf Hemedanî'nin yazdıklarından ibaret değil… Yunus'tan Niyazî Mısrî'ye birçok Türk sufisi bu konuda söz söylemişlerdir.

Mevlânâ Celâleddin Rûmî'nin Mesnevi ve Divân-ı Kebir'inde de ruhumuzun niceliği/niteliği hakkında pek çok haber/yorum bulunabilir. Bu sufiler, genellikle ruhu bir kuşa benzetip, ölüm anını 'beden kafesinden uçmak' ile tarif etmişlerdir. *(Cennetin Türkçe karşılığının Uçmak oluşu da, bununla bağlantılı olsa gerek.)*

İşaret etmekle yetiniyorum.

Türk Bedenlere Üflenen Ruhlar Nicedir?

Bu sorunun yanıtını vermek işin en zor tarafıdır. Neden derseniz, bu konuda yazacaklarım için -şimdiye kadarki birikimime dayanarak- referans vermem mümkün değil… Ancak yeterince uzun olan Türk'ün İslâm ile şereflendirildiği uzun zamanların tarihine, onbir asra bir bakışla bu hassas konuda bir kanaate varılabilir. Yanlış anlaşılmanın tüm risklerini göze alarak deneyeyim..

Müslüman olmuş halkların toplam kalitesi hakkında ortalama bir değerlendirme yapmak mümkündür. abiliriz. İslâm tarihi denilen ondört asırlık tarihin yıldız isimlerine bakıldığında, (parantez dışına aldığım Asr-ı Saadet döneminin isimlerini ve tüm zamanlardaki istisnaları ayırdığımı önemle vurgulayarak) Türk soylu insanların manevi nitelikleri yönünden diğer müslüman halklar ile bir nitelik farkı arz ettiği ortadadır. Bu konuda objektif olabilmiş, gayrımüslim tarihçilerin değerlendirmesi dahi böyledir; hattâ, çoğunlukla itiraf edemeseler bile, bugünün dünyasında yaşayan sıradan müslümanlar da bu gerçeği, içten içe kabul ederler, etmektedirler. Bu konuda pek çok tanıklığa muhatab olduğumu söyleyebilecek kadar tecrübeye sahibim.

(Asr-ı Saadet dönemini ve tüm zamanlardaki istisnaları tekrar parantez dışına alarak) şu kanatimi çok hakkaniyetli davranarak söyleyebilirim ki, Rabbü'l-Âlemin [âlemlerin Rabbi] olarak, Türk bedenlerin kodlarını farklılaştıran genleri de, kudret elinde tutan Allah, Türk kullarının herbirine, daha annelerinin karnında iken üflenen ruhların kalitesi konusunda, -şükredilesi- bir cömertlikte bulunmuştur.

Bu cümle belki anlaşılmaz gelebilir. Bir örnekle anlaşılmasını kolaylaştırayım: Sadece Allah dostları denilen evliyaların toplumlar içerisindeki karşılaştırmalı oranına, Allah'ın sevgili kullarının Türk tarihindeki yeri ve önemine bir bakın.

Ancak bu tesbitimden yola çıkarak, içi boş bir böbürlenmeye kalkışacak ve elinde –nasıl ve nereden alacaksa- %100 Türk genomu taşıdığını isbatlayan bir gen raporu ile

gelecekleri uyarayım: Kendi ruhları hakkında değilse bile, doğacak ve yeni Türk nesillerini teşkil edecek tek tek kulların ruhları hakkında, -her gebeliğin belirli bir aşamasında, ruhun bedene üflendiği bu dinamik süreç yenilendiğinden- emin olmasınlar. İşin garib tarafı, doğacak Türk çocuklarının ruhanî niteliğinin hayra yönelik olması için, işin başında dua etmekten başka yapılabilecek bir şey de yok.

Bu arada şunu da açıklıkla belirtmek isterim ki, Türk'ün İslâm ile hemhal olduğu, yeterince uzun tarihe bakarak, "ortalama ruh kalitesi"ni dile getirdiğim bu tesbitimi, dileyen ile dilediği ortamda tartışmağa hazırım.

Bu Yazı Niye Yazıldı?

Zor anlaşılması muhtemel olan, çok çetrefil felsefi göndermelerle dolu bu yazının neden yazıldığına gelince, uzun zamandır, genelde Türk milliyetçilerinin özelde, ülkücü hareketin İslâm ile ilişkisi konusunda; gerek ülkücüler, gerekse ülkücülere dışarıdan bakanlar arasında, bir kafa karışıklığı olduğunu görüyorum. Bu kafa karışıklığını anlamak için, sadece önemli bir makalede yer alan -şu mealdeki- başlık bile yeterli: *"Ülkücü Hareketteki İslâm Dozajı"*

Bu düşüncemi paylaştığım bir sosyal iletişim grubunda *"Ülkücü Hareketin İslâmlaşma Dinamikleri"* başlığı altında bir seri yazı yazma niyetimi dile getirince kadim bir dostum uyardı beni: "Başlığı *'Ülkücü Hareketin Din Vizyonu'* diye değiştirmeni tavsiye ederim…" diye…"

"Neden?" dediğimde: "Ülkücülerin İslâm ile ilişkisini çarpıtmak isteyenler hep vardı ve var. Bunlar hemen konuya atlayıp, yine, bizleri değilse de ülkücü hareketin öncülerini, numaradan müslüman olmakla suçlamağa, tekfir etmeğe filan kalkarlar!" dedi…

Dostum bu noktada fazla haksız sayılmaz; ama eğer bu endişe ile hareket edilecek olursa, maça 1-0 mağlub başlanıldı, demektir.

Ülkücü Hareket'in İslâm açısından duruşunu ve konumunu sorgulamak kimsenin haddine değildir; hiç ama hiç kimsenin buna yetkisi de yoktur, hakkı da …

Hiç kimse adına değilse, kendi adıma bu yetkiyi hiç bir Allah'ın kuluna vermediğimi açıkça ilan ediyorum: Ezelden kulu olmakla şereflendiğim ve insan olarak yaratılmakla ebede kadar kereminden nasibdâr olduğum Allah ile arama giremezsiniz beyler…

Necip Fazıl'ın çocukluk dönemimde okuduğum etkileyici bozkurt/söğütağacı tasvirinden yola çıkarak yazdığım bu girişi takip eden birkaç makalemde *"Ülkücü Hareketin İslâmlaşma Dinamikleri"* hakkındaki düşüncelerimi paylaşmak üzere… Âlemlerin Rabbi olan Allah'ımıza emanet olalım.

---

[1] Necip Fazıl'ın Türk askerinin manevi niteliği konusunda çarpıcı değerlendirmeler içeren, nefis ifadelerle süslediği "Mehmedcik Hitabesi"nden bazı cümleler şöyledir:

"Bana sorarsanız, Orta Asya'dan Anadolu yaylasına inen bozkurt, en saf aynadan daha berrak bir su başında, gözlerinin ateşine dala dala söğüte döner, istihale eder. Böylece, kuyruk sokumu, atların cidago kemiğine dayanmış, mücerret madde hızı ve hareketinden ibaret bir yaratık örneği, iç hayatına, ruhuna, sabit mekân içinde hakiki zamanına kavuşur.

İşte Türk'ün, o mücerret madde hızı ve hareketinden ibaret enerji kaynağının gerçek yaşayışı, yine bana sorarsanız onun, sabit mekânına ve hakikî hayatına, yani ruhuna kavuştuğu ve bozkurdun söğüt ağacına inkılâp ettiği andan başlar.

…

Söğüt, Anadolu hassasiyetinin gelin edalı remzi... Anadolu onun dibinde düşünür, içlenir, sevişir, helâllaşır, vedalaşır, kavuşur, halleşir, çabalaşır, hayat sürer.

Bozkurt bir 'mit'tir, bir efsane!

Söğüt remzi altındaki Anadolu ise çarpıcı ve yakıcı bir realitedir, bir vakıa...

Ve işte Bozkurt 'mit'inin söğüt ağacı realitesine kavuştuğu andan başlayaraktır ki, Türk anaları, Mehmetçiklere gebedir.

Felsefede mekân denince madde, zaman denilince de ruh anlaşıldığına göre, Türkte ve onun temel keyfiyet unsuru olan Mehmetçik'de bu varlık şartlarının ikisini birden şahıslandıralım.

Mekân, Anadolu... Zaman, İslâmiyet...

Böylece yeni bir kıyas ölçüsüne kavuşuyor ve Mehmetçik vesilesiyle bir kere daha anlıyoruz ki, Peygamberler Peygamberinden evvel Mehmetçik mevcut olmadığına göre Türk'ün temel keyfiyet unsuru da Müslümanlıktan sonradır, ve işte bizim milliyetçiliğimizdeki dayanak noktası budur:

Ruhunu İslâmiyet'ten alan Türk... Ve bu Türk'ün Türkçülüğü...

...

Ne mutlu Türk Milletine!..

Ne bakımdan?

Allah Resulünün mukaddes hâs ismini, sırf o isme duyduğu sonsuz saygıdan ötürü hafif bir değişikliğe uğratıp "Mehmed" yapan, böylece İslâm ülkelerinden hiçbirinin eremediği bir ruh iffeti gösteren duygu inceliği bakımından...

Bu bakımdan ne mutlu Türk Milletine!.."

Necip Fazıl Kısakürek, Hitabeler, b.d. yayınları, 4.basım Şubat 1994, Sayfa 139-140

Necip Fazıl Kısakürek'in İstanbul, M.T.TB.'de yaptığı "Mehmedcik" Hitabesi ; tam metni için bkz:

http://www.n-f-k.com/nfkforum/index.php?%2Ftopic%2F392-mehmetcik-hitabesi%2F

[2] Bugünkü bilim ruh ve ruh-beden ilişkisinin niteliği hakkında da araştırmalar yapmaktadır. Bu araştırmalar, özellikle ölüm anından ruhun bedeni terk etmesi esnasında neler olup bittiği konusuna yoğunlaşmıştır. Özellikle "ölüme yakın deneyimler" adı verilen gözlemler, insanların ölüm anında yaşadığı olağanüstü olayları konu edinmektedir. Bu konu Holywood filmlerine konu oalcak kadar popülerdir. Türk Tv'lerinde de defalarca gösterilmiş bir örnek, ülkemizde "Çizgiötesi" ismi ile gosterilen "Flatliners" filmidir. Bazı nöroloji uzmanları ise ruhun insan bedenindeki komuta merkezini araştırmaktadırlar. Bu komuta merkezinin, beyinde yer alan ve bugüne kadar işlevi tam olarak belirlenememiş olan beyindeki epifiz bölgesi veya "pineal gland" olarak adlandırılan küçük bir alan olduğu üzerinde bir mutabakat, bugünden oluşmuştur denebilir.

"Pineal Gland" hakkında bir kaynak için bkz. http://www.braininfo.rprc.washington.edu/centraldirectory.aspx?ID=297

[3] Kur'an-ı Kerim, Elmalılı Hamdi Yazır Meali, 17.İsrâ Suresi, 85. ayet. Değişik anlamlandırmalar için Bkz. http://www.kuranmeali.com/ayetkarsilastirma.asp?sure=17&ayet=85

[4] Ahmed Yesevî, Divân-ı Hikmet [Yay. Haz. Hayati Bice],

2. Hikmet, T. Diyanet Vakfı Yay., (6.baskı), Ankara-2010.

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=577230

[5] *"Bilen (Hz. Muhammed s.a.v.), ruhların makâm ve mertebelerinden haber verdi ve: "Ruhlar grup gruptur, sınıf sınıftır" dedi. Eğer ruhların mertebe ve dereceleri aynı olsaydı, ayrı ayrı gruplar hâlinde olmazlardı. Sonra Hz. Muhammed (s.a.v) ruhların iki özelliğinden bahsetti: Tanışma ve tanışmama, ülfet ve ihtilâf. Tanışma ve tanışmama, bedenler yaratılmadan önce (ruhlar âleminde) olur. Ülfet ve ihtilâf ise bedenler yaratıldıktan sonra gündeme gelir."*

"Sonra Hz. Peygamber ruhların bu iki özelliğini açıkladı ve şöyle dedi: "Allah ruhları cesetlerden önce yarattı. Onlar atların koklaştığı gibi birbiriyle koklaştılar." Bedenlerin yaratılmasından önce Hak Teâlâ

ruhları yarattı. Her ruh kokusu ile kendi cinsini tanıdı. Tıpkı atın, kokusuyla yavrusunu tanıyıp diğerlerinden ayırd ettiği gibi. Ruhlar grup grup bu gâye ile (hemcinslerini tanımak için) dolaşırlar. Şüphesiz ki bu tanışma ve tanışmama (nefret), beden yaratılmadan önce vukû bulur."

"Sıra bedenleri yaratmaya gelince, ruh bedene girdi. Tanışma, uyum sağlamaya (muvâfakata), tanışmama da aykırı düşmeye (muhâlefete) dönüştü. Birbiriyle tanışan ruhların kalpleri uyum sağladı. Birbiriyle tanışmayan ruhların kalpleri ise muhâlif oldular."

Yusuf Hemedânî, Hayat Nedir, (Yayına Hazırlayan: Doç.Dr. Necdet Tosun), İnsan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 83.

2. Ülkücü Hareket ve İslâmî Kimlik

-Günde Beş Vakit Secde Eden Bozkurt-

Ülkücü hareket içerisinde 12 Eylül'e yaklaşılan günlerde, fikrî planda alttan alta bir parti-ocak farklılaşmasının oluştuğunu bizim kuşaktan ülkücüler bilirler. Ülkücü hareketin o dönemdeki yayın organları olan Genç Arkadaş, Hasret, Nizâm-ı Âlem dergilerindeki bazı yazıların ve özellikle Nizâm-ı Âlem dergisinin adeta partilerüstü bir müslüman dayanışmasını yansıtan çizgisi, klasik Türk milliyetçisi, bürokratik milliyetçi geleneğin MHP'deki yansıması olan isimleri oldukça rahatsız etmiştir.[1]

Ocaklı-Partili çelişkisi 12 Eylül Döneminin sorgulama ve yargılama sürecine de yansımış, bazı parti yöneticileri, 12 Eylül savcılarının ülkücü gençlik ile kendilerini eylem birliği içerisinde göstererek suçlamalarına şiddetle itiraz etmişlerdir. Hattâ, çok ileri giden bazı itirazcıların hadlerini aşarak birlikte "Dil Okulu" adlı tutukevinde birlikte bulundukları Başbuğ Türkeş'i "cahil gençlere uyarak başlarını belâya sokmak" ile itham ettikleri haberleri de önce fısıltı gazetesine ve daha sonra da anılar, tanıklıklar üzerinden basına yansımıştır. Ülkücü hareketin yakın tarihi, tüm ayrıntıları ile kaleme alınmadığı için bu tür tartışmalar, verimli bir özeleştiri ile sonlanmadığı gibi herkesin birbirini kolayca ihanet ile suçlaması gibi anonim bir hastalığa yol açarak yıkıcı/bozucu bir faktör olarak, dirençli bir virus gibi ülkücü hareketi kemiren varlığını sürdürmüştür.

Ülkücülüğün yazılmamış tarih sayfalarından birisi de, MHP'nin "1969 kongresinden itibaren giderek milliyetçiliği terk edip ümmetçi bir çizgiye sürüklendiği", ideolojik bir kimlik deformasyonuna uğradığı iddiaları ve bu iddiaların doğru olup

olmadığıdır. Bu iddiayı halen de sürdüren bazı "Ulusalcı" çevrelerin dümen suyundaki laik milliyetçiler(!), bu iddialarını daha ileri götürerek tarikatçi kliklerin MHP'yi ele geçirdiğini, MHP'nin Ilımlı İslâm projesine eklemlendiğini, S. Ahmed Arvasî, Namık Kemal Zeybek gibi isimlerin bu milliyetçilikten sapma sürecinin baş aktörleri olarak görevlendirildiklerini dahi -özellikle internet ortamlarında- iddia etmektedirler. Komplo teorilerine meraklı bazı az okumuş, çok bilmişler ise bu İslâmî eğilim güçlenmesini ABD'nin soğuk savaş yıllarında uyguladığı "Yeşil Kuşak Teorisi"nin Türkiye'ye yansıması olarak lanse etmeğe çalışmışlardır. [2]

Aslında bu konuları yazması gereken, 1969-1980 sürecinde MHP'de resmen görev almış, o günlere göz tanığı olan "kıdemli MHP yöneticileri", adetâ dillerini yutmuş bir halde, "anlaşılmaz bir suskunluk sarmalı" içerisinde bulundukları ve doğru dürüst bir hatırat bırakmadan birer ikişer hayat sahnesini terk ettikleri için, bu yazımda göz tanığı olmadığım 1969-1977 tarihlerinde yaşanmış ve etkileri bügüne kadar ulaşan bir sürece ilişkin değerlendirmemi, hiçbir iddiada bulunmadan basın yayına yansıyan bölük pörçük parçaları birleştirerek özetlemek istiyorum.

Dolayısıyla bu değerlendirmemde olabilecek telâfi edilemez haksızlıklara yol açmamak için isimlendirme yapmadan sürecin seyrine anahatlarıyla değinmek isterim. Öncelikle 1969-1977 sürecinde MHP politika ve söylemlerinin İslâmileşmesi olgusundan söz ettikten sonra asıl içerisinde yaşadığım süreç olan 1977 sonrasını, bugünlere kadar uzanan bir perspektiften anlatmağa çalışacağım. Maksadım 12 Eylül sonrası kuşağın ülkücü hareketin mazisi hakkında yanlış algılamalarının giderilmesine mütevazı bir katkıda bulunmaktır.

Başbuğ Alparslan Türkeş'in CKMP Günleri

Başbuğ Türkeş, 27 Mayıs 1960 darbesini yapan kadro olan eski Millî Birlik Komitesi üyelerinden oldukları halde bir iç darbe ile tasfiye edilen ve 14'ler diye bilinen milliyetçi subay

arkadaşlarından dokuzu ile 31 Mart 1965 tarihinde Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP)'ne katıldıktan sonra doğuştan gelen lider vasfının ön plana çıkarmasının tabiî bir sonucu olarak aynı yıl 24-25 Kasım 1967 tarihinde yapılan kurultayda CKMP genel başkanı oldu.

CKMP'nin 8. Olağan kurultayında Türkeş'in kamuoyu önündeki tezahüratlarla "Başbuğ" ünvanını alması yanında kurultayın bir diğer önemli olayı, ilk kez kim tarafından sistematik bir program olarak düzenlendiği konusunda spekülasyonlar yapılan 'Dokuz Işık" esaslarının "Milli Doktrin" olarak kamuoyuna sunulmasıdır. CHP çizgisinin Altı Ok söyleminden esinlendiği hep ileri sürülen Dokuz Işık Doktrini ile MHP çizgisi "Doktriner Türk Milliyetçiliği" gibi 'fiyakalı' bir isme de kavuşmuş oluyordu.

Dokuz Işık doktrinini içeren eser, başlangıçta bir broşür kadar iken üst üste yapılan baskılarında yeni eklenen bölümlerle sürekli hacmi genişletilerek 1980'lere gelindiğinde 400 sayfayı aşan kapsamlı bir metin haline gelecektir.

Kurultay salonunda dağıtılan Millî Hareket Dergisi kapağına konan ve Türkeş'in bir konuşmasından alınan "Davadan döneni vurun" sözleri, bundan sonraki hayatında sürekli Başbuğ Türkeş'in önüne çıkartılacak ve bağlamından koparılan bu sözler, defalarca açıklanmasına rağmen gayrımillî sol yıkıcılığın MHP'ye yönelik antipropagandasının temel argümanlarından birisi haline getirilecektir.

Bu çevrelere göre Başbuğ Türkeş'in CKMP'si içerisinde "albayım, binbaşım" gibi hitaplarla konuşulan "kışla gibi" bir partiye dönüşmüştü. Çünkü, Genel Başkan Albay, önde gelen yardımcıları Binbaşı, Yarbay, Yüzbaşı; parti binasının idare amiri ise bir başçavuştu. Partinin önemli isimlerinden Osman Bölükbaşı'nın, gazetecilere bu durumdan yakınarak: "CKMP'de kılıç şakırtısından, çizme gıcırtısından binaya girmek bile mümkün olmuyor ki…" dediği iddia ediliyordu. Daha sonraları,

dine mesafeli ulusalcı bir çizgiden bakarak MHP'yi irticaî bir parti olarak görenler ise 1969 kongresinden sonra "çizmenin yerini takunya, Kuva-yı Milliye kalpağının yerini takke aldı" diyerek MHP'deki İslâmî yöneliş süreci ile kendilerince dalga da geçeceklerdir.

Türk Siyasetinde Tarihî Bir Dönüm Noktası: 8-9 Şubat 1969 CKMP Kongresi

Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin 8-9 Şubat 1969 tarihinde Adana'da gerçekleştirdiği tarihi büyük kurultay, ülkücü hareketin tarihi kadar Türk siyasî tarihinin de önemli bir olayıdır. Bu kongrenin Ankara veya İstanbul'da değil de Adana'da toplanması konusu üzerinde de değişik spekülasyonlar yapılmıştır. Bunlar içerisinde en makul olanı, bu kongre ile partinin İslâmi bir kimlik kazanması kararının dar çerçevede daha önceden planlandığıdır. 1969 Adana Kongresi ile, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin adı Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirilecek; partinin yeni ismi konusunda görüş ayrılığı çıkmazken, ambleminin "üç hilal" mi yoksa "bozkurt" mu olması gerektiği konusunda tartışmalar yaşanacaktır.

1969 Kurultayı'nın gerçek kahramanlarından olan ve ev sahipliği yapan dönemin CKMP Adana İl Başkanı merhum Faruk Akkülah, il merkezinde bir basın toplantısı yaparak, kurultavla ilgili olarak basında yer alan haberlere cevap vermiş, "yanlış anlaşılan konular" olarak nitelendirilen hususlar konusunda tartışmaları bitirmek üzere ırkçılığı tamamen reddeden, Turancılık anlayışlarının insanlık temelinde olduğunu söyleyen bir beyanname dağıtmıştı.[3]

Türkeş, Adana'da yapılan kurultaya, bir gün öncesinden gelerek 7 Şubat 1969 Cuma günü partililerle birlikte Cuma namazını eda etti. Başbuğ Türkeş, Kurultay çalışmalarını başkanlık divanı üyeleriyle birlikte Adana İl Başkanı Faruk Akkülah'ın ev sahipliğini yaptığı çeşitli toplantılarla sürdürerek kongrede alınacak önemli kararların olgunlaşmasını sağlamıştı.

Başbuğ Türkeş, 1969 kongre konuşmasında İslâmi kavramlara sık sık atıfta bulunmuş ve yeni davadan, ahlâk anlayışından bahsederek: ”İçimizde Tanrı Dağı’ndan taşıdığımız Ergenekon seddini eriten ateş, gönlümüzde, zihnimizde Hira Dağı’ndan doğan güneşin ışığı var. Biz Müslüman Türk’ün öz nizamını, milli nizamı temsil eden millî hareketiz.” demişti.

Kurultayın ana tartışması, milliyetçilik ve İslâmiyet arasındaydı. 14'lerden Muzaffer Özdağ, Rıfat Baykal gibi isimler tarafından desteklenen ve “Atsızcılar” olarak bilinen gençlik grubu ile Ankara ekibi arasındaki gerginlik, fiilen yumruklaşma boyutuna varınca Türkeş, o sırada Gençlik Kolları Başkanı olan Sadi Somuncuoğlu’na talimat verip taşkınlık yapanların salondan çıkartılmasını sağlamıştı.

CKMP Kurultayı’nın ilk gününde partinin yeni ismi belirlendikten sonra ambleminin ne olacağı konusundaki tartışmalar kongreye damgasını vurmuştu. Adana Kongresinin organizatörü il başkanı Faruk Akkülah parti amblemi olarak teklif edilen Üç Hilâl’in anlamını vurgulayan bir bildiri bastırmıştı. Akkülah’ın yanısıra Osman Yüksel Serdengeçti, Dündar Taşer, Ahmet Er, İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, Galip Erdem gibi isimler “üç hilal”den yana tavır koydu. Hüseyin Nihal Atsız’ın etkisi altındaki Türkçü kanattan Niyazi Adıgüzel, Mustafa Ok, A. Haluk Çay ve Ufuk Şehri öncülüğündeki genç üyeler ve Rıfat Baykal gibi asker kökenli parti yöneticileri ise yeni amblemin “bozkurt” olmasında ısrar etmişlerdi. Ancak kongrede amblem konusunda anlaşma sağlanamayınca, bu konunun kurultayın seçeceği yeni Genel Yönetim Kurulu’nda karara bağlanması konusunda mutabık kalındı. “Üç Hilâlciler”in ağırlıkta olduğu yeni MHP Genel Yönetim Kurulu’nun ilk toplantısında partinin yeni ambleminin “üç hilal”, gençlik kollarının amblemininse “bozkurt” olmasına karar verilecektir. Bu tarihî kongre, ulusalcı-lâik çevreler tarafından MHP’den Türkçülüğün de tasfiye sürecinin başlangıcı olarak yaftalanmıştır.

O dönemi anlatan yayınlara bakılırsa 1969 kurultayından sonra, Türkçüler Derneği'ne bağlı H. Nihal Atsız çizgisindeki Türkçü İstanbul grubunu teşkil eden gençler, parti içinde kendileriyle birlikte hareket eden Rıfat Baykal, Muzaffer Özdağ gibi asker kökenli yöneticiler ile birlikte toplanarak "partinin Türkçü misyondan uzaklaştığını" iddia edip, MHP'den uzaklaştılar. Bu tavır, süreç içerisinde resmî ideoloji ile dirsek teması içerisindeki, klasik bürokratik milliyetçiliğin takipçisi isimlerin partiden tamamen uzaklaşmasına neden oldu. MHP bünyesinden Türkçülük eksenindeki bu kopuş, 12 Eylül 1980'e kadar süren bir soğukluğa yol açtı. Türkeş'i "Türkçülük"ten taviz vermekle suçlayan grup, MHP'yi de ümmetçi ve Anadolucu bir çizgiye kaymak ile tenkid ediyordu. Hattâ 14'lerden Muzaffer Özdağ, Rıfat Baykal, Numan Esin, Mustafa Kaplan gibi askerlerin önderliğindeki bir çevre, MHP'nin irticai bir görünüme büründüğünü ve Atatürk ilke ve devrimlerinden uzaklaştığını iddia edeceklerdir. Hindistan'daki sürgününden döndükten sonra Başbuğ Türkeş ile beraber 1965'te CKMP'ye katılan Özdağ ve Baykal'ın, 12 Mart 1971 muhtırasından bir gün önce 11 Mart 1971'de partiden istifa etmeleri de irtibatlı oldukları çevrelere işareti yönünden ilgi çekici bulunmuştur.

O günlerle ilgili bir sohbetinde, şimdilerde Perinçek grubu ile temasta olan eski MHP Yozgat Senatörü Servet Bora'nın, MHP'yi milliyetçilikten uzaklaşmakla suçlarken "İsmail Hakkı Yılanlıoğlu bir gün partide Atatürk'ün resmini indirdiği için Muzaffer Özdağ ile tartışmıştı" dediği iddia edilmiştir. (Servet Bora, MHP'nin Namık Kemal Zeybek birkaç kişi tarafından tarikatçılara peşkeş çekildiğini de ileri sürmektedir. Bu konudaki değerlendirmemi sonraki yazımda okuyabilirsiniz.)

Adana Kurultayı'ndan sonra Türkçü ekibin parti içerisinde etkinlikleri azaldı. 3 Haziran 1972'de MHP-Türkçüler Derneği ayrışması kopma noktasına geldi ve Türkçüler Derneği H. Nihal Atsız'a yakın isimler tarafından tamamen ele geçirilerek, bir grup üyesi "İslâmî eğilimli" suçlaması ile dernekten ihraç edildi. Buna

karşılık bazı iddialara göre, 1972'den sonra parti içindeki Türkçü eğilimler geri plana itilmiştir. Bu olayların en üzücü sonucu, her ikisi de artık ebedî âleme göç etmiş olan Türk tarihinin iki yıldız isminin arasının düzeltilemeyecek kadar bozulmasına yol açması olmuştur.[4]

Üç Hilâlli MHP'nin İlk Seçimi ve Sonrası

İsmi ve kadroları yenilenen MHP, Üç Hilâlli amblem ile girdiği ilk seçim olan 12 Ekim 1969'daki Milletvekili Genel Seçimleri'nde TBMM'de grup kurmayı hedeflemişti. İkinci hedef ise 1973'teki Milletvekili Genel Seçimleri'nde ise iktidar olmaktı. 1969 seçimlerindeki propaganda sürecinde "Milliyetçi Türkiye" sloganını benimseyen MHP, "nisbî temsil" sistemiyle gerçekleştirilen bu seçimde, belirlediği hedefin çok uzağında kalarak % 3'lük oy oranına karşılık sadece Alparslan Türkeş'i Adana milletvekili olarak Meclis'e gönderebilecekti.

9-10 Haziran 1973 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen MHP kurultayında salonu süsleyen ve birkaç tanesi artık MHP ile özdeşleşecek olan "Tanrı Dağı kadar Türk, Hira Dağı kadar müslümanız", "İslâm Ahlâk ve Faziletinin Temsilcisiyiz", "Milletin efendisi millete hizmet edendir", "Gelecek seçimi değil gelecek nesilleri düşünüyoruz", gibi pankartlar MHP'nin İslâmî duyarlılıklara verdiği önemi yansıması olarak görülmüştü. [5]

MHP'nin İslâmî çizgiye doğru yönelişi sadece sloganlarda da kalmıyordu: Ülkücü öğretmenelrin ilk büyük sivil toplum örgütü olan Ülkü-Bir'in, Şubat 1977'de yapılan 5. Olağan Kurultayı'nda bir konuşma yapan Başbuğ Türkeş, o güne kadar hiçbir siyasetçinin cesaret edemediği bir teklif getirerek "Kur'an-ı Kerim okullarda ders olarak okutulmalıdır" diyecekti. Bu dönemde Başbakan Yardımcısı olan Alparslan Türkeş'in yaptığı ifa ettiği Hacc farizâsının görüntüleri de basına yansıdı. "Hacı Türkeş" imajı, siyasî rakibi olan Millî Görüş çizgisindeki siyasî İslâmcıların aleyhteki propagandaları ile MHP'nin İslâmî kimliğine kuşku ile

yaklaşan Anadolu insanında, MHP sempatisi yönünde, büyük bir olumlu tesir oluşturmuştur.

1977 seçimleri öncesinde özellikle üniversiteli inançlı gençlik üzerinde büyük bir etkisi olduğunu herkesin teslim edeceği Necip Fazıl Kısakürek'in MHP'ye desteğini açıklamasına zemin hazırlamak üzere 3 Mayıs 1977'de "Türk Milletine Beyanname" başlıklı bir bildiri yayınlayan Başbuğ Türkeş, milliyetçi-ülkücü çevreler dışındaki sağ aydınlardan büyük destek gördü. Necip Fazıl Kısakürek, "İşte beklediğim an, işte beklediğim bildiri" ifadesini kullanarak yayınladığı ikinci bir cevabî beyanname ile MHP'ye desteğini açıkça ilan etti.[6] Bu iki beyannâmenin yayınının, MHP'ye desteğini kamuoyuna artistik bir jest olarak sunmak isteyen Necip Fazıl'ın bizzat kaleme alması ile gerçekleştiği de iddia edilmiştir. Gerçekten de iki beyannamenin üslûbuna bakanlar Necip Fazıl'ın kendi özgün ifadelerini hemen anlayacaktır. Alparslan Türkeş'in kendi adına hazırlanan beyannamenin altına imza atarken muhtemelen, Necip Fazıl'ın desteğinin sağlayacağı seçim başarısının hatırına bu kaprise katlandığı düşünülebilir. Aslında Necip Fazıl ile Alparslan Türkeş ilişkisinin çok daha öncelere, 1969 kongresi günlerine kadar gittiği anlaşılmaktadır. Bu ilişkiyi gösteren bir yazı, Necip Fazıl'ın Büyük Doğu Dergisi'nde "Türkeş'ten Büyük Doğu'ya" başlıklı bir not şeklinde yayınlanmıştır. Bu notta Başbuğ Türkeş "maneviyat inkâr edilemez", "dinin kalıknmada büyük önemi vardır" gibi tesbitleri ile MHP'nin bazı hedefleri yer almaktadır. Türkeş: "Dilendirilen büyük Türk Milleti'ni dilenci durumundan kurtarmak ve dünyada büyük bir yer kazandırmak için mücadele etmekteyiz" sözleriyle anlaşıldığı kadarıyla MHP'nin yeni çizgisine destek talebinde bulunmaktaydı. Aynı yazıda MHP'nin siyasi parti olarak yapmayı hedeflediği 6 reformdan da söz edilmekteydi. [7] Necip Fazıl'ın ülkücü harekete desteği, 12 Eylül 1980 darbesinin ülkücü hareketi ezmeğe yönelik uygulamaları sonrasında beklenemezdi. 12 Eylül sonrasında, artık ömrünün son yıllarını yaşayan Necip Fazıl da gündelik siyaset ile ilişkisini noktalamıştır.

MHP çizgisinin -ve daha genel olarak ülkücü hareketin- 1977 sonrasındaki "İslâmîleşme" serüvenini artık içerisinden yaşadığım bazı olaylar ve gözlemlerim ile bir sonraki yazımda ele alacağım.

---

[1] 12 Eylül öncesinin kanlı günlerinde yayınlanmağa başlayan Nizâm-ı Âlem dergisi, 1970'lerin sonlarında yayınlandığında ülkücü harekette olduğu kadar İslâmî çevrelerde de ilginç yankılara yol açmıştı. (O dönemin gazete ebadındaki Nizâm-ı Âlem" dergisi ile BBP hareketinin gençlik yayını olarak aynı isimle yayınlanan dergi karıştırılmamalıdır.)

"Müslümanlar Küfre Karşı Tek Yumruk" , "Kanımız Aksa da Zafer İslâm'ın" gibi çarpıcı kapaklarla çıkan dergi İslâmcı-Milliyetçi çatışması isteyen çevrelerin planlarını bozacak bir potansiyel sergiliyordu. Nizâm-ı Âlem'in özgün çizgisini belirleyen en önde gelen isim olan, eski Ülkü Ocakları Başkanı Lütfi Şahsuvaroğlu'ndan bu derginin öyküsü etrafında o dönemde ülkücü hareketin, İslâmî yönelişlerini, Necip Fazıl Kısakürek ile yakınlaşması gibi -çok iyi bildiği- hassas konuları değerlendiren yazılar ve hattâ kitap çapında bir eser yazmasının tarihe karşı bir borcu olduğunu söyledim. Tekrar buradan hatırlatıyorum: *"Lütfullah Ata, tarih unutmaz."*

[2] Yeşil Kuşak Teorisi: Ünlü stratejist Zbigniew Brzezinski'nin "İslâm düşman ülkelerde desteklenmeli, dost ülkelerde ise bastırılmalı" şeklinde formüle ettiği ABD stratejisinin sonucudur. Buna göre İslâm, o sırada Sovyet egemenliği altındaki Orta Asya Türkleri arasında, Afganistan'da Ruslara karşı direnen mücahidler örneğinde olduğu gibi desteklenmeli, ancak Türkiye, İran gibi ABD müttefiki ülkelerde İslâmî eğilimlerin güçlenmesi engellenmeli idi. Bu anlayış, Huntington'un "Medeniyetler Çatışması" tezinin ortaya atılmasından sonra "İslâm her nerede olursa olsun baskı altına alınmalı" şeklinde değiştirildi. Bu baskılama politikası kısa sürede hüsran ile sonuçlanınca, şimdilerde ise Ilımlı İslâm, Dinlerarası Diyalog gibi yaklaşımlarla İslâm'ın iğdiş edilmiş bir türevinin ön plana geçirilmesi çalışmalarına dönüştürüldüğü izlenmektedir.

[3] MHP'nin ilk Adana il başkanı Faruk Akkülah'ın basın bildirisindeki önemli başlıklar şöyleydi:

"Partimiz ben Türküm diyen ve kendini Türk sayan her insanı "Türk" kabul eder ve ırkçılığı tamamen reddeder. Biz milliyeti kanda değil, kültür ve ideal birliğinde arıyoruz."

"Turancılık, sanıldığı gibi saldırganlık ve emperyalizmin ifadesi değildir. Türkçülük anlayışımız, Türk milletini bir bütün telakki ettiğinden, dış Türklerin ıstırap ve sevinçlerine ortak olmak istiyoruz."

"Hilâller; gerçekleşmesini istediğimiz inkılâpları sembolüdür. Cumhuriyet Halk Partisi'nin altı oku nasıl bir tecessüs menbaı olmuyorsa hilâller de olmamalıdır. Katolik Fransa'da De Gaulle, arma olarak, Haç'ı kullanıyorsa, Müslüman Türkiye'de hilâllerin kullanılması da tabiidir."

Yeni Gazete, 6 Şubat 1969.

[4] 1944 yılında Türkeş ile birlikte "Turancılık Davası"nda yargılanmış olan H. Nihal Atsız, 1972'den sonra 1975'te ölünceye kadar, bir daha Alparslan Türkeş ile konuşmadı. Alpaslan Türkeş ise Atsız'ın 13 Aralık 1975 tarihinde kılınan cenaze namazına katılmadı. O günlerde genç bir milliyetçi olan Yavuz Bülent Bakiler, Atsız'ın cenaze töreni ile ilgili olarak şunları yazmıştır:

"Atsız vefat ettiğinde Ankara'daydım. Kalkıp İstanbul'a gittim. Cenaze namazı, Kadıköy'de Osman Ağa Camii'nde kılındı. Yanımda, Atsız kadar sevdiğim Fethi Gemuhluoğlu ağabeyim vardı. İmam Efendi'nin "Merhumu nasıl bilirsiniz?" sorusuna yüksek sesle Fethi Ağabey cevap verdi: "Bu musalla taşı, Atsız kadar gerçek bir er kişiyi az görmüştür, hocaefendi!" Fethi Gemuhluoğlu mü'min, muttaki, musalli derviş gönüllü ağabeylerimizdendir. Atsız'ı çok iyi tanıyanlardandır. Karacaahmet Mezarlığına kadar yanımda ve kolumdaydı. Atsız'ı yol boyunca o anlattı; ben ağladım."

Yavuz Bülent Bâkiler, H.Nihal Atsız'ı Nasıl Bilirdiniz?, Türkiye Gazetesi, 3-4 Mayıs 2009.

[5] Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz.
http://www.kutluyol.org/Milliyetcilik.php?id=184

[6] Alparslan Türkeş'in sözkonusunu "Türk Milletine Beyannamesi" ve Necip Fazıl'ın açıklamasının tam metni için bkz: http://www.beykoz-turkocagi.org.tr/?p=22725

[7] Bu altı reform şu şekilde sıralanmıştı: 1. Devlet İdaresi reformu, 2. Millî Eğitim reformu, 3. Sosyal Adalet reformu, 4. Fırsat Eşitliği reformu, 5. Toprak ve Tarım reformu, 6.Vergi reformu. Lütfi Şahsuvaroğlu, Necip Fazıl, s.123-124, Alternatif Yayınları, Ankara-2003.

3. Bir Yakın Tarih Analizi: Ülkücülerin Manevî Arayışları ve Tasavvufî Eğilimler

Ülkücü Hareket'in yarım asrı bulan fikir serüvenine dair kitaplar giderek çeşitleniyor. Bu çeşitlenişte Ahmet Er, Nevzat Kösoğlu, Ali Güngör ve son olarak A. Yağmur Tunalı gibi, 12 Eylül 1980 öncesinde Alparslan Türkeş'in yanıbaşında ya da hareketin merkezinde yer almış isimlerin Hatırat'larını yayınlamalarının büyük bir payı var.

Hareketin merkezinde yer almış olan Lütfi Şahsuvaroğlu gibi isimlerin de hatıralarını kaleme almaları ile ulaşılacak zenginliğin ülkücü nesillerarası kopukluğun giderilmesinde de etkili olacağına inanıyorum.

Bu yazıda ülkücü hareketin İslâmî renginin belirginleşmesi sürecine ışık tutan anılara değinmek istiyorum.

Daha önceki birkaç yazımda bu sürecin değişik yönlerine işaret ederek, bu konuda sadece Tanıl Bora-Kemal Can ikilisi gibi solcu kalemlerin değerlendirmesine değil, hareketin önderlerinin anlatımlarının önemine değinmiştim.

Ülkücü hareketin fikri serüveninin Necdet Pekmezci-Nurşen Büyükyıldız, Tanıl Bora-Kemal Can, Turhan Feyizoğlu gibi isimler tarafından tek yönlü olarak değerlendirilmesinin sakıncaları bana bu uyarıyı yapma gereğini hatırlatmıştı.

Şimdi A. Yağmur Tunalı'nın anlatımından yola çıkarak ülkücü hareket-tasavvuf ilişkisinin çeşitli kaynaklarda, "Menzil cemaati odaklı" olarak nasıl değerlendirildiğini görelim:

A. Yağmur Tunalı'nın Kaleminden: "Kavga Günleri 1968-1980"

Şair-yazar A. Yağmur Tunalı, 1980'lere gelinirken ülkücü harekette ortaya çıkan dindarlaşma eğilimlerini anlatırken "Menzil'e akın akın" başlığı altında şöyle diyor:

"(...)Bir başka plânda, Nâmık Kemâl Zeybek Bey, bu değişmenin altyapısını hazırlıyordu.

Bir "Menzil merâkı ve heyecânı" bütün teşkilatı sarmıştı. Menzilde bulunan Şeyh Râşid Efendi, neredeyse hareketimizin manevî önderi olmuştu. Muhsin Başkan da Menzil'i önemseyenlerdendi. Sıra sıra otobüsler Adıyaman yolunda ilerlerken, içlerinde taşıdıkları ülkücüler, Yesevi rûhuna uyandırıldıkları düşüncesinde yeni bir heyecana kanadlanıyorlardı.

Yesevî çizgisinin ne olduğunu bilen yoktu. Bugün de pek bilen olmadığı söylenebilir.

O, bir slogandı. Her kapıyı açan bir çilingirdi.

Yesevî deyince akan sular duruyordu. Yanına, bazen tasavvuf, çok zaman da İslâm getirilince, kimse konuşamıyordu.

Dolayısıyla, bu sloganı en çok işleten, her istediğini söyleyebilir ve yapabilir hâle gelmişti.

Artık, hareketin yörüngesi değişiyordu. Hanefî-Mâtüridî çizgisindeki bin yıllık Türk inanışının yerini, bir bakıma Şâfiî-Eş'ârî çizgisindeki yeni bir şekillenme alıyordu. Necip Fâzıl'la hızlanan sürece bizimkiler de katılmıştı. Bunu konuşan yoktu. Anlayan da gâlibâ çok az ve sesi kısıktı.

Ben de o anlayanlar arasında sayılmazdım. Ancak, dînî cemaatlere ve cami adamlarına yakın olduğum için, üslûbu iyi tanıyordum. Bu gidişin Erbakan Hoca'ya yarayacağını çok söylediğimi hatırlıyorum. Bu kadarını anlamıştım. Doğuda, şekillenen din anlayışlarının, Cumhuriyetle yaptığımız dini dışlama

neticesini veren hatâlar dolayısıyle doğan boşluğu doldurmakta olduğunu da görüyordum.

Esasen, belki Cumhuriyetten bir asır önceden başlayan bir gelişme yaşandığını da sonradan fark edecektim. Türk tarikatı olmakla târihte çok öne çıkan Nakşibendiliğin, yüzyıl öncesinde doğuda yeniden şekillendiğini görüyor ve gözleyebiliyorduk. Bizimkilerin kapılandığı, o yeni din anlayışıydı…” [1]

***

Tunalı’nın gözlemlerine dayanan tesbitlerindeki birkaç hususun tavzihe ihtiyacı olduğunu sanıyorum. Bunlardan ilki Menzil Şeyhi olarak bilinen Nakşibendi mürşidi Muhammed Raşid Erol’un adeta hareketin önderi haline geldiği iddiasıdır. Bir çok ülkücü 1978’lerden itibaren Menzil dergâhına intisab etmişler ise de asla bu hükmün verilmesine yetecek bir yoğunluk ve etkinlik oluşmamıştır. Sözkonusu dergâh ile ülkücüler arasındaki ilişkinin kurucusu olarak gösterilen Namık Kemal Zeybek de, ülkücü gençliğin Menzil’e yönlendirilmesinde -özellikle Muhsin Yazıcıoğlu çevresi için” etkili olan Ahmet Er de bu denli bir etkinlik kazanılmasının söz konusu olmadığını söylemiş ve yazmışlardır. Ahmet Er, Alparslan Türkeş’i ziyarete götürmek için izin istediği Menzil Şeyhi Muhammed Raşid Erol’un bu talebi geri çevirdiğini *Hatıralarım* adlı kitabında açıklıkla yazmıştır.

Diğer yandan Gümüşhanevî Dergâhı olarak bilinen İstanbul odaklı tasavvuf ekolünün Samsun yetkilisi Hacı Mustafa Bağışlayıcı’nın bütün bu isimlerin ötesinde bir kimlik gösterisi ile kurultay gibi hemen hemen tüm MHP etkinliklerinde yer aldığı da bilinmektedir. Bu dergâhın MHP çizgisine sempatisi son genel seçimlerde bu cemaatin önderi M. Nureddin Coşan’ın pek de alışılmadık bir şekilde, bir deklarasyon ile seçimlerde MHP’ye destek vereceklerini açıklaması ile tekrar teyid edilmiştir.

Diğer birçok tasavvuf büyüğü cemaat lideri ile Alparslan Türkeş’i görüştürdüğünü ifade eden Ahmet Er’in anlattıkları da

ülkücü kitlenin tümüyle Menzil dergâhı etkisine girdiği iddiasını havada bırakmaktadır.

İstanbul-Fâtih İskenderpaşa cemaati önderi Mehmet Zâhid Kotku, Ankara'da yaşayan Hacı Ahmed Kayhan, Bursalı İdris Efendi, Hasan Lütfi Şuşud bu isimlerden bazılarıdır.[2] Ahmet Er, Nakşibendi mürşidi olan ancak klasik tarikat faaliyetinde bulunmayan Hacı Ahmed Kayhan ile Alparslan Türkeş bu isimler arasında birçok görüşme olduğunu ve bu istişarelerin Türkeş'in vefatına kadar sürdüğünü kaydetmiştir. Yine Zeybek de, Hacı Ahmed Kayhan ile ilgili olarak, kendisine yaptığı bir ziyarette, kendisinden hemen önce ziyarete gelen Alparslan Türkeş ile ikinci eşi Seval Türkeş ile tesadüfen karşılaştıklarını belirtmiştir.

Tunalı'nın değerlendirmesinde maksadını aşan bir söylemi de tarikatçılığı ülkücü harekete bulaştıranların kendilerini dokunulamaz-eleştirilemez bir isim durumundaki "Yesevî" ismi ardına gizledikleri iddiasıdır.

Tunalı'nın alıntıladığımız satırları arasında yer alan Yesevî konusundaki genel kabule rağmen bilgi eksikliği bilinen bir husus olmakla beraber işaret edilen dönemde -12 Eylül öncesi- ülkemizin genelinde Yesevî ve Yesevîlik konusunda çok fazla bir bilgi birikimi olmadığı gerçeğinin es geçilmesidir.

O günlerde henüz Yesevî'nin şiirlerinin toplamı olan Divân-ı Hikmet kitabının sağlam bir neşrinin yapılmamış olduğu göz ardı edilemez. Ancak 1993 yılında Türkiye Diyanet Vakfı tarafından basılan Divân-ı Hikmet kitabının gün ışığına çıkması ile 144 hikmet Türk okuruna -ve tabi onlar arasında ülkücülere- ulaşabilmiştir. Nihayet yeni bulunan hikmetlerin de eklenmesi ile 2006 yılında Yesevî'ye ait hikmetlerin Türkiye'de neşredilen miktarı 217'ye ulaşmıştır.[3]

Bu şekilde Ahmet Yesevî'nin hikmetlerinde ne söylediği, bağlılarına neleri tavsiye ettiği, nelerden sakındırdığı bilinebilir hale gelmiştir. Fakat, Yesevî ve Yesevîlik konusunda hâlâ

aşılamamış durumdaki M. Fuad Köprülü'nün "Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar" kitabının Diyanet Yayını olarak Türkiye'nin her yerinde bulunabilir olması ilgili okurların ve ülkücülerin Yesevî ve Yesevîlik konusundan sağlam bir bilgiye erişebilmelerinin vasıtası olarak el altında bulunabiliyordu.

Soldan Bakış ile Ülkücüler Ve Tasavvuf

Ülkücülerin tasavvufî eğilimlerinin evrilmesi konusuna dışarıdan bakan Tanıl Bora-Kemal Can ikilisinin bu konudaki yaklaşımları oldukça tutarlıdır. Yazdıkları iki büyük cild halindeki kitapları ile ülkücülük tarihini toparlayan ancak yer yer sol bakış açısından kaynaklanan hatalara düşen Bora ve Can, Menzil cemaati ile ülkücülük ilişkisini şu şekilde özetlemişlerdir:

"MHP, 1979/1980'de, hedefini tanımlarken, "Nizâm-ı Âlem (dünyaya nizâm verme) ve İ'lay-ı Kelimetullah" (Allah'ın sözünü yüceltme) ifadesini de kullanmaya başladı. Şeriat yanlısı yorumlara ve İslâm adına cihad iddiasına kapı açan bu şiar yaygınlaşırken; "Kanımız aksa da zafer İslâm'ın" sloganı, en çok kullanılan birkaç slogandan birisi haline geldi.

MHP önderliği, bir yandan da İslâmî cemaatlerin desteğini kazanma arayışına girdi. Türkeş'in, bu amaçla Adıyaman-Kâhtalı Nakşibendi şeyhi Muhammed Raşid Erol'la sıkı ilişki kurduğu, birçok ülkücünün bu şeyhe bağlandığı biliniyor. Nakşibendilerin aslında oldukça çaplı olan Adıyaman cemaatinin, fazla merkezî ve hiyerarşik bir yapıya sahip olmaması nedeniyle, bu ilişki MHP'ye pek büyük bir kitle desteği sağlamadı ama simgesel olarak önemliydi. Ülkücü önderlik, daha küçük çaplı başka bazı "mürşidleri" de kendisine angaje etmeyi başardı. Belirgin örneklerden birisi, Türkeş'in öteden beri sıkı bir ilişkide olduğu Samsunlu Nakşibendi büyüğü Hacı Mustafa Bağışlayıcı'dır."[4]

Ülkücü Hareketin yakın tarihini anlatan bir derleme olan Ülkücüler kitabında, Necdet Pekmezci ile Nurşen Büyükyıldız'ın "MHP'ye Menzil Operasyonu" başlığı altında yazdıkları ise

‘tasavvuf ve tarikatlar ile ilişkiler’ konusunda camia içerisindeki tartışmaları, -yer yer abartarak- öne çıkartmaktadır:

“(…) Başbuğ Türkeş, cezaevinden kaçmanın yollarını ararken, yavaş yavaş hareketlenen siyasi ortamda 12 Eylül yönetiminin hoşgörü ile yaklaştığı ve bir anlamda himayesine aldığı tarikatlar da yarım asra yakın bir zaman saklandıkları ortamlardan birer birer çıkmaya başladılar.

Tarikatlar 12 Eylül yönetimiyle işbirliği içerisinde Başbuğsuz kalan ülkücü hareketi kendi saflarına çekmek için her yolu denemeye başladılar.

Bu yakınlaşmanın temelleri 12 Eylül’den hemen önce yayımlanan Nizam-ı Âlem dergisinin Türk-İslâm sentezci fikirleri ile atılmıştı.

1978 yılına kadar İslâmi söyleme uzak durmaya özen gösteren Türkeş, bu yakınlaşmayı kontrol altında tutmak ve ciddi bir muhalefet oluşmasını engellemek için hacca gitti. MHP yüzünü Türkeş tarafından kontrollü bir biçimde İslâmiyet’e çevirdi. İlk İslâmi kıpırdanış Namık Kemal Zeybek ile ÜOD Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun çevresinde yeşerdi.

1978 yılında ÜOD’nin resmi yayın organı olarak beş sayı çıkabilen Nizam-ı Alem dergisiyle MHP içerisinde İslâmiyet’in takunya sesleri de duyulmaya başlanmıştı. 1978-79 yıllarında Menzil Şeyhi M. Raşid Erol’a ilk yakınlaşan da Namık Kemal Zeybek oldu. Zeybek, Adıyaman’ın Kâhta ilçesinde kaymakam olarak görev yaparken, Erol ile tanıştı. Bu tanışıklığın daha sonra şeyh-mürit ilişkisine dönüştüğü iddia ediliyor.

Zeybek cezaevine düştükten sonra düşüncelerinde hızlı bir İslâmi evrimleşme süreci yaşadı ve 1991 yılında Türk-İslâm sentezi olarak nitelendirilecek olan hareketin öncüleri arasında yer aldı. Oral Çalışlar, Liderler Hapishanesi adlı kitabında Zeybek’in İslâmi çizgiye kaymasına ilişkin gözlemlerini şöyle aktarıyor:

“Regaip Kandilinde TV’de mevlüt yayınlanırken yine kendinden geçmiş ve cezbe kapılarak dini deyimle ‘höykürmüştü.’ Bu höykürüşüne şahit olan Türkeş, “Ne oluyorsun” diyerek kızmış ve Zeybek’i susturmuştu.(5)

Menzil Şeyhi Raşit Erol ile 12 Eylül yönetimi arasında sıcak bir diyalog vardı.

Askeri yönetim ile kurulan bu diyalog kısa süre içerisinde siyasi ve ekonomik ranta dönüştü. Menzil Şeyhi M. Raşid Erol ülkücülerin en gözü karaları olan Muhsin Yazıcıoğlu ve arkadaşlarını müritleri arasına katmayı başardı.

Menzil tarikatı 1981 yılına gelindiğinde askeri yönetimin desteğiyle MHP içerisinde ağırlığını hissettirmeye başladı. Menzil Şeyhi Erol’un asker emeklisi vekili [E. Yarbay Mehmed Ildırar olmalı, HB]Yeni Mahalle’de bir ev toplantısı düzenledi.

Bu toplantıya henüz tutuklanmayan ve cezaevinde İran Devriminin etkisi altına giren Burhan Kavuncu’nun da aralarında bulunduğu bazı kişiler katıldı. Menzil’in vekili dinî sohbet toplantısında “Şeyhimiz mi size kendinizi öldürmeyi emretse yerine getirirsiniz, yoksa Türkeş mi?” diyerek, tarikatla olan bağlarını ölçmeye çalıştı. Toplantıya katılanlar canlarını şeyh için vermeye hazır olduklarını söylediler.

Aynı soru daha sonraları Mamak ve diğer cezaevlerinde yatan ülkücülere de sık sık sorulacak ve “Başbuğ öl dese ölürüm” diyenler açlık ve sefalet ile karşı karşıya bırakılacaklardı.(…)

Burhan Kavuncu’nun tutuklanarak Mamak Cezaevi’ne konmasından sonra bu ilişkiler daha da gelişti. Menzil tarikatı daha sonra tetikçi olarak kullanacağı kişileri cezaevinde beslemeye başladı.” [6]

***

Ülkücülerin tasavvuf konusundaki yönelişlerini kendisi de hem bir ülkücü hem de bir tarikatın muhibbi olarak yakından

bilen [7] rahmetli Ömer Lütfi Mete'nin Yeni Düşünce'de yayınlanan değerlendirmesi bu konudaki tutarlı yaklaşımlardandır:

"Ülkücü hareket tabanında tasavvufa, "tasavvuf heyecanına" ilginin 1970'lerin sonlarında yoğunlaşmasında "ölümle burun buruna olan genç insanın gönül huzuru arayışı, önemli bir faktör olarak rol oynamıştır."

Ömer Lütfi Mete, nicelik tartışmasına girmeden tasavvufî yapılanmalara yöneliş açısından ülkücülerin temel eğilimlerini nitelik yönünden şu şekilde sınıflandırmıştır:

"1- Tasavvufa kayıtsızlıkla beraber, yakın geçmişlerindeki temel istikameti şu veya bu ölçüde sürdürenler...

2- Bir tasavvufî ekole bağlanmakla beraber aksiyoncu karakteri sürdüren ve kendi yakın geçmişiyle barışık kalmaya devam edenler...

3- Bir tasavvufî ekolü benimseyerek kendi yakın geçmişiyle beraber aksiyoncu karakteri reddedenler...

4- Bir tasavvufî ekolü benimsedikten sonra, kendi yakın geçmişini özellikle metot planında reddederken, daha değişik bir aksiyoncu anlayış arayanlar...

5-Herhangi bir tasavvufî ekolü benimsemediği halde, yine kendi yakın geçmişini reddederek, genel inanç sistemini güdebileceği başka metot ve hareket arayışına girenler." [8]

Ömer Lütfi Mete bu gruplar arasında nitelik tartışmasına girmemekle beraber sıralamasının, eğilimin ülkücüler nezdinde görülme sıklığı ile paralel olduğu düşünülebilir.

Bu beş grup arasında ikinci grubu teşkil eden grubun tasavvufî eğilime sahip ülkücülerin izleyebileceği en sağlıklı yol olacağı da –benim kanaatime göre- açıktır.

Türk Müslümanlığı, Türk'ün İslâmı ya da Tasavvufî İslâm

A. Yağmur Tunalı, Kavga Günleri (1968-1980) adlı kitabından birkaç yerde, Yahya Kemâl'in adını anarak bir Türk Müslümanlığı'ndan da söz etmektedir. Tunalı'nın, daha 1970'lerde radikal İslâmcı çizgiye savrulmakla suçladığı Muhsin Yazıcıoğlu'nu tenkid ederken; kendisinin nasıl bir İslâmî yaklaşımı savunduğu, ya da kendisini herhangi bir grup/cemaat yapılanmasına yakın olup olmadığı konusunu, havada bıraktığını da kaydetmeliyim.

Bahse konu edilen 'Türk Müslümanlığı' bir 'İslâm'ı algılama ve yaşama tarzı' ise, bunu bir kavmin aidiyeti ile 'Türk müslümanlığı' olarak değil "Tasavvufî İslâm" olarak değerlendirmenin teorik olarak daha tutarlı olacağı kanısındayım. Bu tercih aynı zamanda bizi, "Her kavmin ayrı bir müslümanlığı olur mu/olmaz mı?" gibi gereksiz ve yorucu bir tartışmadan da kurtaracaktır.

İlahiyat camiasının seçkin ismi Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç'ın ısrarla savunduğu Tasavvufî İslâm, Başbuğ Alparslan Türkeş başta olmak üzere ülkücü hareketin algıladığı ve benimsediği İslâm anlayışıdır.

Ülkemizdeki kavram kargaşasına yeni bir cephe açmamak hassasiyeti ile Tasavvufî İslâm'ın ne olmadığını anlayabilmek için Suudui Arabistan'daki Vehhabî anlayışının, Afganistan'daki Taliban ideolojisinin, Somali'de türbeleri kazma-kürek yıkmakla öne çıkan eş-Şebab hareketinin ve diğer bütün İslâm coğrafyalarındaki ilkel anlayışlarının görünümlerine bakılmasını tavsiye etmekle yetineceğim. [9]

Anlayana işaret yeter!

---

[1] A. Yağmur Tunalı, Kavga Günleri:1968-1980, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul-2013, s. 200-201.

[2] Ahmet Er, Hak Dostları, Ankara-2009.

[3] Ahmed Yesevî, Divân-ı Hikmet, (Yay. Hazırlayan: Dr. Hayati Bice), T. Diyanet Vakfı Yay., (6. Baskı), Ankara-2010.

[4] Tanıl Bora-Kemal Can, Devlet-Ocak-Dergâh, İletişim Yay., s. 285-286.

[5] Oral Çalışlar, Liderler Hapishanesi, Ecevit, Erbakan ve Türkeş ile Cezaevi Günleri, Çağdaş Yayınları. 4. Basım, Şubat 1996. s.232.

[6] Ülkücüler, Necdet Pekmezci, Nurşen Büyükyıldız, Kaynak Yayınları, 1999-İstanbul, s. 132-135.

[7] Ömer Lütfi Mete, Elazığlı bir Kadirîyye tarikatı silsilesinin vârisi olan Abdulkadir Şaşmaz'ın yakın çevresinde ve grubun yayın organı olan Çağrışım dergisini çıkartan ekip içerisinde yer almıştır.

[8] Ömer Lütfi Mete, Tasavvuf ve Aksiyon-1, Yeni Düşünce, 18 Mayıs 1990-1 Haziran 1990.

[9] Somali'deki eş-Şebab terör grubunun "şirk ile mücadele" adına bir türbeyi yerle bir etme görüntüleri için bkz:

http://www.youtube.com/watch?v=JKrNSsKHO4Q

4. Ülkücü Gençlik ve Tasavvufî Yönelişler

Ülkücü gençliğin yayın organlarından başlayarak daha rafine bir İslâmî çizgiye doğru yönelişi milliyetçi hareket içerisinde yeni bir tartışmanın konusu haline geldi. Özellikle 1980 başlarında yayınlanmağa başlayan "Nizâm-ı Âlem" gazetesi, ülkücü gençliğin tabanını Akıncılar olarak bilinen ve Erbakan çizgisinin takipçisi İslâmcı gençliğin aleyhinde genişletmesi bir yandan milliyetçi hareketin "Türkçü" kesiminde tepkiye yol açarken diğer yandan İslâmî kesimin yayın organlarında da anlaşılabilecek bir paniğe yol açmıştı. İslâmî kesimin önde gelen yayın organları olan Sebil ve Şura dergileri "Nizâm-ı Âlem" çizgisinin kendi zeminlerini altlarından kaydıracağını hissetmiş olmalı ki, ülkücü harekete ideolojik yönelik saldırılarını arttırdılar ve ırkçılık, kavmiyetçilik eleştirilerindeki dozu tekfir sınırına götürdüler. Bu süreçte Necip Fazıl'ın ülkücü harekete desteğinin gençlik üzerindeki yönlendirici etkisini kırmak için MSP'den desteğini çekerek MHP'ye yönelişini Sebil dergisinin sahibi Kadir Mısıroğlu, Kısakürek'in şahsî kaprisi ile izah ederek, "kendini ağıra satma" ; "piyasada silinmeye başlayan ismini parlatma" ; "kendisini aranılır bir şahsiyet haline getirme" gayreti olarak tanımlayacaktır.

1977 kongresinden hemen önce ülkücü hareketin günlük gazetesi olan Hergün'de yayınlanan Necip Fazıl röportajı İslâmî kesimin Necip Fazıl ile ilişkisinde bir kırılma noktası olmuştur. Akıncı gençlik, MHP ve ülkücü gençliğin yayın organında bu röportajın yayınlanmasını manevî babalarının kendilerine ihaneti olarak algıladılar. Organize bir şekilde sürdürülen bir kampanya ile Necip Fazıl'ın telefonları aratıldı, kendisine telgraflar çekildi; Türkiye'nin her yerinden gönderilen mektuplarla MHP ve ülkücü gençliğe destek veren açıklamaları protesto edildi. [1] İslâmî kesim

bu şekilde Necip Fazıl'a adetâ, savaş açarken, ülkücü gençlik Necip Fazıl'ın eserlerini keşfederek yeni ufuklara yelken açıyordu. O yıllarda yayınlanmış olan "Doğru Yolun Sapık Kolları" isimli eseri[2], ülkücü gençlik arasında hızla popülerleşmiş ve Ülkü Ocakları tarafından dağıtılan bu kitap binlerce ülkücünün baş ucu kitaplarından birisi olmuştu. Diğer yandan Necip Fazıl'ın tasavvufî biyografisi sayılabilecek "O ve Ben" isimli eser [3] vasıtasıyla birçok ülkücü genç "tasavvuf" diye bir kavram ile tanışıyor ve "mürşid" denilen bir insan tipi hakkında belki de ilk kez bilgi sahibi oluyorlardı."Başbuğ Velilerden-33" isimli eseri [4] belki de sadece Başbuğ Türkeş ismini çağrıştırdığı için alıp okuyan ve özellikle Turancı duyguları güçlü olan ülkücülerde Türkistan coğrafyasındaki tasavvufun Hacegân ekolünün zirve isimleri ile tanışıyordu.

Bütün bu okumaların doğal sonucu olarak tasavvufî eserlere yönelen ülkücü gençler arasında o sırada hemen tüm eserleri peşpeşe Türkçe'ye çevrilip yayılan İmam-ı Gazalî okumak bir moda halini almıştı. Bu okumalarla yetinmek istemeyen bazı ülkücülerde ise "Acaba bu devirde de bu kitaplardaki gibi tasavvufî irşad yapan mürşidler var mı? Varsa bunlar kimler?" şeklinde bir arayışın başlaması kaçınılmazdı. O dönemde İslâmcılar ile ülkücüler arasındaki tartışmanın odağında olan "Nizâm-ı Âlem" dergisinin yayın çizgisini belirleyen Lütfi Şahsuvaroğlu'na göre İslâmcı çevreler ise, Necip Fazıl'ı "12 Eylül olmasaydı tamamen defterden silme eğiliminde idiler." [5]

Ülkücü Gençlik ve Tasavvuf ile Buluşma

1977 yılına gelindiğinde ülkenin her köşesinde bir kanlı iklim egemen hale gelmeğe başlamıştı. 4 Ocak 1968'de ilk ülkücü şehîd olarak bilinen Ruhi Kılıçkıran'ın şehadeti ile başlayan "ülkücü şehîdler kervanı"na eklenen isimler 1977'ye kadar yüzün altında idi. Oysa sadece 1997'deki ismi bilinen ülkücü şehîd sayısı o tarihe kadarki toplam sayının çok üzerine çıkmıştı. İnsanlar

“dâvâ adına” öldürülüyorlar ve hayatlarının baharında karatoprağa veriliyordu.

Bir çok ülkücü genç gibi o yıllarda bir tıp fakültesi öğrencisi olan bu satırların yazarı için de uğrunda ölünecek bir dâvânın sonuçta Allah rızâsı kazanılmayacaksa bir anlamı olamazdı. Hiçbir parti, hiçbir parti lideri uğrunda ölünecek bir kutsallık odağı değildi ve işin tabiatı gereği zaten olamazdı da... Daha üstün bir kutsallık ihtiyacı vardı eğer uğrunda ölünecekse....

Ölüm denen hayatın en sarsıcı gerçeği ile henüz ‘bıyıkları terlerken’ karşılaşan ve manevî bir yola bağlanma arayışına giren ülkücü gençlerin gidebileceği kapılar, tasavvufî faaliyetlerin yasal olarak açıktan sürdürülmediği bir ortamda zaten sınırlı sayıda idi. 1925’te resmen yasaklanmış olan tasavvufî dergâhlar, ülkenin batısında kapılarını kapatıp bir de üzerilerine birde çarpı atılmışken merkezî denetimin uzağında kalarak faaliyetlerini sürdüren Doğu ve Güneydoğu Anadolu dergâhları, bir şekilde faal kalabilmişti. Tarikatların resmen yasaklandığı tarihte sadece İstanbul’da faal olduğu kaydedilen tarikat merkezlerinin sayısının 307 (üçyüzyedi) olduğunu gözönüne alırsanız tablonun, yol açtığı manevî boşluk yönünden arzettiği vahamet kendiliğinden ortaya çıkar. [6]

Ülkücü bir gencin manevî arayışa girdiğinde çalabileceği o kapılardan birisi olarak tüm ülkeye takdim edilen Menzil dergâhının, kapıya gelen ülkücülere kucak açması ile ülkücü gençlik için, tasavvufa intisab için bir vesile haline gelmesi de kaçınılmazdı. 12 Eylül öncesinin kan-revan ortamında hız kazanan bu bağlanma süreci 12 Eylül sonrasında cezaevlerine kapatılan ülkücü gençlerin önemli bir kısmı için de içerisinde bulundukları ağır şartlara katlanabilmeleri için psikolojik destek buldukları manevî bir sığınak gibi görünmüştür. Cezaevlerinde yatarken bir tasavvuf büyüğüne biat ederek tarikat virdi olan zikir dersini yapan birçok ülkücünün var olduğunu biliyorum.

Ülkücü gençliğin tasavvufî eğilimlerinin yöneldiği tek tarikat kapısının Menzil dergâhı olduğu sanılmamalıdır. Ülkenin bilinen bütün tasavvuf büyüklerinin etrafındaki halkalarda ülkücü kökenli müridlerin mevcudiyetini bilenler bilir. Ülkenin tasavvufî çevreleri arasında saygınlığı olan İskenderpaşa, Erenköy, İsmailağa gibi çevrelerde bu durumun somut örneklerini görmek –bugün de- mümkündür. Hattâ tarikatlar yönünden değerlendirilirse en absurd yapılanmalar olan “sahtekâr Kalkancı” ve “nurcu Müslüm” gibi en olmadık isimlerin etki alanına giren, yanıbaşlarında diz çöken ülkücüler dahi olmuştur.

Asıl önemlisi bir tarikat olmamakla beraber, günümüzde İslâmî cemaatlerin en büyüğü ve ülke çapında bir sosyoekonmik güç odağı haline gelen Fetullahçı Cemaat yapılanmasında da ilk gününden itibaren, Latif Erdoğan, Barbaros Kocakurt gibi önde gelen isimler de dâhil geleneksel MHP tabanından gelen birçok isim, çeşitli düzeylerde kendilerine yer bulabilmiştir.

Tasavvufa Yönelişe Tepkiler

İslâmî kesim, ülkücü gençliğin İslâmî çizgiye yönelişini, içten içe paniğe kapılmakla beraber zahiren önemsememeğe çalışıp, bu şekilde gençlik tabanının ülkücülüğe yönelişini etkisiz hale getirmeye çalışırken; diğer yandan milliyetçi geleneğin daha fazla Türkçülük isteyen kesimi de, MHP’nin milliyetçiliği terk edip ümmetçiliğe kaydığını iddia ediyordu. Bu isimlerden Nihat Çetinkaya, MHP İslâmî bir çizgiye gelişinin nedenlerini araştırdığını ifade ederek: “Bir gün bunu rahmetli Türkeş’e sordum. ‘Ne oldu bize, çizgimiz nasıl böyle değişti’ diye. Türkeş çok manidar bir yanıt verdi: ‘1971'den sonra olay bizi aştı. Dış etkilere mani olamadık…” demektedir. Bu görüşe göre MHP, 1969 kongresinden itibaren Türk-İslâm Sentezi adı verilen, ABD’nin “Yeşil Kuşak” ya da sonraki adıyla “Ilımlı İslâm” politikasına uygun olarak şekillendirilmiştir.

Bir önceki yazımda işaret ettiğim ve ülkücü gençliğin tarikatlara kaptırılmasından şikâyet eden eski MHP Yozgat

Senatörü Servet Bora'nın iddiasına göre bu durum Büyük Ortadoğu Projesi'nden önce ABD'nin İslâm ülkelerine yönelik projesi olan Yeşil Kuşak Projesi'nin sonucu idi ve bu proje ancak İslâmi motiflerle yürütülebilirdi. Yine Bora'ya göre bu tarihten sonra MHP milletvekili adayları artık Türkçü olmaktan ziyade tarikatlarla sıcak ilişkisi olanlar, hatta bizzat tarikat liderleri arasından seçilmeye başlanmıştır. Ülkücü gençliğin, 1970'lerin ikinci yarısında İslâm'ı bir hayat tarzı olarak benimsemeğe yönelik ilgisini tarikatçılığın egemen hale gelmesi olarak anlayan kesimin tepkisini içeren bir anekdot, Bora'nın dilinden şu şekilde yansıtılmaktadır: "Yıl 1977 idi. MHP Genel Merkezinin önünde otobüsler birikmişti. Namık Kemal Zeybek'e:'Bu otobüsler nereye gidiyor?' diye sordum. Zeybek:'-Bizim gençleri Adıyaman'a Menzil Şeyhi'nin yanına gönderiyoruz, eğitilsinler…' dedi. Bundan sonra Ilımlı İslâm'ın etkisi partide çok arttı. Hattâ, içimizde bazı arkadaşlar: 'Kâfir suçlamasından kurtulduk' diye seviniyorlardı."

Bugün: Maneviyat İhtiyacı ve Ülkücü Gençlik

Abraham H. Maslow isimli ünlü sosyal pskiatrist, toplumların gereksinimlerini, 1943 yılında yayınladığı bir tezinde "ihtiyaçlar hiyerarşisi" olarak adlandırdığı bir piramid tarzında ifade eder.
Maslow'dan asırlar önce İbn Haldun da başka bir ihtiyaçlar tasnifi yapmıştır. Kronolojik olarak değerlendirilirse daha değerli olan İbni Haldun'un tasnifine göre ihtiyaçlar üç çeşit olup öncelik sırasıyla zorunlu, hâcî ve kemalî ihtiyaçlar olarak sıralanır. Zorunlu ihtiyaçlar, yaşamak için gerekli olan beslenme ve güvenlikle ilgili ihtiyaçlardır. Hâcî ihtiyaçlar, zorunlu olmayan, ama karşılanması insanı rahatlatan unsurlara duyulan ihtiyaçlardır. Kemalî ihtiyaçlar ise insanların düşünce kaygılarını ve estetik beklentilerini karşılayan ihtiyaçlardır. [7]

İbn-i Haldun'un tasnifine göre biraz daha ayrıntılandırılmış olan Maslow'un ihtiyaçlar piramidi ise öncelik sırasına göre şöyledir:

1. Fizyolojik gereksinimler (solunum, su, beslenme, cinsellik, uyku, boşaltım)

2. Güvenlik gereksinimi (can sağlığı, aile, nesil, iş, mülkiyet, mesken güvenliği)

3. Ait olma, sevgi, sevecenlik gereksinimi (arkadaşlık, aile, karşı cinsle yakınlık)

4. Saygınlık gereksinimi (kendine saygı, saygınlık, başkalarına saygı, özgüven, başarı)

5. İnsan olarak kendini gerçekleştirme gereksinimi (inanç, maneviyat, erdem, sorun çözümleme, önyargısız olma)

Bu tablo ışığında değerlendirildiğinde ülkücü gençlik, ihtiyaç hiyerarşisinin henüz ilk üç basamağındaki gereksinimlerini tatmin noktasından uzaktır. Buna rağmen ruhun ihtiyaçları diyebileceğimiz beşinci kategorideki gereksinimlerinin tatmini için ülkücü genç, ne yapacağını bilemez haldedir. Bu gereksinimin giderilmesinde başvurabileceği kaynaklar, engin Türk tarihinin derinliklerinden bugüne kadar değerlendirildiğinde İslâm imanı ve İslâm'ın takvâ düzeyinde yaşanılması olan tasavvufî hayat dışında bir çözümlemeye ulaşabilmesi mümkün değildir. [8]

Maneviyat gereksinimi bir ihtiyaç ise bugünün dünyasında yaşayan, ortalama her Türk gibi ülkücü genç için de bunun tek tatmin yolu, İslâm, Hz. Rasûlullah'ın ve ashâbının hayatları ve tabiî ki, Yesevî'den Yunus'a Allah dostlarının tarif ettiği tasavvufî geleneğimizde aranmalıdır. Bu gereksinimi giderecek kanalları oluşturmak ise bir siyasî programı ile, siyasetin akıl almaz ayak oyunları kapsamında yapılabilecek bir iş değildir.

Bir zamanlar romantik Türkçü söylemin dillendirdiği, öldükten sonra "Tanrı Dağlarının zirvesinde toplaşacak atalar ruhlarına kavuşma" gibi tam bir hayâl uğruna yaşanacak bir hayatın, gencecik yaşında karatoprağa giren bir insan için hiçbir anlamı olamayacağını, bu satırların yazarı, Tanrı Dağları'nın karlı

zirvelerini seyrederken düşündü; sıcak bir Haziran günü eriyen karlarının oluşturduğu derelerin tertemiz ve buz gibi suları ile iki rekât şükür namazına durduktan sonra…

Ülkücü gençliğin dün olduğu gibi bugün de tasavvufa ilgi duymasını işte bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Konunun "Yeşil Kuşak" , "Ilımlı İslâm" vs. gibi operatif stratejik boyutlarını görmezden gelmek değildir bu…

---

[1] Rapor-3 kitabçığında Necip Fazıl bu protestoları şöyle anlatır: "Telefon o kadar çaldı, kapım motosikletli telgraf müvezzilerince öylesine tokmaklandı, aldığım mektuplar bütün bir gün bir odun sobasını idare edecek derecede o kadar kümelendi ki, hayretler veya dehşetler içerisinde kaldım."

[2] "Doğru Yolun Sapık Kolları" kitabı hakkında ilginç bir anekdot Lütfi Şahsuvaroğlu'nun Necip Fazıl incelemesinde yer alır. Bu kitabın Ülkü Ocakları tarafından toptan satın alınarak dağıtılmasının sonucunda bedeli olarak Onsekizbin Lira, Lütfi Şahsuvaroğlu eli ile Necip Fazıl'a takdim edilmiştir. Tam karşılığı olur mu bilmem ama bu meblağın bugünün değeri ile Otuzbin TL kadardır. Bkz. Lütfi Şahsuvaroğlu, Necip Fazıl, s.156-157, Alternatif Yayınları, Ankara-2003.

[3] "O ve Ben" kitabında Necip Fazıl, tasavvufî yolda mürşidi olan Abdulhakîm Arvasî ile tanışmasını ve sohbetlerini dile getirmekteydi. Abdulhakîm Arvasî'nin kabri Ankara'da Keçiören ilçesinin Bağlum semtindeki kabristandadır.

[4] "Başbuğ Velilerden-33" kitabı Nakşbendîyye tarikatının, Türkistan'daki kurucusu olan Bahaeddin Buharî dahil Türkistan'da yaşamış olan 33 önemli isminin biyografilerinin derlendiği ve yer yer sohbet tarzı anekdotlarla süslenmiş kolay okunan bir eserdir.

[5] "Üstâd MHP'li mi Oldu?" , Lütfi Şahsuvaroğlu, Necip Fazıl, s.128-129, Alternatif Yayınları, Ankara- 2003.

[6] Bu 307 tarikat merkezinin isim listesi için bkz. Reşat Ekrem Koçu, İstanbul Ansiklopedisi, Cild: 8.

[7] Ali Pekcan, İhtiyaç Kavramı ve İbn Haldun'un ’Umran Teorisi’ne Etkileri,

http://www.islamiarastirmalar.com/upload/pdf/0c6beba99132358.pdf

[8] Transpersonel (=Benötesi) Psikoloji’nin öncü isimlerinden Abraham H. Maslow’un “ihtiyaçlar hiyerarşisi” tezi için bkz: İnsan Olmanın Psikolojisi, Abraham H. Maslow, Kuraldışı Yayınları, İstanbul-2001.

5. Ülkücü Bilincin Şekillenmesinde Şehâdet

- "Parti için ölünür mü a kuzum ?" -

Rahmetli babaanneme ait olan yazımın başlığındaki soru cümlesi, 12 Eylül 1980 darbesi öncesinde şehîd edilen bir ülküdaşımızın haberini bir arada d,ünlerken söylenmişti: Babaannemin bu samimî sorusuna yanıt kabilinden "ülkücülerin derdinin parti olmayıp Allah rızasını kazanma olduğu" vb. bir şeyler söyledim ama şimdi bilemiyorum; o sırada yetmiş yaşın üzerinde olan ve bizim *"Türkeşçi"* olduğumuz dışında siyaset ile ilgili hiçbir bilgisi olmayan rahmetli ninemi ikna edebilmiş miydim?

Gerçekten de çok karanlık ve can yakan haberlerle dolu günlerdi; hemen hergün yurdun bir köşesinden bir ülküdaşımızın şehadet haberi geliyordu. 4 Ocak 1968 tarihinde Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ikinci sınıf öğrencisi Osmaniye'li Ruhi Kılıçkıran'ın bir Ramazan akşamı şehîd edilmesi ile başlatılan "ülkücü şehîdler" listesi hergün kabararak artan bir şekilde büyüyordu. 1978'lere gelindiğinde artık şehîd edilen ülküdaşlarımızın kaçıncı şehîdimiz olduğunu sıralamak bile zorlaşmıştı.

Bundan tam 33 yıl önce 3 Ekim 1978'de MHP İstanbul il başkanı Recep Haşatlı, 17 yaşındaki oğlu Mustafa ile birlikte şehid edildi. 27 Mayıs 1980 günü bakanlık icraatları ile bugün de hepimize gurur veren değerli bakanımız Gün Sazak şehîd edildiğinde artık, iş katlanılamaz noktaya gelmişti.[1] Uzunca süredir yayınlamayı düşündüğüm bu yazımı da onların azîz hatırasında tüm şehîdlerimiz için yazdım.

Ülkücü Bilinç'te Ölüm ve Şehadet Etkisi

Pek çok ülküdaşımız hayatının ilk cenaze namazını birgün önce kantinde, yurtta, okulda, laboratuarda yana yana olduğu kardeşten azîz bildiği ülküdaşının tabutu önünde kılıyordu. "Ölüm: En Etkili Vâiz" gerçeğinin soğuk yüzü ile karşılaşmayan ülküdaşım yoktur o dönemde yüksek öğrenim yapanlar arasında.[2] Aileden büyüklerden birisinin cenazesi vesilesi ile cenaze namazının nasıl kılındığı öğrenilmemişse; cenaze namazının nasıl kılınacağı hakkında da çoğumuzun bilgisi yoktu.

Hatırladığım ilk ülkücü şehîd töreni hemşehrim Ertuğrul Dursun Önkuzu'nun 1970 yılının son günlerinde Tokat'ta düzenlenen bir yürüyüş ile Zile'deki ebedî makamına emanet edildiği törendir. 23 Kasım 1970 Pazartesi günü Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi iken vahşi işkencelerle şehîd edilip sonra okulunun üçüncü katından aşağıya atılarak şehid edilen Önkuzu için yakılan "Hey Önkuzu, Önkuzu / Önde gider Önkuzu" ağıdı henüz genç bile sayılamayacak yaşlarda olduğum o günlerde, ne kadar üzmüştü beni... Hafızamda silinemez bir şekilde kaydedilen o törende kalpaklı üniversiteli ülkücü ağabeylerimin taşıdığını gördüğüm pankartlardan birisi olan "Bir Ölür Bin Diriliriz" pankartı bugün gibi aklımdadır. O günden bu yana hâlâ düşünürüm bu pankartın anlamını: Bir ölüm ile bin dirilmek nasıl olur?

Bugün bölücü kaatillerin cinayetleri şehadet mertebesine eren Mehmedcikler ve diğer insanlarımızın cenazelerinde "Şehîdler Ölmez, Vatan Bölünmez" diye haykıran ülkücünün bu psikolojik hassasiyetini anlayamayanların vakıayı "cenaze namazında siyasî istismar yapmak" diye kınamasına ne demeli. Yazık... Yazık ki ne yazık!...

Ölümlere Çetele Tutmak: Kahredici Bir Denklem

12 Eylül'e giden günlerde ülkenin dört bir köşesinden "anarşik olayalarda ölüm" haberleri yağıyordu. Ülkücü hareketin

12 Eylül öncesi mücadelesinden genç bir fidan iken toprağa düşen şehîdlerden ismi kayıtlara düşülmüş olanların sayısı ikibin civarındadır.[3] Bu her bir şehîdin kendi aile, arkadaş, okul, iş çevresi düşünüldüğünde ülkücü hareketin mazisinde ölüm, şehadet konusunun neden bu kadar hassas olarak olarak algılandığı anlaşılabilir.

Yıllardır "eli kanlı faşistler" tarafından katledilen "halk çocukları" söylemi herkes tarafından kanıksanmış, aynı klişe TV dizilerinde dahi seslendirilerek kamuoyuna mal edilmiştir. "Solcu militanlar" tarafından katledilen ülkücülerin bilançosu, bu dizilerde asla işlenmemiştir. Komünist militanların "burjuva devletinin muhafızı" suçlaması ile katlettikleri devletin askeri-polisi gibi resmî görevlilerinin de medyatik marksist ajitasyona dâhil edilmediğini, onlarca kişinin katledildiği -ve artık provokatif eylemler olduğunu herkesin kabul ettiği- 1977 İstanbul/Taksim katliamı, 1979 Maraş Olayları gibi feci olaylarda kurban gidenlerin de söylemdışı bırakıldığını da bilmeliyiz.

Yıllar sonra Arif Nihat Asya'nın ülkücü gençliğin ortaya çıktığı dönemde adetâ bir kerâmet göstererek Dündar Taşer'e söylediği "Komutan, bu giriştiğiniz hareketin sonunda kan var. Bunu iyice hesapladınız mı?" yanıtlanması daha da zor olan, zor soruyu sorduğunu öğrendiğimde "Ne yapılabilirdi ki…" demekten kendimi alamadım.[4] Ama bu yazıda benim asıl anlatmak istediğim ülkücü şehîdlerimizin şehadetlerinin manevi tesciline tanıklıklardır.

"Şehîdler Ölmez" Gerçekten de…

Yıllar sonra bir esnaf ülküdaşımızın anlattığı bir olay var ki, her hatırladığımda tüylerim diken diken olur:

12 Eylül öncesinde Halk Sağlığı stajı yaptığımız sağlık ocağına çok mahzun bir hanımefendi, iki çocuğunu muayene ettirmek üzere gelmişti. Çocukların soğuk algınlığı gibi basit bir rahatsızlığı vardı; ancak annelerinin simasına öyle bir hüzün

çökmüştü ki tarif edilemez. Bu duruma hayret ile çocukların sağlık karnesine baktığım anda kafamdan aşağı kaynar sular döküldü: Bu çocuklar Ankara'nın Gülveren semtinde birkaç hafta önce şehîd edilen Ülkücü İşçiler Derneği Başkanı'nımızın yetimleri idi. Hemen gerekli ilaçları -eşantiyon olarak ilaç firmalarının bıraktığı numune ilaçlardan seçip- annelerine vererek kullanılışını tarif ettim. Her şeyden habersiz olarak kenarda duran çocuklara da armağan niyetine ufak tefek bir şeyler verdim. Anneleri yüzündeki derin hüzünle teşekkür ederek sağlık ocağından çıkarken arkalarından bakakaldım.

Bir süre sonra Ankara Sağlık Müdürü Yardımcılığı yaptığım sırada ziyaretime gelen Gülverenli olduğunu bildiğim bir esnaf ülküdaşıma bu olayı anlattığımda çok daha sarsıcı bir öykü ile yüzyüze geldim: Meğer o esnaf ülküdaşımız şehîdimizin yakın komşusu imiş. Gerisini O'nun ağzından anlatıyorum:

"Dikimevi Postanesi'nin karşı köşesindeki büfeden akşam çocuklarıma götürmek için birkaç gofret alıyordum. Aniden yanıbaşımda şehîd ülküdaşımız belirdi: "Yetimlerimi unuttun mu? Onlar da belki gofret isterler" dedi. Bunun üzerine büfeciye, birkaç gofret daha vermesini söyleyip parasını uzattım. Gofretleri alıp arkama döndüğümde hayretle gördüm ki, yanımda hiç kimse yoktu. Acaba hayâl mi gördüm? diye kendimi yokladım. Hayır, bilincim, aklım yerinde idi. Şehîd ülküdaşımızın sesini de karıştırmam söz konusu olamazdı. Kesinlikle şehîdimizin sesi idi."

Esnaf ülküdaşımız o günden beri şehîd ülküdaşımızın ailesinin her türlü maddî ihtiyacı ile ilgilenmeğe çalıştığını ve şehîd ülküdaşımızın iki yetimi için gofret almayı artık hiç ihmal etmediğini yaşlı gözlerle anlatmıştı.

Bu öyküye dileyen inansın; dileyen inanmasın; fakat Anadolu'da şehîd ülküdaşlarımız ile ilgili bu tür rivayetler o kadar çoktur ki... Yıllar sonra hukukî nedenlerle "feth-i kabir" denen uygulama için açılan şehîd kabirlerinde şehîdlerimizin bedenlerinin çürümeden bozulmadan durduğunun görüldüğünü

anlatan birden çok rivayetin tanığıyım. Meslek hayatımın ilk yıllarında onlarca otopsi yapmış birisi olarak, ülkücü şehîdlerimizi otopsileri sırasında görülen kanın durmaması, vücud sıcaklığının yitirilmemesi bedenlerinin sertleşmemesi, gibi harikulade ve şehadete işaret eden olaylara ilişkin anlatımlar da benim için dikkat çekici olmuştur. Yine Anadolu'nun pek çok yerinde kabristandaki ülkücü şehîdin kabri üzerine bazı gecelerde nur indiğinin görüldüğünün onlarca tanığı vardır. Bu rivayetler, toplansa evliya kitaplarındaki menkıbeler kadar hacimli bir külliyat ortaya çıkar.[5]

Dışarıdan bakan birisinin ülkücü psikolojisindeki "ölüm" etkisini kavraması; şehîdler adına yemin törenleri yapılmasını anlaması işte bu yüzden çok zordur. İnanıyorum ki, kırk yıllık ülkücü geleneğin nesilden nesle emanet ettiği bir bayrak gibi bu şehadet bilinci korunacaktır.

Ülkücü Şehîdlerin Geride Bıraktıkları

Ülkücü hareketin 12 Eylül öncesi mücadelesinde hayatını kaybeden ülküdaşlarımızın çoğunluğu henüz bekâr gençler idi. Ancak sayıca az da olsa bazı ülküdaşlarımız evli ve çocuk sahibi idiler. Yukarıdaki ibret verici anlatımda dile getirildiği üzere bu ülküdaşlarımızdan geriye kalan eş ve çocukları genellikle sosyoekonomik yönden güçsüz ailelerin mensubu oldukları için çok büyük sıkıntılar yaşamışlardır. Daha 12 Eylül darbesi olmadan önce kurulan Sosyal Güvenlik Eğitim Vakfı (SOGEV) aracılığı ile bazı ailelere ulaşılabilmişse de yapılan yardımların kalıcılığı ve sürekliliği sağlanamamış, özellikle 12 Eylül'ü takip eden sıkıntılı günlerde çoğu şehîdimizin ailesi kaderleri ile başbaşa kalmışlardır. Sözün bu noktasında böylesi bir acılı ailenin derdine deva olamamanın sıkıntısını yaşayan bir ülküdaşımızın anlattığı olayı, ülkücü hareketi şahsî çıkarlarına alet etmeğe kalkanlara ders olması için kaydedeceğim:

MHP'nin DSP-ANAP ile iktidar olduğu dönemin (1999-2002) son günleri idi. Başbuğ Türkeş'in de özel kaleminde görev

almış kıdemli bir ülküdaşımıza Başbakanlık Müşaviri kadrosu ile görev verilmişti. Birgün Başbakanlıktaki odasına uğradığımda kendisini çok üzgün gördüm. Ketum bir ülküdaşımız olana bu dostuma sordum: "Hayırdır, ne oldu?" diye... Derin bir iç çektikten sonra: "-Lânet olsun böyle iktidara da, böyle göreve de..." dedi. İyice endişelenerek üzüntüsünü paylaşmak için bu kahredişinin nedenini sorduğumda: "Daha ne olsun." dedi. "Bir ay kadar önce bir sabah şahsen tanıdığım bir şehîdimizin dul eşi, yanında bir delikanlı ve genç kız ile geldi. "Ağabey, şehîdimin emaneti olan bu yetimlerimi güçlükle de olsa büyüttüm. İkisi de üniversite bitirdiler. Şimdi ikisine demiyorum, birisine bir iş bulabilseniz, elleri ekmeğe erebilse." dedi. O esnada bana yalvarırcasına bakan şehîdimizin çocuklarının gözlerine bakamıyordum. Emin ol bir aydır, çalmadığım kapı, rica etmediğim bakanımız, neredeyse yalvarmadığım işadamı kalmadı. O iki yetimden birisine olsun bir ekmek kapısı bulamadım. Biz niye oturuyoruz ki burada; şehîdimizin şu iki emanetinden birisine dahi hayrımız olmuyorsa?...".

Ülküdaşımın kahredişinin nedeni bu idi. Olayı bana anlatırken benden kaçırdığı gözlerinden süzülen yaşları eli ile silen bu Başbakanlık Müşaviri dostuma diyecek söz bulamadım. MHP'nin talihsiz iktidar döneminde bu tür kimbilir ne kadar olay yaşandı... Kimbilir kaç ülküdaşımız çaresizlik ile: "Lânet olsun böyle iktidara..." dedi.

Ülkücü camianın MHP'nin muktedir bir şekilde iktidar olmasına ne kadar ihtiyacı, bütün samimi ülkücüler için MHP'nin başarısının ne kadar önemli olduğunu, bu acılı ve çilekeş camianın iktidarı ne kadar hak ettiğini anlamak için sadece bu anlatılanlar dahi yeterlidir. Anlayana...

Allah Bir Daha Göstermesin !...

Hani Mehmed Âkif'in İstiklâl Marşı için "Allah bir daha yazdırmasın" dediği rivayet edilir ya... Benim de ülkücü hareketin

o acılı günlerini hiçbir nesil bir daha yaşamasın duamın ifadesidir: “Allah Bir Daha Göstermesin!...” niyâzım.

Mâdem anılarla dolu bir yazı oldu bu, son bir anımı daha yazayım: 12 Eylül’ün ayak sesinin işitildiği günlerde hergün abdestli olarak ve muhakkak sabah namazını kılmış olarak okula gittiğim günlerden sonra, 12 Eylül darbesi olmuş ve ortalık kısmî bir sukûnete kavuşmuştu. İşte o günlerden birisinde –sanırım sınav nedeniyle geç saate kadar ders çalışmış ve sabah zor kalkabilmiştim-; sınava yetişmek acelesiyle namaz kılamadan evden çıkmak zorunda kaldığım günün akşamı eve döndüğümde; annem biraz ayıplayarak, biraz da hayret ile sormuştu: “Ne oldu oğlum, ölüm tehlikesi kalktı diye abdesti-namazı unutacak mısın?”

İşte annemin bu sorusunun bendeki yansımasını anlayamayan birilerinin; -bunlar isterlerse kendilerinin en hakiki Türk milliyetçisi, en saf genetik Türkçü olduklarını iddia etsinler- ülkücü gençliğin 12 Eylül öncesindeki manevî yönelişini anlayamazlar…

Bundan sonra ne yazsam boş; şu duadan gayrı:

Allah Türk gençliğini bir daha o ağır psikolojik ortamı, travmatik günleri yaşamaktan kıyamete kadar korusun…

“Allah nûrunu tamamlayacaktır”, velev ki birileri istemese de…

---

[1] Gün Sazak (26.03.1932- 27.05.1980) : Ankara'da doğdu. Babası Eskişehir'in Mıhalıççık ilçesinin Sazak köyünden Emin Sazak Bey, annesi Kayı köyünden Ayşe Hanım'dır. İlk, orta ve lise tahsilini Ankara'da yaptı. Ankara Maarif Koleji'nden mezun oldu. California State Polytechnics’de eğitim gördü. 1971 yılında Milliyetçi Hareket Partisi'nde görev aldı. 1977 seçimlerinden sonra kurulan ve Milliyetçi Cephe olarak bilinen üçlü koalisyon hükümetinde Gümrük ve Tekel Bakanı oldu. Kaçakçılıkla karalı bir şekilde mücadele etti. 27 Mayıs 1980 tarihinde komünist militanlar tarafından evinin önünde şehîd

edildi. Aziz ülküdaşı ve en yakın arkadaşı Gün Sazak'ın şehadet haberini işitir işitmez gözyaşlarını tutamayan Alparslan Türkeş, hiç bir yüreğin tahammül edemeyeceği bu haberi asil bir soğukkanlılıkla karşılamış, içi kan ağlayarak ülkücülere “iç savaş tahrikçilerinin oyununa gelmemelerini, sabırlı olmalarını, kanunlar içinde kalmalarını” emretmişti.

[2] Allah’ın elçisinden nakledilen bir hadis şöyledir: “Lezzetleri bıçak gibi keseni -ölümü- çok hatırlayın!”; Bkz. Riyazü’s-Salihin (Hadis Külliyatı) , Hadis Sıra Numarası: 580.

Rivayetlere göre üçüncü İslâm halifesi Hz. Ömer’in yüzüğünde "Kefâ bil-mevt vâizan yâ Ömer" yazılı idi ki, anlamı, "Ey Ömer, vâiz olarak ölüm kâfidir" demektir.

Türkistan evliyâsından Nakşbendi mürşidi Sadeddin Kaşgarî hazretlerine, bir gün müridleri: "Efendim, bize ölümden bahseder misiniz?" dediler. Kaşgarî buyurdu ki: "Halife Ömer bin Abdülaziz hazretleri, halife iken bir âlimi görüp nasihat istediğinde o âlim: "Sen şimdi halifesin, istediğin gibi emredersin. Ama yarın öleceksin" demiş. Hz. Ömer gibi adaleti ve takvâsı ile tanınan halife Ömer bin Abdülaziz: “Biraz daha söyle” deyince de; “Âdem aleyhisselâma kadar bütün dedelerin ölümü tattı. Şimdi sıra sana geldi..." buyurur. Bu sözleri işiten halifenin uzun uzun ağladığı rivayet edilir.

[3] Bir çok yazıda ülkücü şehîdlerin sayısı üçbin/beşbin gibi yuvarlak rakamlarla verilir. Bu konuda araştırma yapan bir arkadaşım ise bu sayıyı 2400 olarak vermiştir. Bu yazı için Ülkücü Şehîdler ile ilgili olarak bugünün en önemli veri ve bilgi kaynağı olan internette yaptığım araştırma beni üzdü. İnternette Ülkücü Şehîdler için açılan sayfalar çok yetersizdir. Recep Küçükişsiz gibi birkaç gayretli ülküdaşımızın, Ülkücü Şehîdler hakkında hazırladığı kitapların da iyi niyetlerine rağmen kapsam ve içerik olarak yeterli olmadığını biliyorum. İnternette yer alan Ülkücü Şehîdler için düzenlenmiş en ayrıntılı liste için bkz. http://www.turkcu.com/sehit.htm

[4] Nakleden: Ahmet B. Karabacak, Üç Hilâlin Hikâyesi, s. 71, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul-2011.

[5] “Bedeni çürümeyen ülkücü şehîdler” ile ilgili somut bir anlatım, Balıkesir’de 25.09.1977 tarihinde şehîd edilen Hasan Tezer’in kabrinin, defninden 6 ay sonra açıldığında cesedinin bozulmamış olduğu rivayetidir.

6. Ülkücü Hareketin Ahlâkî Yaklaşımları

Son genel seçimler öncesinde, MHP Genel Merkez yöneticilerinden bazı önemli isimlerin, toplum nezdinde gayrımeşru sayılan ve cinsel içerikli bir dejenerasyonu yansıtan kasetlerin aktörü olması, ülkücü harekette ciddi sıkıntılara yol açtı. Faili olunan işlerin, ülkücü hareketin ideolojik yaklaşımına temel olan Dokuz Işık'ın Ahlâkçılık kuralına aykırılığı ortada idi. Bu konu, ilk günlerdeki hararetini yitirmiş olsa bile; bugün de, ülkücü camiada sorgulanmağa devam edilmektedir.

Bu ve takip edecek birkaç yazım ile ülkücü hareketin ahlâk anlayışı ile bu anlayışın pratikteki yansımalarını tartışmak ve bu önemli konudaki değerlendirmemi ülküdaşlarımla paylaşmak istiyorum.

Dokuz Işık'ta Ahlâk ve Ahlâkçılık

Dokuz Işık'ın 1967 yılında yapılan, -yayınlayıcısı olarak C.K.M.P. Eminönü İlçesi notunun bulunduğu- baskısının en başında şu not yer alıyordu:

"Dokuz Işık, Alparslan Türkeş'in, gençlik temsilcileri ile yaptığı bir konuşmada, tespit edilen prensiplerini ihtiva etmektedir. Türkeş'in bu prensipleri, yakında genişletilmiş olarak yayınlanacaktır."

Türk Milliyetçiliği'nin siyasî plandaki adresi olacak olan MHP'nin ideolojik çizgisine temel alınan kitabçığın "Giriş" kısmında ise şu görüşlere yer verilmişti. "Gaye olarak düşündüğümüz şeyi evvelâ belirtmek ve ondan sonra bu gayenin gerçekleşmesini sağlıyacak yollan görüşmek isâbetli olacaktır. Gaye Türk Milletini, insanca usullerle, en kısa yoldan, kendi

gücüyle ayakta durabilecek, kuvvetli, müreffeh, mutlu, hak ve şereflerine sahip bir millet hâline getirmek ve modern uygarlığın en ön safına geçirmektir.

İnsanlar nasıl herşeyden önce kendi kendilerine hürmetkâr olmak, kendi benliklerini hürmet duygusu ile hissetmek mecburiyetinde iseler, milletlerin de kendi kendilerine hürmetkâr olmaları, kendi varlıklarına güvenmeleri ve kendi varlıklarına duyulan saygı ve güvenle çalışmaları sâyesinde mutluluğa ermeleri mümkündür.

Bir insanın, kendine saygısı yoksa, kendini aşağı görürse, kabiliyetsiz hissederse, o insanın büyük iş yapması, içinde bulunduğu çevreye yararlı olması mümkün olamaz. Bir insan bir hendeğe doğru "Ben bu hendeği atlayamam, gücüm yetmez, kabiliyetim yoktur" endişesiyle ümitsiz ve tereddütlü gelirse, o hendeği aşamaz, atlayamaz. Bir insan kendine güvenerek "Ben kuvvetliyim, ben bu hendeği hiç yüksünmeden atlayabilirim" diye korkusuzca gelirse atlar. Zafer, hiçbir zaman mahvolduklarını zannedenler tarafından kazanılamaz. Milletlerin hayatı da böyledir."

***

Kitabın kapağındaki ve iç düzenindeki sıralamada ilk sırada yer verilen Ahlâkçılık kuralının düzenlemedeki yeri bu kavramlara verilen değeri ortaya koymaktadır. Sadece bir tek paragraftan oluşan Ahlâkçılık tanımını Dokuz Işık'ın ilk şeklindeki haliyle aynen vermek istiyorum:

"Ahlâkçılık prensibinin önemi üzerinde söz söylenmesine bile herhalde lüzum hissetmezsiniz. Ahlâk herkesin esasıdır. Ahlâkı olmayan bir toplumun hiç bir işi başarılı olamaz ve o toplumda hiç bir şey iyi bir durumda bulunamaz. Fakat Ahlâkçılığın dayandığı bir takım temeller vardır. Bizim Ahlâkçılığımızın dayanacağı temeller şunlardır: Türk ahlâkı Türk geleneklerine, Türk ruhuna, Türk Milleti'nin inançlarına uygun

olacaktır. Türk ahlâkı hiçbir zaman, tabiat kanunlarına aykırı olmayacak, tabiat kanunlarıyla da bağdaşan bir takım temellere dayanmış bir ahlâk olacaktır. Ahlâkçılıkta gözeteceğimiz, araştıracağımız şeylerden biri de, Türk ahlâkının Türk milletinin yükselmesi, yaşaması ve korunmasını sağlamaya yarayacak esasları içinde toplaması olacaktır. Yâni Türk milletinin yaşamasına zararlı olacak kaideler Türk Ahlâkçılığının içinde yer alamaz.

Demek ki Ahlâkçılık prensibine esas olarak kabul ettiğimiz şeyler Türk milletinin ruhuna uygun olmak, Türk Milleti'nin geleneklerine, âdetlerine ve inançlarına uygun olmak, tabiat kanunlarına uygun olmak ve Türk milletine yararlı olmak esaslarına dayanacaktır."

Bu paragrafta Türk Milleti'nin inançları kelimesi iki kez geçirilir ve ahlâkın temelleri arasında inanç sözkonusu edilirken İslâm kelimesinin bir kere bile anılmaması dikkatimi çekmiştir. Türk Milleti'nin inançları sözkonusu ise bunun İslâm'dan başka bir şey olamayacağı açıktır.

Dokuz Işık kitabının, daha sonra hep genişletilerek yapılan her yeni baskısında, Ahlâkçılık kuralının biraz daha genişletildiği, son baskısında neredeyse müstakil bir kitap boyutuna ulaştığı bilinir.

Ahlâkçılık bölümünün son halinde tamamen İslâm ahlâkına ayrılmış olması, konuya yabancı olmayanların hemen hatırlayacağı bir durumdur. Bu herhâlde İslâm konusunda işin başında sergilenen bir ihmalin kanıtı değildir ve kanaatime göre olsa olsa dönemin katı laikçilik anlayışının siyaset ortamına egemen oluşu ile ilgilidir.

Dokuz Işık kitabçığının ilk halinin sonunda yer verilen Alparslan Türkeş imzalı notta: "Ana prensiplerimizi bu şekilde özetlediğimi zannediyorum. Türk Milleti'ne yararlı olabilmek için bu prensiplerin uygulanmasında Ulu Tanrı'dan bize güç ve imkân vermesini dilerim." denildiğini de kaydedelim.

Ahlâkın Kaynağı Ancak Manevî Bir Otorite Olabilir

İnsanların ve toplumların bir davranış kalıbını ahlâkî kılan, müteal bir gücü referans olarak almasıdır. Ahlâkî bir davranışı kişilere ve zamana göre değişken olmaktan kurtarmanın tek yolu müteal (=aşkın) bir referans sistemine dayandırmaktır.

İslâm inancına göre bu referansı belirleyecek tek makam 'İlahî İrade'dir. Bu bakımdan ahlâk kurallarını belirleyip denetimini yapmağa yetkili tek makam Allah'tır ve insanlar ve toplumlar hakkındaki son hükmü de ancak ve ancak Allah verir.

Bu nedenledir ki, İslâm'ın yaygın olarak benimsendiği asırlar boyunca, Türk davranış tarzının ahlâkîliği ilahî referanslara göre, İslâmî ölçülerle belirlenmiştir.

Türklerin İslâm ile yaygın olarak kaynaştığı 10. yüzyıldan sonra yazılıp günümüze intikal eden ilk iki eser olan Kutadgu Bilig ile Atabetu'l-Hakâyık'ın birer ahlâk kitabı olması asla tesadüf değildir.

Kendi inanç sistemini, ilahî kaynak olarak İslâm'a dayandıran, manevî kimliğini İslâm ile tanımlayan Türk milliyetçiliğinin siyasî aksiyonu olan ülkücü hareketin, ahlâkî zeminde İslâm dışı bir referans sistemi kullanması asla söz konusu edilemez. Zaten, bugüne kadar bunu iddia eden aklı başında bir tek kişiye de rastlanmamıştır.

"İslâm Ahlâk ve Fazileti"

Ülkücü hareketin siyasî yapılanması olan MHP'nin yaygın olarak kullandığı sloganlardan birisinin "Türklük Şuur ve Gururu, İslâm Ahlâk ve Fazileti" olduğunu biliriz. Bu sloganı, ilk kez ne zaman hangi mitingde, hangi pankartta, hangi afişte gördüğümü şimdi hatırlamıyorum. Ancak, ülkücü gençliğin düşünce dünyasını yansıtan önemli bir slogan olduğu tartışılamaz.

Ahlâk kelimesi, Arapça, "huy" yani "alışılmış davranış ve âdet" demek olan hulk'un çoğulu olup "huylar" demektir. Yunan,

Hind ve İran kültürleri başta olmak üzere eski ahlâk felsefeleri de temel konuları bakımından İslâm'ın ahlâk anlayışına kısmen benzerlik gösterirler.

"İslâm Ahlâk ve Fazileti" sloganındaki Ahlâk kavramının hayata yansıması Fazilet olmalı idi. Bugünün gençlerinin daha çok "Erdem" olarak anlayabileceği bu kavram, ahlâkın davranış haline gelmiş tarzını ifade eder.

Ahlâk'ın tarifini yapan tüm sözlükler bu soyut kavramın, hangisi söz konusu olursa olsun bir dinî anlayış, bir inanç sistemi ile irtibatlı olduğunu kabul eder. "Protestan Ahlâkı" diye bir konunun literatürde ne kadar çok işlendiği hatırlanırsa, din ile ahlâk arasındaki ilişki anlaşılacaktır. hattâ bir zamanlar bu ülkede "Devrimci Ahlâk"tan dahi söz edildiğini de hatırlayanlar olacaktır.

Ahlâk, insanın manevi durumu belirleyen özelliklerdir. Ahlâk ilmi ise öğretmeye yönelik düzenlenmiş ahlâk teorisi olup faziletlerin tanımı ve faziletin kazanılması; kötülükler ve onlardan kaçınmak sistematiğidir. Ahlâkî bir kavram olarak takva, Kur'an-ı Kerim'de insanlar arasındaki üstünlüğün tek ölçüsü olarak sunulmakla beraber sorumluluk bilinci, Allah'tan korkmak ve sakınmak, Allah'a karşı saygı karşılıkları ile tamamen ahlâkî bir duruşu ifade eder.

Ahlâkî olgunluğun işareti olan her faziletin tersi olan bir kötülük vardır. İslâm'daki "ideal insan" karakterinin "Allah'ın Ahlâkıyla Ahlâklanmak" hedefi doğrultusunda, kötülükten iyiliğe doğru yeni bir gelişim süreci izlemesi, İslâm ahlâk doktrini olan tasavvufun ana temasıdır.

Ancak "Allah'ın Ahlâkı"nı kazanmaya yönelerek, İslâm'ı anlama ve yaşama biçimi açısından, kendine göre, bir yöntem belirleyen tasavvuf yollarının maksadı, insanda, mükemmele doğru ilerleyen, tedricî değişiklikler yaparak, ruh olgunluğuna ulaşmak ve sürekli Allah ile beraber olma anlamındaki ihsan bilincini sağlamaktır.

Allah Rasûlünün Örnek Ahlâkı

İslâm'da ahlâkın kriterlerini belirleyen Kur'an'dır. Kur'an Ahlâkını en güzel biçimde örneklendiren kişi ise, Hz. Rasûlullah'ın Muhammed Mustafa'dır. "Ve sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin." şeklindeki ayet[1] , bunu anlatır. Şuara Sûresinin 137. Ayetinde aynı kelimenin gelenek-âdet anlamında kullanılması da manevî davranış kalıbını ifade eder.[2]

Allah'ın dilediği güzel ahlâka sahip olma yolunda, İslâm'ın, Kur'an-ı Kerim'de "en güzel örnek" olarak gösterdiği Hz. Rasûlullah'ın ahlâkını özümsemek, Ahlâken kendisine benzemeğe çalışmak büyük bir önem taşır. Hz. Rasûlullah'ın ahlâkını anlamak, aynı zamanda Kur'an'ı yani Allah'ın kulları için neleri arzu ettiğini anlamak demektir.

İslâm Ahlâkı'nın en güzel örneği Hz. Muhammed ise, Muhammedî ahlâkın benimsenerek her müslümanın hayatına yansıtılmağa çalışılması gerekir.

Hz. Aişe'ye "Rasûlullah'ın Ahlâkı nasıldı?" diye sorulduğunda, verdiği "O'nun Ahlâkı Kur'an'dan ibaretti" cevabı bu noktada çok önemlidir.

Bir hadiste de ahlâkın önemi şöyle vurgulanmıştır: "Kıyamet günü, mü'minin mizanında güzel ahlâktan daha ağır basan bir şey yoktur." [3]

O halde inanç sistemi olarak İslâm'ı kabul etmiş olan her ülkücü de kendi ahlâkını Hz. Muhammed'in Kur'an-ı Kerim'de övülen ahlâkına benzetme gayretinde olmalıdır; olmalıydı. Eğer ülkücüler arasında bir ahlâkî çözülme ve bunun en iğrenç şekillerde kamuoyuna yansıtılması sözkonusu ise, fertlerin şahsî hataları, kendilerinin ötesinde, büyük bir camiaya mal edilebiliyorsa ülkücü harekete mensubiyeti olan ve temsil makamındaki kişilerin çok daha dikkatli olmaları şarttır. O halde, yazımı örnek alınması gereken Muhammedî Ahlâk özelliklerini vererek bitireyim.

Hz. Rasûlullah'ın Ahlâkî Özellikleri: Muhammedî Ahlâk

Birçok siyer kitabı Hz. Muhammed'in güzel ahlâkına geniş yer vermiştir. Bu kitabların hemen hepsinin mutabık olduğu şu özellikler güzel karakterini sergiler:

"Boş söz söylemezdi. Her sözü, hikmet ve nasihat idi. Herkesin aklına ve zekâ derecesine, algılamasına göre anlayabileceği sözleri söylerdi; sohbetine doyulmazdı. Kalbinde incelik vardı. Huzuruna gelen kötülere bile şefkat göstermiş, hiç birisini huzurundan kovmamış, merhametle elini uzatarak kötülüğünü düzeltmeye çalışmıştır. Kimseye kötü, ağır söz söylemez, hiçbir kimseye kötü muamele etmezdi. Derdini anlatmak için kendisine gelen kim olursa olsun sözünü kesmez, sonuna kadar dinlerdi.

Yumuşak huylu, mütevazı, güleryüzlü idi. İnsanlara güzellik ve merhametle muamele ederdi. Kendisine yapılan şakaları anlayışla karşılardı. Kendisine özel ciddiyet ve sorumluluğunun gerektirdiği heybet ve vakara sahip olmakla beraber, ashabıyla arasına hiçbir duvar örmemişti.

Gülmesi tebessümden ibaretti. Fazilet sahiplerine saygı gösterirdi. Akrabasına ikram etse de onları dinen kendilerinden üstün olanlardan önde tutmazdı. Emrindekileri hoş tutar, kendi ne yer ve giyerse, benzerlerini yedirir ve giydirirdi. Fakir, zengin ayırt etmeden, kim davet ederse etsin icabet ederdi. Her yaptığı işi özenle yapardı.

Cömert, eliaçık, şefkatli, yiğit, sözüne sadık ve bu şekilde her türlü övgüye layıktı. Bütün hareketleri mutedildi. İnsanların yıkık kalplerini yapmaya, hatırlarını hoş etmeye düşkündü; üzgünleri teselli etme fırsatını gözler, onları incitmekten sakınırdı. Öfkelenmekten mümkün olduğunca kaçınır, şayet öfkelenirse kendi kendisini sakinleştirmeye çalışır; öfke ile anî bir harekette bulunmaktan sakınırdı. Gazap anında ayakta ise oturur,

oturuyorsa yan tarafına yatardı. Hiç bir kimse hakkında kötülük düşünmemiştir.

Bir hayâ örneği idi. Bekârlığından itibaren insanlar içinde en fazla hayâ sahibi olması ile tanındı.

…

Ve işte bu nedenledir ki, Hz. Rasûlullah Muhammed Mustafa, Kur'an-ı Kerim'de "yüce bir ahlâk sahibi" olarak övülmeyi hak etmiştir.

Tarih boyunca Hilye-i Şerif olarak bilinen tablolarda Hz. Muhammed'in fizikî özellikleri yanında, seçkin ahlâkî niteliklerinin de sıralanmış olması, bu konudaki hassasiyetin müslümanlar tarafından tarih boyunca nasıl özenle korunduğunun bir kanıtıdır.[4]

Bu hilyelerde en çok tekrarlanan metnin, Muhammedî ahlâka dair satırlarını verelim:

"O, insanların en cömert gönüllüsü, en doğru sözlüsü, en yumuşak huylusu ve en arkadaş canlısı idi. Kendilerini ansızın görenler, O'nun heybeti karşısında sarsıntı geçirirler; fakat üstün vasıflarını bilerek sohbetinde bulunanlar ise, onu her şeyden çok severlerdi.

O'nun üstünlüklerini ve güzelliklerini tanıtmaya çalışan kimse: 'Ben, gerek O'ndan ve gerekse O'ndan sonra, Rasûlullah gibi birisini görmedim' demek suretiyle O'nu tanıtmak hususundaki aczini ve yetersizliğini itiraf ederdi. Allah'ın salat ve selamı O'nun üzerine olsun."

Ülkücülerin Ahlâk Düzeyi Ne Durumda?

Daha yola çıkarken dayandığı temellerden birisini Ahlâkçılık olarak belirlediği için ülkücü hareket mensubları, ahlâk konusunda herkesten daha duyarlı olmalıdır.

Olması gereken bu iken, ülkücü olduğu iddiasındaki bazı kişilerde gözlenen ve toplumun ahlâkî kabullerine ters düşen davranışların kökenini ve bu hastalığın tedavisi için yapılması gerekenler de tartışılmalıdır.

---

[1] Kur'ân-ı Kerim, Kalem, 68. Sûre, 4. Ayet: "Ve sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin."

[2] Kur'ân-ı Kerim, 26. Şuara Sûresi, 137. Ayet: "Bu, öncekilerin geleneğinden başka bir şey değildir.

[3] "Kıyamet günü, mü'minin mizanında güzel ahlâktan daha ağır basan bir şey yoktur." Kütüb-i Sitte; Tirmizi, Birr 62; Ebu Davud, Edeb 8.

[4] Hilye-i Şerif: Hz. Rasûlullah'ın özelliklerini tarif eden ve tablo halinde, belirli bir formda hazırlanarak tezyin edilen hat levhalarının genel ismidir. Ayrıntılı bilgi ve hilye örnekleri için bkz. Prof. Dr. M. Uğur Derman, Hat Sanatında Hilye-i Şerifler, http://www.sonpeygamber.info/hat-sanatinda-hilye-i-serifler

7. Ülkücü Kitlenin Ahlâkî Toplam Kalitesi

"Toplam Kalite" kavramına yabancı olmayanların bile başlıktaki "Ahlâkî Toplam Kalite" terimini ilk anda yadırgayacağını sanıyorum. Çünkü, toplam kalite denildiğinde genel olarak bir işletme veya ürün üretim sürecinin ortaya koyduğu sonucun en ideal noktaya ulaşması için yapılması gereken ekonomik ve üretim ile ilgili süreçler anlaşılır. Sosyal bir grup olarak ülkücülerin, soyut bir kavram olarak ahlâkın "toplam kalite" parantezine alınmasını, birçok kişi eminim, ilk kez görmüşlerdir.

Ülkücülerin "toplam ahlâkî kalitesi" derken, ülkücü kitleyi teşkil eden bireylerin, sosyal bir grup olarak, -İslâmî bir ıstılahla şahs-ı manevîsinin- arz ettiği ahlâkî durumu kastediyorum. Sayısı milyonları bulan bir sosyal grup olarak, ülkücüler arasında ahlâkî normlara göre bir tasnif yapıldığında çok uç noktalarda örneklere rastlanması tabiîdir. Önemli olan bu sosyal grubun ortalama insanının ahlâkî düzeyi ve bu düzeyin İslâmî ahlâk ölçülerine vurulduğunda arz ettiği manzaradır.

Sadece ülkücüleri söz konusu olduğunda değil Türk toplumunun tümü için, ahlâkî standartlarının en az bin ikiyüz yıldır ilahî referans olarak İslâm kuralları tarafından belirlendiğine önceki yazımda temas etmiştim. Bunun başka türlü olamayacağına, ahlâkî standardların belirlenişinde mutlaka bir aşkın (=müteal) referans kaynağının gereğini de vurgulamıştım. Bu aşkınlık (=müteal oluş) en ilkel klanlardan en sofistike insan topluluğu olan ümmete kadar, manevî bir dayanağı referans olarak almalıdır. İnsanoğlunun Âdem Aleyhisselam'dan bu yana yaşadığı yeryüzü macerası, zaten bunun tarih boyunca böyle cereyan ettiğini gösterir.

Bu girişten sonra, bir ahlâk vaazı sunma gibi bir yaklaşıma sapmadan İslâm'ın belirlediği ahlâk davranışlarının ülkücüleri ilgilendiren çerçevesini çizmek istiyorum. Yazımda MHP Genel Merkezi'nde makam sahibi olabilmiş "seçkin"(?!) ülkücülerin düştüğü ahlâkî bataklığa, bu bataklığa onları çeken nefsaniyetin şehvet tuzaklarına da -üslubumu koruma adına mecburen, bazen ima ile olmak üzere- değineceğim.

İslâm Ahlâkının Esasları

Kötülükler çevreden görülerek başlar ve alışkanlığa dönüşür kişinin bünyesinde yuvalanır. İnsandaki nefs, gelişime elverişli bir potansiyel ile yaratılmıştır. İnsan nefsi eğitilerek ahlâk güzelleşir ve ilim ile beslenmek sureti ile de ilerleyip yücelir. Nefs terbiyesi yapılmadan insanlar, kendi kendilerine iyiyi, doğruyu ve güzeli bulamaz. İnsan sahip olup olacağı bütün güzel sıfatların aslı, nefsin isteklerine muhalefettir. Nefsin arzularına direnmek mânevî uyanışla sonlanır. Allah'a yakınlık (=kurbiyyet) nefsin hallerini bilmek ve kötü huylarını yok etmekle mümkündür. Sonuçta, nefsini terbiye eden kişide övülmüş ahlâk (=eski tâbiri ile ahlâk-ı hamîde) oluşur.

Bunun tam tersine Allah'a uzaklık ise, temelde nefsin arzu ve heveslerine uyma ve giderek nefsin esiri olmanın acı sonucudur. Nefse uymak gaflete, gaflet şehvete, şehvet günahkârlığa yol açar. Böylece nefs, günden güne kötülüklere bulaşıyorsa, kötülenmiş ahlâk (=eski tâbiri ile ahlâk-ı zemîme) oluşur.

Eğer nefs, övülmüş ahlâk mertebesine yücelmiş ise, seviyesini korumağa çalışmak, ilim ile yeni derinlikler kazandırmak suretiyle daha saf bir hale getirmek için çalışılmalıdır. Eğer kendi nefsimiz kötülenmiş ahlâk ile işgal edilmişse bir an önce bu kötülüklerden kurtulmak için çalışılmalıdır. Nefsin hastalıklarının yol açtığı kötülenmiş ahlâk, zıddı olan övülmüş ahlâkı kazanmakla tedavi edilebilir. Birkaç örnek vermek gerekirse cehalet hastalığı ilim, cimrilik hastalığı

cömertlik, kibir tevazu, şehvet nefsin arzularını terk ile tedavi edilebilir.

Övülmüş ahlâkın hayata yansıması iyilik ve takva olup karşılıklı yardımlaşmayı gerektirir.

Övülmüş ahlâkın göstergelerinden bazıları; insanlara güleryüzlü, insaf ve muhabbet sahibi olmak; kimsenin ayıbını araştırmamak, bir hata gördüğü zaman iyiye yormak, kendi kusurlarımızla meşgul olmak, özür dileyenin özrünü kabul etmek, diline sahip olmak, muhtaçların ihtiyacını gidermek, dinen ve ahlâken güzel olan işlerde halka uyup muhalefet etmemek, insanların eziyetine sabır göstermek şeklinde sıralanabilir.

Nefsteki manevî hastalıkların ve bunun yol açtığı kötü davranışların tedavi edilip güzel ahlâk ve iyi davranışlar haline getirilmesi, bütün vücudun çalışmasını iptal etme potansiyeli taşıyan hasta bir organın tedavi edilmesine benzer. Tedavi zamanında ve yeterince yapılmazsa hayat sona erer.

Tasavvufî Ahlâk: Allah'ın Huzurunda Olmak Bilinci

İslâm ahlâkının övdüğü ve yerdiği huylar, kötü alışkanlıkların giderilip yerine güzel ahlâkın yerleştirilmesi edilmesi İslâm tasavvufunun ana konularındandır.

İslâm'ı tasavvufî kanallardan alan Türkler, tarih boyu güzel ahlâkları ile diğer İslâm toplulukları arasında seçkin bir yer edinmişlerdir. "Allah'ı görür gibi ibadet etmek" kavramı ile formüle edilen bu tasavvufî yaklaşım İslâm literatüründe "ihsan" olarak adlandırılır.[1]

Tasavvuf anlayışına göre insan nefsini terbiye edip iman ve ahlâkını sağlamlaştırmalıdır. Bu yapılmazsa nefsanî arzular ve şehvetler yüzünden insaniyetten ayrılıp hayvanî, hattâ hayvandan da aşağı bir mertebeye düşer. Bu yüzden her bir insan; ömrü boyunca nefsle mücâdele etmelidir.

Zor olsa da, nefs terbiyesinde galib gelen insan, arzularında ölçülü, tahrik edildiğinde şehvetine egemen, gazap halinde iradesine öfkesine sabırlı, Rabb'ine itaatkâr olur. Sonuçta, insanı hayvandan da aşağı bir mertebeye düşürme tehdidini taşıyan nefsanî ihtiraslarını dizginler. Şeriat hükümleri içinde, nefs ile cihad, "en büyük cihad"dır. Çünkü, dışarıdaki, karşıdaki düşmanla mücadelede bazen yenilgi, bazen uzlaşma olur, ancak her insanın içerisindeki düşman olan nefs ile mücadele, son nefese kadar devam eder. Dışarıdaki düşmanın öldürdüğü insan müslüman ise şehid olur; nefsin öldürdüğü bir kişi ise ebedî azabı hak edecektir.

Tasavvufî ahlâkın ne olduğunu anlamak, güzel ahlâkı örneklemek için Ahmed Yesevî'den Yunus Emre'ye, Mevlânâ Celâleddin Rumî'den İsmail Hakkı Bursevî'ye Türk tasavvuf tarihinin seçkin isimlerinin eserlerine şöyle bir bakmak yeterlidir. Sadece örneklemek üzere bu konuda Hacı Bektaş Velî'ye atfedilen "eline, beline, diline sahip ol" tavsiyesi ile Hoca Ahmed Yesevî'nin yalancılık hakkında yazdıklarına değinmek istiyorum.

"Eline-Beline-Diline Sahip Ol"

Yukarıdaki güzel ahlâk göstergelerinden hemen her birisini Hacı Bektaş Velî'nin "el-bel-dil" ilgilendiren uyarısı ile irtibatlandırmak mümkündür. Bu yazıyı yazmama yol açan kaset skandallarına yol açan ve bütün ülkücü hareket mensublarını kamuoyu önünde küçük düşüren kişiler, kendilerini sorgulayabilme yürekliliğine sahip iseler bu konuda nerede ve nasıl hata yaptıklarını kendileri de fark edeceklerdir.

Hacı Bektaş Velî'nin bu uyarısı, yorum gerektirmeyecek kadar açıkken, konuyu soyut konulara çekip "El, yurt demektir, vatana sahip çıkılmalıdır. Bel, soyumuzdan gelecek kişileri işaret eder. Neslimizi geliştirelim. Dil ise Türkçemizdir, Türkçe'yi koruyalım." gibi kulağa hoş gelen söylemlere sapılması, bir yönüyle olumlu bir yaklaşım olsa bile, konuyu kişinin kendi varlık alanındaki sorgulamanın dışına taşırdığından, nefsanî bir kaçış

olabilir. Oysa Hz. Rasûlullah'ın: "İyi müslüman elinden ve dilinden diğer insanların emîn olduğu kişidir" anlamındaki hadisi ile Hacı Bektaş Velî'nin uyarılarının ne kadar uyumlu olduğunu izah bile gerekmez.

Hacı Bektaş Velî'nin talimatını biraz özelleştirerek, "Ey Ülkücü, Eline-Beline Diline Sahip Ol" diyerek günde kırk defa ülküdaşlarımıza tekrarlamayı bir ülkücülük görevi edinsek, bunun ülkücü harekete mutlaka faydası olurdu. Hâlâ da vakit geçmiş değildir; Hz. Pîr Hacı Bektaş Velî'nin uyarısını, kendi nefsimizden başlayıp etrafa doğru genişleterek bir ülkücü gelenek haline getirebiliriz.

Bazılarını tanıdığım insanları yaralama ihtimali olan, manevî olarak üzecek, bu yazımın yazılmasına yol açanlar, sadece Hacı Baktaş Velî'nin öğüdünün "beline sahip ol" kısmına bile dikkat etmiş olsalardı; hem kendilerini de, hem de bizleri toplum önünde bu utanılası duruma düşürmezlerdi her halde…

"Yalancılar Ümmetimden Değildir"

Konuyu sadece cinsel ahlâk ekseninde ele almanın yetersizliğine işaret etmek üzere bir başka alana "diline sahip ol" noktasına getirmek istiyorum. Hoca Ahmed Yesevî'nin Divân-ı Hikmet'inde yer alan iki şiirde yalancılar yerilmiş, yalancılık önemli bir hata olarak gösterilmiştir. Yalanlara Hz. Muhammed'in "Sen benim ümmetimden değilsin" diyerek yüz vermeyeceğini sert sözlerle ifade eden Hz. Pîr-i Türkistan'ın bu hassasiyeti beni hayli düşündürmüştür:

37. Hikmet

"El-kezzabu lâ ümmetî"dedi, bilin Muhammed;
Yalancılar kavmine ümmet demez Muhammed.
81. Hikmet

"El-kezzabu lâ ümmetî" dedi size;
O Muhammed Hakk Resûlü idi bize;

Yalancılara yoktur, vallahi cennet;
Yalan konuşup imansız olarak gitmeyin dostlar.

Bugün, yaşadığımız gündelik hayatlarda yalanın işgal ettiği yeri kendi kendinize bir düşünürseniz yalancılara cenneti layık görmeyen Ahmed Yesevî'nin sözlerinin ağırlığı daha iyi anlaşılır.

Demek ki, diline sahip olamamak, insanlara iftira etmek, gıybet etmek, bilmediği konularda bol bol atıp tutarak ahkâm kesmek, yalan söylemek insanın imanını helâke götüren tehlikelerdenmiş.

Nefs Mertebelerine Göre Ülkücülerin Dağılımı

Son devrin önemli mutasavvıflarından birisi, nefsin mertebelerini dile getirdiği bir sohbetinde insanların, kötülükte ısrarlı oluşunu ifade eden nefs-i emmâre düzeyinde iken bulaştığı ahlâkî kusurları oniki başlık altında toplamıştır: Küfür, şirk, cehalet, gaflet, büyük günahlara alışkanlık, kibir, hırs, cimrilik, şehvet, hased, gazab ve kin…

"Sözün kısası, şimdi şu on iki huya dikkat eyle bakalım. Bunlardan kaçı sendedir; yoksa hepsi mi? diye soran bu İslâm büyüğü: "İşte bu on iki kötü sıfatı giderenler Allah'ın izniyle, kâfir, münafık ve günahkârların derecesi olan emmârelikten kurtulmuş olur." demiş ve "İman sahipleri, bu kötü huylardan her zaman uzak kalmağa çalışırlar ve ne zaman bu huylardan tamamıyla korunurlarsa tam mânâsıyla iman lezzetine kavuşurlar" müjdesini de vermiştir.

Bu yazının yazılmasını gerektiren vukuatın arkaplanında yer tutan şehvet, görüldüğü gibi nefs-i emmâresinin uşağı olmuş insanları rezil eden ve aşağılanmaya düşüren kötü huylardan birisi olarak tarif edilmiştir. Nefs-i emmârenin özelliği olarak nitelenen davranışların, bazı farklı yönleri bulunduğu da unutulmamalıdır. Meselâ, gazab denilen kızma sıfatı yerinde sergilenmek kaydıyla bazen iyidir, ancak çoğu defa olduğu gibi yersiz bir gazab çok

kötüdür. Ecdadımızın sergilediği üzere düşmanlara karşı gazabın harekete geçmesi İslâm'ın şerefini yüceltir. Düşmanlara karşı öfkesinde şiddetli olmayıp, müslümanlara karşı şiddetli olunması ise ancak aşağılık bir korkaklık olarak nitelendirilebilir. Kibir, hased, hırs gibi genelde kötülenmiş olan huyların da bu türden, istisnaî yönleri olduğu bilinmelidir.

Nefs-i levvâme olarak tanımlanan ve önce bir kötülüğü işleyip ardından pişmanlık duyan insanın halini anlatan nefs mertebesinde, insana egemen olan huylar, günahkârlık (fısk), cehalet, kendini beğenme, çok uyku, aşırı pisboğazlık, aşırı süslenmek, boş sözlerle vakti öldürmek olarak gösterilmiştir. Bunların hepsi, bir insanın manevî olgunluğunu engelleyen kötü alışkanlık ve huylardır.

İnsan bu huyları terk ederse kendisinde ilim, alçakgönüllük (tevazu), tevbe, güçlüklere tahammül ve sabır, şükür ve kanaat, cömertlik gibi övülmüş ahlâk özellikleri belirmeğe başlar. Bu hali kazanan insan kendisine güzel ilhamlar ulaşmağa başlayan, tasavvuftaki tabiri ile nefs-i mülhime makamına ulaşmış birisidir. Daha sonra ulaşılacak olan nefs-i mutmainne [2] ve sonrasındaki diğer üç nefs (sırası ile râziyye, marziyye, safiyye) derecesini [3] bir yana bırakıp bu yazının en kritik sorusunu soralım:

Ülkücü kitleleri oluşturan insanların teker teker her birinin, bu nefs derecelerine göre ölçüsünü alabilsek; sonra da ortalamasını belirleyebilsek elde edeceğimiz sonuç acaba nasıl olurdu? Ortalama ülkücünün nefs derecesi için tahmininiz nedir?

Bu sorunun yanıtını vermek o kadar kolay değil.[4]

Ülkücü Kitlenin Şahs-ı Manevîsinin Ahlâkî Ortalaması

İslâmî literatürde yer verilen önemli bir kavram şahs-ı manevîdir. Bu kavram bir topluluk oluşturan insanların bir arada arz ettiği değeri ifade eder. Şahs-ı manevî teker teker her bir

şahsın ötesinde, o kişilerin bir araya gelmeleri ile oluşan ortak bir kimlik olarak tanımlanabilir.

Şahs-ı manevînin anlaşılması için güzel bir örnek, herhangi bir camide namaz kılmak için bir araya gelen insanların oluşturduğu cemaat örneğinden verilebilir. Sosyal bilimlerin son dönemdeki önemli bir kavramlaştırması olan "toplam kalite" anlayışı da, burada kullanılabilecek bir söylem sağlar. Cemaatin teker teker fertlerinin arz ettiği değer ötesinde toplamı olan topluluğun arz ettiği değer, bir aritmetik toplamdan daha değerlidir.

Şimdi bu soyut durumu somut hale getirmek için bir örnek verelim: Mesela herhangi bir üniversitenin herhangi bir sınıfında on ülkücü olsun. Bu ülkücülerden en az kitap okuyanı 1, en fazla okuyanı ise 10 kitap okumuş olsa, grubun toplam okuduğu kitap sayısı (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10) 55'tir. Gruptaki her kişi başına düşen ortalama kitap sayısı ise 55/10 = 5,5 olacaktır. Bu durumda grubun kitap okuma kalitesini yükseltmek için bazı az okuyanları daha fazla okumağa teşvik etmek en iyi yol olacaktır. En az kitap okuyan ilk beş kişi birer kitap daha okurlarsa grubun okuduğu toplam kitap sayısı 60'a, kişi başına ortalama kitap okurluğu ise 6'ya yükselecektir. (Burada kitap okumanın bir 'kalite belirleyicisi' olarak sunulmasına itiraz edeceklere, konunun anlaşılması için somut bir örnek oluşturması için kitab okumayı örnek olarak vermeyi tercih ettiğimi belirtirim.)

Anlaşılmasını kolaylaştırmak için seçtiğim bu somut kitap okuma örneğinden sonra mesela 'doğru sözlü olmak' konusunda insanlara 1'den 10'a kadar puan verilecek şekilde bir sıralama yapılırsa ve ortalama "doğru sözlü oluş" değeri tesbit edilirse ülkücü kitlenin bir örnek olarak verdiğim "doğru sözlü oluş konusundaki toplam kalitesi" ortaya çıkacaktır.

Bunu sadece ülkücüler için değil bir cami cemaatinden tutun bir millet ölçeğine kadar büyütmek; ya da, bir mason kulübü üyelerinin "doğru sözlü oluş konusundaki toplam

kalitesi"nden, bir tarikat mensublarının aynı konudaki toplam kalitesine kadar yansıtmak mümkündür.

Ülkücü hareketin yakın tarihinde, kendisine katılan her bir ferdin niteliğinin yükseltilmesi için uyguladığı yaygın eğitim yöntemleri (kitap okumalar, dergiler, seminerler), ülkücü kitlenin toplam kalitesinin, aynı sosyal statüyü paylaşan diğer insan gruplarından daha ileri bir düzeye ulaşmasını sağlamıştı. Ancak son zamanlarda, benim neslimden kıdemli ülkücülerin, yeni yetişen genç ülkücülerin fikrî, dinî, entelektüel kalite yönünden yetersizliğinden yakındıkları bilinen bir durumdur. Bunun giderilmesi için yapılması gerekenler konusu bir başka tartışmanın konusu olabilir.

"Ülkücü, Herşeyden Önce ve Her Zaman Ahlâklı Olmalı!"

Ülkücü hareketin insan ortalamasının kalitesinin yükseltilmesi son derece önem arz etmektedir. Tek tek her ülkücü, kendisinin şahsı ötesinde, toplum önünde bir temsil değeri arz ettiğinin bilincinde olsa, 2011 seçimleri öncesinde piyasaya servis edilen kaset kampanyasının, mensubu olduğumuz ülkücü kitleyi bu denli yaralayacak boyuta ulaşabilmesi mümkün olabilir miydi? Soruyu havada bırakmamak için kendi kanaatimi söylemeliyim: Elbette ki, hayır.

Ülkücü kitlenin toplam kalitesinin yükseltilmesini hedeflemeyen hiçbir hizib, ekip, klik faaliyetinin -dün olduğu gibi bugün de- Türk milletinin en şuurlu fertlerini içinde bulunduran ülkücü kitleye bir fayda sağlayamayacağını uzunca bir süredir savunduğum bilinir. Elimde bulunan ülkücü hareketin siyasî temsili ile ilgili dokümanlardan en eskisi olan 1967 baskılı 9 Işık kitabında ilk kuralın Ahlâkçılık olması asla bir tesadüf değildir. O nedenle bu yazıda yaptığım sorgulamayı hiç kimsenin "Milliyetçi hareketin, ülkücü kadronun ahlâkını ele almak da nereden çıktı şimdi?" diye karalamasını kabul edemem.

Bu tarih boyu en ahlâklı toplum örneklerini oluşturup nefslerinde yaşayarak, töre kapsamında derlemiş ve bizlere kadar ulaştırmış olan Oğuz Han'dan Alparslan Türkeş'e kadar bütün atalarımıza ihanet olur.

Ülkücü hareketin, hattâ Türk milliyetçiliğinin tarihî misyonunu tamamladığını iddia eden eski/eskitilmiş, depresif/agresif 'cins cins' ülkücülerin ortalıkta boy gösterdiği şu günlerde, böyle bir tartışmanın tam da zamanı olduğuna inanıyorum.

Bu görüşümün dayandığı temelleri, yaşanan tatsız -ve her ülkücünün başını öne eğdiren- bir olaylar zincirinden; yüz kızartan kasetlerin servis edilmesinden sonra, yazmak zorunda kalmayı hiç arzu etmezdim. Bu isteksizliğin verdiği sıkıntı ile bugüne kadar yazmayı ertelediğim -ve sadece yakın çevremde seslendirdiğim- bu fikirlerimi ülkücü hareketin durumu üzerinde kafa yoran bütün ülküdaşlarım ile tartışmaya hazırım.

Buyurun, tartışalım.

---

[1] İhsan kavramı, bir çok sahabî tarafından ittifak ile rivayet edilen bir hadise dayandırılır. Bu oldukça uzun hadisin ihsan ile ilgili noktası şudur: "Hz. Peygamber (sav) açıkladı: "İhsan Allah'ı sanki gözlerinle görüyormuşsun gibi Allah'a ibadet etmendir. Sen O'nu görmesen de O seni görüyor."
Kaynaklar: Müslim, İman, 1, (8); Nesai, İman, 6, (8, 101) ; Ebu Davud, Sünnet, 17 (4695); Tirmizi, İman, 4, (2613).
Cibrîl hadisi olarak bilinen bu önemli hadisin tamamı için bkz: http://www.e-hadis.net/hadis/imanin-hakikati/19/yahya-ibnu-yagmur/ihsan

[2] Nefs-i Mutmainne: Bildiklerini hayat geçiren, ilimleriyle amel eden alimlerin nefsleridir. Allah'ın izniyle kalb ruhun nuru ile nurlanıp kötü huyları, yerilmiş sıfatları terk edip övülmüş ahlâk

derecelerini elde eden nefsdir. Özelliklleri amellerde sebat ve ibadette samimiyet, tevekkül, açlık, riyazet ve tefekkürdür.
[3] Nefs Mertebeleri hakkında bugüne kadar okuduğum en güzel çalışma olarak Prof. Dr. Robert Frager'in "Kalb-Nefs-Ruh" kitabını ve klasik tasavvuf eserlerinden Miftahu'l-Kulûb'u ilgili okurlara tavsiye ederim. ilgili okurlara tavsiye ederim.
[4] Ortalamanın 'nefs-i levvâme' düzeyinde olduğu kanaatindeyim.

8. "İslâm Ahlâk ve Fazileti"

Herkese, 'Her Yer'de Lâzım…

Ülkücü Ahlâk konusundaki ilk yazıma başlarken konunun bir yazıda bitirilemeyecek kadar derin olduğunu fark ederek: "Bu eksendeki yazılarım birkaç makale olarak devam edecek" demiştim. 27-28 Nisan 1967 günlerinde düzenlenen Dokuz Işık seminerlerinde [1], Başbuğ Alparslan Türkeş tarafından, kamuoyu önünde ilk kez Ahlâkçılık ilkesinin anlatılması ile ülkücü hareketin gündemine -önce kavram ve hemen sonrasında temel sloganlardan birisi olarak- giren "İslâm Ahlâk ve Fazileti" söylemi ülkücüler arasında hızla yaygınlaşır.

Tarihî Ülkücü Belgelerde "İslâm Ahlâk ve Fazileti"

Yaptığım incelemelerde ulaştığım belgelerden çıkardığım sonuç şudur: "İslâm Ahlâk ve Fazileti" kavramı, ülkücüler arasında yazılı belgeler üzerinde, 1968 yılından itibaren yer almağa başlamıştır.

Yakın tarihimizde büyük tartışmalara yol açan Amerikan 6. Filosunun, 10 Şubat 1969 günü, İstanbul limanına gelmesiyle ilgili olarak yapılan protestolara katılan Milliyetçiler Birliği'nin bildirisinin son satırlarında "İslâm Ahlâk ve Fazileti" ibaresini kağıt üzerine kaydedilmiş olarak görüyoruz:

"Büyük Türk milleti,

Bütün bu bozuklukların düzelmesi yeniden kendine dönüşle mümkündür.

En mutlu insanların yaşadığı büyük, yenilmez Türkiye, Türklük şuur ve gururuna sahip, İslâm ahlâk ve faziletine bağlı yüce gönüllü ülkücüler eliyle kurulacaktır.

Allah doğruların yardımcısıdır ve inananların kuvvet kaynağı O'dur.

Lakin kalacak doğduğumuz toprağa bizden,
Şimşek gibi bir hatıra nal seslerinden.
Tanrı Türk'ü korusun."
***

İzmir'in Bornova semtinde bulunan Yüksek Tahsil Erkek Öğrenci Yurdu'nun ülkücü üniversiteli gençlerinin Ekim 1968'de yayınlanan bir bildirisinde, yurtta namaz kılınmasını yasaklayan Yurt Müdürü'nden yakınılırken "Türklük Şuur ve Gururu ile İslâm Ahlâk ve Fazileti"nin Türk Gençliğine yol gösterici düstur oluşuna vurgu yapılır:

"Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve faziletini kendimize düstur edinen Milliyetçi-Toplumcu gençleriz. Yeni açılan yurdumuzun yöneticileri ile devamlı çatışmaktayız. Sebebi şudur: Geçen ilkbaharda, ihtiyaçlarımızın giderilmesi için yurt banyolarının sabahları birer saat yanması için müracaat ettik. Yurt Müdürü, kabul etmedi. Yine aynı müdür, namaz kılan arkadaşlara; burası cami değil, burası ilim öğrenilmekte faydalanılan yurttur, diyerek, ibadet için bir yer ayırılması isteğini kabul etmedi. (...) müdürü 200 imzalı dilekçe ile Devlet Bakanı ile Başbakan'a da şikayet ettiğimiz halde bir sonuç alınamadı."

***

Ülkücü gençlerin hızla benimsediği "Türklük Şuur ve Gururu ile İslâm Ahlâk ve Fazileti" kavramının MHP belgelerine yansıması da gecikmeyecektir:

MHP ismini bir ay kadar sonraki kongrede alacak olan CKMP'nin Genel Başkan Yardımcısı İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, 5 Ocak 1969 Pazar günü düzenlediği basın toplantısında şu açıklamayı yapar:

"... Bu memleket moskof uşaklarının değil, Ergenekon Arslanları'nındır. Milli duygularla dolu, İslâm ahlâk ve fazileti ile Türklük gurur ve şuurunu benimsemiş olan asil ve aziz gençlerimiz kanunlara saygılı, Anayasa'ya bağlıdırlar. Milliyetçi gençler,

Türkiye'yi anarşiye itmek isteyenlerin daima karşısında olacak ve olmalıdır. Partimize faşist damgasını vurup komando yetiştirmekle itham edenler, evvela kendi durumu ve tutumlarını tesbit etmelidirler."

***

Kayseri'de düzenlenen 15 günlük "komando kampı" ile ilgili olarak 4 Ağustos 1969 Pazartesi günü basına bir açıklama yapan MHP Kayseri İl Başkanı Hasan Sami Bolak'ın: *"Parolamız Türklük şuuru ve gururu, İslâm ahlâk ve faziletidir. Her şey Türkler tarafından Türklük için yapılmaktadır."* dediği kaydedilmiştir.[2]

***

Genç Ülkücüler Teşkilatı Sinop Şubesi'nin, "3 Mayıs Günü", nedeniyle 3 Mayıs 1969 tarihinde yayınladığı "Türklük Şuur ve Gururu ile İslâm Ahlâk ve Fazileti" ifadesine yer verilen bildiride ilk ülkücü şehidlerden Süleyman Özmen'in şehadeti de söz konusu edilmiştir:

"Yüzü, vicdanı kara, iki eli kanlı komünistler, milliyetçi kardeşimiz Süleyman Özmen'i şehit ettiler. Fakat, buna rağmen, 3 Mayıs 1944'te başlayan Milliyetçilik akımı devam edecek ve mutlaka hedefine ulaşacaktır.

Yüce Türk Milleti,

Seni Türklük şuur ve gururuna, İslâm ahlâk ve faziletine, yoksullukla savaşa, adaletle yarışa, kardeşliğe, kısacası hak yolu, hakikat yolu, Allah yoluna çağırıyoruz. Modern medeniyetin ön safına geçmek üzere çağlar üzerinden sıçramağa çağırıyoruz.

Ey Türk!. Titre ve kendine dön."

Bu bildirideki vurgulu ifade, Başbuğ Türkeş'in bir konuşmasından iktibas edilmiştir.

Ülkücü Kızların İslâm Ahlâk Ve Fazileti

Savunması İzmir'den Uç Veriyor

Bu yazı için araştırma yaparken beni en çok etkileyen belge, ülkücü genç kızların bir gösterisi ile ilgili haberdi. Önce "Ülkücü Genç Kızlar Müstehcen Yayınlarla Mücadele Ediyor" başlıklı ve 2 Mart 1971 tarihli bu haberi okuyalım:

İzmir Ülkü Ocakları'na mensup yüzden fazla ülkücü genç kız öğrenci, 2 Mart 1971 günü, "Yahudilerin Türk Milletini ahlâkî yönden çökertmek için başvurdukları bu oyunu protesto ediyoruz", diyerek, müstehcen olarak niteledikleri bazı dergi ve kitapları Kemeraltı girişinde, ateşe vererek yaktı. Ülkü Ocaklı kızlar, daha sonra, bir de bildiri dağıttı.

Dağıtılan bildiri de özetle şöyle denilmekteydi:

"Biz, kültür emperyalizminin tutsağı olmamış Ülkücü Türk Kızları, Türk kadınını şefkatli bir ana, anlayışlı bir eş, cemiyetteki görevini kavramış bir fert olarak görüyor ve her Türk kadınının şahsında Türk-İslâm değerlerini toplaması gerektiğine inanıyoruz.

Biz, Ülkücü Türk Kızları olarak; tarlasında, fabrikasında, okulunda, evinde şerefle, iffetle çalışan, cepheye mermi taşıyan, millet hizmetine canını koyan Türk kadınını tanıyoruz. Etini teşhir eden ve bundan para kazanan kadını, Türk kadını olarak düşünemiyoruz,

Biz, Ülkücü Türk Kızları olarak, ahlâk kavramını yok etmeye başlamış komünistlerin, masonların, siyonistlerin karşısına bir kale gibi dikileceğiz. İffetimizi, namusumuzu onlara ezdirmeyeceğiz.

Yüce Türk Milletini yıkmaya yönelmiş her türlü gizli, açık tecavüz; karşısında Türklük gurur ve şuuruyla, İslâm ahlâk ve faziletiyle donanmış Ülkücü Türk kızını bulacaktır."[3]

Önkuzu'lar Unutulmadı, Unutulmaz...

“Türklük Şuur ve Gururu ile İslâm Ahlâk ve Fazileti” kavramına rastladığım onlarca ülkücü belgeden ülkücü şehidler arasında Emine Işınsu’nun “Sancı” romanına[4] konu edilmesi ile silinmez bir iz bırakan, -Tokat’ın Zile ilçesinden hemşehrim- Ertuğrul Dursun Önkuzu ile ilgili olan bir tanesi vardı ki, bu yazımda yer vermesem içime derd, gönlüme yük olurdu.

Genç Ülkücüler Teşkilatı Samsun Şubesi, 1970 yılı sonlarında Ankara Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda işkenceler edilerek şehadet makamına ulaşan E. Dursun Önkuzu ve bütün şehid ülküdaşların ruhlarına ithaf etmek üzere, 22 Aralık 1971 günü, bir mevlid okutur. Bu mevlidi duyurmak için bir bildiri yayınlayan Genç Ülkücüler Teşkilatı Samsun Şubesi, bildirisi şu satırlarla sonlanıyordu:

“Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır,
Toprak uğrunda ölen varsa vatandır.”

diyen senin öz evladların, ülkücü çocukların, son üç yılda gençliklerinin baharında yaşayan bir çok kardeşini şehid verdi. Gerektiği an, beş yüz bin tanesi de şehid olmaya hazırdır.

Yeter ki, son müstakil Türk yurduna zarar gelmesin.
Herşey Türk için Türk’e göre Türk tarafından olmalıdır.
İslâm ahlâk ve fazileti, Türklük gurur ve şuuru.
Bir ölür, bin diriliriz.”

Ülkücülerin İman ve Ahlâkını Sorgulamak Kimin Haddine?!...

Bu yazıda sadece bir kısmını verdiğim örneklerden görüleceği gibi ülkücü hareket bazıalrının sandığı ve iddia ettiği gibi Erbakan hareketi ile girilen siyasî mücadelenin bir rekabet unsuru olarak, oportünist bir yaklaşımla İslâmî bir çizgiye kaymamıştır.

Bu yazıda kanıtlandığı üzere, daha ilk oluşum günlerinden itibaren “İslâm Ahlâk ve Fazileti” kavramını bütün faaliyetlerinde

konu edinen siyasî Türk milliyetçiliği hareketi mensublarının İslâm'a yaklaşımını çarpıtma çabalarına, sadece "siyasî ümmetçi"lerin değil; kendilerini "Türkçü" olarak adlandıran -ve böylelikle genel Türk milliyetçisi kitleden ayırmağa çalışan- bazılarının da katıldığını görmek üzücüdür. Türk milliyetçiliğinin 1970'lerde Başbuğ Türkeş ile büyük Türk milliyetçisi H. Nihal Atsız arasında başlayan 'soğukluk' ile Türkçülük'ten, Ümmetçilik -ve hattâ bazı sersemlere göre "Arapçılık"- noktasına savrulduğu iddiaları, -kasıtlı değilse, ancak ve ancak- gülünç bir iddiadır.

Hiç kimse kendi "ahlâkî sefalet ve rezaleti"ne Türkçülüğü, ülkücülüğü alet etmeğe kalkmasın. Kendi sefîl ve rezil ahlâk seviyesi, ülkücü hareket için bir yüz karası haline gelmiş -veya gelecek olma ihtimali bulunan- her kim var ise, mevkiî, oturduğu makam odası ne olursa olsun, ülkücü hareketin şanlı tarihine zerre kadar saygı taşıyorsa, kuyruğunu bacakları arasına sıkıştırıp bir köşeye çekilmelidir.

Bunu talep etmeğe, daha 1971'de, İzmir'in göbeğinde Kemeraltı'nda, o zamana kadar görülmemiş bir "iffet eylemi"ni gerçekleştiren dişi bozkurtlar adına da, Süleyman Özmen'den E. Dursun Önkuzu'dan son şehidimize kadar bütün ülkücü şehidlerimiz adına da hakkım var…

Her ülkücünün hakkı olduğu gibi…

---

[1] Dokuz Işık seminerleri ilgili bilgileri, o gün orada olan değerli büyüklerimizden, Ahmet B. Karabacak ile Dr. Sakin Öner'den teyid ettim. Dokuz Işık'ın ülkücü hareket söyleminde ilk kez 1966 yılında düzenlenen bir mitingde, Başbuğ Türkeş'in dilinden yer aldığını kanıtlayan haberi ve Dokuz Işık'ın kitaplaşma serüveninin belgelerini bir sonraki yazıya ertelemek zorunda kaldım. Yazılarımın çok uzun olduğundan yakınan okurları taleplerini dikkate alırken konuları bu şekilde bölmek zorunda kalıyorum. Ülkücü hareketin seyri hakkındaki bu yazılar, ilk uygun zamanda kitap olarak yayınlandığında, inşaallah, bir arada okumak fırsatı bulacaksınız.

Bugüne kadar defalarca kitap halinde basılan Dokuz Işık'ın son baskısı için bkz: Bilgeoğuz Yayınları, http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=566249

[2] Bu haber de, kaynaklarda ismi geçen Hasan Sami Bolak'tan teyid edilmiştir.

[3] Ülkücü Hareket'in oluşum sürecini (1961-1971) arasını dokümanter olarak anlatan Turhan Feyizoğlu'nun "Fırtınalı Yıllarda Ülkücü Hareket" adlı kitabından nakledilmiştir.

Bkz. Turhan Feyizoğlu, "Fırtınalı Yıllarda Ülkücü Hareket", 3. Baskı, Ozan Yay., İstanbul-2005. s.619-620.

[4] Emine Işınsu, Sancı, (Roman), Bilge Kültür Sanat, (Son baskı), http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=606446

9. Kesin İnançlılar: İslâm'ın Öncüleri ve Ülkücülük

Okuduğumda beni en çok düşündüren ve etkileyen kitaplardan birisi Eric Hoffer'in "Kesin İnançlılar" adlı eseri olmuştur. [1] 1978 yılında ilk baskısı çıkan bu eserde yazar tarih boyunca gelmiş geçmiş ve kitleleleri ardında sürüklemiş hareketleri inceliyor ve ortak olan yönlerini ortaya koyuyordu.[2]

Hoffer'e göre bir kitle hareketinin öncelikle kişileri harekete geçirecek bir fikir yönü, bir "tez" olmalı, bu fikir etrafında toplanacak kitleye önderlik edecek bir "lider" bulunmalı, hareket kendisini bazı sembollerle ifade edebilmeli ve kitleyi sürükleyici sloganlara sahip olmalı idi. Bir fikir hareketinin kitlelelere açıldıktan sonra asliyetini yitirmemesi için çekirdek bir 'öncü kadro'ya sahip olması gerektiği de Hoffer'in tesbitleri arasında yer alıyordu.

Eric Hoffer İslâmiyet'in yayılışı dahil tarih boyunca gelişmiş bütün kitle hareketlerinde bu ortak özelliklerin var olduğunu ve bu özelliklere sahip olamayan bir hareketin kitleler içinde yayılamayacağını kendi mensubu olduğu kültürün tarihinden tek tek örnekleri ele alarak gösteriyor ve İslâm'ın yayılışını da bu çerçevede izah ediyordu.

Kitle içinde bir fikri paylaşma duygusu ile yer alan tek tek kişilerin psikolojisi üzerinde de duran Hoffer, kitle hareketlerinde adeta kendinden geçen kişilerin kendi öz, şahsi meselelerini unutarak adeta bir trans haline geçtiğini ve bu nedenledir ki kitle hareketlerinin bunalımlı toplumlarda gelişme şansının daha fazla olduğunu belirtiyordu.

Kitle hareketi içinde yer alan ve "kesin inançlı" olarak tanımladığı kişilerin kendi yetersizlikleri ve çıkmazlarını unutma

ihtiyacı içinde olan zayıf karakterli insanlar olduğunu, kişiliği gelişmiş nitelikli insanların ise bir kitle hareketinde ancak öncü kadrolarda yer alabileceğini asla ve asla fanatik bir taraftar durumuna düşmeyeceğini ifade ediyordu. Kitlenin gövdesini oluşturan zayıf karakterli kişiler için kitleden kopup tek başına kalmanın en ağır travma olacağını ve bu nedenledir ki bir kitle hareketi içinde yer alan "kesin inançlı"nın gideceği yerin ancak bir başka kitlenin kolları olabileceğini söylüyordu.

Kitle içinde kendisinden geçen "kesin inançlı" kişi, tek şahıs olarak ele alındığında kitle içinde yer almanın adeta bir uyuşturucu bağımlılığına dönüştüğü ve bu durumdaki bir kişinin kitleden kopmamak için her türlü eylemi yapma potansiyeline sahip olduğu da Hoffer'in tezleri arasında yer alıyordu.

Hoffer kitle içindeki genel özelliğin "zihni sığlık" olduğunu ve fikri planda derinleşme ve şahsiyetin güçlenmesinin kitlenin harekete geçirilebilmesi şansını azalttığını ifade ederek bu nedenle kitle hareketine yön veren kadronun kişilerin tek tek kendilerini geliştirmeleri konusunda bir gayret göstermediğini ve genel kitleyi "güdülecek bir sürü" halinde olarak gördüklerini iddia ediyordu. Hoffer bu tezlerini ortaya koyarken tarihten ve değişik kitle hareketlerinden çok inandırıcı deliller getirerek fikirlerini güçlendiriyordu.

“Kesin İnançlılar” adlı kitabında Eric Hoffer’in İslâmiyetin yayılışını da bir kitle hareketi olarak ele almaktadır. İslâm gibi bir ilahi varoluşun, Hoffer’in kitabında yer alan kitle hareketlerinin beşerî örnekleri olan faşizm, komünizm gibi beşerî sistemlerle özdeşleştirilmesini benim de benimsediğim şeklinde anlaşılmasını istemem. Hattâ, daha ileri giderek Hz. Muhammed’i, Adolf Hitler, V. İlyiç Lenin gibi dar bir çevrede başlattıkları hareketi kitlelere mal eden isimler ile birlikte anan bir Batılı yazarın kitabını övmem de sözkonusu değildir.

Gerçekten de İslâm’ın yayılışını ilahi desteği yok sayarak başarılı bir kitle hareketi, Hz. Rasûlullah’ı ise kitle psikolojisini

kullanarak başarıya ulaşmış bir ajitatör olarak değerlendirmek benim nazarımda da küfre yakın bir yerdedir.

Tarihte başarıya ulaşmış ve kitlelere mal olmuş fikirleri inceleyen Eric Hoffer, İslâm'ı da bu çerçevede ele alarak, İslâm'ın inanç, lider, öncü kadrolar, sloganlar yönünden tam bir kitle hareketi haline geldiğini ve tarih içinde yayılışını da bu dinamizmine borçlu olduğunu ileri sürmektedir.

Kendi kendini yetiştirmiş bir zekâ olan ve dinler tarihi –özellikle İslâm- hakkındaki bilgisi sadece okuduğu birkaç yanlı kitaba dayanan Eric Hoffer'in İslâm hakkındaki değerlendirmesi Batı'nın İslâm algısını yansıtması yönüyle önem taşımaktadır.

Hoffer, tarihte başarılı olmuş lider karakterli insanları da şöyle tarif eder: "Başarılı bir liderin en önemli işlerinden biri, taraftarlarında muhteşem bir görev yaptıkları hayalini yaratmak suretiyle ölmenin ve öldürmenin acı gerçeğini perdelemektir."

Kitleye mal olmuş bir harekete katılanların, ölümü dahi göze almalarını ise: "İnsanların bir rozet, bir bayrak, bir namus, bir fikir, bir efsane ve benzeri şeyler uğruna ölmeyi göze almaları tamamen anlamsız bir davranış değildir. Aksine, asıl anlamsız olan şey, bir kimsenin maddi bir kazanç uğruna canını vermesidir." sözleriyle açıklar.

Kesin İnançlı Kimdir?

Eric Hoffer'a göre: "Kutsal bir amaca inanç, bir dereceye kadar nefsimize olan inancın kaybolmasından doğan boşluğu doldurmaktır. Bir insanın kendi mükemmelliğine olan inancı ne kadar zayıf ise, ulusunun, dininin, ırkının ve ya inandığı kutsal amacın mükemmelliği yönündeki iddiası o kadar kuvvetlidir."

"Kesin inançlı" kendi siyasî, dinî, felsefî inancının "mutlak gerçek" olduğuna, bu inancını başkalarına -zorla da olsa- kabul ettirmek gerektiğine bağnazca inanır. İnancı konusunda en ufak bir şüphesi, hatta doğruluğu konusunda kaygısı bile yoktur. Bu

yüzden, kesin inançlı haline gelmiş insanların eğitim almış, okumuşlarında bile içinde yer aldıkları hareketi sorgulamaya boş verme havası egemendir.

İslâm'ın ve Türk Tarihinden Birkaç Kesin İnançlı

Bu tarife göre İslâm'ın ilk müminlerinden ashâbı kirâm'ın Hatice b. Huveylid, Ebubekir es-Sıddîk, Ömer b. Hattab, Ali ibn Ebu Talib, Bilâl-i Habeşî, Sümeyye, Ammâr b. Yasir, Ebuzer Gıfarî gibi yıldız isimlerini Rasûlullah'ın tebliğini kabul anlamında kesin inançlı olarak kabul etmek gerekir.

Birkaç örnek vermek gerekirse Miraç sonrasında kendisine gelip: "Arkadaşın Muhammed şimdi de yedi kat semâyı geçip Rabbi ile konuştuğunu söylüyor. Buna da mı inanacaksın?" diyen müşriklere: "Bunu Muhammed mi dedi? O dediyse elbette inanırım." yanıtını veren Ebubekir es-Sıddîk, kesin inançlı değilse kimdir kesin inançlı olan?

Ya da Mekke'nin kızgın kumarlı üzerine yatırlıp göğsüne konan ağır kayaların altında inlerken "Lat ve Uzza'yı Rab olarak kabul et"meğe zorlanırken "Allah Ehad, Ehad..." diye inleyen Habeşli Bilâl'in inancını sorgulamak kimin haddine?

Rasûlullah'ın bekâ âlemine geçişinden sonra gördüğü haksızlıklara başkaldırıp çöl ortasındaki Rebeze'de münzevî bir hayatı tercih eden Ebuzer'in imanı kaç deve yükü altın ile değiştirilebilirdi ki?..

Türk tarihine bakacak olursak da kesin inançlı bir çok ecdâd simasını görebiliriz. Malazgirt ovasında cenk meydanına çıkmadan önce beyaz elbiseler giyip ölürse bu beyaz elbiselerinin kefeni olmasını vasiyet eden Alp Arslan'ın imanında, hicret arifesinde öldürülmesi planlanan Hz. Rasûlullah (s.a.v.)'in yatağına yatan Hz. Ali'nin yiğitliğinden bir nişane yok mudur?

Ya Bizans surları önünde kuşatma uzayınca: “Ya Ben Bizans’ı alırım, ya da Bizans beni” diyerek atını denize süren Fatih’in azmini nasıl açıklayabiliriz?

Ya da ilerlemiş yaşında Zigetvar kalesinin fethi için at sırtında, yüzlerce ve yüzlerce kilometrelik sefer yollarına düşerek, şehîd olan Kanunî Sultan Süleyman’ı İstanbul’un incisi Topkapı Sarayı’ndan çıkarıp yetmişinden sonra gazâ yollarına düşüren neyi arzusudur?

12 Eylül döneminin işkence tezgâhlarından geçen ülkücülerin, sorgucuları çıldırtan ketumluklarını da davaya olan kesin inançlarından başka bir şeyle izah zordur.

Ashâb-ı Kirâm’ın, azîz ecdâdın yaşadıklarına ve yakın dönemde ülkücü harekete adanmış hayatlara bu nazarla bakıldığında daha pek çok örnek “kesin inançlı” kahraman bulmak mümkündür.

“İslâm’ın Zaferi Allah’ın Vaadidir”

Bu açıdan İslâm’ın yayılış ve zafere ulaşma sürecini, “kesin inançlılar”ın müthiş bir zaferi olarak tanımlayan Eric Hoffer, bu noktada haklıdır. Haksız olduğu konu, Allah’ın ve meleklerin desteği ile kazanıldığını Kur’an-ı Kerîm’in ifade ettiği Bedir, Hendek gibi muharebelerin, Meke fethinin sadece Muhammed tarafından inandırılmış insanların kahramanlığı ile kazanıldığını sanmasıdır. Bu yanılsamada, kökü taa cahiliyye dönemine kadar giden İslâm’ı ilahi kaynağından soyutlayıp Hz. Rasûlullah’ın kendi çabaları ile ortaya çıkan bir din, Kur’an-ı Azîz’i Hz. Muhammed’in derlediği “esâtirü’ evvelîn” (=öncekilerin efsaneleri) olarak algılayan Yahudi-Hrıstiyan çarpık zihniyetidir. Aile kökleri Yahudi olan Eric Hoffer’in İslâm’ı değerlendirmesi de bu çarpıklığı yeterince içermektedir. [3]

Bu çerçevede İslâm'ın iman esasları kitle hareketinin ideolojisini, Peygamberimiz (s.a.v.) kitle hareketinin liderini, Hz.

Rasûlullah'ın keremli ashâbı (r.a.e.) ise kitlenin öncü kadrosunu temsil etmektedirler.

İslâm'ın ortaya çıkış sürecine baktığımızda bir kitle hareketi olarak başlamadığı için yayılışını kitle psikolojisinin sonucu şeklinde göstermek te yanlıştır. İslâm'ın Mekke'deki ilk yıllarında ilk müslümanların sürekli ezilip horlandığı düşünüldüğünde, hattâ devam eden vahiy süreci uzunca bir süre kesildiğinde müşriklerin "Muhammed'in Rabb'i O'nu terketti" istihzalarını hatırlarsak konu daha iyi anlaşılacaktır. İslâm'ın indirildiği sürecin ilk 10 yılını teşkil eden sıkıntılı ilk Mekke-i Mükerreme döneminden sonra 622 yılında peygamberliğinin 11. yılında Medine-i Münevvere'ye hicretten sonra İslâm devlet haline gelme süreci başlamış; bu süreç içerisinde M. 624 yılındaki Bedir savaşı ve M. 625 yılında Uhud yenilgisi gibi ağır sınavlar ile de karşılaşılmıştır.

Bedir savaşına katılan -ve isimleri tek tek kaydedilmiş olan- ilk müslümanların sayısının 313, Uhud savaşına katılan müslümanların sayısının ise 1000 civarında oluşuna dikkat çekmek isterim. Özellikle Uhud savaşı sırasında çok zorlanan müslümanların psikolojisine bakıldığında bile zafere koşan bir kitleye katılarak ganimet paylaşımından nasib alma düşüncesinin var olamayacağı görülür. O günlerde İslâm'ın ve Allah elçisinin yanında yer almak hâlâ ağır bir çileye talib olmaktı. [4]

Eric Hoffer'in bu süreçten haberdâr olduğunu sanmıyorum; dolayısıyla İslâm'ın yayılışını bir kitle psikolojisine kapılan insan topluluğunun faaliyetine bağlaması tamamen isabetsizdir.

Müslüman olmayan bir fikir adamı olarak Eric Hoffer'in İslâm'ın yayılışını bir kitle hareketi olarak değerlendirmesinde İslâmi açıdan çok büyük bir boşluk vardır. Bu büyük handikap, İslâm'ın ilahi kaynaklı bir din olduğunu, iman esaslarının vahiy olarak gelen Kur'an-ı Kerim'e dayandığını göz ardı ederek beşerî bir üretim olduğu yanılgısıdır.

Ayrıca ilk günden bu yana İslâm'a giren her bir kişinin Allah indinde tek-tek sorumlu insanlar olarak “müslümanlar kitlesi”ne katıldığı ve kitle içindeki her bir ferdin tek başına Allah'a hesab vereceğinin şuurunda insanlar olarak kendilerini yetiştirmek ve geliştirmek zorunda olduğu gerçeğinden habersiz oluşu da bilmediği bir alanda konuşması nedeniyle ortaya çıkan vahim bir durumdur yanlışlardır.

İslâm’ın Farkı: Yatay Genişleme/Dikey Derinleşme

"İki günü birbirine denk olduğunda zararda olacağını" bilen insanların kitle içerisinde kendilerini kaybetmeleri ve şahsi yetersizliklerini azaltmağa çalışmadan kendilerini avutmaları mümkün müdür? Yahud Kur'an-ı Hakîm'in ifadesiyle Allah'ın kendisine “şahdamarından daha yakın” olduğunu bilen bir müslüman, hangi kitle içinde öz kişiliğini unutabilir ve nefsiyle mücadeleyi ya da murakabeyi bir tarafa bırakabilir?

İşte bütün bu hususlar sebebiyledir ki, akın akın İslâm'a koşan kitleleri teşkil eden insanlar, her biri tek tek daha iyi müslüman olma yolunda ilerleyerek insani yönden de kemali aramağa başlamışlardır. Bir benzetme ile ifade edilecek olursa İslâm zuhurundan itibaren kitlelere yatay bir düzlemde yayılırken, bünyesine aldığı tek-tek “kul”lar olan insanları dikey düzlemde derinleştiren bir seyir izlemiştir.

İslâm ile tanışarak ruhânî bir eğitim sürecine dâhil olan fertlerin bir araya gelmesi ile oluşacak bir kitle hareketi bir yandan genişleyerek toplumdaki etkinliği artarken bir yandan da tek tek kişiler bazında derinleşerek yoğunluğu artar; yani kitle bir yandan enine büyürken bir yandan derinleşir.

Genel müslüman kitle içinde liderinin etrafında belirli bir örgüt disiplini ile dünyaya dair mücadeleye devam eden her bir müslüman, Allah'ın huzurunda tek başına kalacağı o büyük hesab gününde hesabını verebilmek için kendi iç muhasebesini her an yapmak zorundadır.

Tasavvuf İşte Budur: İnsanı Kâmil Yapma Sanatı

İslâm tarihi başta Hz. Ömer (r.a.) örneği olmak üzere, "İslâm ile tanışan Allah kulları"nın bu kemale erme cehdinin emsalsiz örnekleriyle doludur. İslâm'ın "küçük cihad/büyük cihad " esprisi de doğrudan olarak bununla ilgilidir. Hz. Rasûlullah (s.a.v.)'e isnad edilen ve "Küçük Savaş" olarak nitelediği bir cihad muharebesinden dönülürken söylendiği rivayet edilen "Küçük savaştan, büyük savaşa dönüyoruz: Nefs ile Savaşa..." sözü tam da bunu ifade etmektedir.[5]

Tek-tek her bir ferdi kendisini bu şekilde geliştiren bir kitle hareketinin dünyada başarıya ulaşması çok muhtemel olduğu gibi, -dünyevi bir başarıya ister ulaşılsın isterse ulaşılmasın- her bir mensubu da büyük hesap gününde Allah'ın huzurunda zelil ve perişan olmaktan kurtulurlar.

Hicretin ikinci asrından itibaren ortaya çıkan sûfîlerin öyküsü ve hicretin beşinci asrından itibaren ortaya çıkan tasavvuf okullarının faaliyetleri de tek-tek müslümanların kaliteli insanlar olarak yetiştirilmesini konu alır. Türk coğrafyasında İslâm'ın yayılması da yüzyıllar içerisinde bu kemale erme seyrini tanımlar. Başta Yesevîlik olmak üzere Türk yurtlarında faal olan Kübrevîlik, Mevlevîlik, Bektaşîlik, Nakşbendîlik gibi tarikat dergâhlarında da bu kemâl ilminin dersleri okutulmuştur.

Köhne-Ürgenç kalesini kuşatan Moğol istilacılarına karşı savunulan kalenin bedeninde göğüs göğse bir mücadeleye girerek, oklanarak şehîd edilen Kübreviyye tarikatının kurucu mürşidi Necmeddin Kübrâ'dan zamanımızda ehl-i tasavvuf olarak pazarlananların, anonim şirket gibi ülkenin her yanında tezgâh açanların alacağı çok ders vardır. [6]

Kitle İçerisinde Fert Olgunlaşması

Tarihî tecrübenin bize gösterdiği şudur ki, başta "ocaklar" olmak üzere ülkücü hareketin kitleye açılım kanalları, tek kişiler

olarak mensublarının nitelik yönünde gelişimlerini her anlamda desteklemelidir.

Bu zihin geliştirici faaliyetler yanında kişilerin manevi hayatlarını zenginleştirecek kanallar da açık tutulmalı ve geleneksel İslâmi eğitimin alınabileceği kaynaklarla irtibat geliştirilmelidir.

Bugün Batılı insanların manevî bunalımlarına çare aramak, bulmak için gittikleri Hindistan, Tibet tapınaklarından devşirdikleri mantralar ile meditasyon ambalajında satanların, tasavvufî geleneğin asırlarca kalesi olmuş ülkemizi de bâkir bir Pazar olarak görmeleri ne acıdır.

Aydınları arasında “Ferrarisini Satan Bilge” kitabını okumasa bile, ismini bilmeyenin olmadığı bu ülkede, Amerikalı zenci kökenli bir psikiatristin yaşanmış, gerçek bir öykü olan “Su Üstüne Yazı Yazmak” adlı otobiyografisini okuyan kaç kişi var bu satırların okurları arasında? [7]

Ülkücü hareket kadar İslâmi hassasiyete sahip diğer gruplar da, mensuplarının sayısını arttırmak kadar "kalite"lerini arttırmağa özen göstermeli ve gayret sarf etmelidir.

Bu maksatla kitap-gazete, dergi gibi basın araçları, artık başlı başına bir iletişim ortamı haline gelen internet, TV, video gibi görüntülü yayınlar, konferans ve seminerler yolu ile sürekli bir eğitim ve geliştirme faaliyeti sürdürülmesi gerekir.

Bütün bunlar yapıldığında oluşturulan yapının "sığlık","mensuplarının kişiliğini dumura uğratma" ve "manevi hastalıklar bulaştırma" gibi gayrıİslâmî kitle hareketlerinde ortaya çıkan patolojik hallerden uzak kalması sağlanabilir. Ve işte o zaman oluşturduğumuz ülkücü kitlenin fertleri, bugün olduğu gibi "yaşanılan acılar, çekilen sıkıntılar, akıtılan kanlar ve dökülen gözyaşları"nın heder olup olmadığını tartışmak zorunda kalmazlar.

Ülkücülerin Kitle Psikolojisi

12 Eylül öncesi ülkücü hareketin kitlelere malolduğu dönemde okuduğum bu eser, beni çok etkilemişti. Ülkücü hareketin hemen tüm özellikleri Hoffer'in tanımlamalarına tıpatıp uyuyordu.

Ülkücü hareketin de iyi-kötü bir tezi vardı; bu tez başlangıçta Türk Ülküsü olarak adlandırılmış, daha sonra Türk-İslâm Sentezi aşamasına gelmiş ve nihayet S. Ahmet Arvasî'nin kitabı ile son halini almıştı: Türk-İslâm Ülküsü.

Ülkücü hareketin de bir lideri vardı: Başbuğ Türkeş. 4 Nisan 1997'deki vefatına kadar Alparslan Türkeş, asla tartışılmayan karizmatik bir liderdi. Daha sonra MHP Genel Başkanı seçilen ve halen de görevine devam eden Dr. Devlet Bahçeli, bu karizmatik liderin ardından ülkücü hareketin lider makamına yükselse bile, kabul etmek gerekir ki, Türkeş gibi güçlü bir kişiliğin ardından O'nun yerini doldurması çok zordu. Ülkücü hareketin alternatif damarı olan -Muhsin Yazıcıoğlu dönemi- BBP çevresi, "Muhsin Başkan" söylemi ile, kendisini ülkücü hareketin karizmatik lider makamına oturtmak istese de, asla bir kadro hareketine dönüşememesi nedeniyle bu söylem de havada kaldı.

Bütün kitle hareketlerinde olması gereken diğer unsurları da ülkücü harekette görebilmek mümkündü. Ülkücü hareketin de bir öncü kadrosu vardı, Ülkücü hareketin de bozkurt, üç hilâl gibi tarihin derinliklerinden gelen sembolleri ve "Milliyetçi Türkiye", "Rehber Kur'an, Hedef Turan" , "Kanımız Aksa da Zafer İslâm'ın" gibi heyecan verici sloganları vardı; en önemlisi de "dava için" kendinden geçecek, istikbalini karartacak kadar "davaya adanmış" fanatik taraftarları ve sempatizanları yâni bizler, ülkücüler vardı.

Ülkücü Hareketin Hassasiyetleri

Ülkücü hareketin bir kitle hareketi olarak içerdiği unsurlar, bir kitle hareketi haline gelen dâvâ yönünden teorik olarak pek fazla bir olumsuzluğu ifade etmiyordu. Ancak İslâmî

perspektiften yaklaşıldığında "lider","öncü kadro" ve "güdülecek sürü" konusu çok hassastı.

Liderin İslâmî yaşayış yönünden sorgulanması, liderin siyasi tercih ve eylemlerinin nebevî hareket tarzına mutabık olup olmadığı konuları sadece ülkücü hareket açısından değil, Millî Görüş gibi diğer İslâmî içerikli siyasetler açısından da tartışılır durumda idi. Erbakan döneminde MSP ile CHP'nin koalisyon ortaklığı yapmasının, sonrasında çıkartılan ve komünist eylemcileri de içeren genel affın Millî Görüş zemininde yol açtığı çatlakları hatırlamak siyaset pratiğinin sorgulanması yönünden yeterlidir. Daha sonraları Erbakan ailesinin çocuklarına yaptırılan şatafatlı düğünler de aynı çerçevede eleştirilere maruz kalmıştır.

"Öncü Kadro" olarak adlandırılan çekirdek kadronun birbirleri ile olan ilişkileri de İslâmî yönden bakıldığında sıkıntılı bir manzara oluşturmaktaydı. İmam-ı Gazalî'nin kişinin en zor yenebileceği nefs hastalığı olarak tanımladığı "makam şehveti"nin tezahürlerini gerek ülkücü hareket ve gerekse diğer siyasî İslâmî yönelişlerde görmek mümkündü. Bugün de aynı hastalığın devam ettiğini milletvekili aday listelerinin belirlendiği süreçlerde ayan beyan görmekteyiz. Gerek gerek MHP, gerekse AKP ve diğer siyasi ekollerin aday listeleri belirlenirken sergilenenler çiğlikler, listede yer kapabilmek için yapılan ve iftira derecesine ulaşan yıpratma çabalarını her seçim döneminde görebilirsiniz.

Bu hastalığı aşabilmek için "öncü kadro" olarak adlandırılan 'Genel Merkez' olarak da adlandırabileceğimiz diyebileceğimiz çelik çekirdeğinin nefsanî zaaflarını aşmış olmasından başka bir çıkar yol yoktur. Netice milletvekili aday listesinde iyi bir yer kapabilenler, milletvekili seçilecek ve eğer seçim sonrası bir iktidar sözkonusu olduğunda da en iyi mevkileri paylaşacaklarıdır. Bu mücadelede nefsini aşabilmesi için kişinin sağlam bir tasavvufî itminana kavuşmuş olması gerekir. Nefsini itminana kavuşturmuş insanları bugünün siyaset arenasında görmek ne mümkün!

...Ve Güdülecek Sürü

Kendilerini çağa İslâm'ın mührünü vurmağa aday, Türk milletini "çağlar üzerinden sıçratacak" bir hareketin mensupları olarak gören ülkücü hareket mensuplarının, muahtap aldıkları halk kitlelerini " zihni kapasiteleri sığ, güdülmesi gereken bir sürü" olarak algılaması, Hoffer'in tezlerinin gereği olsa da insanı "eşref-i mahlûkât" olarak gören bir inancın müminleri için mümkün olamazdı. Ancak Eric Hoffer'in tezleri de yaban atılır cinsden değildi.

12 Eylül sonrası yaşanan çözülme döneminde Hoffer'in, kitle hareketlerine katılanların sığlığı ve patolojik davranışları gibi bazı fikirlerinin ülkücü hareketi de tanımladığı –maalesef- ortaya çıktı. Hareketin öncü kadrosundaki bazı isimlerin birbirlerine yönelik olarak, hattâ hareketin liderine karşı sarf ettikleri sözler, yaptıkları suçlamalar yüz kızartacak kadar edebdışı idi. Ülkücü hafızaya sahip kıdemli ülkücülerin silinemez şekilde kaydettiği bu sicil, bazı anılarla gazete arşivlerinde, dergi cildlerinde ve kitab sayfalarında da yerini almıştır. [8]

Ülkücü hareketin yeni nesillerinin, 90'lı yıllar sonrasında ülkücü harekete katılmış kuşakların "anlı-şanlı ülkücü ağabeyler"in hamlıklarına, kofluklarına şahid olduklarında uğradıkları hayâl kırıklıkları, zaman zaman maruz kaldıkları 'parya muamelesi', bu muameleye karşı gösterilen reaksiyonlar hep bu zaaflar ile ilgilidir.

Ülkücü Hareketin İslâmî Niteliği ve Geleceği

Ülkücü Hareketi kitle psikolojisi açısından değerlendirdiğimizde Hoffer'in yanıldığı tek husus vardır: o da İslâmi kişiliği gelişmiş olan müslümanların geliştirdiği ve geliştireceği kitle hareketlerini farklı bir zeminde büyümesidir. Ülkücü hareket mensublarından kendisini İslâmi ahlâk ile bağlı gören geniş bir kitlenin oluşmuş olması, geleceğe ilişkin ümidlerimizi muhafaza etmemizi sağlayan yegâne olgudur.

Bugün ülkücü kimliğinden gocunmadan ve belli bir İslâmî kaliteyi koruyarak yaşayan tek tek insanların bunun en iyi kanıtıdır. Bir sorun var ise bu tek tek duran kaliteli insanların kadro halinde organizasyonudur.

Bu organizasyon bir şekilde gerçekleştiği takdirde Genel Merkez'i oluşturan ve önderlik edilen kitleye örnek ve öncü olması gereken ekiplerin de değişimi ve İslâm'ın öngördüğü ahlâkî ortak paydayı hiçe sayarak eğer bu değişime direnirlerse tasfiye edilmeleri zorunludur.

İşte İslâm ahlâkının çerçevesini çizdiği yapılanma ülkücü hareketin merkez ve taşrasında egemen olursa Hoffer'in işaret ettiği çürüme engellenecektir. Bunun için ülkücü kitlenin güdülmesi kolay bir sürü halinden çıkartılmasının zemini,ni oluşturan "zihnî sığlık" aşılması gereken en önemli engeldir.

Kendisini ülkücü hareket adına tarihe karşı sorumlu hisseden her Türk Türk milliyetçisi aydının, ülkücü kitleyi kuşatan "zihnî sığlık" tehdidine karşı üzerine düşen görevler vardır.

Herkes bulunduğu yerdeki imkânlara göre, kendi zihnî kapasitesini geliştirerek, ülkücü hareketin fikir ve kültür zeminini genişletmeğe çalışmalıdır. Bu görevini yerine getirmekte başkalarının harekete geçmesini beklemek düşeceğimiz en önemli hata olacaktır.

Geçenlerde bir dost meclisinde dillendirilen Türkistan'ın ulu velîlerinden Abdulhalık Gücdüvânî'nin 800 yüzyıl öncesinden tüm ülkücülere yaptığı şu uyarı ne kadar da önemlidir:

"Yorulan ve duran bizden değildir... Yorulan durur, duran ise zorunlu olarak gerilemeye mahkûmdur..." [9]

Bu Gaflet Utandırır

Ülkücü hareket etrafından kırk yıldır kümelenmiş olan geniş kitle, geneli itibarıyla bugünkü duruma bakarak söyleyecek olursam, gafil olduğu bu gerçeğin farkına varmak zorundadır. Bu

imanlı kitlenin bugün değilse mutlaka yarınlarda, dille kolayca söylenebilen ancak yaşanması o kadar kolay olmayan bu azmi gösterebilmesi halinde, Allah'ın izni ve yardımıyla, dünya tarihine şerefle yazılacak büyük zaferlere imza atacağına bütün yüreğimle inanıyorum.

İşte o gün, ülkücü hareketin yola çıktığı ilk günden son nefesine kadar yolbaşçılığını yapan Başbuğ Türkeş de, hepimizin üzerinde fikren hakkı olan "Varsın dünya denen mezellete dalsın her isteyen" diyerek ülküye giden yolda her türlü maddî çıkara bir tekme sallamayı bize haykıran H. Nihal Atsız da bizden hoşnud olacaktır. S. Ahmed Arvasî, Erol Güngör, Galip Erdem gibi fikir dünyamızın mimarları ve en önemlisi ülkücü hareketin zaferi için hayatını feda eden şehîdlerimiz de o gün bizden razı olacaklardır.

Belki bizler de, imanımızın gereği olan haysiyetli duruşu son nefesimize koruyabilirsek, insan olma maceramızın hesabının noktalanacağı mahşer meydanında onların yüzüne bakabilecek cesareti buluruz. Bu yolda üzerine düşen sorumluluğu kişi olarak yerine getirmeğe azmeden ve elinden gelen gayreti gösteren her bir insanın bir gün mutlaka kurulacak olan ilahi mahkemeden yüzünün akıyla çıkacağına da şehadet ederim.

Ne mutlu o büyük hesab günü mahcûb ve mahzun olmayacak bahtiyârlara...

Selam olsun, değişmez önderi Peygamberimiz (s.a.v.) olan alp-erenler kadrosuna...

---

[1] Hoffer, 1902 yılında New York'da köken olarak Alman Yahudisi, göçmen bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Altı yaşında bilinmeyen bir nedenle görme yeteneğini yitirdi. Onbeş yaşında yine görmeye başladı. Yeniden kör olabileceği endişesiyle olabildiğince kitap okumaya çalıştı. Hoffer, görme yetisini bir daha yitirmediği gibi, edindiği delicesine okuma alışkanlığını sürdürdü ve bu şekilde kendi kendini eğitti. Birçok şehir kütüphanesinin kartını yanında taşıyan

Hoffer, çalışma saatleri dışında kalan vaktinin büyük bölümünü okumakla geçiriyor, yeterli parası olduğu takdirde, okumaya, yazmaya ve düşünmeye daha fazla vakit ayırabilmek için bulunduğu yerin kütüphanesine yakın bir ev tutuyordu. Hoffer, hayatı boyunca hiçbir akademik eğitim almamıştır. Genç bir adamken her iki ebeveynini de kaybetti. Parasızlıkla mücadele eden ve silahlı kuvvetlere başvurusu tıbbi gerekçelerle reddedilen Hoffer; on yıl kadar, işportacılık, tarla ırgatlığı, Nevada yakınlarında altın madeni işçiliği, dok hamallığı gibi düşük statülü işlerde çalıştı. Bir ırgat ve bir altın arayıcısı olarak tecrübe ettiği şeyler, Hoffer'ın sıradan insanlara, kitle hareketlerine ve tarihi şekillendiren ekonomik ve sosyal hareketlere ilgi duymasına yol açtı. Bir madende çalışırken dağda mahsur kaldıklarında okuduğu Montaigne'nin ünlü Denemeler kitabı hayatını değiştirdi ve okuduklarının etkisiyle yazmaya karar verdi. İş ortamlarında karşılaştığı insanları gözlemledi ve tamamı toplum hayatı ile ilgili sosyal psikolojik kitaplarını yazmaya başladı. Kitle hareketlerinin psikolojik temelleri üzerine kaleme aldığı ilk kitabı, "Kesin İnançlılar" (orijinal adı: The True Believer: Thoughts On The Nature Of Mass Movements)1951 yılında yayımlandı ve kitap milyonlar sattı. 1964 yılında Kaliforniya'da bulunan Berkeley Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'nde danışmanlık görevine başlayan Hoffer, danışmanlık görevinin yanı sıra üniversitedeki iş arkadaşlarına hiçbir şey bahsetmeden rıhtımdaki hamallık görevine devam etti. 1968 yılından meşhur "Altı Gün Savaşı"ndan sonra yazdığı ve 26 Mayıs 1968 Los Angeles Times gazetesinde yayınlanan bir makalede Türkiye'den mübadele ile uzaklaştırılan Rumları da örnek göstererek İsrail'in işgal ettiği topraklardaki Arabları tehcir etme hakkı olduğunu savundu. 1983 yılında vefat etti.

Türkçe'ye Çevrilen Kitapları:

1. Kesin İnançlılar: Kitle Hareketlerinin Anatomisi, Çev. Erkil Günur, Tur Yayınları; 1978, (Kitabın sonraki baskıları; Akran Yayıncılık, 1993 ve İm Yayın Tasarım, 1998)

2. Aklın Muhteris Çağı; Çeviren: İhsan Durdu, Ayışığı Kitapları, 2000.

3. Değişim Sancısı; Ayışığı Kitapları, 2000. Eric Hoffer bu kitabının en önemli eseri olduğuna inanırdı.

[2] Bu önemli eser daha sonra İM yayınları tarafından yeniden yayınlandı.

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=34999&sa=89464214

[3] Nurcular başta olmak üzere sağ kesimde yıllardır büyük bir hayranlıkla reklamı yapılan Thomas Carlyle'ın Kahramanlar kitabında Hz. Muhammed, Kur'an-ı Kerim ve İslâm hakkında yazılan akıl almaz iftiralar, küfür cümleleri yanında Eric Hoffer'in yazdıkları çok hafif kalmaktadır.

[4] Geçen yılın Ağustos ayında yaptığımız umrede hicret sırasında Hz. Rasûlullah (s.a.v.)'in, vefakâr dostu Hz. Ebubekir (r.a.) ile kendilerini izleyen müşriklerden gizlendikleri ve tam üç gün üç gece saklandıkları Mekke yakınındaki Sevr Mağarasını ziyaret ettiğimde bunu çok derinden fark ettim. Medine-i Münevvere'de ise Uhud savaşı esnasında yaralanan ve o sırada 54 yaşlarında olan Hz. Rasûlullah (s.a.v.)'in birkaç sâdık müslüman mücahid ile sığındıkları kaya oyuğunu ziyaret ettiğimizde içeriisnde bulundukları psikolojiyi düşündüm. Ancak 10 kişinin sığabileceği bir iç hacmi olan bu kaya gediğinde Allah'ın Elçisi (s.a.v.) ve yanındaki ashâbının yaşadıklarını anlamağa çalıştım. Bu vesile ile Hacc veya umre yapacak okurların normal ziyaret programlarında olmayan bu iki mekânı mutlaka ziyaret etmelerini tavsiye edeceğim.

[5] Allah'ın Rasûlü Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in fiilen katıldığı son sefer olan Tebük gazâsı, meşakkat dolu, zorlu bir seferdi. İslâm ordusu bin kilometre yol gitmiş ve zaferle dönüyorlardı. Medîne'ye yaklaşırlarken çok yorulmuşlar, adetâ simaları değişmiş, saçları-sakalları tozlanıp birbirine karışmıştı. Bu sırada Rasûlullâh ashâbına dönerek: "Şimdi küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz." buyurdu. Ashâb hayretler içinde: "Yâ Rasûlallah! Halimiz meydanda! Bundan daha büyük cihâd var mı?" dediklerinde Hazret-i Peygamber (s.a.v.): "Şimdi büyük cihâd olan nefs ile mücadeleye dönüyoruz..." dedi. (Süyûtî, II, 73)

[6] Türbesi Türkmenistan'da bulunan Necmeddin Kübrâ'nın hayat hikâyesi hakkında geçtiğimiz günlerde yayınlanan ve Dr. Süleyman Gökbulut'un yazdığı değerli inceleme eserinde bu şehadetin bütün ayrıntıları yer almaktadır. Tasavvufî kahramanlığın ve gerçek cihadın niteliğini anlamak için okunmasını tavsiye ederim.

Necmeddin Kübrâ, Dr. Süleyman Gökbulut, İnsan yayınları, İstanbul-2011.

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=565188&sa=89531941

[7] Muhyiddin Şekûr'un biyografik eseri "Su Üstüne Yazı Yazmak" hakkında yapılmış ayrıntılı bir inceleme için bkz. http://www.tasavvuf.info/su.htm

[8] 12 Eylül 1980 öncesinde Ülkücü Hareket'in "Eğitimciler" kadrosunun başına yer alan Eski Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek'in, o sırada yer aldığı Anavatan Partisi lideri Turgut Özal'ın söylemlerine uyarak MHP lideri Türkeş için söyledikleri, ülkücü hafızada yer aldı ve her vesile ile Zeybek'in karşısına çıkarıldı. Zeybek'in 3 Temmuz 1988'de Hürriyet'te yayınlanan Emin Çölaşan'ın sorularına verdiği 'iddialı' sözleri şöyleydi:

"Emin Çölaşan: MHP ve ülkücü kuruluşları biraz eleştirsenize. Koptuğunuza göre sebebi olması gerekir.

Namık Kemal Zeybek: MHP bitti, misyonunu tamamladı ve tarihteki yerini aldı. MHP belli bir görev yapmıştır ve tarihteki yerine intikal etmiştir.

Emin Çölaşan: Peki ama bugün o partinin devamı olan MÇP var. Eski MHP takımının bir bölümü, Başbuğ Türkeş'in liderliğinde yine orada toplanıyor. Acaba ülkücü hareket de bitti mi?

Namık Kemal Zeybek: Ülkücü hareket diye bir şeyi de ben bugün mevcut saymıyorum.

Emin Çölaşan: O da MHP gibi tarihe mi karıştı?

Namık Kemal Zeybek: Evet… Ülkücü hareket de görevini yapmış, çok ciddi ve vatansever kadrolar yetiştirmiş ve tarihe karışmıştır. 1980'den sonra kendisine 'ülkücü' diyen bir hareket zaten görünmüyor.

Emin Çölaşan: Yani Türkeş artık devrini tamamladı mı?

Namık Kemal Zeybek: Hizmet tamamlanmıştır. Türkiye artık değişmiştir. Türkiye, yeni bir Türkiye olmuştur. Her şeyi değişmiştir ve bu değişikliklere cevap vermek üzere ANAP kurulmuştur. Artık eski MHP gibi bir partiye ihtiyaç yoktur. Bu yüzden de Sayın Türkeş'in çizgisinden ayrılan eski MHP'lilerin büyük çoğunluğu, ANAP'lı olmuştur."

Bu minvalde MHP eski Genel Başkan yardımcısı Agâh Oktay Güner'in ülkücülerde yol açtığı hayâl kırıklığının yaşanmış bir örneğini okumak için bkz. Adnan İslâmoğulları, Bizimkisi bir ocak hikâyesi, siyah-beyaz film gibi biraz…

http://www.40ambar.com/yazar/3/Adnan-İslâmogullari/21/Bizimkisi-bir-ocak-hik%C3%A2yesi-siyah-beyaz-film-gibi-biraz%E2%80%A6/

[9] Tasavvufî Sohbetler, Aktaran: M. Nazım el-Hakkanî, Bizim Büro Basımevi, Ankara, 2010.

10. Ülkücülere Tavsiye Edilen Kitaplar

- Liseli Gençlerin Okuması Gereken Kitaplar Listesi (1977)-

Yılların okur/yazarı olarak zaman zaman, üniversiteli gençlerin kitap tavsiyesi talepleri ile karşılaşıyorum. Bu taleplerin anlamsız olmadığını, bir ihtiyacı yansıttığını bilen birisi olarak öncelikle bir zamanlar Millî Eğitim Bakanlığı'nca başlanan 1000 Temel Eser gibi bir tasnifin işin ehli kişilerce belirlenmesinin gereği ortadadır.[1] Milli Eğitim'in geçen yıllarda 100 kitaba indirdiği bu temel eser serisinin üniversite gençliğine yol gösterecek tarzda ele alınmasının yararlı olacağına inanıyorum. Tesadüfî keşiflerle okuma zevki körelmiş okurlar yerine neyi niye okuduğunu bilen yerine bilinçli okur kitlelerinin oluşmasının ülkemiz kültür hayatına derinlik kazandıracağı kanaatindeyim.

Ülkü Ocakları, Türk Edebiyatı Vakfı, Türk Ocakları, Türkiye Yazarlar Birliği gibi sivil toplum kuruluşlarının da günümüzde bilgi aktarımının en önemli mecraı haline gelmiş olan interneti değerlendirerek kendi internet sitelerinden kısa kitap özetleri içeren tavsiye kitaplar sayfaları açmaları faydalı olacaktır.

Bir İnsan Hayatı Boyu Kaç Kitap Okuyabilir ki?..

Ülkücü camianın iyi tanıdığı ve kültür dünyamızın seçkin isimlerinden Beşir Ayvazoğlu'nun son yazılarından birisi olan "Bilgi Ahlâkı" başlıklı yazı, her bilinçli kitap okurunun zaman zaman kapıldığı bir duyguyu yansıtıyordu. Ayvazoğlu yazısında şu samimi duygularını dile getirmişti:

"Daha önce de yazmıştım; kütüphanelerde ve büyük kitabevlerinde kendimi çok aciz hissediyorum. Rafları dolduran

renk renk, boy boy, yeni ve eski, okunması gereken binlerce kitap bende derin bir ümitsizliğe ve hayal kırıklığına yol açıyor.

Okumadığım, büyük bir kısmını okumaya asla zaman bulamayacağım o güzelim kitapları seyrederken, bilgilerini orada burada, özellikle ekranlarda pornografik bir eda ile teşhir ederek başkalarını bunları bilmedikleri için aşağılayan ve "Bakın, ben neler biliyorum!" edasıyla kurum kurum kurulan adamları düşünüyor ve içimden diyorum ki: "Ne kadar çok bilirsen bil, bildiklerin bilmediklerinin yanında hiç bile sayılmaz!"

Meseleyi bir de dünya ölçeğinde düşünürseniz, bırakın bildiklerinizi, kendinizi bile keenlemyekün addedebilirsiniz. Sadece bildiğiniz dillerde değil, bilmediğiniz onlarca dilde de her gün binlerce kitap, dergi ve gazete yayımlanıyor.

Kadim zamanlarda üretilmiş bütün bilgiyi belki belli ölçüde kuşatmak mümkündü; bugün insanın kendi ihtisas sahasında bile böyle bir iddiada bulunması gülünçtür.

Bir insanın ömrü boyunca kaç kitap okuyabileceğini hesaplayınız, çok şaşırtıcı bir rakam elde edeceksiniz.[2]

Bir insanın hayatı boyu okuyabileceği kitap sayısının sınırlı olması her bilinçli okurun kendisi iöçin bir kitap okuma listesi oluşturmasını zorunlu kılmaktadır.

Diğer yandan okuma tecrübesi zengin büyüklerin, aksakalların gençlere yönelik kitap tavsiyeleri de bu çerçevede önem taşımaktadır. Zengin ülkücü gelenek bu konuda da ilgilileri için önemli bir kaynak halindedir.

Ülkücüler ve Kitapları

Türk siyasi tarihine milliyetçilik ekseninde bir fikir partisi olarak geçen MHP, mensublarının fikrî gelişimlerini sağlamak üzere basın-yayın faaliyetlerine imkânları elverdiği ölçüde öncelik vermiştir. MHP'nin ülkemizin siyaset hayatına seviye kazandıran bu gayreti takdir edilmek bir yana 12 Eylül döneminde adetâ bir

suç olarak görülmüştür. Bunun yansıması olarak MHP iddianamesinde ideolojik yapılanmayı anlatan "Ülkücü Görüşün Ülkemizdeki Gelişimi" başlıklı bölümde Alparslan Türkeş'in 9 Işık, Gönül Seferberliğine, Temel Görüşler, Yeni Ufuklara Doğru, Türkiye'nin Meseleleri kitaplarından alınan cümlelerle milliyetçilik bir "suç" olarak takdim edilmektedir.

Aynı bölümde Kurt Karaca'nın (Prof. Dr. Fikret Eren) Milliyetçi Türkiye, Cemal Anadol'un "Türkeş", Cavit Ersen'in "Başbuğ", Zekeriya Beyaz'ın "Türklük Kanımız İslâm Canımız" Necdet Sevinç'in "Ülkücüye Notlar" , Ayhan Tuğcugil'in (Prof. Dr. İskender Öksüz) "Türk Milliyetçiliği Fikir Sistemi-Teori" kitapları ile (Namık Kemal) Zeybek'in "Ülkü Yolu" kitabından alıntılara da geniş bir yer verilmiştir.

Aslına bu bölümdeki alıntıların rastgele oluşu bir yana, Osmanlı'nın son döneminde ortaya çıkan ve Cumhuriyet'in kurucu fikri haline gelen Türk Milliyetçiliği fikriyatını yansıtmaktan ne kadar uzak olduğu ortadadır.

Liseli Ülkücü Gençlere Tavsiye Edilen Kitaplar

12 Eylül öncesinin kanlı-çatışmalı ortamında ülkücü gençler için mutlaka okunması gereken kitaplar listeleri teşkil edilmiştir. bu kitap listeleri bir suç unsuru imiş gibi gösterilmiştir. "Ülkücü Liseli Gençlere Tavsiye Edilen Kitaplar", MHP iddianamesinde kız ve erkek öğrenciler için sırasıyla okutulacakları kaydı iki ayrı liste halinde verilmekteydi.

Kızlar için sırasıyla okutulacak kitaplar:

a) Peyami Safa: Bir Akşamdı, Fatih/Harbiye, Sözde Kızlar (Bu romanlarda 20. yüzyıl başlarından İstanbul çevresinde yaşanan sosyal değişim sancıları anlatılır.)

b) Emine Işınsu: Küçük Dünya (Uzun hikâye tarzında, Işınsu'nun ilk eseridir.)

c) Bekir Topaloğlu: İslâm'da Kadın (Muhafazakâr bakışla yazılmış bir inceleme kitabıdır.)

d) İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu: Türke Doğru (Deneme yazıları)

e) Necmettin Hacıeminoğlu: Yeni Dünya (Deneme yazıları)

f) Mustafa Necati Sepetçioğlu: Kilit, Anahtar, Kapı, Konak, Çatı, Üçler-Yediler-Kırklar, Bu Atlı Geçide Gider. (1971 yılında basılan Kilit ile başlayan bu tarihî roman serisi Selçuklu Sultanı Alp Arslan'ın Anadolu'yu fethi ile başlayıp Osmanlı'nın kuruluş ve yükseliş dönemi ile devam eder.)

g) Necip Fazıl Kısakürek: Çile (Kısakürek'in şiir antolojisi), Çöle İnen Nur (Hz. Rasûlullah Muhammed Mustafa'nın hayatını konu alır.), Reis Bey (Tiyatro eseri olup TRT tarafından TV filmi de yapıldı.), Yeniçeri.

h) Abdurrahim Karakoç: Vur Emri (şiirler), Kan Yazısı (şiirler)

i) Bahaeddin Özkişi: Köse Kadı, Uçtaki Adam, Göç Zamanı. (1974 yılında ilk kez basılan Köse Kadı ile başlayıp devam eden Osmanlı'nın 16. yüzyılında Avrupa'daki uç beylerinin hikâyesini anlatan tarihî roman dizisi.)

j) Alper Aksoy: Kutlu Töre. (İran'da yaşayan Kaşgay Türkleri'nin 20. yüzyılda yaşadıklarını konu alan bir romandır.)

k) Dündar Taşer: Mesele (Tarih ve kültür yazıları)

l) Alparslan Türkeş: Temel Görüşler.

m)Namık Kemal Zeybek: Ülkü Yolu.

Erkekler için sırasıyla okutulacak kitaplar:

a) İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu: Türke Doğru (Deneme yazıları)

b) Necmettin Hacıeminoğlu: Yeni Dünya (Deneme yazıları)

c) Mustafa Necati Sepetçioğlu: Kilit, Anahtar, Kapı, Konak, Çatı, Üçler-Yediler-Kırklar, Bu Atlı Geçide Gider.

d) Necip Fazıl Kısakürek: Çile, Çöle İnen Nur, Reis Bey, Yeniçeri.

e) Abdurrahim Karakoç: Vur Emri, Kan Yazısı.

f) Bahaeddin Özkişi: Köse Kadı, Uçtaki Adam, Göç Zamanı.

g) Alper Aksoy: Kutlu Töre.

h) Namık Kemal Zeybek: Ülkü Yolu.

ı) Alparslan Türkeş: Temel Görüşler, Yeni Ufuklara Doğru, Dış Politikamız ve Kıbrıs, 1944 Milliyetçilik Olayı, Kahramanlık Ruhu.

j) Hikmet Tanyu, Tarih Boyunca Yahudiler ve Türkler, Türklerin Dini Tarihçesi.

k) Taha Akyol: 1980'lerde Türkiye.

Listeler karşılaştırıldığından kız ve erkeklere tavsiye edilen kitapların büyük ölçüde örtüştüğü anlaşılmaktadır. Kızlar için tavsiye edilen Peyami Safa, Emine Işınsu, Bekir Topaloğlu ve Dündar Taşer kitaplarının erkeklere tavsiye edilmediği; erkeklere tavsiye edilen kitaplardan Hikmet Tanyu ve Taha Akyol kitapları ile Alparslan Türkeş'in "Yeni Ufuklara Doğru", "Dış Politikamız ve Kıbrıs", "1944 Milliyetçilik Olayı", "Kahramanlık Ruhu" kitaplarının ise sadece erkeklere tavsiye edildiği de dikkat çekmektedir. [3]

Kim Kimdir?

Listede yer alan kitapların yazarların, Türk milliyetçiliğine hizmet yönünden sorgulanması halinde yazarların kimliği yönünden net bir görüşe ulaşılması mümkün değildir.

Listede yer alan kitapların yazarları arasında yer alan isimlere bakıldığında başta lider Alparslan Türkeş, Dündar Taşer, Namık Kemal Zeybek, Taha Akyol o günkü MHP'nin önemli isimlerindendir. Listedeki isimlerden Prof. Dr. Hikmet Tanyu, 1944 Turancılık davası sanıklarından olarak Türkçülük davasının kıdemli bir mensubu, Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu ise üniversitelerdeki ülkücü kadronun öncülerinden olan bir ilim

adamıdır. O yıllarda eserleri kitap halinde henüz yayınlanmadığı için liste dışı kaldığını düşündüğüm Prof. Dr. Erol Güngör ülkücü akademisyenler arasında makaleleri ile dikkat çeken bir isimdi.[4]

Listede ülkücü basın-yayın tarihinin unutulmaz unsurlarından Töre dergisinin kurucusu olan Emine Işınsu ve o yıllarda genç bir öğretmen olan Alper (Tayyar) Aksoy dışında ülkücü camia içinde yetişmiş, öz evlâdı denebilecek isim hemen hemen yoktur.

Listedeki isimlerden Peyami Safa, Necip Fazıl Kısakürek, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Bahaeddin Özkişi ve hattâ Abdurrahim Karakoç o günkü milliyetçi-muhafazakâr çizgideki hemen herkesin ortaklaşa olarak okuduğu yazarlardır. Bunlardan halen hayat bulunan tek isim olan ve listede iki şiir kitabı ile yer alan Abdurrahim Karakoç, BBP'nin kurucuları arasında yer alarak ayrışma sürecinin ilk gününden bugüne kadar MHP'ye mesafeli duran bir isimdir.

Kitab listesine isminin kimin önerisi ile girdiği meçhul olan İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, İnönü devrinde kültür politikalarının belirleyici isimlerindendir. [5]

"İslâm'da Kadın" isimli kitabı ile listeye giren yazarı Bekir Topaloğlu da yine MHP ile ilişkisi meçhul bir ilahiyat akademisyenidir. [6]

Listede eserlerine yer verilmeyen H. Nihal Atsız'ın 1969 kongresinden sonra MHP ile yollarını ayırmasının etkin olduğu düşünülebilir. Buna rağmen başta "Bozkurtların Ölümü" ve "Bozkurtların Dirilişi" olmak üzere H. Nihal Atsız'ın eserleri ülkücü gençliğin başucu kitaplarından olmağa devam etmiştir. Yine bu listede yer almayan Prof. Dr. Osman Turan'ın "Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi" eseri de ülkücüler arasında yaygın olarak okunan ve ülkücülerin tarih bilinci kazanmasında etkili olmuş bir eserdir.

[1] Millî Eğitim Bakanlığı'nca başlatılan ve Dede Korkut Kitabı, Aşıkpaşaoğlu Tarihi, Beş Şehir gibi Türk Kültürünün temel eserlerinin okurlara ulaşmasını hedefleyen 1000 Temel Eser serisi siyasi iktidarların değişmesi ile tamamlanamadan bitti. Bu seriyi Tercüman gazetesi 1001 Temel Eser dizisi ile canlandırmak istedi ise de o da hedefine ulaşamadı. Gerçekten de Türk Kültürünün okunması gerekli kitaplarından örnekleri içeren bu iki dizinin kitaplarını bugün ancak sahaflardan veya nadirkitap.com gibi internet sitelerinden temin edebilirsiniz.

[2] Beşir Ayvazoğlu, Bilgi Ahlâkı, Zaman Gazetesi, 22.09.2011

[3] Bu listeleri kim/kimlerin hazırladığı konusunda bazı isimler hemen akla gelmekte ise de muhtemelen birkaç kişinin tavsiyesi ile oluşturulup Başbuğ Türkeş'in onayı ile kesinleştirilme ihtimali daha kuvvetlidir. Liste hazırlanırken çok da titiz hareket edilmediği bellidir. Necip Fazıl'ın daha önemli eserleri listedışı kalırken listeye giren dört kitabın niçin tercih edildiği meçhuldür. Dündar Taşer'in erkek öğrencilere tavsiye listesinde yer almaması düşünülemez. Bu eksikliğin ya listenin orijinali hazırlanırken ya da listeden iddianameye aktarılırken unutulduğunu sanıyorum.

[4] Prof. Dr. Erol Güngör (25.11.1938-24.04.1983) sosyal psikoloji profesörüdür. Genç yaşında ve en verimli yıllarında Selçuk Üniversitesi rektörü olarak dünyamıza veda eden Prof. Dr. Erol Güngör'ün ülkücü basın-yayın organlarında yayınlandığında büyük ilgi gören nitelikli makaleleri, Ötüken yayınları tarafından kitaplar halinde yayınlandı. Yeni baskıları yapılan bu kitapları halen de ülkücü gençlerin temel kaynakları olarak ilgi ile okunmaktadır.

Bazı Eserleri:Türk Kültürü ve Milliyetçilik, Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik, Tarihte Türkler, İslâm'ın Bugünkü Meseleleri, İslâm Tasavvufunun Meseleleri, Dünden Bugüne (Tarih Kültür ve Milliyetçilik), Sosyal Meseleler ve Aydınlar.

[5] Liseli ülkücülere bir kitabı okunmak üzere tavsiye edilen İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, ilginç bir isimdir. Özellikle İslâm ve din hakkında birçok aykırı fikrin sahibi olan ve İnönü CHP'sinin gözde isimlerinden Baltacıoğlu'nun ülkücü liselilere tavsiye edilen kitabı o yıllarda İş

Bankası yayını olarak bulunabiliyordu (artık bulunamıyor.) ve yıllar önce okumuştum. Hiçbir kitabı "faydasız" olarak nitelemek istemem ama, Ziya Gökalp'in eserleri dururken takipçisi olduğu iddia edilen Baltacıoğlu'nun ülkücü bir liselilere tavsiye edilmesi garibime gitmiştir. Kendisinin hayat hikâyesi de okurlara bu konuda bir fikir verebilir.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu (1886-1978): 1908'de üniversiteyi (Darül-fünun) bitirdikten sonra Darül-muallimin (İlköğretmen Okulu) öğretmeni iken pedagoji ve el sanatları konularında incelemelerde bulunmak üzere Avrupa'ya gönderildi. Fransa, İngiltere, Belçika, İsviçre ve Almanya'daki okullarda araştırmalar yaptıktan sonra 1911'de yurda döndükten sonra Darül-Muallimin'i batı sistemine göre yeniden düzenlemekle görevlendirildi. 1923'te Darülfünun'da rektörlüğe seçildi. 1933'te yapılan üniversite reformu sırasında kadro dışında bırakıldı. Yeni Adam dergisini çıkardı. 1939'da Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine öğretim üyesi tayin edildi. 1943'te Afyonkarahisar, 1946'da Kırşehir CHP milletvekili seçilerek TBMM'ye girdi. 1942-57 seneleri arasında Türk Dil Kurumu Terim Kolu başkanlığı yaptı. 1950'den sonra tekrar Yeni Adam ile 1956'da çıkarmaya başlayıp kısa süre devam ettirebildiği Din Yolu dergilerini yayınladı. Çeşitli konularda konferanslar vererek yayın ve çalışma hayatını sürdürdü.

Baltacıoğlu Sosyolojik görüşlerinde Emile Durkheim ve Ziya Gökalp etkisinde kaldı. Aynı yıllarda Bergson'u inceledi. Kalbin Gözü adlı eserinde Bergson'dan gelen düşüncelere yer verdi. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu bütün toplum kurumlarının, geleneği meydana getiren din, dil ve sanat kurumlarından doğduğunu, geleneklerin toplumun en önemli gerçeği olduğunu söyledi. Milli kaynaklardan kopmadan batılılaşmayı savundu.

Dini konularda hazırladığı yazılarında aşırı ve reformist fikirleri savundu. Dini eğitimin gereksiz olduğunu savunmuştur. Bu çarpık görüşlerine göre şekillenen şahsi yorumlarıyla Kur'an Meali de hazırladı. Hayatının son zamanlarında dini konulara tekrar dönerek Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nde ve Din Yolu Dergisi'nde dini konularda yazılar yazdı. Eğitimde aile ve okulun

önemini anlatırken bazı çelişkili fikirler ileri sürdü. Osmanlı aile yapısını, İslâmiyetin ve Arapların tesirlerini taşıdığı gerekçesiyle tenkid etti. Köklü bir yapıya sahip olan Osmanlı ailesini milli kültürü hazmedemeyen bir aile şekli olarak gösterdi. Savunduğu aile yapısında din birliğinin şart olmadığını ileri sürdü.
Eserleri: 130'u aşkın eserlerinden bazıları: Pedagoji: Talim ve Terbiyede İnkılap, Terbiye ve İman, İzmir Konferansları, Terbiye İlmi, J.J. Rousseau'nun Terbiye Felsefesi, Rüyamdaki Okullar, Pedagojide İhtilal.
Sosyoloji: Türk'e Doğru (İlk Baskı:1943), Batı'ya Doğru, Ziya Gökalp, Maarifte Bir Siyaset,
Sanat: Demokrasi ve Sanat, Türklerde Yazı Sanatı, Türk Plastik Sanatları.
Dini eserleri: Din ve Hayat, Kur'an (meal), Büyük Tefsir.
Eğitim konusundaki görüşlerinin bir değerlendirmesi için bkz.: Mehmet Güngör, Çağının Önünde Koşan Bir Aydın: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
http://efd.mersin.edu.tr/dergi/meuefd_2008_004_001/pdf/meuefd_2008_004_001_0054-0064_Gungor.pdf
[6] Prof. Dr. Bekir Topaloğlu (1936-Trabzon): Kelâm profesörü ilahiyatçı akademisyen. İlköğrenimiyle birlikte dedesinden Arapça ve dini ilimler tahsil etti, medrese geleneğine göre şer'i ilimlerden icazet aldı. Trabzon'un bir merkez köyünde iki yıl imam-hatiplik yaptı. 1952 yılında girdiği İstanbul İmam-Hatip Okulu'ndan 1959'da mezun oldu. 1959-1963 yılları arasında İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nde yüksek öğrenimini bitirdi. 1963-1966 yılları arasında İstanbul İmam Hatip Okulu meslek dersleri öğretmenliği yaparken bu yazıda bahsedilen ilk eseri olan "İslâm'da Kadın" kitabını yazdı.
Bu eserini yayınladığında İslâm'ın kadın üzerine tezlerini olumlu bir bakışla yansıtan bir tek kitap olmadığına işaret etmeliyim. Son yıllarda çalışmalarını İmam-ı Mâtürîdî'nin eserleri üzerinde yoğunlaştırmıştır. Ebû Mansûr el-Mâtürîdî'nin Kitâbu't-Tevhid adlı en önemli eserini T. Diyanet Vakfı yayını olarak yayınladı.
http://www.kelam.org/kelamcilar/emekli/btopaloglu.html

11. Pantürkizm) ve Ülkücü Hareket:

İdealler, Suçlamalar, Gerçekler

Suriye ile ilgili haberlerde, Hama ve Lazkiye'de halkın üzerine sürülen tankları gösteren haberleri izlerken çok değil 20 yıl kadar önce Rus tanklarının Bakü'de 19-20 Ocak 1990 gecesi yaptığı katliam gözümün önüne geldi. 1990'ların hemen başında Ankara'da yayınlamağa başladığımız Türk Yurtları dergimizin ilk sayısını baskıya vermeğe hazırlanırken Rus tankları Bakü'ye girmiş ve onlarca kardeşimizi şehîd etmişti.[1]

Bu acı ile dergimizi baskıya vermeden hemen önce *"Ölmeğe Vatan Yahşi"* sloganından başka hiçbir yazı koymadan, sadece şehîd edilen soydaşlarımızı gösteren resimlerden oluşan bir sayfa hazırlamıştık.

Türk Yurtları dergimizin isminin gerektirdiği yayıncılığı yapabilmesi için Türk dünyasından bize ulaşacak haberlere şiddetle ihtiyacımız vardı ve bu konuda çok kısıtlı bir kaynağa sahiptik. Bu nedenle ulaşabildiğimiz kadarı ile yabancı basını tarıyor ve Türk dünyasına ilişkin pul büyüklüğünde bir haberi bile arşivimize almağa çalışıyorduk.

Bu vesile ile 1991 yılında bağımsızlıklarına kavuşan Türk Cumhuriyetleri hakkında da Batılı çevrelerin yaklaşımını izleyebilme fırsatına kavuşmuştuk. A.B.D. merkezli düşünce kuruluşları önceleri Alexandre Bennigsen ve Zbigniew Brzezinski gibi stratejist bilim adamlarının kullanıma sunduğu bir terim olan 'Sovyet Müslümanları' kavramını yaygın olarak kullandılar.

Bu arada dikkat çeken bir nokta da Türk Düşmanlığı zihniyeti ile zehirlenmiş Batı politikalarının takipçisi ve genellikle

A.B.D.'deki yahudi lobisinin sözcüsü isimlerin Pantürkizm kavramını bir tehdit olarak algılamaları ve algılatmak istediği oldu.

Dünden Bugüne Pantürkizm ve

Turancılığın Suçlama Aracına Dönüştürülmesi

Pantürkizm kelime olarak "Türkbirlikçilik" olarak tercüme edilebilir. Başlangıçta kendilerini Türk kökenli kabul eden Macar aydınları tarafından tüm Ural-Altay kavimlerinin birliğini savunan siyasi bir görüş olarak ortaya atılan Turancılık, günümüz literatüründe dünyadaki bütün Türklerin tek çatı altında birleştirilmesini hedef alan bir anlama kavuşarak eş anlamlı olarak kullanılmıştır.

1910'da Macar tarihçi Kont Pal Teleki önderliğinde Budapeşte'de kurulan Turan Derneği (Turani Tarsasag) birçok ünlü ismi, bilim adamı ve milliyetçi şairi üye yapan derneğin hedefi "Avrupa'dan Asya'ya, Deveny'den Tokyo'ya kadar Turan'ı aramak", "kardeş uluslar arasında, Macarların yönetiminde birliği sağlamak ve Turancı birlik bilincini yaygınlaştırmak" olarak belirlenmişti. [2]

Panslavizm, Panislâmizm gibi terimler de aynı mantıkla üretilmiş terimler olarak dünya literatürüne girmiştir. Türkçe'de hemen hemen aynı anlamda kullanılan Turan ve Turancılık kelimesi, geçen yüzyılda bir çok çocuğa isim olarak verilecek kadar popüler olmakla beraber, bugün Farsçadan alınan kökü olan Turan kelimesinin -siyasi anlamda- unutulması ile neredeyse arkaik hale gelmiştir.

Bir zamanlar Milliyetçi Hareket Partisi (=MHP) tarafından etkili bir şekilde kullanılan sloganlardan olan "Rehber Kur'an, Hedef Turan" parolasını bugün, neredeyse hatırlayan bile kalmaması düşündürücü bir noktadır.

Okul kitaplarına kadar giren bir şiirinde:

Vatan ne Türkiye'dir Türklere, ne Türkistan;

Vatan, büyük ve müebbet bir ülkedir: Turan.

diyerek Turancılık düşüncesinin popülerleşmesine büyük bir katkı sunan Ziya Gökalp ilk kez 1923'te Ankara'da Basın-Yayın Genel Müdürlüğü tarafından basılan Türkçülüğün Esasları adlı eserinde Turancılığı "uzak mefkûre" ilan ederek, Türkiye Cumhuriyeti'ni esas alan yeni bir tanım getirmiştir. Bu şekilde henüz kurulmakta olan yeni Türk devleti üzerine, istikbaldeki konumundan rahatsız olması kaçınılmaz olan emperyalistlerin el birliği ile çullanması tehlikesini uzaklaştırmak istemiş olacağı hesaba katılmalıdır. Aynı zamanda o sırada mecburî bir dostluk geliştirmek zorunda olan ve bünyesinde yer alan Türk soylu insanları nedeniyle Turan söylemlerinden doğrudan doğruya etkilenen Sovyetler Birliği ile ilişkilerin güçlendirilmesi arzusu da dikkate alınmalıdır.

Bu noktada Stalin'in Sovyet sistemine dahil edilen Kafkasya ve Orta Asya'nın Türk kökenli halklarına ve özellikle de aydınlarına karşı yürüttüğü baskı ve katliam politikasının başvurduğu en ağır suçlamanın da Pantürkizm olduğunu hatırlamalıyız. Tataristan'daki Sultan Galiev'den Özbekistan'ın millî şairi Abdulhamid Çolpan'a kadar pek çok isim "pantürkist" olarak yaftalanarak ortadan kaldırıldılar. Sovyet sisteminde bir kişiyi pantürkist olarak suçlamak öylesine affedilmez bir suç olarak tescil edilmiştir ki, komünist dönemden kalma alışkanlıklarını terk edemeyen Türk Cumhuriyetleri yetkilileri baskı altına almak istedikleri aydınlar için hâlâ aynı suçlamayı gündeme getirebilmektedir.[3]

Ziya Gökalp'in Türk fikir hayatında yer etmesine büyük bir hizmet ettiği Turancılık kavramı, Atatürk döneminde aydın çevrelerde gözde bir kavram iken, İnönü döneminde gözden düşürüldü ve giderek bir suçlama konusu haline –inanılmaz bir şekilde- dönüştürüldü. Önceleri sadece entelektüel bir dışlama şeklinde seyreden suçlamalar 1944 yılına gelindiğinde bir ceza dâvâsının iddianamesi olarak ortaya çıkacaktır.

MHP’nin kurucu genel başkanı Alparslan Türkeş’in henüz genç bir subay olarak 1944 yılı Turancılık dâvâsında yargılanmasından neredeyse kırk yıl 1980 sonrası sıkıyönetim mahkemesinde açılan MHP dâvâsında Başbuğ Türkeş’in yine Turancılık ile suçlandığı bir iddianame ile karşılaşması tesadüf değildir. Bu trajik durum, Alparslan Türkeş’in hayatı boyunca izlediği siyasetin güncel değişmeleri ne olursa olsun MHP’nin Türk yurtları ile ilgilenmek yönünden diğer siyasi partilere göre ayrı bir yerde durduğunun tescili olarak kabul edilmelidir.

Pantürkizm'e Batı'nın Çıkarları Açısından Bakmak

Sovyetler çözülüp 70 yıldır Rus esaretinde olan Türk kökenli uluslar, siyasi bağımsızlıklarına adım adım yaklaşırlarken Türkiye basınına da yansıyan bir değerlendirme yapan CIA örgütünün eski Ortadoğu sorumlusu Graham E. Fuller'in Foreign Policy dergisinde yayınlanan bir araştırması dikkat çekici idi.[4]

Fuller, bu makalesinde Batı'nın Sovyet müslümanları konusunu yeniden değerlendirmesinin şart olduğunu, giderek İslâm Dünyası'na entegre olma yolundaki elli milyondan fazla Sovyet vatandaşı müslümanı etkileme potansiyeli olan ülkelerin Türkiye, İran ve Afganistan olabileceğini ileri sürmektedir. Bu eski CIA yöneticisi A.B.D. ve Batı'nın çıkarları açısından Sovyet müslümanları nezdinde büyük bir ayrıcalığı bulunan Türkiye Cumhuriyeti'nin laik yönetiminin, Sovyet müslümanlarının kontrolü konusunda aktif bir rol oynamaya teşvik edilmesini tavsiye etmektedir.

Türkiye ve Türk Dünyası ile ilgili Amerikan politikalarının belirlenmesinde en etkili aktörlerden birisi olan Fuller bu tavsiyeyi yaparken geleneksel hale gelen Atatürkçü laik Türkiye dış politikasının “Pantürkizm” olarak baktığı bu konuya karşı soğukluğunu kaydettikten sonra bu konunun ister istemez Türkiye'nin siyasi gündemine gireceğini iddia ediyor. Fuller’in ve benzeri stratejistlerin değerlendirmeleri, başta A.B.D. olmak üzere Batılı çevrelerin Sovyetler Birliği'nin girdiği dağılma süreci

sonrasına ilişkin hesaplarının arkaplanını gösteren birer kanıt olarak ele alınmalıdır.[5]

Uzun yıllar boyu Sovyetler Birliği'ne karşı kullanmak istediği Türk kökenli halklar konusunda yaptığı araştırmalar ile ciddi verilere sahip olan ve Sovyet ülkesine yönelik yürütülen Hürriyet Radyosu bünyesinde oluşturduğu Türklere yönelik çalışma grupları ile etkin bir manüplasyon yeteneği bulunan A.B.D. yönetiminin tavırlarının ülkemizin kaderini de yakından ilgilendiren boyutları bulunduğu anlaşılmaktadır. Aynı radyonun halen faal durumda olan websitesinin Türkistan cumhuriyetlerindeki güncel gelişmeler konusunda en zengin kaynak olma durumuna da işaret etmek isterim. [6]

"Sovyet Müslümanları" Söylemi Hızla Terk Edildi

Soğuk Savaş yıllarında 'Yeşil Kuşak' teorisinin patenti Brzezinski'ye ait olan önemli bir sloganı "İslâm dost ülkelerde bastırılmalı; düşmanlarda ise desteklenmeli" şeklinde özetlenirdi. O yıllara ait Batı literatürünü tarayanlar, 'Sovyet Müslümanları' terimi ile çok sık karşılaşacaklardır. Bu terim ile Kafkasya'dan Sibirya'ya Sovyetler Birliği'nde yaşayan bütün Türk asıllı halkların, soydaşlarımızın kastedildiği bilinir.

Sovyetlerin dağılıp bağımsız Türk devletlerinin ortaya çıkma sürecini mutlaka Türkiye'den daha yakından izleyen A.B.D.'li uzmanların 1989'lardan itibaren –teorik de olsa birleştirici bir kapsama alanı olan- Sovyet Müslümanları terimini yavaş yavaş terk ederek Rusların da takipçisi olduğu alt etnisiteleri öz plana çıkartmağa çalıştıkları görülür. Sovyetler Birliği'nde yaşamakta olan soydaşlarımız hakkındaki A.B.D. politikasının değiştiğinin açık işaretlerini taşıyan ilk makalelerden birisi, A.B.D.'nin etkili gazetelerinden Wall Street Journal'da yayınlanmıştır.

Soviet Nationality Survey (Sovyet Milliyet Araştırmaları) dergisinin editörlerinden olan makalenin yazarı Adrian Karatnycky "Orta Asya'yı Birleştiren Sadece İslâmiyet mi?" başlıklı

yazısında şunları iddia et-mekteydi: “... Sovyetlerde yaşayan elli milyon müslüman Türk arasında örgütlenen milliyetçi grupların lider-leri sadece İslâmi esaslar etrafında değil uzun zamandır men edilen Türk kültür unsurları etrafında bir araya geliyorlar. Müslüman topraklarda medreselerin bazıları yeniden açılıyor, yeni camiler inşa ediliyorsa da Stalin'in uygulamalarının ve komünist yönetimin İslâmi geçmişle bağların kopmasını sağladığı anlaşılıyor. Bir zamanlar Rus hâkimiyetine karşı millî direnişin karargâhları haline gelmiş olan İslâm tarikatları bile günümüzde demode hale gelmiştir.

ini düşünce tamamen ortadan kaldırılmış, dini geçmiş ile bağlantı sağlayan alfabenin iki kez değiştirilmesi ile zayıflamış durumdaki bağlantılar da tamamen yok edilmiştir. Bugün Sovyetler Birliği'ndeki Türk halklar ortak miraslarını daha çok fark etmekte ve Stalin ve takipçilerinin izlediği politikalar ile aralarında oluşturulan uçurumu kapatmağa çalışmaktadırlar. Azeri, Özbek ve Kazak gençler kendilerinin Türk birliğinin bir parçası olduklarının farkına her gün daha fazla varmaktadırlar..." [7]

İlk tahlilde Sovyetler Birliği'nde milliyetçilik akımının güçlendiğini ve İslâmi eğilimlerin toplum içindeki önemini kaybettiğini belirtiyor görünen bu satırlar iyi incelenirse, bazı önemli tahrifler ortaya çıkacaktır.

Sovyetler Birliği'ndeki Türklerin durumunu bilenler için yeni bir keşif olmayacaktır ama, 70 yıllık Sovyet hakimiyetine karşı millî bilincin yaşatılmasında İslâm'ın yeri hiç tartışılmayacak kadar açıktır. Hatta bugün birçok örfi veya geleneksel adet İslâmi bir kimlik altında varlığını sürdürmektedir.

Öte yandan onbinlerce caminin resmen kapatıldığı, medreselerin lağvedildiği ateist bir ülkede bugün İslâm ile kendilerini tanımlayan insanların var oluşu bile mucizevî bir durumdur. İslâm'ın getirdiği ortak değerlerin birleştiriciliği ortadan kaldırılabilirse onlarca etnik mensubiyete bölünecek Türk yurtlarını bir arada tutabilecek güç ne olabilir?

Bu sorunun muhatabı olmak için Türkolog, antropolog vs. olmağa gerek yoktur, her Türk bu sorunun cevabını kendine sormalı ve “Türklüğü birleştiren acaba sadece İslâmiyet mi?” diye saf saf soruyor görünenlerin gerçek hedeflerinin ne olabileceğinin cevabını da aramalıdır.

Daniel Pipes: “Uyanın ve Türklerin Farkına Varın!...”

A.B.D.'nin Türk yurtları ile ilgili yaklaşımlarına ışık tutan bir başka makale ise, The New York Times gazetesinde Türk Dünyası'nın durumu ile ilgili bir makalesi yayınlanan o sıralarda A.B.D. Dış Politika Araştırmaları Enstitüsü Müdürü olan Daniel Pipes'in 'Moskova'nın Yeni Endişesi: Türk Azınlıklar' başlığını taşıyan bir yazısı idi.[8]

Bugün A.B.D. kamuoyunu Afganistan ve Irak’ın işgaline yönlendiren neocon olarak bilinen odakların keskin bir sözcüsü konumuna gelen Daniel Pipes, Türklerin İslâm dünyasındaki en büyük etnik gruplardan birisini oluşturduğuna dikkat çekerek yüzyıllarca Cezayir'den Hindistan'a, Balkanlardan Arabistan'a kadar uzanan bir bölgeyi idareleri altında tuttuklarına, ancak bugün Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında kalan Türklerin, özellikle Azerbaycan ve Orta Asya bölgesindekiler başta olmak üzere geçmiş ihtişamlı günlerine özlemin beslediği bir milliyetçilik akımını geliştirdiklerini ifade etmekteydi.

Pipes, ‘Böyle bir psikoloji içindeki Türklerin yaşadığı onüç ülkeden çoğu olan yedisinin komünist idarelerinde Sovyetler'deki değişimin yol açtığı gelişmelerin verdiği imkânlar Türk Milliyetçiliği'nin canlanmasına yol açmıştır' iddiasında bulunur.

Daniel Pipes yazısını Kremlin'in henüz sorunların başlangıç safhasında olduğu ve Moskova'nın baskısını azaltması halinde ülkedeki Türkleri sürekli kontrolü altında tutmasının güç olacağı tesbiti ile bitirmekteydi. Pipes'in bu sözlerle Moskova'yı Türkler konusunda kontrolü kaçırmaması için uyardığı açıktır.

Makalesinin yayınından hemen sonra 16 Şubat 1990 günü, Amerika'nın Sesi Radyosu tarafından gerçekleştirilen röportajında Pipes, anılan makalesini yazma sebebini şöyle açıklamaktadır: “Amerikan kamuoyuna ve genel olarak Batılılara İslâm Dünyası içinde, Arablar ve Farslardan başka Türklerin oluşturduğu büyük bir kesimin bulunduğunu anlatmak istedim. Amerikalılara, 'Uyanın' Türkiye Cumhuriyeti'nin yanı sıra Balkanlardan Çin'e kadar toplam sayılan yüz milyonun üstünde haklarında çok az şey bildiğimiz ve dikkate almadığımız çok büyük bir grup insan var' demek istedim.”

Çok dikkat çekici bir teşhis ile Türk milliyetçiliği ile İslâm arasında bir ayırım yapabilmenin son derecede zor olduğuna işaret eden Pipes, Türkiye sınırları dışında gelişen Türk Milliyetçiliği eğilimlerinin yol açtığı gelişmelerin kaçınılmaz olarak Türkiye kamuoyunun önüne geleceğini iddia ederek bu konudaki tartışmaların Türkiye dışında ve özellikle Batı'da yakından izlenmesi gerektiğine inandığını ifade etmekteydi.

“Türk milliyetçiliği ile İslâm arasında bir ayırım yapabilmenin son derecede zor olması” ülkücü hareket için bir anlam taşıyan bir tesbittir. Milliyetçilikten uzaklaştırılmış bir dindarlığın veya tersine dindarlık denetimini terk etmiş bir milliyetçiliğin dünya egemenleri için bir tehdit oluşturamayacağını zımnen ifade eden bu hareket rotamızı da göstermektedir: Milliyetçi bir dindarlık…

Batılı stratejistlerin bu değerlendirmeleri Türk-İslâm Ülküsü’nün dünyanın Türkçe konuşan tüm insanları için ortak bir ideal haline gelmesi halinde dünyanın tüm dengelerini değiştirebileceğinin çok açık bir ifadesidir.

Ülkücü hareketin bu değişimi yapabilmesi için öncelikle Türkiye’de siyasi erki bir şekilde kontrol edebilmesi şarttır. MHP’yi diğer partilerden herhangi bir parti olmaktan çıkaran da; her türlü fitne ve fesattan esirgemek isteyişimizin temelinde yatan duygu da işte budur. MHP’yi “Dünya Türklüğünün Kutsal Kalesi”

olarak algılamamızın temelinde de işte bu gerçek yer almaktadır. Ta ki, bu gerçek –Allah göstermesin- bir gün tam bir hayâl haline gelene kadar…

---

[1] Bu sayfadaki resimleri Türk basınından değil Der Spiegel, Time ve Newsweek gibi Batılı yayın organlarından almak zorunda kalışımız, işin bir başka acı yönü idi. Çünkü Türk basınının Türk dünyasının bırakın daha uzakta kalan ülkeleri hemen yakınımızdaki Azerbaycan ile ilgili –resmî ya da özel- bir haber ağı mevcut değildi. 1990 yılında Ankara'da çıkarmağa başladığımız Türk Yurtları dergisi 3 aylık periyodlarla iki cild olarak yayınlandı.

[2] Demirkan Tarık, Macar Turancıları, s. 27-28 , Tarih Vakfı Yay. , İstanbul-2000.

[3] Türkmenistan'daki FETÖ okullarının kapatılma gerekçesi olarak pantürkist faaliyetlerde bulunulmasını gösterilmesi dikkat çekicidir.

http://www.internethaber.com/fethullah-gulen-okullari-kapatiliyor-366232h.htm#ixzz1VIHqSRJr

[4] Bkz. Nakleden: İlter Sağırsoy, A. B. D. 'nin Yeni Umudu: Patrik ve Türkçülük, Nokta Dergisi. 8: 29. 22-24 s. , 22 Temmuz 1990. Graham E. Fuller, son yıllarda Türkiye kamuoyunca çok iyi tanınmış bir CIA görevlisidir. Son olarak A.B.D.'de yerleşim izni alan FETÖ liderine kefalet veren Fuller'in son kitabına verdiği “Yeni Türkiye Cumhuriyeti” ismi dahi dikkat çekicidir. Fuller'in Türkiye başta olmak üzere İslâm coğrafyası ile ilgili A.B.D. tezlerinin oluşumundaki rolü dikkat alınmalıdır.

[5] Bu konudaki daha etraflı değerlendirmelerim için bkz: Bice, Hayati ; Türk Yurtları Üzerine Notlar; s.52-58. Bilgeoğuz Yay., İstanbul-2010.
http://www.kitapyurdu.com/yazar/default.asp?id=9618

[6] Bir örnek olarak radyonun Türkmenistan ile ilgili sayfasına bkz: http://www.rferl.org/section/Turkmenistan/163.html

[7] Adnan Karatnycky, Orta-Asya'yı Birleştiren Sadece İslâmiyet mi?, Wall Street Journal, 28 Temmuz 1989.

[8] Daniel Pipes, Moskova'nın Yeni Endişesi: Türk Azınlıklar, The New York Times, 13 Şubat 1990. A.B.D.'deki Yahudi lobisinin beyin takımından olan Pipes, Türkiye ile de yakından ilgilenen bir isimdir. Kendi adına açılmış olan resmî websitesinde son yıllarda Türkiye ile ilgili yazdığı onlarca yazısının Türkçe tercümelerinin de yayınlanması dikkat çekmektedir. Bkz. http://tr.danielpipes.org/art/year/all

12. "Güzel Türkistan" Nazlı Bir Yâr İdin Sen !...

Güzel Türkistan senge ne boldu ?
Seher vaktide güllerin soldu.
Çemenler berbâd kuşlar hem feryâd
Hemmesi mahzun bolmaz mı dilşâd?
Abdulhamid Çolpan [1]

Stalin'in terör kampanyasında şehîd edilen Abdulhamid Çolpan'ın yukarıdaki mısralarını ilk kez ne zaman okumuştum; bu sözlerle yapılan müzik eserini ilk kez ne zaman dinlemiştim hatırlayamıyorum. Bu hüzünlü şarkıyı/ağıdı, yıllardan sonra tekrar anmamın vesilesi, Prof. Dr. Orhan Kavuncu'nun "Güzel Türkistan" adlı hatırat türü eserini okumam oldu.[2]

Ankara Türk Ocağı başkanlığını yaptığı dönemde daha yakından tanıdığım Orhan Kavuncu ile dostluğumuz bir ağabey-kardeş ilişkisi çerçevesinde çeyrek asırlık bir süreçte perçinlendi. Kazakistan'da birlikte yaşadığımız sancılı süreçte çekilen sıkıntıların yol açtığı burukluk bile son tahlilde muhabbetimizi zedeleyemedi. Bu nedenle Orhan Eke'nin [3] hatıralarını okurken önemli bir kısmına tanıklık ettiğim süreçleri ben de bir anlamda tekrar yaşadım.

Orhan Eke'nin "Güzel Türkistan"ı

Orhan Kavuncu, kitabının önsözünde kitabını hazırlarken hedeflediği sonucu şöyle özetliyor: "Gayem, Türkistan'ı bilmesi ve dolayısıyla sevmesi gereken Türk insanına, özellikle de gençlere, benim gönlümde yaşattığım ve sonra da gördüğüm Türkistan'ı

anlatmaktır. Yani bana göre, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olarak, sevmek mecburiyetimiz olan yerlerden birisidir Türkistan. O zaman Türkistan'ı bana sevdiren bilgi ve olayları anlattığım bu kitabı okuyan herkesin de sevmiş olacağını varsaydım. Kitap bunu sağlamazsa bu benim anlatma ve sevdirme eksikliğimdendir."

Prof. Dr. Orhan Kavuncu kitabının ilk kısmında Türkistan hakkında genel bir bilgilendirme yaptıktan sonra kendisinin ana ve baba tarafından Türkistan'a uzanan köklerini Abdurrahman Kavuncu ve Nasrullah Yasa isimlerini taşıyan iki dedesi etrafında anlatarak dile getirmiş.

Benim için daha önemli olan kısmı ise Orhan Kavuncu'nun Türkistan coğrafyasında yaptığı geziler ile ilgili ikinci, bölümü oldu. Bu bölümde Pakistan'a hicret etmiş Afganistan Türkleri'nin mülteci kamplarına yaptıkları ziyaret ve Türk mücahidlerin komutanı Azad Beg ile ilgili anıları, 1992 yılında birlikte yaptığımız Türkistan gezisi gerek öncesindeki süreç gerekse paylaştığımız anılar nedeniyle önem taşımaktaydı.

Bu bölümde yer alan "Karahan ile Ayşe Bibi" menkıbesini okurken Türkistan gezimizde yerel Kazak rehberlerin anlattığı acıklı aşk hikâyesi hep aklımda kalan ve hep yazmak istediğim halde bir türlü fırsat bulamadığım bu öyküyü Orhan Eke'nin edebi bir yetkinlik ile ve duygu yüklü ibarelerle okumak beni çok heyecanlandırdı. (Keşke mümkün olsaydı da bu hikâyenin tamamını burada verebilseydim.)

Kitabın *"Türk Dünyasının Güzel İnsanları"* başlıklı üçüncü bölümünde yer alan Dr. Baymirza Hayıt'tan Mektup Var ve Ahirete Alacaklı Giden Adam: Azad Beg başlıklı yazılar farklı yönlerden yüreğimi burktu. Medine'de Abdulhakîm Karî başlıklı yazı ise beni Medine-i Münevvere'ye götürüp, Abdulhakîm Mergılanî ve oğlu Haşim'in konuğu olduğum saatleri, Ravza-i Mutahhara'yı hatırlatınca gönlümün biraz ferahlandığını da söylemeliyim.

"Güzel Türkistan"ın 'Türkistan'da Din ve Tasavvuf' başlıklı son bölümü ise Orhan Kavuncu'nun Türkistan günlerinde tasavvufî yönden yaşadıklarını ve karşılaştığı sûfîler ile olan anılarını içeriyor. Bu bölümün Türkistan'ın son döneminde bölgenin inanç durumunu merak eden okuyucu için mutlaka okunması gerektiğini belirtirim.

Ahirete Alacaklı Giden Adam: Azad Beg

Daha önceki yazılarımdan birisinde isminden bahsettiğim Azad Beg Kerimî'yi anlatan en güzel satırları Orhan Kavuncu'dan okudum. Kavuncu, Azad Beg ismini ilk kez 1982 yılının Eylül ayında, doktora üstü bir bursla iki yıl kadar kaldığı Kanada'dan Türkiye'ye dönerken Almanya'da ziyaret ettiği Dr. Baymirza Hayıt'tan işitmiş. Bunu şöyle anlatıyor: "Hayıt ile millî meseleleri konuşurken sohbet, ikinci yılını doldurmak üzere olan Afganistan'daki Rus işgaline geldi dayandı. Üstad bana o zaman Azad Beg rahmetliden bahsetmişti: "Bizim dostlarımızdan birisi, Vakıf Beg, Pakistan'a yerleşmiş idi. Büyük oğlu Azad Beg, Türkistan meselelerini iyi bilen ve Türkistan dâvâsına kendisini adamış bir gençtir. Ben kendisi ile devamlı ilgilenir ve sohbet ederim. Kendisi sağlam karakterli güvenilir bir insan olan bu genç, şimdi Afganistan Türklerinin kurmuş olduğu bir partinin başındadır. Türkistan için ve dolayısı ile umum Türklük için bize ümit veren bir gelişmedir bu durum. Bu ilk bilgilenme sonrası 1988 yılında Azad Beg ile kendisini tanıdığım zaman, Dr. Baymirza Hayıt'ın bu sözlerini hatırladım ve kime ne kadar güvenileceğinin bilinemediği şartlardaki Afganistan'da güvenilecek bir insan bulduğumu düşündüm. Daha sonra kendisini tanıdıkça yanılmadığımı, daha doğrusu Hayıt'ın referansının sağlam olduğunu anladım."

Azad Beg Kerimî, 1988 yılında Türkiye'ye geldi. Orhan Kavuncu'nun Ankara Şubesi Başkanı olduğu Türk Ocakları'nda zamanın Hükûmetini temsilen bazı bakanların da katıldığı bir de konferans verdi. [4]

Türkistanlılar Derneği'nin teklifi ile Türk Ocakları Afganistan Türklerine Yardım Kampanyası açtı. Bu kampanyanın önderlerinden olan Orhan Kavuncu sonucu şöyle özetliyor: "1989 yılının başında Pakistan'a gittik ve topladığımız 32,000 dolar kadar bir parayı Peşaver'deki karargâhında "Kuzey Afganistan Vilâyetleri İslâm İttifakı" Genel Başkanı Azad Beg Kerimî'ye verdik. Daha sonra Türkiye'de banka hesabında biriken 18,000 dolara yakın bir parayı da banka havalesi ile gönderdik ve böylece Afganistan Türklerine 50,000 dolar yardım yapmış olduk. O yıl, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin de kampanyamıza katkıda bulunması için Devlet Bakanı Cemil Çiçek nezdinde teşebbüste bulunduk. Ancak şimdi teferruatına girmeyeceğim sebeplerle bu talebimize olumlu cevap alamadık."[5]

Son kez 1992 yılı yazında Ankara'ya gelen Azad Beg ile görüşen Orhan Kavuncu, ismi o günlerde parlatılan Reşit Dostum'u Ankara'ya getiren ve Ankara'da misafir eden yetkililerce, Azad Beg'in Afganistan konusunda artık geri planda bırakılmasının bir hata olduğuna işaret ediyor ve şunları tarihe emanet ediyor: "Afganistan'da Taliban hâkimiyetinin kesinleşmesinde, Azad Beg'in, Kuzeyde oluşturulan ve Reşit Dostum'un Başkan yapıldığı Cümbüş-i Millî'de etkin olmamasının payı büyüktür. Ve bu, Türkiye'nin yanlış politikaları yüzünden olmuştur. Kuzey Afganistan'daki Resul Pehlivan, Aşur Pehlivan gibi nice mücahit komutanların Cümbüş içindeki iç çekişmelerde katledilmeleri de, Azad Beg'in enterne edilmesinin tabii sonuçlarındandır.

Nihayet Azad Beg'in, 1997 yılının 27 Mayısında, helikopterinin düşmesi sonucu hayatını kaybetmesi de, bütün bu yanlışların ve ihmallerin hazırladığı bir akıbet olmuştur. Vebali olanları Allah'a havale ediyorum." Orhan Kavuncu'nun karanlık odakların vahşi bir işbirliği ile şehîd edilen Azad Beg Kerimî hakkında son hükmü şudur: "Dindar bir insandı. Devamlı fatiha okurdu. Bana "Allahümmesturna Ya Rabbî" diye dua etmemi tavsiye ederdi. Mütevekkildi. Abdestsiz gezmezdi. "Afganistan

meselesi hal olmadan evlenmeyeceğim" demişti. Gerçekten de Ruslar çekildikten sonra evlendi ve çocuğunu göremedi. Allah rahmet etsin."

Baymirza Hayıt'a Yaşatılan Hayâl Kırıklığı

Orhan Kavuncu'nun kitabı birçok tarihî bilgi ve belgeyi de içeriyor. Ancak hepsini burada özetlemek dahi yazı hacmini zorlayacaktır. Sadece 1992 yılı Temmuz ayında anayurduna ziyarete giden Baymirza Hayıt'a kin kusan ve sınırdışı eden 'komünist nomenklatura' kalıntılarının hâlâ varlığını sürdürmelerine ilişkin notunu acı bir gerçeğimiz olarak naklediyorum.[6]

Öz yurduna hasret ile geçirilmiş bir ömrün son demlerinde anayurduna, babaocağına koşmuş bir evlâda yapılan bu incitici muamele bırakın bir ilim adamına duyulması gereken asgarî saygıyı, insan olan hiç kimsenin sergileyemeyeceği bir hoyratlığı yansıtması ile komünizmin bölge insanında yol açtığı manevi erozyonun sonucunun göstergesidir.

Abdulhakîm Karî'nin Duası

Kitaptaki onlarca anekdot arasında Medine-i Münevvere Türkistan toplumunun seçkin isimlerinden Abdulhakîm Karî Mergılanî'nin bir hatırası var ki, nakletmeden edemiyorum. Orhan Eke, Türkistan'da farklı farklı cumhuriyetler adına da olsa yükselen Türk bayraklarını yıllarca öncesinden müjdeleyen bu olağandışı vakıayı Abdulhakîm Karî'nin dilinden şöyle naklediyor:

"Bir gün İstanbul'da Taksim'de dediler ki: "Bugün İstanbul'un kurtuluş günü bayramı" . Sağa bakıyorum; sola bakıyorum her tarafta Türk bayrağı, ta göklere kadar…. Hani benim bayrağım? Yok. Şurada Allah'a yalvardım, "Ya Rab, bize de bir bayrak versene ne olur? 70–80 sene arasında bu Rus bizi bu kadar ayakaltı yaptı," dedim ve ağladım.

Yere oturdum. Kimse bilmiyor. Kalktım, bakıyorum: Bir adam benden üç dört sıra arkada, elini uzattı, sırtıma dokundu. Şöyle baktım. Güzel elbiseli, fakat başında bu Afganistan başlığı var, hani kuzu postundan. Adam şöyle bir: "Kardeşim, üzülmeyin" dedi. Allah Allah. Üçüncü sıradaki adam ne duydu da böyle dedi bana? Ben ses çıkarmamıştım ki? Tekrar arkaya baktım, adam yok!.. "Efendiler, şimdi bana konuşan nerede?" Şu kadar yani 10 sıra adam var, bayram başlayacak, vali, bilmem İstanbul'un başka büyükleri gelecek. Hiç kimse bir şey duymamış, sıraları yarıp aradan çıktım, adamı bulamadım. İnşaallah Hızır Aleyhisselâm'dı."

Benim Türkistan'ım

Orhan Eke'nin hatıralarını okurken, kitaba ayrı bir zenginlik katan resimlerine bakarken zihnimdeki Türkistan ile gerçeğini gördüğümüz coğrafyanın reel dünyadaki can acıtıcı farkını kıyaslamadan edemedim. Doğusu ve Batısı ile Türkistan bizim kuşağımız için; bir hayâl ülkesi idi. Buhara'sı, Semerkand'ı; Tanrı Dağları, Issık-Göl'ü ile hayâllerimizi süsleyen ama "vuslatını hayâl bile edemediğimiz bir yâr" idi. 1992 yılında hoş bir vesile sonucu eşim ile birlikte dâhil olduğumuz Orhan Eke'nin akrabası Oktay Altaylı'nın organize ettiği Türkistan seyahati, reel Türkistan'ı ve Türkistan'ın insanlarını ilk kez görebilme fırsatını bulmuştum.

Yesî'de Ahmed Yesevî Türbesi'ni ziyaretten sonra kestirdiğimiz üç şükür kurbanının gezi arkadaşlarımıza ikram edildiği Nevruz isimli restoranı iki yıl kadar sonra ziyaret ettiğimde o ilk gezide ruh halimizin ne kadar da farklı olduğunu anlayacaktım.

Bugün ise gerek Doğu Türkistan'da gerekse Afganistan Türkistan'ında yaşananlar, reel dünyanın acı gerçeklerini yansıtan ve pek de iç açıcı olmayan bir tablo arz ediyor ve sonuçta 'Batı Türkistan' olarak bildiğimiz Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'ndeki kısmî iyileşme tablosunu kaderin bir lütfu olarak kabule zorluyor.

Uzaklardaki "Bir Nazlı Yâr"e gönül vermişler için kabul edilmesi oldukça zor olsa da... Yine de bir ümîd var şehîd-i Türkistan Çolpan'ın dizelerinde!...

"Birliğimizin teprenmez dağı
Ümmidimizin sönmez çerağı
Birleş ey halkım gelmiştir çağı
Bezensin imdi Türkistan bağı..."

---

[1] Abdulhamid Süleyman Çolpan: 1897'de Türkistan'ın Fergana Vilâyetine bağlı Andican kentinde doğdu. Hem medresede hem Rus okullarında öğrenim görmüş; Arapça, Farsça, Rusça ve İngilizce öğrenmiştir. Öğrenimini doğduğu kentte gördü. 1917-1918 yıllarında Orenburg'da "Vakit" Gazetesi'nde çalışırken Başkurt Millî Hükûmeti'nin de sekreterlik görevini de yürüttü. Sovyetler'de egemen millet Ruslar'ın Türkistanlılara vaat ettiği "hürriyet"in hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini şair duyarlılığı ile ilk sezenlerden oldu. Orenburg'dan ülkesine döndü. Mevlana, Sadi, Hafız, Hayyam, Nevâî, Fuzulî gibi Türk ve İslâm klasiklerini okumuştur. Devrin diğer ceditçileri gibi Osmanlı, Kazan, Azerbaycan Türk edebiyatlarını yakından takip etmiştir. Türkiye'den Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Mehmet Emin, Ziya Gökalp, Mehmet Âkif gibi şair ve yazarları yakından tanımıştır. Hint düşünürü Tagor'dan, İngiliz yazarı Shakespeare'den ve Rus yazarı Maksim Gorki'den bazı eserler tercüme etmiştir. 1917-1920 yılları arasında ilk önemli eserlerini veren Çolpan, 1920-1926 yılları arasında ise Oyganış (Taşkent 1922), Bulaklar (Taşkent 1924) ve Tan Sırları (Taşkent 1926) adlı eserlerini yayınlamıştır. Bu eserlerinde yer alan toplam 119 şiir millî sembolizmin eşsiz örnekleridir. Çolpan, millî meseleler yanında sosyal buhranları da işlemiştir.

Komünist yönetimin egemenleri, şiirleri ile halkın sevgilisi haline gelen Çolpan'ı susturmanın yollarını aradı. Öncelikle Çolpan'ı "rejimin sözcüsü bir şair" yapmak için çok gayret gösterdilerse de başaramadılar. 1926'ya gelindiğinde Özbek aydınlar Çolpan

konusunda ikiye ayrıldılar. Rejime sadık pro-sovyetik aydınlar "Çolpan susturulmalı" diyorlardı. Rejime sadık görünen, gerçekte ise millî duygularını yitirmeyenler ise: "Hayır, Çolpan halkını seven bir şair. Bizleri politik düşünceleri değil, sanatı ilgilendirir" görüşünü savundular.
Çolpan'ın sanatına hayran olan ve daha sonra aynı çileleri çeken şairlerden Aybek, 1927 yılında, şöyle diyordu: *"Biz edebiyat dehâsı Çolpan'ın seviyoruz. Biz Çolpan'dan onun, bugünkü zaman edebiyatının taleplerine hizmet etmediği için vazgeçebilecek miyiz?"* Çolpan'ı sevenlerin millî yönelişi, Rus egemen Sovyet rejiminin Çolpan'a düşmanlığını arttırdı.
Çeşitli bahanelerle sekiz defa hapsedildi. Nihayet 1937'de, Taşkent'te yapılan bir yazarlar toplantısında, 'eserlerinde, ideolojik açıdan komünizm dışı meselelerle uğraştığı için, dâvâya ihanet ettiğini söyleyerek suçunu itiraf etmesi' istendi. Çolpan "Siz beni üç gün içinde ıslah edemezsiniz" diye cevap verdi. Bu olaydan sonra, halk düşmanı ve milliyetçi olmakla suçlanıp tutuklandı. Hapisten her çıkışından sonra yılmadan yurduna hizmete kaldığı yerden devam edince Stalin terörü döneminin en karanlık günlerinde, 1938'de kurşuna dizildi.
Şehîd edilişinden tam 19 yıl sonra 1957 yılında; Stalin döneminin yargılandığı devrede, Çolpan'ın suçsuz olduğu kağıt üzerinde kabul edildi. Ancak eserlerinin basılmasına Özbekistan'ın bağımsızlık günlerine kadar izin verilmedi. Çolpan'ın şiirleri bağımsızlığın ve yurt sevgisinin birer timsali gibi görülmüş; Güzel Türkistan, Fergana, Kisen (Zincir), Kozgalış (Ayaklanma) adlı eserleri bestelenerek adeta birer millî marş halinde yaygınlaşmıştır. Daha geniş bilgi için bkz: http://www.kulturelbellek.com/colpan-kimdir

[2] Kavuncu, Orhan; *Güzel Türkistan* ; Doğu Kütüphanesi, İstanbul-2009.
http://www.eren.com.tr/goster/kitap/kitap.asp?kitap=280373

[3] Orhan Kavuncu'ya ***"Orhan Eke"*** hitabım Türkistan halkının büyük kardeşe "Eke", küçüğüne "Üke" denilerek seslenilmesinden yadigârdır.
[4] Bu konferansta Azad Beg Kerimî'nin yaptığı ve *"Yaşasın İslâm, yaşasın İslâm'ın ordusu Türkler"* sözleriyle bitirdiği ve Türkiye Türkçesine aktararak o zamanki Yeni Düşünce gazetesinde yayınladığım veciz konuşmayı buradan okuyabilirsiniz:
http://www.sûfîforum.com/viewtopic.php?f=166&t=5824&p=16362&hilit=Azad#p16362
[5] Türk Ocakları'nın Afganistan'a yardım kampanyası kapsamında Eskişehir, Kütahya ve Samsun'da düzenlenen destek toplantılarına konuşmacı olarak katılarak Afganistan'daki cihadın Türk yurtlarının diriliş mücadelesine katkısı hakkında değerlendirmeler yapmıştım. Bu değerlendirmelerimden bir kısmı *Türk Yurtları Üzerine Notlar* adlı kitabımda yer almaktadır. Bilgeoğuz Yay., İstanbul-2010.
http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=468414
[6] *Baymirza Hayıt:* Bilim dünyasında Sovyet işgali döneminde Türkistan'da yaşanan siyasi ve sosyokültürel değişimin en önemli uzmanı olarak tanınırdı. 2006 yılında mülteci olarak yaşadığı Almanya'da vefat etti. Hayatı ve önemli bir kısmı Türkiye'de de yayınlanan eserleri hakkında geniş bilgi için bkz.: http://www.biyografi.net/kisiayrinti.asp?kisiid=2901

13. Türkistan'da Bağımsızlık Devrinin Muhasebesi

Her yıl Ramazan ayında açılan ve 2011 yılı Ramazan'ında 30. yılını kutlayan (Dini Yayınlar) Kitap Fuarı'nda Craig Murray imzalı "Semerkant'ta Ölüm" kitabını alıp okurken Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 1991 yılında bağımsızlıklarına kavuşan Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıkla geçen 20 yılı hakkında bir değerlendirme yapmak istedim. İngiltere Büyükelçisi olarak Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te 2002-2003 yıllarında görev yapan Craig Murray'ın büyükelçilik döneminde yaşadıklarını kaleme aldığı anılarını okurken kapıldığım tarifi imkânsız duygular bu değerlendirmemin olumlu bir tablo yansıtmasına izin vermiyor. [1]

1991 yılı Ağustos ayının son gününden itibaren bir ay içerisinde ardı ardına bağımsızlıklarını ilan eski Sovyet cumhuriyetlerinin bayraklarının yükselmesi hepimizi ne kadar da heyecanlandırmıştı. Aradan geçen çeyrek asırlık süreye baktığımızda o günlerin heyecanından eser kalmadığı gibi ilişkin umutları korumak da o kadar kolay görünmüyor. Bugün Azerbaycan ve Türkmenistan'da Sovyet sisteminin kalıntısı isimler yerine göreve gelen İlham Aliyev, Kurbankulu Berdimuhammedov ve Şevket Mirziyaev gibi ikinci kuşak elitler yetki sahibi iken Kazakistan ve Tacikistan'da hâlâ yerel komünist partilerin başkanlığından Devlet Başkanlığı titrine geçen isimler görevlerini sürdürüyor.

Kırgızistan'da ise sürecin başında demokratik şekilde işbaşına gelen Askar Akayev'in devrilmesinden sonra ortaya çıkan karışıklıklar birkaç yönetimi eskitti; bu kitabın yayınlandığı sırada, 30 Ekim 2011'de Kırgızistan Devlet Başkanlığı'na seçilen Almazbek Atambayev görevde idi. Kırgızistan'da bir türlü sağlanamayan

siyasi istikrar ülkedeki İslâmi gelişmeler hakkında söz söyleyebilmeyi zorlaştırmaktadır. İç güvenliğin olmadığı bir ülkede İslâmî gelişmenin sözünün dahi edilemeyeceğinin bir örneği olarak değerlendirmek mümkündür.

Bağımsızlığın 20. Yılında Türkistan'ın Kalbinde İslâm'a Baskılar

"Semerkant'ta Ölüm" kitabından okuduklarımla gönlüm bunalmış ve zihnim de Özbekistan'daki yaşanmış elîm olayların etkisi altında allak bullak olmuşken birbiri ardına gelen üç haber Sovyetlerin dağılması ile ortaya çıkan ülkelerdeki İslâmi gelişmelere sekte vurmayı hedefleyen yasaklamaları haber veriyordu.

İslâm medeniyetinin ana merkezlerinden birisi olan Özbekistan topraklarındaki uygulamalar, İslâm söz konusu olduğunda ağır bir baskıyı yansıtmaktadır. Bu baskılar Uluslararası İnsan Hakları İzleme Komitesi ve B.M. raporlarına kadar girmiştir. Resmî biyografisine göre 30 Ocak 1938'de Semerkand'da dünyaya gelen İslâm Kerimov'un ülkesinde bağımsızlık sonrasında ülkesinde izlediği İslâmî içerikli politika başlı başına bir incelemeyi gerektirmektedir. 29 Aralık 1991'de Bağımsız Özbekistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanlığı'na seçilen Kerimov'un ülkesini kızları Gülnara Kerimov ve Lale Kerimov ile birlikte yönettiği iddia ediliyordu. 27 Ağustos 2016 tarihinde geçirdiği beyin kanaması neticesinde hastaneye kaldırılan Kerimov, 2 Eylül 2016 tarihinde hayatını kaybetti; arkasında sosyoekonomik sorunlarla boğuşan bir ülke bırakarak...

Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarına kavuştuğu dönemde bu ülkelerde Sovyet sisteminin uyguladığı ateist propaganda ve baskıların kalkması ile bölgenin İslâmî kimliğinin gelişeceği ve özellikle dinine bağlı yeni nesiller yetiştirilmesi yolunda gelişmeleri bekleyenler -benim gibi- çoğunluktaydı. 1993 yılında o zamana kadar ziyarete ve ibadete kapalı tutulan Şah-ı Nakşbend Muhammed Bahaeddin Buharî Külliyesi'nin resmi

devlet töreni ile açılması bu yöndeki ümidleri arttırmıştı. Özbekistan'ın Buhara kentindeki bu resmî tören katılan birisi olarak o gün yıllardan sonra külliye camiinde Cuma namazı kılan Özbek Müslüman kardeşlerimin gözlerinde ışıltılar bu ümidi benim için somut bir hale getiriyordu. Türkmenistan ve Kazakistan'da ardı ardına inşa edilen muhteşem camiler yanında Sovyet komünist diktatörlüğünün kapısına kilit astığı irili ufaklı binlerce mescidin yeniden ibadete açılması da önemli bir gelişme idi. Bütün Orta Asya Müslümanları için çok önemli olan Buhara'daki Mir Arab Medresesi gibi İslâmî eğitim kurumlarının daha fonksiyonel hale getirilmesi de beklenen bir durumdu.

Tarih boyu bölgede egemen olan tasavvufî İslâm'ın yeniden neşv ü nemâ bulması beklenirken Suudî Arabistan üzerinden bölgeye ulaşan selefî eğilimler henüz bağımsızlığa kavuşup mescidlerinin kapısındaki yetmiş yıllık paslanmış ateizm kilitlerini açan müslümanları bir de iç çekişmelerle karşı karşıya getirdi.

Craig Murray'ın bir belgesel niteliğindeki "Semerkant'ta Ölüm" kitabı bir yönüyle belgesel nitelikte bir eser olarak 20 yıllık bağımsızlık sürecinin bölgenin en önemli ülkesi olan bu Özbekistan'daki seyrine ışık tutuyor. Kitapta esas olarak Özbekistan'da yaşanan insan hakları ihlallerine ve İslâmcı militan" iddiası ile çoğu genç binlerce kişinin ağır işkencelerden ve adil olmayan yargı süreçlerinden sonra zindanlara konulması çarpıcı örneklerle dile getirilmiştir. Ayrıca 2005 yılında Fergana vadisinde binlerce kişinin hayatını kaybetmesi ile sonuçlanan olayların nasıl geliştiğinin ipuçlarını da Murray'ın kitabından izlemek mümkündür. Murray'ın 2 Eylül 2002 tarihli raporunda verdiği bilgilere göre kendisinin Taşkent'te geldiğinde sayılarının yedibin-on bin olduğu bildirilen Özbek, siyasi ve dinî gerekçelerle ve genellikle "İslâmcı militan" oldukları suçlaması ile tutuklanmış durumdaydı. [2]

İslam Kerimov'un ölümünden sonra Devlet Başkanı seçilen Şevket Mirziyaev'in uygulamaya başladığı yumuşama siyasetinin ilk yansıması olarak siyasi mahkûmlara çıkartılan af ile 15 yıldır tutsak tutulan 63 yaşındaki Muhammed Bekcan, 22 Şubat 2017 günü serbest bırakıldı. Bekcan'ın yanısıra çeşitli bahanelerle yıllardır tutuklu bulunan başka siyasi mahkûmların da serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Tacikistan'da İnanılmaz Uygulamalar

Farsça konuşmaları nedeniyle Türk Cumhuriyetleri statüsünden göz ardı edilen ancak tarihî ve kültürel havza olarak Türkistan coğrafyasının ayrılmaz bir parçası olan Tacikistan'da 1991 yılında Sovyetler yıkıldığı sırada işbaşında olan İmam Ali Rahman da Devlet Başkanlığı piyangosunu kazanan isimlerdendir. Talihin garip bir cilvesi ile değişim esnasında kukla komünist yönetimin başında bulunmaktan başka bir niteliği bilinmeyen İmam Ali Rahman'ın bugün ülkeyi sayıları epeyce fazla olan kızları ve damatları ile birlikte yönetmekte oldukları biliniyor.

Ramazan'ın üçüncü gününde Tacikistan'dan gelen kötü bir haber iftar sofralarının tadını kaçırtacak nitelikte idi. Habere göre Tacikistan Cumhurbaşkanı İmam Ali Rahman'ın onayıyla yürürlüğe giren ve muhalifleri tarafından 'dehşet veren bir ramazan hediyesi' olarak tanımlanan bir yasa ile 18 yaşından küçük gençler camilere giremeyeceklerdi.

Tacikistan'da, yeni onaylanan ailevi sorumluluk yasası kapsamında, dini okullarda eğitim görenler dışında 18 yaşın altındakilerin cami, kilise ya da başka ibadet yerlerine girmesi yasaklanmıştı. 1992'den beri iktidarda olan Tacikistan Cumhurbaşkanı İmam Ali Rahman gençlerin İslâm'a yönelişini engellemek ve müslümanları baskı altına almaya yönelik bu yasaklamayla ilgili açıklamasında, dinî köktenciliğin yayılmasını önlemek için bu türden sert önlemlere ihtiyaç duyulduğunu belirtmişti.

Ülkenin önde gelen müslüman din bilginlerinden Ekber Törecanzâde konuyla ilgili "Tacikistan'ın bağımsızlığının 20'nci yıldönümünden bir ay önce ve Ramazan'da yetkililer, inananlara dehşet verici bir hediye verdiler" açıklamasını yapmıştı. Haberde eski Sovyet cumhuriyetleri içindeki en yoksul ülke olan Tacikistan'da İmam Ali Rahman'ın geçen yıl, yurt dışında dini eğitim gören Tacik gençlerini ülkeye dönmeye zorladığı ve dinî aşırılık suçlamasıyla yüz ellisekiz kişinin hapse atıldığı da kaydedilmişti.

Can Azerbaycan'ımız da Sancılı

22 Ağustos Azerbaycan'ın 1992 yılında yapılan demokratik seçim ile işbaşına gelmiş ilk Cumhurbaşkanı olan Ebulfez Elçibey'in ölümünün yıldönümüdür. 3 Ekim 1993 tarihinde Haydar Aliyev'in Azerbaycan Devlet Başkanlığı'na getirilmesi ile sonlanan ve kısa sayılması gereken bir sancılı başkanlık süreci yaşayan Elçibey'in 24 Haziran 1938'de Nahcivan'ın Keleki Köyü'nün Halil Yurdu yaylasında Kadirkulu Beğ ile Mehrinisa Hanım'ın oğlu olarak dünyaya gelmesi ile başlayan hayat serüveni, Ankara'da bir hastane odasında 22 Ağustos 2000 günü sona erdi.

Ramazan'ı yarılamışken İlham Aliyev yönetimindeki Azerbaycan'dan gelen bir haber, bu ülkenin de İslâmî gelişmeleri engelleme yolunda yeni bir adım attığını gösteriyordu: Azerbaycan'da daha önce 2010 senesinin Aralık ayında kız öğrencilere yönelik uygulanan başörtüsü yasağı şimdi ülke çapında çalışan öğretmenlere uygulanmaya başlanmıştı.

Azerbaycan Eğitim Konseyi Başkanı Ejder Agayev tarafından yapılan açıklamada, 'öğretmenler arasında kılık-kıyafet birliği oluşturma' amacıyla yeni eğitim sezonunda okullarda öğretmenlere yönelik başörtüsü yasağı uygulanacağı ifade ediliyordu. Haberde yasağa tepki gösteren Azerbaycanlıların başlattığı imza kampanyası ile on bin imza toplanarak Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e yasağın geri çekilmesi çağrısı yapıldığı da bildiriliyordu.

21 Şubat 2017 tarihinde İlham Aliyev'in eşi Mihriban Aliyeva'yı Cumuhurbaşkanı Birinci Yardımcısı olarak ataması bölgedeki otokratik, nepotik yönetim anlayışının yeni bir göstergesi olmuştur.[3]

Mihriban Aliyeva'nın ülkedeki kültürel çalışmalara yakın ilgisi ve Türklük duyarlılığı noktasındaki olumlu davranışları bir yana bir "aile saltanatı"nın kanıtı olarak değerlendirilen bu atama, uluslararası çevrelerde ülkedeki demokratik gelişme yönünden olumsuz bir gelişme olarak değerlendirildi.

Türkmenistan'da Durum

Türkmenistan kaynaklı bir haberde ise, ülkenin idari ve kültürel yapısına sızmaya çalıştığı ve A.B.D. için casus devşirdiği gerekçesiyle devletin, FETÖ'nün ülkedeki okullarını kapattığı yer alıyordu. Uluslararası Helsinki Komitesi'nin Türkmenistan Şubesi'nin yayın organı olan 'Hronika Turkmenistana' haber portalına göre, Türkmen yönetiminin gerekçesi, Türkmen gençlere "Pantürkist görüşler"i aşılanması idi.

Haberi veren Fars Haber Ajansı (FHA) Ajansı'na göre; Türkmenistan yönetimi Nur Cemaati'nin Türkmenistan'da dini-siyasi nüfuzundan duyduğu kaygı yüzünden 1990 yılından beri bu ülkede faaliyet yürüten tüm okulların faaliyetini askıya aldı. FHA'nın haberinde, söz konusu okulların eğitim çalışmalarının yanı sıra hedef ülkelerde Türk milliyetçiliğinin propagandasını yaptığı ve okullardan mezun olan öğrencileri hedef ülkelerde anahtar mevkilere atamak için rüşvet bile verdiği ifade edildi. 'Hronika Turkmenistana' haber portalına konuşan, adının açıklanmasını istemeyen ve bu okullardan birinden mezun olan bir kişi ise mezunları içinde "Nurculuk" hareketine en bağlı olanların, mezun olduktan sonra rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yöntemle İçişleri, Savunma Bakanlığı, İstihbarat Teşkilatı gibi kilit kuruluşlarda çalışmaya başlamalarının sağlandığını söyledi.

Haberde ayrıca tamamen provokasyon kokan bazı iddialara da yer veriliyordu: “Geçtiğimiz yıllarda bu okulların ‘Türkiye’ adına yetiştirdikleri zannedilen öğrencilerini aslında CIA'ya bağladığı ve Türk milliyetçiliği ve Osmanlı hayâllerinin aslında bu gençleri kandırmak için bir tuzak olduğu ortaya çıkmıştı.” NTV’nin haberine göre; Türkmenistan’da kapatılan okulların tamamı normal okullara dönüştürülecekti. Türkmenistan’daki bir Türk üniversitesi için de aynı yönde karar alındığı belirtildi.

Bu okulların *“Pantürkizmin ileri karakolu”* oldukları, sadece CIA’ye eleman temin etmek üzere kuruldukları gibi iddialar dikkatle değerlendirilmelidir. Bu habelrer bakılarak bu okulların bölgeye Türk kültürünün taşınmasında bir höprü görevi üstlendiği düşünülmemelidir. Rusya Federasyonu, Özbekistan ve Azerbaycan'ın ardından Türkmenistan’ın da FETÖ’nün bu ülkedeki okullarını kapatmasına rağmen bazı ülkelerin özellikle 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra Türkiye’nin ısrarlı taleplerine rağmen bu yola gitmemesi ülkemiz ile bölge ülkelerinin ilişkilerinde gerginliğe yol açtı.

Türkistan’da mazisi bugün 25 yılı bulan FETÖ okullarının verdiği onbinlerce mezununn bölgenin sosyokültürel hayatında Türklük adına olumlu bir dönüşüme katkıda bulunmadığı bugün açıkça görülen ve bilinen bir gerçektir.

Kazakistan’ın Şansı: Nursultan Nazarbayev

Bu “iç karartıcı bir rapor” niteliğindeki yazıda Kazakistan’ın Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev’den söz edilmediği dikkatli okurun gözünden kaçmamış olmalıdır. İzlediği politikalarla ve sergilediği devlet adamlığı profili ile diğer komünist orijinli Sovyetik yönetimlerden ayrışan Nursultan Nazarbayev’in Kazakistan’ı, ülkenin taşıdığı demografik ve stratejik risklere rağmen Türkistan Cumhuriyetleri arasında bir yıldız olarak parlamaktadır.

Kafkasya Raporu

Kafkasya'daki irili-ufaklı özerk cumhuriyetlerde de din konusunda Türkistan Cumhuriyetleri'ndekilere benzer gelişmeleri izlemek mümkündür. Bu bölgede Çeçen cihadının yol açtığı şiddet ortamı giderek Çeçen-Rus çekişmesini aşarak bölge müslümanlarının birbirlerine acımasızca kıydıkları anlamsız bir geçen boğuşmaya evrilmiştir. 2010 Aralık ayında Kafkasya'da Kabardey-Balkar Cumhuriyeti müftüsünün selefî olduğunu iddia eden müslümanlar tarafından katledilmesi bu iç çekişmelerin çok acı bir örneği olarak kayda girmiştir.

"Baht Utansın !.."

20 yılını dolduran bağımsızlık süreci sonrasında İslâm coğrafyasının mazlum ülkeleri olan Türk Cumhuriyetleri'ndeki gelişmelere bakarak "Baht utansın" demekten kendimi alamıyorum. Ne olurdu Elçibey, biraz daha oturaklı bir yönetim oluşturabileydi; ne olurdu İslâm medeniyetinin yıldızları olan Semerkand ve Buhara gibi İslâm merkezlerine ruh veren aslî kimliğine saygılı isimler ülkede hâkimiyet sahibi olaydılar…

İlk kez 20 yıl kadar önce 1992'de dünya gözü ile gördüğüm ve hasretle kucaklaştığım bu kutlu beldeleri ne kadar da sevmiştim. Buhara'da Şah-ı Nakşbend külliyesinde komünist baskı döneminden sonra ilk kez kılınan Cuma namazında imamın "Allahu Ekber" sedasına uyarak eşlik ederken gönlümde ne umutlar yeşermişti. Yine o gün Şah-ı Nakşbend makamına ulaşan avluyu bir asker bölüğü edası ile "Lailahe İllallah" sadâları ile çınlatarak geçen Ferganalı müslümanların şevkini gülümseyerek izlerken neler neler geçmişti aklımdan…

Aradan bir yirmi yıl daha geçse bahsedilen bölgelerde hayra hizmet bağlamında bir gelişme olacak mıdır? Doğrusu şüpheliyim.

[1] Craig Murray, Semerkant'ta Ölüm & Bir İngiliz Büyükelçisinin Terörizme Karşı Savaşa Tartışmalar Yaratan Meydan Okuyuşu, Mana Yayınları, İstanbul-2011.
http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=575583
[2] http://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/ilham-aliyev-esi-mihriban-aliyevayi-cumhurbaskani-yardimcisi-olarak-atadi,egKko-tNTkuRip3-DT6fng
[3] 2005 yılında Andican merkezli gelişen ve İslâmî bir yönetim kurmak adına Özbekistan yönetimini ele geçirmek isteyenlere karşı organize edildiği iddia edilen olaylarda ise 1500 kişinin hayatını kaybettiği tahmin ediliyor. Craig Murray'ın Özbekistan'da 7-10 bin kişinin İslâmcı militan oldukları iddiası başta olmak üzere siyasi ve dinî nedenlerle takibata alındığını bildiren resmî raporu için bkz:
http://www.craigmurray.org.uk/book-documents/Declaration.pdf

14. Türkistan'ın Doğusundaki İşaret Taşları

Bugün Çin işgali altındaki Doğu Türkistan, son günlerde sömürgeci Çin yönetiminin “demografik asimilasyon” politikası ile bölgeye yerleştirdiği Han Çinlileri üzerinden organize edilen saldırılarla Türkiye halkının gündemine girdi. Tarafsız kaynaklara göre 1949 yılında komünist işgal başladığında bölgede ezici bir çoğunluğa sahip olan Müslüman Türkler bugün atayurtlarında azınlık konumuna düşürülmüşlerdir. Bu yazıda Çin sömürgeciliğinin demografik asimilasyon politikalarının nasıl uygulandığından çok bölgenin yıldız isimleri etrafında bölgenin genel Türk tarihi yönünden önemine işaret etmek istiyorum.

Kaşgar şehri merkezli olarak gelişen ve Oğuzhan’a kadar ulaşan bir soy kütüğüne sahip hanların yönetimindeki Karahanlı Türk Devleti’nin İslâm ile şereflenmesi hem Türk hem de İslâm ve dünya tarihi açısından büyük öneme sahiptir. Aynı dönemde Türkistan’ın orta ve batı bölgelerini yöneten, Batı Türk Devleti’ni temsil eden Selçuklu Hanedanının İslâmı kabulü ile bütün Türk dünyasının ortak iman temeli üzerinde adeta yeniden inşası sürecine girilmişti. Bu yeniden inşa sürecinin Türkistan’ın doğusunda boy gösteren mimarları Türk tarihinin de zirve isimlerindendir.

Çin işgali altındaki Doğu Türkistan’a bakıldığında bölgede herbiri bir yalçın dağ zirvesi olan işaret taşlarının en muhteşemleri Abdulkerim Satuk Buğra Han, Kaşgar’lı Mahmud ve Yusuf Has Hacib olarak görünmektedir.

‘Abdulkerim’ Satuk Buğra Han

901 yılında doğan Satuk Buğra Han 23 yaşında Karahanlı tahtına geçer geçmez -924 yılında- bütün Türklerin dini olması

için İslâm'ın tebliğine başlamış ve İslâmi tebliğ çalışmalarına karşı koyanlarla mücadele etmiştir. Satuk Buğra Han'ın İslâm'ı Türkistan'da tebliğe başlaması ve sonraki hanların da aynı faaliyetleri sürdürmesi neticesinde bütün Türk dünyası İslâm dinine girmiştir.

Satuk Buğra Han'ın hidayetini dile getiren destan bütün Türk yurtlarında ortak olarak bilinen bir destanımız olup temiz gönüllü insanlar vasıtasıyla dilden dile aktarılarak yayılmıştır. Çok sonraları yazıya geçirilen bu destan Satuk Buğra Han'ın Allah'ın hidayeti ile müslüman oluşunu gerçekötesi vakalarla anlatmaktadır.

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in vefatından 370 yıl kadar sonra Doğu Türkistan'da Kaşgar şehrinde bulunan hansarayında 901 yılı kışının son günlerinde bir erkek çocuğu dünyaya gelir. Kaşgar merkezli Karahanlı devleti sultanının oğlu olan ve Satuk Buğra adı verilen çocuğun doğumundan sonra bazı kahinler, bu çocuğun ileride'atalar dini'ni terk edeceğini ve öldürülmesi gerektiğini anasına telkin ederlerse de anası böyle bir şeyi kabul etmez.

Satuk Buğra, oniki yaşına geldiğinde kırk yoldaşıyla beraber ava çıktığı Ötüken ormanında ardına düştüğü bir tavşanın peşisıra giderek arkadaşlarından kopar. Ormanın derinliklerine geldiklerinde peşinden koştuğu tavşan 'aksakal"lı bir 'koca kişi' suretine geçer ve Satuk Buğra'ya diz çöktürüp İslâm'ın esaslarını telkin ve tebliğ eder. Destana göre Hz. Hızır (a.s.)'dan başkası olmayan bu 'koca kişi' Satuk Buğra'ya tevhidin esası olan şehadet kelimesinin sırlarını öğretip O'na "Abdulkerim" adını da verir.

Kaşgar'a dönen Abdulkerim Satuk Buğra Han önce kırk arkadaşına ve daha sonra diğer Türk obalarına İslâm'ı tebliğ eder. Bu sırada Abdulkerim Satuk Buğra'nın babasının ölümünden sonra Türk devletinin başına geçmiş olan amcası Kara Harun Buğra Han, yeğeninin atalarından öğrendikleri inançları terkedip İslâm'ı yaymasına çok kızar ve Abdulkerim Satuk Buğra'nın

inşaına başladığı ilk mescidin yanına gelerek yeğenini İslâm'dan dönmeye çağırır.

Bu çağrısına red cevabı alan Kara Harun Buğra Han hızla mescidin yükselmekte olan duvarlarını tekmelemeye başlar. Bir anda yer yarılarak müşrik Han dizlerine kadar yere batar. Abdulkerim Satuk Buğra bunun üzerine amcasını da İslâm'a davet eder. Ancak daveti reddeden Kara Harun Buğra Han gittikçe toprağa gömülür ve son tevbe davetine de küfürle cevap verince toprağın derinliklerinde kaybolur.

Amcasının bu şekilde ölümünden sonra Karahanlı Hanı olarak 924 yılında başa geçen Abdulkerim Satuk Buğra Han ertesi gün devletin dininin İslâm olduğunu ilan eder ve bütün Türkistan'da İslâm yayılır ve bundan sonra Türk hanedanları "İslâm düşmanı kâfirlerin en büyük korku kaynağı" olarak İslâm'ın bayraktarlığını devam ettirirler.

955 yılında Kaşgar'da bu dünyadan göçen Abdulkerim Satuk Buğra Han'ın kabri üzerinde İslâm'ı tebliğ ettiği kardeşleri tarafından yapılan türbe günümüze kadar gelmiştir. Halen Çin işgali altında bulunan ve şu günlerde olduğu gibi zaman zaman "yasak şehir" ilan edilerek turist olarak girilmesine bile Çinlilerce izin verilmeyen Doğu Türkistan'ın Kaşgar şehrinin en önemli manevi merkezlerindendir. Amcası Kara Harun Buğra Han mı? Türkistan'ın kuytu bir köşesinde bile O'nu anan bile kalmamıştır.

Kaşgarlı Mahmud

Doğu Türkistan'dan söz ederken, Anadolu fatihi Sultan Alp Arslan devrinde Doğu Türkistan'dan batıya gelen ve o devirde Selçuklu ilim hayatının merkezi olan Bağdat'ta çalışmalarını sürdüren Kaşgarlı Mahmud'un adını da anmadan geçemeyiz.

Son günlerde kanlı soykırım olayları ve baskılarla gündemde olan Çin işgalindeki Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de yapılan yayınlarda ataları Barsganlı olsa da Kaşgarlı Mahmud'un Kaşgar'ın güneybatısında yer alan yaklaşık kırkbeş

kilometre mesafedeki Opal kasabasında dünyaya geldiği kaydedilmiştir. 1008 yılında Kaşgar'da doğduğu kabul edilen Kaşgarlı Mahmud'un onbirinci asırda yaşadığı ve aynı yüzyılın sonlarına doğru öldüğü tahmin edilir. Kaşgarlı Mahmud, Divanu Lûgati't-Türk'ün başında, soyca Türklerin en ileri gelenlerinden olduğunu söylemekte, Karahanlı hanedanının ünlü kişilerinden rivayetler aktarmakta, Karahanlı devlet teşkilâtı ve saray gelenekleri üzerine bilgi vermektedir. Son yılların araştırmalarına göre Kaşgarlı Mahmud'un soy kütüğü, İslâm dinini seçen ilk Türk hanı Abdulkerim Satuk Buğra Han'a çıkmaktadır. Tarihi şecerelere göre Abdulkerim Satuk Buğra Han'ın oğlu Süleyman Han; onun oğlu Buhara fatihi Ebü'l-Hasan Harun Kılıç Buğra Han'dır, onun oğlu Hotan fatihi Yusuf Kadır Han, onun oğlu ise Taraz ve İsficab hâkimi Muhammed Buğra Han, onun oğlu olan Şemsüddevle Arslan İlig unvanlı Barsgan emiri Hüseyin bin Muhammed Çağrı Tigin'dir ki Kaşgarlı Mahmud'un babasıdır. Kaşgarlı Mahmud'un annesi ise Karahanlı ülkesinin tanınmış evliyasından Hoca Seyfeddin Büzürgvar'ın kızıBibi Rabia Hatun'dur. Kaşgarlı Mahmud'un şeceresine baba tarafından maddi hükümdarlığın; anne tarafından ise manevi hükümranlığın mirası olarak da bakılabilir.

Kaşgarlı Mahmud, günümüze kadar ulaşan "Divanu Lûgat'it Türk" adlı muhteşem eseriyle Çin zulmüne karşı 60 yıldır amansız bir direniş sergileyen Doğu Türkistan Türkleri'nin olduğu kadar bugün yeryüzünde yaşayan bütün Türkler'in de övünç kaynağıdır. Türk dili yönünden olduğu kadar, tarih, coğrafya, mitoloji, folklor yönlerinden de eşsiz bir hazine olan ve Arablar'a Türkçe'yi öğretmek üzere yazdığı ve 1072-1074 yılları arasında tamamladığıDivanu Lûgati't Türk alfabetik sırayla yedibinbeşyüz kadar Türkçe kelimeyi ve bunların Arabca karşılıklarını vermektedir. Divanu Lûgati't-Türk'ün Bağdat'ta hükümran olan devrin Selçuklu Sultanı'na değil de Abbasi halifesine armağan edilmesi ise incelikli bir siyaset olarak değerlendirilmelidir.

Çeşitli rivayetlere bakılırsa Kaşgarlı Mahmud'un seksen dokuz yaşında Kaşgar'a geldikten sonra sekiz yıl müderrislik yaptığı, 1105 yılında doksan yedi yaşında öldüğü ve Opal köyündeki medresesinin yakınındaki kabristana gömüldüğü; başka söylencelerde ise Kaşgarlı Mahmud'un 1126 yılında öldüğü anlatılır. 1791 yılında yazıldığı kaydedilen Tezkire-i Hazret-i Molla adındaki yazma eserden edinilen bilgiye göre Kaşgarlı Mahmud, Bağdat'tan ülkesine dönüşünden sonra sekiz yıl müderrislik yapmış, doksan yedi yaşındayken ölmüştür.

Geçtiğimiz yıllarda Kaşgarlı Mahmud'un kabri olduğu düşünülen türbe ilginç bir şekilde keşfedilmiştir. Yakın zamana kadar bir evliya makamı olarak Doğu Türkistanlı müslümanlarca hürmetle ziyaret edilen ve o güne kadarHazret-i Mollam Şemseddin adlı bir velinin kabri olarak bilinen türbenin Kaşgarlı Mahmud'a ait olduğu anlaşılmıştır. Opal köyündeki bu türbeye vakfedilmiş olan yazma bir Mesnevî nüshasının son sayfalarında bulunan ve Kaşgar Şeriye Mahkemesi kadısı tarafından mühürlenen 14 Recep 1252 (21 Ekim 1836) tarihli vakıf senedinde, o bölgedeki halkın eskiden beri Hazret Molla Şemsuddin olarak ziyaret ettiği İslâm aliminin aslında Kaşgarlı Mahmud olduğu belirtilmektedir.

Yakın zamanda Opal kasabasındaki bu kabir restore edilerek üzerinde bir türbe inşa edilip sanduka üzerine 'Mahmud Kaşkari Kabrisi' (Kaşgarlı Mahmud kabri) yazılarak doğum yılının 1008 ölüm yılının ise 1105 olduğu kaydedilmiştir.

Yusuf Has Hacib

Türk edebiyatının ve kültürümüzün en önemli kaynaklarından biri olan ve 6645 beyitten oluşan Kutadgu Bilig (Kut Veren=Kutlandıran Bilgi) adlı şaheserin yazarı Yusuf Has Hacib, tahminen 1020'lere doğru bugün Sovyetler Birliği içinde bulunan Kırgızistan isimli Türkistan topraklarında kalan Balasagun (Kuz-Orda) şehrinde doğmuştur.

Üzerinde 18 ay çalıştığını bildirdiği eseri Kutadgu Bilig'i Balasagun'da yazmağa başlamış ve Kaşgar'da tamamladıktan sonra ilk İslâmi Türk Devleti olan Karahanlı Devleti'nin o zamanki hakanı olan Tapgaç Kara Buğra Han'a sunmuştur. Eseri çok beğenen Han, Balasagunlu Yusuf'a saraydaki önde gelen makamlarından biri olan Has Hacib'liği vermiş büyük Türk şairi bundan böyle günümüze kadar 'Yusuf Has Hacib' adıyla tanınmıştır.

Yusuf Has Hacib, Karahanlı Devletinin taht şehri olan ve bugün Çin işgali altındaki Doğu Türkistan'ın önemli merkezlerinden biri olmaya devam eden Kaşgar'da ömrünü tamamlamış ve ölümünden sonra da kendisine saygılarını sürdüren Karahanlı devleti'nin yöneticileri tarafından Kaşgar'da görkemli bir türbede defnedilmiştir.

Samimi bir mümin ve 'muttaki bir müslüman' olduğu yazdığı eserden anlaşılan Yusuf Has Hacib'e göre Allah insanı seçerek yaratmış ve insana en büyük erdemleri fıtrat anında vermiştir. Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig adlı eserini de insanların her iki dünyada tam manâsı ile kutlu olması maksadı ile kaleme almıştır.

O bütün insanlığa hitab eden evrensel İslâmi mesajlarını öncelikle kendi soyundan insanlara iletebilmeyi hedeflediğinden bu büyük eseri devrin Türkçesiyle aruz vezninde yazmıştır. Aruz veznine son derece hakimiyeti ve İslâmi gerçekleri kavrayışındaki derinlik nedeniyle Arabca ve Farsça'yı iyi bildiği belli olan Yusuf Has Hacib, birbirleriyle yakından alakalı olan birey, toplum ve devlet hayatının Allah rızasına uygun düzenlenmesi için gerekli gördüğü esasları izah ederken girdiği felsefi ve sosyal izahların tamamını Türkçe ile ifade edebilme gücü ile kendisinin edebi yeteneğinin olduğu kadar, onbirinci yüzyıl Türkçesi'nin engin imkanlarını da tartışmasız bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Türk yurtlarının geçmişteki kültürel birliğinin güzel bir örneği de yine Kutadgu Bilig'dir. Onbirinci yüzyılda Kaşgar'da

tamamlanarak Karahanlı Hanı'na sunulan Kutadgu Bilig'in bir nüshasının da, yazılması üzerinden dört asır geçtikten sonra Batı Türk Devleti'nin hanedanı olan Osmanlılar'dan Fatih Sultan Mehmed'e 1474 yılında sunulmak üzere İstanbul'a getirildiği bilinmektedir. Kutadgu Bilig'i Anadolu'ya getiren Fenarizade Kadı Ali, Anadolu'dan ilim tahsili için gittiği Türkistan'ın Herat, Buhara ve Semerkand şehirlerinde ilmini tamamladıktan sonra İstanbul'a dönmüş ve Bursa medresesine müderrislikle görevlendirilmişti. Fenarizade Kadı Ali, Kutadgu Bilig'in İstanbul'a getirilmesini sağlamış ve eser Fatih'in önde gelen yöneticilerinden Şeyhzade Abdurrezzak Bahşı'ya teslim edilmiştir.

Kutadgu Bilig'in Türkiye'de cumhuriyet döneminde yayınlanmasında büyük emeği geçen ve yayına hazırlayan Reşid Rahmeti Arat'ın belirttiği gibi Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde Türkistan'daki devletler ile siyasi bakımdan yakından ilgilendirdiği gibi her iki taraftaki Türk yurtlarının ilim merkezleri ve bilginleri arasındaki ilişkiler de bugün zannedildiğinden ve –acı bir gerçek olarak kaydetmem gerek, belki de- halen mevcut olanlardan çok daha sıkı ve ileri düzeyde bulunuyordu.

İnsanların her iki dünya saadeti ve kutlu bir hayat sahibi olmaları için gerekli İslâm kurallarını avâmıyla-hasıyla, hanıyla-gedâsıyla bütün Türkçe konuşanlara iletmek gibi kutlu bir misyonu omuzlayan Balasagun'lu Yusuf'un tebliğine bugün de hepimizin -ve özellikle başımızda cumhurbaşkanı, başbakan, bakan, amir, reis, müdür, lider vs. sıfatları ile bulunanların- ne çok ihtiyacı var, biliyor musunuz?..

Sonuç

Çinlilerin 60 yıldır uyguladığı kanlı provokasyonlarla şiddetlendirdiği "demografik assimilasyon" uygulamaları olmasa neredeyse habersiz kaldığımız Doğu Türkistan'a niçin ilgi göstermemiz gerektiğinin tarihi nedenleri okur tarafından anlaşılmış olmalıdır. Türk tarihinden Abdulkerim Buğra Han'ın;

Kaşgarlı Mahmud'un Yusuf Has Hacib'in mübarek isimlerinin silinmesini arzu etmeyenler için ise –hele de tarih önünde sorumlu makamları işgal etmekte iseler- bu ilgiden öteye yapılması gereken çok şey olduğu açıktır.

---

1. Akalın, Şükrü Halûk (Prof. Dr.), Kaşgarlı Mahmud Kimdir? http://www.tdkterim.gov.tr/dlt/?kategori=mahmut

2. Bice Hayati (Dr.), İşaret Taşları, İnsan Yayınları ; İstanbul-2006

II

ÜLKÜCÜLÜK EKSENİNDE TARTIŞMALAR

1. 'Pozitif Ülkücülük' Zamanı

Sosyal medya üzerinde yazmanın/yazışmanın bir yazar için en önemli yararı, okurun izlenimlerini en kısa sürede alabilmesi oluyor; bu şekilde interaktif bir etkileşim ortamı da ortaya çıkıyor. Geçtiğimiz günlerde "pozitif düşünce" konulu bir mesaj nedeniyle başlayan bir sohbet, bana "pozitif ülkücülük" kavramını da kullanabileceğimizi düşündürmüştü. Uzun zamandır okumayı düşündüğüm halde bir türlü fırsat bulamadığım ve ancak geçtiğimiz hafta sonu yaptığım uzun yolculuk sırasında okuyup bitirdiğim, dünya çapında "best seller" olan Dan Brown'ın "Kayıp Sembol" kitabında da aynı konunun ele alındığını görmem bu konuyu ele almama vesile oldu diyebilirim. [1]

"Pozitif Düşün; Tüm Dertlerinden Kurtul (!)..."

Pozitif Düşünce'nin insanın kaderini bile değiştirebileceği şeklinde "güncel batıl inanış"lar, "Secret" gibi kitaplar ve internet medyası üzerinden kitlelere bulaşıcı bir salgın gibi yayılırken ülkücülüğü/ülkücüleri pozitif / negatif ikilemine düşürme, kategorize etme riskine rağmen konunun pratikte fayda sağlayacağını gördüğüm için bu kavramın tartışılıp geliştirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Şimdilerde çok sık rastladığım "Pozitif Düşün" sloganını ilk kez nerede okuduğumu/nerede-kimden işittiğimi hatırlayamıyorum ama, en az yirmi yıldır bu kavramı biliyorum ve hatta hemen her yerde kullanıyorum; öyle ki çocuklarım öğrenim süreçlerinde ilk İngilizce kelimelerini öğrenirlerken "pozitif düşün" anlamındaki "think positive" kelimesini de öğrenmişlerdir.

Olumlu davranışın teşvik edilip, olumsuz yaklaşımların yerilmesi İslâm'ın "iyiliği emredip kötülüğü yasaklama" olarak özetlenebilecek "emr-i maruf / nehy-i münker" formülünde özetlendiği söylenebilir. Yine artık bir terim haline gelmiş olan "şeytan taşlamaktan tavafa fırsat bulamamak" kavramı da, her olayda negatif yaklaşımı esas almanın, bir süre sonra olumlu işler üretecek enerjinin yitirileceğine işaret eder.

Yanlışlıkla Hz. Rasûlullah (s.a.v.)'a atfedilen, ancak bazı yazılı kaynaklarda Hz. İsa ile ilişkilendirilen o çok meşhur, 'köpek leşi' rivayetindeki "ne güzel dişleri var" sözleri de "pozitif düşünmek" adına verilebilecek güzel bir örnektir. [2]

Yine hemen herkesin bildiği Şeyh Galib el-Mevlevî'nin "Hoşça bak zâtına kim/ Zübde-i âlemsin sen"beytindeki "hoşça bak zâtına…" parolası da bizim tasavvufî geleneğimizin bu vadideki önemli bir işaret taşıdır.

Konu aslında ülkücü camia, -hiç değilse bazı ülkücüler- için yabancı da sayılmaz. Ülkücü aydın tipinin, -çok şükür ki- ülkemizde yaşayan sayılı örneklerinden Prof. Dr. İskender Öksüz'ün bir zamanlar aktif olarak görev aldığı sağlık/hayat tarzı tavsiyeleri sitesine "drpozitif" adını verdiğini de biliyordum.[3] Bu sitede insanlara hayatlarını kolaylaştıracak sağlık ve beslenme önerilerinde bulunuluyordu. Alanında öncü bir site olan drpozitif.com'a yaptığım son ziyaretimde son yıllarda aktivitesini yitirmeğe başladığı izlenimi edinsem de, aslında sağlıklı beslenme, beden sağlığını koruma önerileri yanında konunun tasavvufî eğitim süreçleri ile irtibatlandırılarak psikolojik destek yönünün güçlendirilmesinin ülkemiz insanı için de yararlı olacağı kanaatimi Sayın Öksüz'e buradan iletmek isterim.

Diğer yandan "negatif bir yansıma" olarak konunun son yıllarda bir salgın halini alarak ve tehlikeli bir şekilde psikiatrik alanlara da uzanılarak "yaşam koçluğu" şeklinde bir rant alanı haline dönüştürüldüğüne ise, -bu konuyu daha sonra ayrıntılı olarak ele alma sözünü vererek- işaret etmekle yetiniyorum.

Pozitif Düşünce'nin insan için önemi, hal-i hazırda şarlatanların özel pazar alanına girmiş gibi görünüyor ise de, bazı önemli tıbbî referanslarda da yer almaya başlamıştır. [4]

'Müsbet Milliyetçilik' yerine 'Pozitif Milliyetçilik'

'Pozitif' kelimesinin yabancılığına karşın aynı kavramın 'müsbet' (zıt kavramı olarak da 'negatif' veya 'menfi') şeklinde bir ön takı ile sosyal konularda da kullanıldığı bilinir. Bu kullanımın milliyetçi literatürde en tipik örneği tarzında "müsbet milliyetçilik" kavramı, kendi milletinin değerlerini yüceltmek; millî niteliklerini geliştirmek anlamında kullanılmaktadır. Literatürde daha sık kullanıldığı için kulağa alışıldık geleceğini tahmin ettiğim müsbet milliyetçilik iyi anlaşılırsa pozitif ülkücülük kavramının da anlaşılacağına inanıyorum. Bu nedenle bu 'müsbet milliyetçilik' bahsine birkaç paragraf ayırmam gerekecek.

Kelimelerin etimolojik arkaplanına girmeden, pratik hayatta sık sık izah etmek zorunda kalma durumu ile karşılaştığım için, bir hususa işaret etmem gerek: Bugünkü gençlik içerisinde ilköğretimi bitirip de pozitifkelimesinin anlamını bilmeyen yoktur herhalde… Müsbet kelimesi için aynı hükmü verebilmem ise o kadar kolay değil. Bu içinde bulunduğum sosyokültürel ortamın dayattığı bir gerçek. O halde artık, müsbet milliyetçilik -ve tabiî zıddı olan menfi milliyetçilik- yerine pozitif milliyetçilik -ve zıddı olarak da negatif milliyetçilik- kavramları kullanılmalıdır.

Müsbet mânâda Türk Milliyetçiliği, Türk'ü sevmek, benimsemek; Türk'ün maddî/manevî bütün değerlerini korumak, yükseltmek ve yüceltmek aşkıdır. Bu yüceltilmesi gereken unsurlar arasında Türklük dünyasının inanç birliğini neredeyse %100 olarak sağlayan İslâmî değerlerin özel bir yeri vardır. Bu pozitif milliyetçilik yaklaşımına karşılık, başka milletlerin DNA'sına/kromozomuna küfretmek; dinine/imanına hakaret etmek ile kendisini ele verecek bir 'negatif (=menfi) milliyetçilik' üretmenin yeri de, gereği de yoktur. Çünkü kırk asırlık Türk tarihi, her Türk için -ve kendisini Türk kabul eden her ırktan insan için-

Türk'ü sevip benimsemek üzere yeterince materyali sağlayacak zenginliktedir. Bunu sadece bir Türk'ün kendi soyuna aşık oluşu ile izah etmek haksızlık olur; dünya kültür ve medeniyet tarihi adına üretilen her bir eserde Türklük adına zorunlu olarak ayrılacak sayfaların nicelik ve niteliği bunu kanıtlayacaktır. Bu nedenle pozitif milliyetçilik yapmak isteyen bir Türk'ün işi çok kolaydır.

'Müsbet milliyetçilik'in tersi olan "menfi milliyetçilik" ise kendi milletinden gayrı milletleri aşağılamak, başka soydan insan gruplarına hakaret şeklinde ortaya çıkan ve başta İslâm'ın evrensel kuralları olmak üzere Türk tarihinin de hoş görmediği bir tavırdır. Menfi milliyetçiliğin dünya tarihindeki en iyi bilinen örneği olarak nazizm/faşizm teorileri Türk milliyetçiliğinin tarihinin hiçbir döneminde revaç bulmayan aşırılıklar olarak değerlendirilmiştir. Yahudi soyundan insanlara yönelen aşağılayıcı bir tavra dayanan bu ırkçı anlayışları kınayan binlerce kitap, yüzlerce film üretilmesine karşın aynı tavrın Yahudi olmayan tüm insanları dışlayan siyonizm için yeterince kalem oynatıldığı söylenemez.

'Müsbet Milliyetçilik' Konusu ve İslâmî Eğilimler

Tasavvufî ve gelenekli müslüman cemaatlerin genel itibarıyla, yukarıda tanımlanan pozitif milliyetçilik ile bir alıp veremedikleri yoktur. Türk milliyetçilerinin çizgisinin Başbuğ Türkeş döneminde Türk İslâm Ülküsüşeklinde netleşmesinden itibaren seçim dönemlerinde pek çok İslâmî cemaat mensubunun Türk milliyetçiliğinin siyasî plandaki temsilcisi olan MHP'de aktif olarak yer aldığı ve tabanlarını bu konuda fazlaca yönlendirmedikleri bilinir.

Bunu söylemekle son yıllarda bazı cemaat önderlerinin -ya da lokal liderlerinin-, anlaşılabilecek siyasî rant hesabı ötesinde bir reaksiyoner tutum ile Türk milliyetçiliğine tavır alma eğilimine girdiklerini görmezden geliyor değilim. Ancak genel olarak, siyasî bir tavır sergileyerek pozitif bir ülkücülükten kaçacak olan İslâmî cemaat önderlerinin, kendi tabanlarında sorgulanacakları da

kesindir. Bunun işaretlerini, son seçimlerde cemaatlerine istedikleri yönde oy kullandıramayan liderler örneğinde somutlaştırmak da mümkündür. Bu noktada Pozitif Ülkücülük, işte bu damarı açık tutarak cemaat üst kadroları ile tabanları arasındaki bu çözülmeyi -isteseler de/istemeseler de- derinleştirmek olmalıdır.

İslâmî cemaatler arasında geleneksel olarak milliyetçiliğe olumlu bir yaklaşım sergileyen Nur camiasında, son yıllarda adına ister müsbet milliyetçilik; isterse benim teklifime uyularak pozitif milliyetçilik densin, milliyetçilik konusunda da bir kavram kargaşası gözlenmektedir. Çoğunlukla Said Nursî'nin müsbet milliyetçiliği övdüğü iddia edilirken, son yıllarda bazı Nurcuların farklı bir yaklaşımı savunmağa başladığı dikkat çekmektedir. 15 Temmuz 2016 hain darbe girişimi ile ülkemizin sosyal ve siyasî hayatını sarsan, huzurunu bozan bir grup haline gelen "Fetullahçı camiası"nın öncüsü olan zatın "Komünizmle Mücadele Derneği" aktivistliği de dikkate alındığında "müsbet milliyetçilik" taraftarı bir manzara arz etmesi sürpriz değildir. [5]

Nur camiasından yetişmiş olmakla birlikte sağlam bir muhakemeye sahip oluşu ile öne çıkan Metin Karabaşoğlu "Müsbet Milliyetçilik" var mı? başlıklı yazısında konuyu Said Nursi açısından çok net bir sonuca bağlar: "Risale-i Nur'un hiçbir yerinde "müsbet milliyetçilik"ten söz edilmemektedir. Sözkonusu olan, "müsbet milliyet"tir ve bununla da hususan "kudsî İslâmiyet milliyeti" kasdolunmaktadır. Ki, Risale-i Nur, "İslâm milliyetçiliği" dahi önermemektedir. Maharetçe geri bir Müslüman saatçi yerine, mahir bir Rum veya Ermeni saatçiyi tercih gibi, "Emaneti ehline tevdi edin" İlâhî emrine dayanan hakkaniyetli bir tavrı sunan Risale-i Nur'un "Müslümancılık" dahi yapmazken, "müsbet milliyetçiliği" sözkonusu etmesi elbette düşünülemez." [6]

Irak'tan başlayıp Suriye sınırımıza kadar yakın çevremizde cereyan eden ve İslâm dünyasının önümüzdeki yüzyılını şekillendirecek olan gelişmelerde, Türk milliyetçiliğinin şefkatli

kapsayıcılığı, cemaat bağlarının ötesinde bir korunma kalkanını sağlayacak tek sığınak olarak kendisini Türk kabul eden herkes için, bir üst kimlik halinde güçlendirilmek zorundadır. Bunu fark eden emperyalist güdümlü odakların Türk kimliğine yönelik ve bazen de dinî kılıklı saldırılarının boşa çıkartılması büyük bir önem taşımaktadır. Afganistan Talibanizmi'nden sonra bugün de Mısır/Suriye İhvanizmi'ne sarılma hevesindeki 'romantik ümmetçiler' dahi bu üst kimliğe kendilerine kazandırdığı statüyü kısa sürede fark edeceklerdir.

'Pozitif Milliyetçilik' Üzerine Güncel Değiniler

Yazdığı nitelikli yazılarını uzunca bir süredir izlemeğe çalıştığım Sosyal Antropolog Prof. Dr. Tayfun Atay da MHP ile ilgili bir yazısında, Türk milliyetçiliğini Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu sağlayan "pozitif bir değer" olarak yansıtıyordu.[7]

Pozitif Ülkücülük konusunu yazmaya karar verdiğim de internete yansıyan bir örnek bulabilir miyim düşüncesi ile yaptığım kısa bir araştırma konunun bâkir denebilecek bir şekilde olduğunu gösterdi. Ülkücü camianın yetenekli yazarlarından Fırat Kargıoğlu, "İlâve Notlar, Ya da: Bir 'Sahih Tip' Örneği" başlıklı yazısında "pozitif" kavramını, edebiyat eserlerindeki tipleri kategorize ederken yerli yerince kullanmıştı: 'Ülkücülük' üzerine yazılmış metinlerin büyük bir kısmı –tabiatı itibârıyla, 'sahih/yaşanmış' değil, 'gerçek/verilmiş' tiplere dayalı metinlerdir. Bir başka deyişle: Ülkücülüğe dâir metinler, pozitifçi, yâni 'olan tip'leri anlatan değil, 'olması gereken tip'leri öğreten metinlerdir.[8]

Ülkücü Yazarlar Birliği sitesine yazdığı yazılar kısa sürede en çok okunan yazılar olarak öne çıkan Metin Bozdemir ise *"Milliyetçilik ne değildir?"* başlıklı yazısında pozitif kavramını milliyetçilik bağlamında ele alarak "Tabi dünya genelinde negatif algılanan milliyetçilik akımları değil konumuz; müspet – pozitif milliyetçilik… Türk milliyetçisiyim diyenlerin "Milliyetçilik ırkçılık değildir" tespiti, en kesin mutabakatıdır." diye yazmıştı.[9]

Bozdemir'in bu sözlerinden, ırkçılığı negatif milliyetçilik olarak nitelendirdiğini çıkartmamız mümkündür.

İnternette yayınladığı ve Töre/Devlet dergilerimizin ülkücü harekete katkısını konu alan "Konuşulmayan Gündemden" yazısına[10] teşekkür ederken "İhtiyacımız pozitif ülkücülük..." yorumunu düşmeden edemediğim Gültekin Öztürk: "Türk Milliyetçiliği ile ilgili yayınlara ayda üç-beş kuruş ayırma, ondan sonra "Nerede bizim yayınlar, nerede bizim medya?." diye kırmadık hatır, yıkmadık gönül, demedik söz bırakma!" derken hangi tavırdan şikayet etmektedir ve asıl önemlisi O'na, 'bu şikayetinde haksızsın' diyebilecek bir Allah kulu var mıdır?

'Pozitif Ülkücülük' Nasıl Bir Şey Olabilir?

İnternetin ünlü adreslerinden birisinde bazı önemli değerlendirmeler yapan bir "milliyetçi/ülkücü" milliyetçilerin ortak vasfını şöyle özetliyor: "Milliyetçilerin aslında tek ortak özelliği, milliyetçi olduğunu iddia etmektir." [11]

Bu tarifin beni korkutan yönü önüme çıkmadan pozitif ülkücülük nasıl bir şeydir sorusunu, teorik varsayımları/tezleri bir yana bırakıp pratik bir örnekle açıklamak isterim; ama... DahaPozitif Ülkücülük nedir/ne değildir? bahsine geçemeden yazı yine aldı başını gitti. Anlaşılan bu konu da, öncekiler gibi "arkası yarın" dizisine dönecek. Ne yapayım, ben yazayım, nasıl olsa okuyacak birileri çıkar/çıkıyor nasılsa...

En iyisi bu yazının sınırlarını zorlamamak için konuyu, teorik tartışmalara dalmadan gündelik hayattan bir örnekle açıklayayım: Yazımın girişinde bahsettiğim uzun yolculukda vakit geçirmek için aldığım gazetede bir haber vardı: "Konsensus'un, Habertürk için 81 ilde gerçekleştirdiği araştırmaya göre AKP, aralık ayına göre puanını yüzde 1.5 oranında artırarak yüzde 51.7 ile birinci sıradaki yerini korudu. Oylarını binde 6 artıran CHP ise yüzde 27.7'de kaldı. MHP de oylarını yüzde 1.3 puan artırdı ve yüzde 13.3'e yükseltti." [12]

Bu haberi “Tepe tepe kullanılan iktidar imkânlarının AKP’ye sağladığı büyük desteğe, medyanın CHP’yi öne çıkartmaktaki bütün çabasına karşılık bu desteklerin hiçbirisine sahip olmayan MHP ülke genelindeki zeminini koruyabiliyor.” diye okumak “pozitif ülkücülük” iken aynı haberi “Bak MHP’nin oyu AKP’nin 1/4 ‘ü, CHP’nin ise 1/2’si kadar etmiyor.” diye okumak ise “negatif ülkücülük”tür.

Bu verdiğim örnek siyasetin pratiğine pozitif ülkücülük kavramının nasıl uyarlanabileceğinin bir örneğidir ve kabul ederim ki, iyi bir örneği de değildir. Ancak kırküç yıllık mazisi ile kurumlaşma yolunda büyük bir mesafe kateden ülkücü hareketin siyasî planda temsili noktasından yapılan eleştiriler ülkemizdeki Türk milliyetçiliği akımının gündemi belirleyebilme ihtimalini zayıflatıyor ve neredeyse yok sayılmasına neden oluyor. Bu nedenle ülkücü hareketin siyasî plandaki temsilinin önemsenmesi gereğine inanıyorum.

Açık Davet ya da Görev Başına…

Bu yazımda birkaç tanesinden ismen bahsettiğim okur/yazar ülküdaşlarımı pozitif ülkücülük adına neler yapılabilir? Sorusunun yanıtını ortak akıl ile oluşturmağa davet ediyorum: Geçtiğimiz günlerde internette yayınlanan yazıları ile dikkat çeken genç kalemler olan Burçin Öner’den, Metehan Çağrı’ya; Ali Emre Sucu’dan, M. Batuhan Örs’e; bu yazıda isimlerini andığım Prof. Dr. İskender Öksüz’den Fırat Kargıoğlu’na; Gültekin Öztürk’den Metin Bozdemir’e söyleyecek sözü olanlar; buyurun… Gelin, hep birlikte “Pozitif ülkücülük” nasıl olurmuş? yazılarımızla gösterelim…

‘Negatif Ülkücülük’ nasıl olurmuş zaten hemen her çay ocağında dinliyor; hemen her ‘üst düzey facebook yorumcusu’ndan okuyoruz nasılsa… Hatta; bilerek/bilmeyerek üretmeye canla/başla çalıştıkları negatif havayı ülke genelinde ülkücü camiaya bulaştırmak için kurulduğu sanılacak kadar bu işe

kendisini adamış sitelerin; varlığını bu nihilizme varan gayrete adayan kişilerin varlığı da cümlenin malûmu…

Son bir uyarı: Hiç kimse bu meydandan kaçmak için, "Bu ülkücülüğün nötr olanı yok mu gardaş?" çıkmaz sokağının başında inmeye kalkmasın!..

'Memleket işleri'nde nötr kalacaksan; ne diye 'ülkücü' oldun da, başına belayı sardın? demezler mi adama… Derler; derler…

---

[1] Da Vinci Şifresi'nden sonra kayıp Sembol kitabı ile de dünyanın en çok satan kitaplarının yazarı olan Dan Brown'ın kitaplarında tartışılmaz gerçekler olarak sunulan bilgileri yanlışlayan -hatta safsata olarak çürüten- birkaç makaleyi esas alarak "Dan Brown kitaplarının küresel işlevi" konusunda bir makale yazmayı planlıyorum.

[2] Ünlü sufilerden Malik bin Dinar anlatır: İsa (a.s.) havarileri ile birlikte bir köpek leşinin yanından geçerken havarilerin: "Bu ne pis kokuyor," demeleri üzerine İsa (a.s.) ise:"Ne parlak, beyaz dişleri var." buyurur.

[3] İlgili websitesinin "Biz Kimiz" sayfası Sayın Öksüz'ü halen de sitenin kurucusu olarak göstermektedir.
http://www.drpozitif.com/default.aspx?Sayfa=1

[4] Dünyanın saygın tıbbî merkezlerinden "Mayo Clinic" websitesindeki "Pozitif Düşünce: Kendinizle Negatif Konuşmayı terk ederek stresi azaltın." başlıklı şu yazıyı bir örnek olarak sunmak isterim: Positive thinking: Reduce stress by eliminating negative self-talk, http://www.mayoclinic.com/health/positive-thinking/SR00009

[5] "Müsbet milliyetçilik" kavramlaştırması birçok müslüman aydın tarafından benimsenerek kullanılmıştır. Nurcu ekolünün müsbet milliyetçilik değerlendirmesi için bkz:

"Müspet milliyetçilik nasıl olur?"
http://www.sorularlarisale.com//index.php?s=article&aid=17350

“Müsbet Milliyet ve Menfi Milliyetçilik”
http://www.nurnet.org/musbet-milliyet-ve-menfi-milliyetcilik/

[6] Bu önemli makalenin tamamı için bkz: Metin Karabaşoğlu,”Müsbet Milliyetçilik” var mı?

http://www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=234

[7] Tayfun Atay, “MHP’ye Dair Bir Ahret Suali” ,
http://t24.com.tr/yazi/mhpye-dair-bir-ahret-suali/2671

[8] Fırat Kargıoğlu, “İlâve Notlar, Ya da: Bir ‘Sahih Tip’ Örneği”, http://www.haberiniz.com.tr/yazilar/koseyazisi43897-Ilave_Notlar_Ya_da_Bir_Sahih_Tip_Ornegi.html

Fırat Kargıoğlu bir diğer yazısında Durmuş Hocaoğlu’na refere ederek pozitif/negatif milliyetçilik ayrımını Marxistlere dayandırmaktadır. Bizzat görmediğim bu referansı kontrol için bkz. Durmuş Hocaoğlu, “Tabiî ve Fıtrî Bir Ekzistans Olarak Milliyetçilik”, Statükodan Değişime Milliyetçilik Ufku, Selçuklu Vakfı Yayınları, Ankara, Şubat 2008, s: 209-210.

http://www.turkyorum.com/atsiz-ve-necip-fazil-felsefe%E2%80%99ye-sairane-samarlar/

[9] Metin Bozdemir, “Milliyetçilik ne değildir?...”
http://ulkucuyazarlarbirligi.org/?p=716

[10] Gültekin Öztürk, Konuşulmayan Gündemden,
http://ulkucuyazarlarbirligi.org/?p=915

[11] Milliyetçilerde gözlemlenen ortak özellikler
http://www.eksisozluk.com/show.asp?t=milliyet%C3%A7ilerde+g%C3%B6zlemlenen+ortak+%C3%B6zellikler%2f%40arpad

[12] İşte en son seçim anketi, 18 Mart 2012,
http://www.haberturk.com/gundem/haber/725693-iste-en-son-secim-anketi

2. Umutsuzluk, Ülkücülük, Ölümsüzlük…

-"Ülkücüye Umutsuzluk Yakışmaz." Neden ?.. -

"Ülkücüye Umutsuzluk Yok" başlığını koyduğum yazımı[1] yazarken Mehmet Mukadder Yakupoğlu'nun büyük bir yetkinlikle dilimize aktardığı varoluşçu akımın önderlerinden Danimarkalı filozof Soren Aabye Kierkegaard'ın "Ölümcül Hastalık: Umutsuzluk" kitabını okumak bir yana, varlığından bile haberdar değildim. 1 Nisan'a kadar açık olan 6. Ankara Kitap Fuarı'nda Doğu-Batı yayınları standında bu kitabı gördüğümde isminin bende uyandırdığı ilk izlenim ile elime alıp şöyle bir karıştırdıktan sonra aldım ve hemen okumağa başladım. [2]

Dindar babasının yönlendirmesiyle din eğitimi alarak ve katı bir dinî atmosfer içinde yetişen Kierkegaard, hayatı boyunca kilise, kilise ile özdeşleşen din adamları ve kilsienin bağnaz düşünceleri ile çatıştı. Ülkesindeki Hıristiyanlığın yozlaşmış olduğunu ileri sürdü ve Hıristiyan inancının tamamen yenilenmesini arzulayan eleştirel bir dil geliştiren Kierkegaard, kurumlaşmanın dini bozduğunu ileri sürerek Tanrı ilişkiyi ve dini pratiği tamamen bireyin özgün dünyasında yaşanması gereken bir konu olarak sundu. Yakupoğlu'nun adını andığım kitaba yazdığı önsözde kaydettiğine göre –yazdıklarından anladığıma göre kilise ile arası hoş olmasa da, inançlı bir Hıristiyan filozof olan Seren Kierkegaard ismi çerçevesinde gizemli bir hava oluşmuş ve eserleri ateist (tanrıtanımaz) filozofların en önemli başvuru kaynağı olmuştur.

Kierkegaard'ın Manevî Dünyası: Kendi Olmaya Cesaret Etmek

Kitabı çeviren Mehmet Mukadder Yakuboğlu'nun 1997 yılında yapılan ilk baskıya yazdığı önsöz, Soren Aabye Kierkegaard (1813-1855) hakkındaki tesbitler ve kitabı özetlemesi ile değerli metindir.[3] Bu nedenle, yazımda Kierkegaard ile ilgili değerlendirmeyi, okuru "Kierkegaard tüm büyük filozoflar gibi özenle okunması gereken bir düşünürdür; bu kitabının, -hızlı okuma tekniğinin aksine- tüm cümleleri üzerinde durarak okunması gerekir." sözleri ile uyaran Yakupoğlu'nun önsözünden özetleyerek alıyorum:

"Kierkegaard, bir dinin (Hrıstiyanlık, HB) çerçevesi içinde yapıtlar vermesine rağmen aynı zamanda insanoğlunun en temel sorunlarını ortaya koymuş; birden ve doğrudan varoluş gizeminin içine girmiş ve Hegel'de en üst noktasına ulaşan akıl ve sistem felsefesine karşı bireyin varoluşunun akıldışılığını, paradoksunu ortaya çıkarmıştır. Gençlik yapıtı Korku ve Titreme'de Hz. İbrahim Peygamber'in oğlu Hz. İsmail'i Tanrı'ya kurban etme girişimini betimleme yoluyla varoluşun kaçınılmaz sonucu olan inancın akıldışı, paradoksal, anlaşılmaz yanını çok çarpıcı bir biçimde vermiştir.

Kierkegaard'ın 150 yıl önce yazılan bu kitabının ülkemiz okurları tarafından heyecanla okunmaya devam etmesinin nedeni, bireye toplumdan uzakta bir varoluş olanağı sunmasıdır. Birey alçakgönüllü olduğu ölçüde büyük olan bu kitapta inançlı-ruhî bir hayatın alçakgönüllü bir mutluluk sağladığını görmektedir. Kierkegaard eserinde inancı varlığın en derin özüne yerleştirmekte ve onu her türlü dayatmadan âzâde kılmaktadır.

Kierkegaard'a göre inanç, akılla açıklanamaz; inancın içinde varoluşun gizeminin akıldışılığı vardır. İnsan sonlu varlığının içine kapanır ve mutluluğu bu sonluluğun içinde ararsa umutsuzluğa düşer, çünkü onu yaratan güçle olan bağlantısını kesmiştir. Kierkegaard kendi umutsuzluğunun ve diğer insanların umutsuzluğunun kaynağını, varlığın aşkın (transandan) yanıyla olan ilişkisinin kesilmesinde görür; çünkü "insan sonsuzluk ile

sonlunun, geçici ile kalıcının, özgürlük ile zorunluluğun bir sentezidir.”

Kierkegaard’da inanç, bir anda, kendiliğinden, tepeden inen bir olay değildir. Büyük çabaların sonucunda ulaşılacak tepe noktasıdır. Bu tepe diyalektiktir, paradoksaldır. Sevdiğini yaratıcısına kurban etme paradoksudur. Kierkegaard için inancın formülü şudur: “Ben’in, kendine dönerken, kendi olmak isterken, saydamlığı arasından onu ortaya koyan gücün içine atlamasıdır.”

İnanç her şeyi kaybetmeyi göze almak demektir. Varoluş ancak paradoksun, akıldışılığın tepe noktasında inancın derin gerilimini hissedebilir. İnanç, varoluş deviniminin sonsuza vurmasıdır. Bu, aklın ölçülülüğüne, düzenliliğine sığan bir şey değildir. (Tasavvufun ‘aşk bineği’ olarak adlandırdığı yöntem işte burada gerekir.)

Kendi olmaya cesaret edemeyenin inancı olamaz.

“Umutsuzluk Ölümcül Hastalık” mıdır?

Kierkegaard için umutsuzluk, -dar anlamda kendisinden sonra hiçbir şey bırakmadan ölüme giden bir hastalık anlamında- ölümcül hastalıktır. ”Bu hastalıktan ölünmesinden veya bu hastalığın fiziksel ölümle sona ermesinden çok, bu hastalığın işkencesi, can çekişen, ama ölemeden ölümle savaşan kişi gibi ölememektedir, sürekli bir can çekişme hâli içindedir.” Umutsuzluğun özü, hayatın hiçbir şey olmamasıdır. Duygu ile ilgili ve maddî koşullarımız ne olursa olsun insanlığı saran umutsuzluğu bugünün bilgi ve bilim paradigması içinde açıklayamayız. “Umutsuzluk evrenseldir, çünkü insan sonluluktan sonsuzluğa geçişi umutsuzluk yoluyla gerçekleştirir. Umutsuzluk kaçınılmazdır, insanın, karşıtların bir sentezi olmasının, daha doğrusu diyalektik bir varlık oluşunun bir gereğidir. Sonlu varlığı ile sonsuz varlığı arasına sıkışan insan kendi olma sürecini umutsuzluk içinde yaşar.”

O hâlde insan zorunlu olarak hastadır. Çünkü sonsuzluk onun ruhunun bir bütünleyicisidir. “İçimizde sonsuzluk olmadan umutsuzluğa düşemeyiz; ama eğer umutsuzluk ben’i yok edebilseydi o zaman umutsuzluk da olmazdı.”Sonsuzluğa, inançsız olarak, kendi çabasıyla ulaşmaya çalışması, insanı ölümcül hasta yapmaktadır.İnsanın kendi başına sonsuzluğa ulaşma gücü yoktur.

Yakupoğlu, çağdaş insanın umutsuzluk sendromunu ve buna karşılık güncel tıbbın geliştirmeğe çalıştığı tedavi yöntemlerini şu sözlerle sorgular: “Kierkegaard’ın fikirlerinin tam zıddına, çağımız tıp biliminin görüşleri yerleşmektedir. Kapitalist-teknolojik devinimin hegemonyası altında kalan tıp bilimi umutsuzluğu bazı insanların hayatlarının belirli sürelerinde yakalandığı depresyon (melankoli) hastalığının bir semptomu olarak değerlendirmektedir. Umutsuzluğu maddîleştirmeye çalışan psikiyatri, anti-depresan adını verdiği bir grup ilaçla yaratmak istediği biyo-kimyasal değişimlerle insan ruhunu umutlu, mutlu bir hâle çevirmeye çalışmaktadır! Dünyada Kierkegaard’ı okumuş ve anlamış psikiyatr sayısı ne kadardır?”

“Umutsuzluk Günahkârlıktır”

Kierkegaard’ın kitabında umutsuzluğun ölümcül hastalık olarak tanımlanmasından sonra umutsuzluğun somutlaşma biçimleri en ince ayrıntısına kadar incelenmiş ve insanların bilinçlilik düzeylerine göre çeşitli umutsuzluk biçimleri ortaya konmuştur.

Kierkegaard, bilinç farklılıklarının, ”Gerçek hayatın, umutsuzluğun biri tam bilinçliliği, diğeri tam bilinçsizliği barındıran iki ucu arasındaki çelişki gibi yalnız soyut çelişkileri ortaya çıkaramayacak kadar nüanslı olduğu”gerçeği karşısında tüm soyut gerçeği yansıtmadığını çok iyi bilmektedir. Buna rağmen, bilinçsiz umutsuzluğun, insanda somutlaşan kendi olmayı istememenin umutsuzluğu olduğu, bilinçli umutsuzluğun da kendi olmayı istemenin umutsuzluğu olduğu ayrımını yapmaktadır. Birincisini güçsüzlüğün umutsuzluğu olarak,

ikincisini de meydan okumanın umutsuzluğu olarak nitelemiştir. Meydan okuma umutsuzluğunu, ben'in kendini ortaya koyan güçle bağlantısını kesmek olarak gören Kierkegaard, güçsüzlüğün umutsuzluğunu, hiçbir yere ve özellikle inanca götürmeyen bir durum olarak değerlendirmiştir.

Kendini ortaya koyan güce meydan okuyan umutsuz ben'in çıkmazını belirten Kierkegaard, daha sonra"Umutsuzluk günahkârlıktır" başlığı altında ölümcül hastalığın şifası konusuna girer. İnancı olmaksızınumutsuzca kendi olmak istemeyen bir insan da veya inanca sırtını dönerek sadece kendi olmak isteyen insan günah işlemektedir. Tanrı karşısına kendi ben'iyle çıkma cesareti göstermeyen insan günah işlemektedir.

Kierkegaard burada özellikle günahın, erdemin değil, inancın zıttı olduğunun altını çizmektedir.

İnançsız bir insan erdemli olabilir, ama aynı zamanda günahkârdır. O hâlde umutsuzluk günahkârlıktır.

Kierkegaard'ın Kilise ve Papaz Eleştirileri

Hrıstiyan dinî hiyerarşisinin, tek kelime ile kilisenin insanın ezelî/ebedî soruları karşısında yetersizliğini sürekli sorgulayan Kierkegaard, "ölümsüzlük sorunu zihnini çoğu zaman meşgul eden bir hıristiyanın papaza bir kezden daha fazla gerçekten ruhun var olup olmadığını ve insanın yeniden kendini bulup bulamayacağını sorsa bile tatminkâr bir yanıt alamayacağını söyler ve ekler: "Bunlar üstelik papazlarca kurtuluş konusunda ikna edilmiş Hıristiyanlardır." [4]

Kendisini maneviyat yolunda yetiştirmek için dinle ilgilenen birisi, bir süre sonra Hıristiyanlık hakkında tek söz etmemeyi yeğler; artık gözünde, papazların çoğu gerçekte neden söz ettiklerini bilmeyen kişiler haline geldiğinden kiliseye gitmeyi terk eder.[5] Günümüz Batı dünyasında kiliseyi terk eden, ancak

ateist de denemeyecek çok sayıda insanın varlığını biliyor olmamız durumun bugün de değişmediğinin kanıtıdır.

Günümüzden yaklaşık iki asır önce yaşayan Kierkegaard'ın papazlarla ilgili şu çarpıcı sözlerine kulak verelim: "Ama kem küm etmeden doğruyu söyleyelim, bu sözde Hıristiyan toplum (içinde, milyonlarca insanın hepsi çok iyi biçimde Hıristiyandır, öyle ki doğum sayısı kadar Hıristiyan vardır) yalnızca saçma yanlışlarla, aptal fazlalıklarla veya unutuşlarla kalbura dönmüş Hıristiyanlığın bayağı bir baskısı değildir, aynı zamanda kötüye kullanımıdır: Bu toplum, Hıristiyanlığı din dışına çıkarmaktadır. Küçük bir ülkede bir kuşakta zorlukla üç şair doğsa, buna karşın papaz hiç eksik olmaz, toplamları gereksinimleri aşar. Bir şair hakkında yetenekten söz edilir, ama bir insan kalabalığının (yani Hıristiyanların!) gözünde papaz olmak için sınavı geçmek yeterlidir. Ve bununla birlikte, gerçek bir papaz gerçek bir şairden de daha da ender olan bir rastlantıdır. (...) Aksine yükselten her fikirden yoksun insan kalabalığı (yani Hıristiyanlar!) için papaz olmak, en ufak bir gizem olmadan, ekmek parası kazanmadır. Yetenek, papazlık görevi demektir; bir yetenek elde etmekten söz edilir; ama yeteneğe sahip olmak... papazlığın münhal kalan bir yeteneğe sahip olduğunun söylendiği bir yerde bundan söz etmek gereksizdir!

Yazık! Hıristiyanlıkta bu sözcüğün serüveni bizde Hıristiyanlığın tüm yazgısını simgeliyor. Kötü olan ondan hiç söz etmemek değildir (kötü olan papazlardan yoksun olmak da değildir); ama bundan,-yığının sonunda içine düşünceler sokmadığı biçimde söz etmektir (aynı yığının papaz olmayı, tüccar, noter, çiftçi, veteriner, vs. olmaktan farklı görmemesi gibi), ve kutsal ve yüce olan şeyler etki yapmamaya başlamışlardır, hattâ onlardan kullanımı kalmayan kaşarlanmış şeyler gibi söz edilmektedir. Sonra insanlarımızın -kendi savunulabilir davranışlarını hissetmekten yoksun oldukları için- Hıristiyanlığı savunma zorunluluğunu hissetmelerinde şaşılacak ne vardır!

(...) Oysa, papazlar Hıristiyanlığı savunurken; spekülatif olarak Hıristiyanlığı "kavram" hâline sokmak isterlerken Hıristiyanlığı bozmadıklarını varsayalım; doğru yola getirmek diye adlandırılan budur ve Hıristiyanlık bu tür yola getirmelere çok yüksek bir değer vermektedir. İşte bu Hıristiyanlık kendisi olarak anlattığı şeyden çok uzaktadır ve insanların çoğu ruhânîlikten o kadar yoksundur ki, Hıristiyan anlamda, hayatlarını günahkâr olarak bile değerlendiremeyiz." [6]

Tasavvufî Gelenek ve Kierkegaard'ın Söylemleri

Kierkegaard'ın huzursuzluğunun kaynağı olan umutsuzluk söylemlerinin, gönlünü bunaltan birçok sorusunun net yanıtları İslâm'ın tasavvufî geleneğinde verilmiştir. Ancak kendisinin İslâm tasavvuf geleneğinden habersiz oluşu kendisi adına bir talihsizlik olarak değerlendirilebilir. Meselâ, Kierkegaard bireyin gelişimini estetik, etik ve dinî olarak üç evreye bölmüştür: Estetik evre hayatın güzelliklerinin yaşandığı evre, etik evre erdeme ulaşılan evre olmasına karşın dinî evre erdemin ötesindeki varoluşun gizeminin özü olan aşkın, sonsuz yanıyla bağlantı kurulmasıdır. Sonsuzluğa inançla ulaşan ve ölümü bir geçiş olayı olarak değerlendiren dinî evredir. Kierkegaard'a göre erdemli insan, inançsız olduğunda, Tanrı'ya bilmeden meydan okuyan biri olduğu için ve ölüm mutsuz bir son olacağından umutsuzluğu sürecektir. Kierkegaard, tasavvuf geleneğimizdeki "ölmeden önce ölmek" kavramını içselleştirebilme fırsat olabilse idi ne kadar güzel olurdu.

Kendini ortaya koyan gücün, Tanrının karşısına çıkmak, her şeyi kaybetmeyi göze almaktır, varlığını inanca kurban etmektir. Bu söylemin tasavvufî seyr ü sülûk esnasında bir sufinin geçirdiği aşamalardan ve sonuçta fenâfillah makâmında ereceği itminandan ne farkı vardır?

Kierkegaard'a göre "Kendi olmaya cesaret etmek, aslında, Tanrı karşısında çabasının ve sorumluluğunun devasalığı içinde yalnız bir bireyi gerçekleştirmeye cesaret etmektir." Varoluş

serüveni ben'in kendi olma serüvenidir. Bu bir ben olarak Tanrı'nın, yaratıcısının karşısına çıkma cesaretidir. Bu cesareti, Hz. Rasûlullah'ın miracını "namaz ile özdeşleştiren" ve böylece kişiyi, günde beş vakit Tanrı Teâlâ ile Rab/Kul ilişkisi içerisinde baş başa bırakan İslâm ve İslâm'ın tasavvufî yorumu ne güzel izah eder.

Türk tasavvuf geleneğinin teorik içeriğine –pek çok Türk aydını gibi- yabancı olduğunu tahmin ettiğim Yakupoğlu, kaleme aldığı önsözde sözlerini bağlarken ülkemizde yaşanan manevî-ruhî krizin nedeni olarak, insan varlığının en derin özü olan metafizik inancın politik alana taşınmasını gördüğünü yazar ve politik alanın inanca müdahale etmesinin, bireyin dayatılan bir inançla karşı karşıya kalmasına yol açacağını ve bu durumun da onun kendi inancına yabancılaşmasına neden olacağını kaydeder.

"Ülkücüye Umutsuzluk Yakışmaz"

Kierkegaard'ın umutsuzluğu Tanrı Teâlâ'yı inkâra varan bir günah olarak tanımlaması üzerinde birkaç dakika düşünülürse, sağlam bir iman sahibi olan ülkücülerin umutsuzluk girdabına neden düşemeyeceği anlaşılabilir.

İslâm'ın, Türk varlığına armağan ettiği sonsuzluk iksirini, kendi cehâletleri nedeni ile hafife almaya, küçümsemeye kalkanlara bu tek cümlenin yetmeyeceğini biliyorum. Ama, tasavvuf ehli ne buyurmuşlardır:"Arif olan anlar…" ya da "… işaret yeter!"

***

"Pozitif Ülkücülük Zamanı" başlıklı yazımın[7] oluşturduğu olumlu havadan bile rahatsız olan bazılarının yaymağa çalıştığı umutsuzluk söylemlerini atın çöpe; böylesi mesajları silin bilgisayarınızın hard-diskinden ve en önemlisi de bu negatif yaklaşımların kalbinize düşürdüğü koyu gölgeleri de imanınızın aydınlığı ile yok edin…

Çünkü, hem Türk-İslâm ülkücüleri olarak bizim hesabımız, son nefesin alınması ile bitmez; hem de tek-tek, ferd-ferd kaderlerimiz kudret elinde olan Rabbimiz ile de sağlam ve samimî bir ilişkimiz, hattâ muhabbetimiz vardır; adına isteyen Tanrı Tealâ, isteyen Cenab-ı Hakk ve isteyen de Allahü Zülcelâl desin…

Hamd olsun 'Âlemlerin Rabbi'ne ki, Türk soyundan bir genetik mirasın vârisi ve bezm-i eleste giden bir kabul ile teslim oluşu ifade eden müslim sıfatı ile kulu olmakla şereflendirdi; binlerle hamd olsun; yarattığı Türk kulları adedince ve hattâ mahlûkatının, -sayılabilse adede gelmez- sayılarınca…

---

[1] Hayati Bice, Ülkücüye Umutsuzluk Yok: Mazimiz Geleceğimizdir! , http://hayatibice.net/?p=1289

[2] Soren Aabye Kierkegaard, "Ölümcül Hastalık: Umutsuzluk", Çeviren Mehmet Mukadder Yakupoğlu, Doğu-Batı yay., (Beşlinci Baskı) Ankara, 2010.

[3] a.g.e. , s.7-12.

[4] a.g.e. , s.68-69.

[5] a.g.e. , s.76.

[6] a.g.e. , s.113-115.

[7]Hayati Bice, 'Pozitif Ülkücülük' Zamanı, http://hayatibice.net/?p=720

3. Ülkücü Hareketi Medya Girdabından Çıkartmak

- MHP'nin Basındaki Yeri: Somut Bir Örnek-

MHP ile ilgili haberler konusunda Türkiye basınının olumsuz -ve ülkücülüğü/ülkücüleri yok sayan- tavrı yıllardan beridir ülkücü camianın yakındığı ve ancak bir türlü olumlu sonuç üretilemeyen bir konudur. Basının, MHP ve dolayısıyla ülkücü hareketi içerisinde boğduğu suskunluk sarmalının verdiği çaresizlikle, bazı ülküdaşlarımız hareketin merkezini suçlamakta ve merkezdeki koltukların sahiplerinin değişmesi ile MHP Genel Merkezi odağında önemli bir aktivite sergilendiğinde basının bu olumsuz yaklaşımının bir anda ortadan kalkacağını vehmektedirler.

Bunun ne kadar ayakları yere basmaz bir beklenti olduğunu test etmek üzere, daha dün ve bugün tanık olduğum net bir örnek ile konuyu dikkatinize sunmak istiyorum.

MHP Lideri Devlet Bahçeli, 17 Eylül 2012 Pazartesi günü MHP Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında ülkemizin güneydoğusunda yoğunlaşan terör saldırılarına karşı sıkıyönetim veya olağanüstü hal uygulanmasını talep eden önemli uyarılarda bulunup son yıllarda siyaset sahnesinde dillendirilmemiş bir talebi içeren bir açıklamalar yaptı. Canlı olarak, haber kanalları arasında sadece Bengü Türk-TV -ve küçük bir kısmı SkyTürk360-TV- tarafından verilen ve terörün ülkemizin iklimini zehirlediği bugünlerde basının mutlaka dikkate alması gereken bu açıklama, -maalesef yine suskunluk sarmalı içerisinde yok farz edilerek- yazılı basın ve görsel medya tarafından küçük alıntılarla geçiştirildi.

Bahçeli, basın toplantısında ”Hükümet ‘müzakereye devam mı edeyim, yoksa kararlı mücadele mi göstereyim’ ikilemi arasında bocalarken terör kardeşliğimize pusu kurmakta, bin yıllık hukuku bombalamaktadır. Şayet önlem alınmaz, teröre karşı ricat pozisyonu terk edilmezse milletimiz çok ciddi olaylarla karşılaşacaktır”uyarısında bulunmuştu.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli, terör için, oluk oluk akıtılan şehid kanlarının bir an önce durdurabilmesi için bir çıkış alternatifi önererek ”Teröre milletin demir yumruğunu vurmanın, destekçilerini ve muhiplerini etkisiz hale getirmenin vakti geçirilmemelidir. Hükümet izlediği tüm teslimiyetçi ve tavizkar politikalardan çıkarak Türk milleti gerçeğini idrak etmeli, evlatlarımıza kıyanların başına dünyayı yıkmalıdır. Ülkemizin bir bölümünü kapsayacak şekilde; olağanüstü hal veya sıkıyönetim ilanı ciddiyetle ele alınmalı ve bu konuda gerekli hazırlıklar süratle yapılmalıdır. Henüz herşey bitmemişken yıkım projesinden vazgeçilmeli; kimlikçi savrulmalardan sakınılmalıdır” demişti.

Bahçeli ”Hükümet temelsiz ve öfkeleri törpülemeye matuf sözlerle vakit geçirirken PKK ölüm kusmaktadır. Hükümet suya yazı yazmakla meşgulken, PKK milletin ciğerini dağlamaktadır” vurgusunu da yapmıştı.

Basında Görülen Tablo

Ülkemizin çok satan gazetelerinin 18 Eylül 2012 Salı tarihli ilk sayfalarına bakıldığında Bahçeli’nin bu önemli sözlerine sadece Hürriyet’te -o da basın toplantısında Bahçeli’nin Holywood yıldızı Angelina Jolie’ye gönderme yaptığı satırlar- öne çıkarılarak- yer verildiği görülecektir. Milliyet, Sabah, Habertürk, Zaman, Türkiye gibi diğer önde gelen gazeteler, söz birliği yapmışçasına bu ciddi haberi görmezden geldiler. Habere birinci sayfasında küçük bir yer ayıran Akşam gazetesi de konuya yine Angelina Jolie açısından yaklaşmıştı.

Bahçeli'nin basın toplantısında Hatay'daki mülteci kampları konusundaki sıkıntıları vurgularken haberin Hürriyet ve Akşam tarafından 1. Sayfadan değerlendirilmesinde mutlak surette etkili olan Angelina Jolie'ye gönderme yapılan sözleri şöyleydi: "Üstelik sınırlarımızda kurulan kamplarla ilgili şayialar, mülteci ve muhalif unsurların çıkardığı olaylar bölge insanımızı tedirgin etmektedir. Bu kamplar, sinema alanında küresel çapta şöhret yakalamış bazı isimlerin de ilgisini çekmektedir.

İkide bir sınır kentlerimizde kurulu kamplara gelen ve ülkemizde en üst düzeyde ağırlanan 'iyi niyet elçisi' sıfatlımalum bir Hollywood yıldızı ve ekibinin, hangi maksatlarla bölge turları düzenlediği, nasıl bir halkla ilişkiler faaliyeti içinde olduğu aslına bakarsanız bilinmez ve anlaşılmaz değildir.

İnsani görüntü ve makyaj altında yapılan bu ziyaretlerin, küresel emperyal politikalara bilgi akışı sağlama amacı güttüğü güçlü bir ihtimaldir. İyi niyet elçisi rumuzlu meşhur görevliler, yabancı ajanlar, teröristler, bölücüler ve her neviden üzerimizde hesabı olanlar Türkiye'de adeta cirit atmaktadır. Ve AKP iktidarı da şuursuzca olan bitenleri izlemektedir."[1]

Fetullahçı Cemaat çizgisinde yayın yaptığı kabul edilen Bugün gazetesi ve ülkücü tabana hitap etme iddiasındaki Yeniçağ gazetesi Bahçeli'nin uyarılarını ve sıkıyönetim talebini, basın toplantısındaki ana fikri yansıtacak şekilde birinci sayfalarından görürken habere ayırdıkları yer, içeriğinin önemine nazaran küçük olarak değerlendirilebilir.

Bahçeli'nin açıklaması sadece Ortadoğu gazetesinde önemine uygun olarak ve manşetten verilen "Demir Yumruk Gerek" başlığı ile işlenmişti. Lütfen yazının ekindeki galeri de yer alan gazetelerin birinci sayfalarından alıntılara dikkat ediniz ve şu soruyu sorunuz: Neden?!

Ya TV Haberleri?

Ertesi günkü gazetelerin, Bahçeli'nin "sıkıyönetim talebi" konusundaki tavrını bir yazı ile değerlendirmeye karar verdikten sonra akşam haber bültenlerinde bu konunun nasıl verileceğini de izlemek istedim. Bütün TV bültenleri, MHP lideri Bahçeli'nin basın toplantısından Angelina Jolie'nin görüntüleri eşliğinde basın toplantısında ancak birkaç satır yer alan kısmından cımbızladıkları iki cümle ile haberi tamamladılar.

Aynı akşam (17 Eylül 2012, Pazartesi) ülkemizin en önemli haber kanallarında – NTV, HaberTürk ve CNNTürk- haber/yorum programı yapan çok bilen yorumcular da (meselâ, usta gazeteci Oğuz Haksever, "MHP uzmanı" Ruşen Çakır vd..) Bahçeli'nin "sıkıyönetim talebi" hakkında dillerini yutmuş gibiydiler. HaberTürk-TV'de nefret söylemini "Enine/Boyuna" tartışan Fehmi Koru ile Cengiz Çandar'a yıllardır sergiledikleri ülkücü nefreti"nin kökenini de mümkün olsaydı da sorabilseydim.

Nedir Bunun Çaresi?

Ülkücü hareketin siyasi plandaki temsilcisi MHP'yi daima olumsuz haberler ekseninde öne çıkartarak altını oyan, seçim öncesi dönemlerde MHP'yi daima seçim barajı sınırında gösteren kamuoyu araştırmaları ile sempatizan seçmenlerin kafasına "ya MHP barajı geçemezse?" sorusunu bir kıymık gibi saplamayı adet edinmiş medyanın tuzağını aşabilmek için ne yapılmalı?

Bu konu ülkücü harekette o kadar tartışıldı, o kadar konuşuldu ki, ilgilileri için artık tartışmanın değil bir şeyler yapılmadan konuşulması dahi can sıkıcı bir hal durumundadır. En azından 10 yıldır ülkücü camianın adam gibi bir TV kanalına (kara antenleri ile analog olarak köy-kasaba her yere ulaşabilen klasik-TV, kablo-TV'den orta-üst düzey seçmen kitlesine ulaşabilen ve nihayet uydu üzerinden dünyanın dört bir bucağındaki ülkücülere ve Türklere ulaşacak bir uydu-TV) sahip olması gerektiğinin tartışıldığına tanığım. Bu konuda girişilen birkaç girişimin de sonuçsuz kalma süreçlerini biliyorum.

Bugün Bengü-Türk TV'nin hiçbir ülkücüyü tatmin etmeyen yayıncılık yönünden düşük profilinin, teknik yetersizlik nedeniyle canlı yayınlarda tıkanan internet televizyonu girişiminin (AlpTürk-TV) ülkemizdeki genel seyirciyi bir yana bırakın ülkücü hareketin inançlı bağlılarına bile ulaşabildiğini söyleyebilecek birisi olduğunu sanmıyorum.

Buradan bir husus daha hatırlatmam gerek ki, ülkücü hareketin merkezi ekseninde yayın yaptığı kabul edilen Ortadoğu gazetesinin gerek görünüm olarak, gerekse güncellenme hızı yönünden mutlaka elden geçirilmesi gerekiyor. Ortadoğu gazetesini, sayfalarını dolduran -çoğu ajans kaynaklı olduğu için, taze taze pek çok internet sitesinde bir gün önce okunabilen-haberler ötesinde satın alınmağa değer kılan ve ülkücü kamuoyunun oluşmasında önemli bir yeri olan değerli Ortadoğu yazarlarının yazılarına ulaşılabilecek linklerin ana sayfanın en üstündeki menü çubuğunda yer almıyor olması ciddi bir hatadır. Yine bu değerli yazı/yorumların hiç değilse yayınlandığı günün öğle saatlerinde güncelleniyor olması gerekir.

Her Ülkücü İnterneti Aktif Olarak Kullanmalı

Bugün ülkemizde internet erişimine sahip insan sayımızın en azından 20 milyon kişiyi bulduğu kabul edilmektedir.[2] MHP'nin son seçimde (12 Haziran 2011) aldığı oy oranını (%12,98) baz aldığımızda internet erişimine sahip olan insanlardan en az 2,5 milyon kadarının MHP'li ve ülkücü ya da bir diğer deyimle MHP sempatizanı olduğu kabul edilmelidir. Ülkücü kitlenin seçmen kitlesinin ülke geneline kıyas ile eğitim yönünden daha iyi bir durumda olduğunu da bildiğimize göre, internet alanında ülkücü görünürlüğün bugünkü halinden daha iyi bir noktada olması gerekir.

Peki, hali hazırdaki durum için bunu söyleyebilir miyiz?

Asla… Bugün bölücü örgüt adına, örgüt yandaşlığı ekseninde yayın yapan internet sitelerinin sayısı bile her halde

genel anlamıyla milliyetçi çizgideki internet sitelerinden daha fazladır.

Hemen hepsi son birkaç yılda oluşturulup nitelik yönünden önplana çıkmış olan ulkunet.com, turkyorum.com, ulkucuyazarlarbirligi.org, toredergisi.com, 40ambar.com, gridergi.com gibi nitelikli bilgi/kültür/sanat platformları yanında ulkucukadro.org, etikhaber.com, gazete2023.com, haberarz.com, turkiyegundemi.tv, haberakademi.com gibi haber sitelerinin sayılarının arttırılmasına ve facebook gibi sosyal medya ortamlarının milliyetçi gruplarının aktif ülkücü katılımına ihtiyaç vardır. İnternette yer alan bu sitelerin ve ülkücü basın yayın organlarının ülkemiz genelindeki izlenme oranlarını gösteren istatistiki bilgileri diğer siyasi ekol ve cemaat yapılanmalarının benzer internet oluşumları ile kıyasladığımızda "sanal âlemde birbirlerine karşı oldukça acımasız tavırlar sergileyen ülkücüler" olarak utanmamız gerekecektir.[3]

Ülkücü hareketi, yılların kan ve can üzerinde yükseltilmiş birikimini yutacak duruma gelmiş olan suskunluk sarmalının girdabından kenara çekmek görevi hepimizindir ve bu görevi yerine getirmek artık, ülkücü hareket ötesinde Türklük için adetâ ölüm-kalım meselesi haline gelmiştir. Bugünkü sermaye ve fikir yapılanması ile medyanın; MHP'nin başındaki isim kim olursa olsun, halis bir milliyetçi akımı destekleyeceğini ummak safdilliktir.

Gerek kırk yıllık ülkücü tecrübe, gerekse ana çizgiden ayrılan Nizâm-ı Âlem çizgisinde siyasete niyetlenenMuhsin Yazıcıoğlu hareketinin medya -bilhassa cemaat medyası olarak adlandırabileceğimiz yayın organları- ile ilişkilerinde, yaşadıkları bu hükmü verebilmemi kolaylaştırıyor.

O halde, bu yazımı okuyanlardan internet bağlantısını açan her ülkücü şu soruyu sormalıdır: Bugün kaç tane ülkücü siteye göz attım; kaç tane ülkücü linke tıkladım? (Bu soruya internette ülkücülüğü keşfe hangi sitelerden başlamalıyım? diye

soru ile yanıt verecek olan var ise, hemen yazıda isimleri ve adresleri geçen siteleri incelemeye başlayabilir.)

Bir bedava siteden (meselâ:blogspot.com) internet adresi alarak sayfa eklemek ve böylece internetteki ülkücü içeriğe -bir sayfacık olsun- katkıda bulunabilmek becerisine sahip olan her ülkücü kendisine sormalı: Hangi ülkücü kaynak eserin tam metninin, bir eser özetinin; hiç değilse bir makalenin bir kişi tarafından daha okunması için kime tavsiyede bulundum? Bugün herhangi bir ülkücü mesajın yeni bir insana ulaşması için ne yaptım?

"Sözüm bana, sana, ona, hepimize..."

---

[1] Ortadoğu Gazetesi, 18.09.2012.

http://www.ortadogugazetesi.net/haber.php?haber=demri-yumruk-gerek&id=25426

[2] TÜİK araştırmasına göre interneti olan hanelerin oranı yüzde 42,9'dan yüzde 47,2'ye yükseldi. 17 Ağustos 2012.

http://www.bilgicagi.com/Yazilar/10849-evlerde_internet_erisimi_yuzde_472ye_yukseldi.aspx

[3] Yazımda isimleri anılan ülkücü basın-yayın organlarının, websitelerinin internette izlenirliliğini internetteki verilere göre izleyebilirsiniz. Türkiye çıkışlı internet sitelerinin genel sıralaması için bkz:http://www.alexa.com/topsites/countries/TR

4. Sosyal Medyada Türk Milliyetçiliğinin Görünümleri

23 Şubat 2013 Cumartesi günü Türk Ocakları Genel Merkezi'nde 'Ocakbaşı Sohbetleri' kapsamında "Sosyal Medyada Türk Milliyetçiliğinin Görünümleri" konulu bir sunum yaptım. Konuya girerken internetin Türkiye'deki seyrinin, sosyal medyanın güncel hale gelmesi sürecinin köşe taşlarına işaret ettim. Ankara dışında olduğu için bu sohbete katılamayan ülküdaşlarımın ricasını kırmayarak sohbette dile getirdiğim konuları bu yazım ile paylaşmak istiyorum.

Türkiye'de İnternet ve Sosyal Medya

1997 yılından itibaren internet ile tanışan Türkiye halkının internet ile haşır-neşir olmasının tarihi daha yakındır. Bilgisayar fiyatlarındaki nisbî ucuzlama ve internet erişiminin yaygınlaşması Türkiye'de internet kullanımını ve buna paralel olarak sosyal medyanın kullanımını hızla arttırdı. Bugün Türkiye'de internet erişimine sahip olan hane sayısının çoğunluğa ulaştığı tahmin ediliyor.

Sosyal Medya denilince akla ilk gelen ortam olan Facebook kullanıcı sayısı da bu yaygınlaşmanın göstergesidir. Açıklanan son verilere göre dünyanın en yaygın sosyal paylaşım sitesi olan Facebook'un Türkiye'deki kullanıcı sayısı 31 milyonu aşmış ve böylece nüfusunun yüzde 40'ından fazlası Facebook kullanıcısı olan Türkiye, dünya genelinde altıncı sırada yer alırken Avrupa'da ise zirveye oturmuştur.

Yine popüler internet ortamlarından olan Twitter kullanımında da Türkiye ön sıralardadır. Türkiye'deki Twitter kullanıcı sayısı ise 7,2 milyon iken son bir ay içinde en az bir tane

tweet atan kullanıcı sayısını gösteren aktif Twitter kullanıcılarının ise 5,3 milyon olduğu belirtilmiştir.

Konvansiyonel İnternet Medyası ve Türk Milliyetçiliği Yönünden Değerlendirilmesi

Klasik basın-yayın ortamı bugün artık hedef kitlesine erişimde mecra değiştirmiştir denebilir. Artık herkesin kabul ettiği bu gerçek, eski medya kurumlarını da internette yer almağa mecbur bırakmıştır. Bunun en tipik örnekleri, bugün Türkiye'de yayınlanan bütün yaygın gazetelerin internet versiyonlarıdır. Türkiye'de internet erişiminde en popüler siteler arasında gazetelerin ilk 100 içerisinde tartışılmaz bir yeri vardır. Hatta Milliyet ve Cumhuriyet gazeteleri kendi arşivlerini internette erişilebilir hale getirerek, yakın tarih araştırmaları için önemli bir hizmeti de yerine getirmişlerdir.[1]

Gazeteler yanında hemen hemen tüm ciddi dergilerin internet versiyonları da, artık "bir tık ötemizde"dir. İnternetteki veri sunumunun bu denli yaygınlık kazanması internetin hedef kitlesi olan okurları da seçici bir okuma faaliyetine mecbur bırakmıştır. Bu mecburiyet internet sitelerinin tasnifini veya okurun tercihini kolaylaştırmak üzere portal olarak adlandırılan yönlendirici sitelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

İnternet medyasına reklam vermek isteyen ticari işletmelere yön vermek üzere organize edilen siteler de kurulmuştur. Bu sitelerin dünya ölçeğinde en ünlüsü olan alexa.com sitesinde yapılabilen bir araştırma ile ülke bazında en popüler siteler yanında, bir sitenin dünyada mevcut bütün internet siteleri arasındaki sıralaması da izlenebilmektedir. Bu yazıda daha önce yayınlanan bir yazım vesilesi ile araştırdığım milliyetçi/ülkücü sitelerin internet performansını Türk Ocakları sohbetim için yeniden gözden geçirdiğim listeyi sizinle paylaşacağım.[2]

İnternette Milliyetçi/Ülkücü Sitelerin Performansı (23 Şubat 2013)

Bazı Milliyetçi/Ülkücü basın-yayın organlarının, kültür odaklı websitelerinin internette izlenirliliğini test eden http://alexa.com sitesindeki verilere göre sıralaması şöyledir:
(İlk rakam dünya sıralaması, İkincisi Türkiye sıralaması)
GAZETE
yenicaggazetesi.com.tr Alexa Dünya Sırası: 47,962 Türkiye Sırası: 933
ortadogugazetesi.net Alexa Dünya Sırası: 158,558 Türkiye Sırası: 3,308
HABER
sonkale.org Alexa Dünya Sırası:146.892 Türkiye Sırası: 2.369
etikhaber.com Alexa Dünya Sırası: 133,038 Türkiye Sırası: 2,464
gazete2023.com Alexa Dünya Sırası: 191,775 Türkiye Sırası: 3,213
ulkucukadro.com Alexa Dünya Sırası: 441,651 Türkiye Sırası: 61,297
haberakademi.com Alexa Dünya Sırası: 10,466,825
turkyorum.com Alexa Dünya Sırası: 2,114,556 Türkiye Sırası: 40,821
KÜLTÜR
40ambar.com Alexa Dünya Sırası: 2,999,606 Türkiye Sırası: 46,223
gridergi.com Alexa Dünya Sırası: 3,892,700 Türkiye Sırası: 141,884
ulkuyaz.org Alexa Dünya Sırası: 2,524,864 Türkiye Sırası: 120,337
ulkunet.com Alexa Dünya Sırası: 3,264,083
turkyurdu.com.tr Alexa Dünya Sırası: 8.304.821 Türkiye Sırası: 113.649
turkocagi.org.tr Alexa Dünya Sırası: 1.198.911 Türkiye Sırası: 19.013
ulkuocaklari.org.tr Alexa Dünya Sırası:539.717 Türkiye Sırası: 9.440

Bu tablonun dinleyicim/okurum olan ve internetle ilgili Türk Ocakları mensublarını ve ülküdaşlarımı memnun etmediğini/etmeyeceğini biliyorum.

Sosyal Medyada Durum Nasıl?

İnternetteki siteler arasında Türk milliyetçiliğine hizmet edenlerin durumu bu iken Sosyal Medya ortamlarında Türk milliyetçilerinin durumu nedir? sorusuna yanıt arandığında varılacak az/çok tahmin edilebilir. "Sosyal Medya'da Türk Milliyetçiliğinin Görünümleri" üzerine yapacağım değerlendirmede Facebook Grupları'ndan yola çıkmak istiyorum.

Öncelikle Türk milliyetçilerinin sosyal medyada nicelik olarak arz etmesi gereken varlığa ilişkin tahminlerimi vermek isterim. 31 milyon abone kaydı yapılmış olan Facebook ortamında mükerrer/gölge ve pasif/kullanılmayan hesapları da dikkate alarak bu rakamı 10 milyon ile sınırlamanın uygun olacağını düşünüyorum. Bu 10 milyon aktif Facebook kullanıcısı içerisinde ne kadarı Türk milliyetçisidir?

Bu sorunun net yanıtı hiçbir zaman verilemeyecektir. Ancak bir tahmin yapılabilir. Bunun için elimizde kullanabileceğimiz somut bir veri son genel seçimlerde kullanılan oyların partilere dağılımı olabilir. Buna göre milliyetçi/ülkücü eğilim insanların 18 yaş üzeri erişkin kitlesi içerisindeki yeri (MHP+BBP oyları esas alınırsa) %15 kadardır. Bu oranı esas alarak Facebook aktif hesapları arasında 1,5 milyon Türk milliyetçisi/ülkücü olduğu dikkate alınması gereken bir tesbittir.

1,5 milyon kullanıcılık bir hedef kitlesi olan Türk milliyetçiliği/Ülkücülük ekseninde oluşturulan gruplara ve bu gruplardaki aktivitelere baktığımızda sosyal medyada Türk Milliyetçileri/Ülkücülerin çok yetersiz kaldıklarını söylemek zorundayım. Davetiye gönderilerek üye olduğum gruplar arasında en büyüğünün 20 bin civarında üye listesine sahip olduğunu, diğer çoğu grupların 100-500 kişilik öbekler oluşturduğunu biliyorum.

Bu gruplardaki paylaşımların nitelik yönünden arz ettiği tabloya hiç girmeden sadece nicelik açısından dahi Türk Milliyetçileri/Ülkücülerin sosyal medya konusunda yapması gereken pek çok iş vardır.

Sosyal Medyada Etkinlik Yolunda Türk Milliyetçilerine Öneriler

“Ocakbaşı sohbeti”mi baştan sona dikkatle izleyen ve sonrasında önemli tesbitlerde bulunan katılımcılardan Alaaddin Korkmaz ile daha önce de ‘Sosyal Medya ve Türk Milliyetçiliği’ konusunda bir görüşmemiz olmuştu. Sohbet toplantımızın, genellikle yapıldığı gibi sadece halden şikayetle yazıksınmaktan öteye geçmemesi tehlikesine düşmemek için, önerilerimi de dile getirdim.

İlk önerim daha önce Türk Yurdu yayın yönetimine de ilettiğim gibi, Türk Yurdu Arşivi’nin elektronik ortamda –hiç değilse 5 yıl öncesinden geriye doğru son 20 yılın- erişilebilir hale getirilmesi idi. Burada Prof. Dr. İskender Öksüz’ün projesi olarak hayat geçirilen ÜLKÜ-NET örneğini verdim.[3]

Toplantımıza katılan Türk Ocakları Genel Merkezi yönetiminden Prof. Dr. Mehmet Şahingöz’ün belirttiğine göre 77 şubesi olan Türk Ocakları’nın genel merkez ve bütün şubelerinde “Bilişim ve Sosyal Medya Kurulu” oluşturulması ve Türk Milliyetçiliği ekseninde yapılacak faaliyetlerin bir koordinasyona kavuşturulması ise, en önemli teklifimdir. Bu teklifim Türk Ocakları için olduğu gibi, Türkiye çapında şubeler üzerinden örgütlenmiş olan diğer sivil toplum kuruluşları için de geçerlidir.

Bunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamak için yakından ilgilendiğim için verilerini izleyebildiğim Ülkücü Yazarlar Derneği için oluşturulan Facebook sayfası istatistiklerini örnek olarak gösterdim. Son verilere göre Ülkücü Yazarlar Derneği Facebook sayfamızı 302 kişi beğenmiş ve sayfasında paylaşmıştır. Bu 302 kişinin “Hayranların Arkadaşları” olarak tarif edilen etki alanı 146.991 olarak bildirilmiştir.[4] Buna göre, Facebook’ta her 1 paylaşımın teorik olarak ulaşabileceği kişi sayısı ortalama 500 kişi kadardır.

Şimdi bir hesap yapabiliriz: Türk Ocakları'nın 77 şubesinde organize olacak en az 10 kişi ile 770 kişilik bir paylaşım alanı oluşturmakla bir mesajı en az 500 bin kişilik Facebook kullanıcı grubuna iletmek teorik olarak mümkündür. Kaldı ki, Türk Ocakları'nın üye profili ve şubelerindeki üye sayısı gözönüne alınırsa kolayca 1 milyon kişilik bir Sosyal medya alanı oluşturmak işten bile değildir. Bir örnek olarak, o sabah bir fikir edinmek için Facebook sayfasına baktığım nüfus yönünden küçük bir ilde faaliyet gösteren Türk Ocakları Tokat şubesinin 836 üyesinin olduğunu gördüğümü de iletirsem mevcut potansiyelin ne kadar yüksek olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Eksik olan şey, sadece ve sadece koordinasyondur.

Bunu somut bir örnekle, daha da açıklığa kavuşturabilirim: Ülkemizde son günlerin sıcak konusu olan ve doğrudan Türk Ocakları'nın alanına giren "Anayasa'dan Türk kavramının kazınması" konusunda tarihî bir tesbitte bulunan Türk Ocakları Genel Başkanı Prof. Dr. Mehmet Öz'ün Türk Ocağı websitesinde yayınlanan "Red ve İnkâr " başlıklı yazısı[5] sadece benim görebildiğim kadarı ile birçok Facebook grubunda paylaşılmıştır. İnternet öncesi yayıncılık döneminde Türk Yurdu dergisinde yayınlansa sadece ve sadece dergi aboneleri ile sınırlı kalabilecek bu önemli tesbitin ulaştığı kişi sayısının bugün Türk Yurdu abone sayısının çok ötesinde bir kitleye ulaştığını söyleyebilirim. Bu yeterli midir? Elbette ki, yeterli değildir.

İşte konunun püf noktası buradadır: İnternet üzerinde Türk Ocakları şubeleri arasında bir "Sosyal Medya Koordinasyonu" bulunsa idi bu önemli yazı belki de tam 1 milyon kişinin gözü önüne getirilebilirdi. Bunun sonucunda belki, -bugün ancak Türk Milliyetçileri arasında konuşulan ve takdir edilen- bu önemli yazı TV'lere haber olacak; tartışma programlarında konu edilecekti. (İnternetten konvansiyonel medyaya ve TV'lere yansıyan tartışmaların pek çok örneğini hatırlayınız.)

Twitter Katılımı

Anlık mesaj paylaşımını 140 harf ile sınırladığı için sosyal medyada kültürel etkileşim için iyi bir vasat olmayan Twitter, TV programlarının izlenirliğinin sağlanmasında önemli bir fonksiyon ifa etmeğe başlamıştır. Uydudan ve kablolu TV'den erişilebilen TV kanallarının sayısının artması izlenecek programların belirlenmesini normal izleyiciler için çok zorlaştırmıştır. TV'de canlı izlediği bir programı, filmi Twitter üzerinden duyuran dostlarım sayesinde izleme fırsatı bulduğum o kadar çok program oldu ki... Twitter konusunda daha duyarlı olan Alaaddin Korkmaz, verdiği örneklerle anlık kısa mesajların da TV programcılarını anında etkileyebildiğini anlatırken, kamuoyu oluşturmakta Türk milliyetçilerinin niye etkili olamadığının altını da kalın çizgilerle çizdi.

Sonuç

'Ocakbaşı Sohbetleri' kapsamında yaptığım "Sosyal Medyada Türk Milliyetçiliğinin Görünümleri" konulu bir sunum, katılımcıları için faydalı olmuştur, sanırım. Ancak toplantının pozitif bir sonuç verdiğine, Türk Yurdu internet sitesinde -bazı makalelerimin de yer aldığı eski sayılarını içeren- elektronik arşivini gördüğümde, ya da Türk Ocakları şubelerinin Sosyal Medya'da gümbür gümbür ses verdiklerini duyduğum gün inanacağım.

O günler –inşaallah- yakındır.

---

[1] Milliyet gazetesi arşivini ücretsiz üyelik ile sunarken ve Cumhuriyet gazetesi arşivine ulaşmak için ücretli üyelik sözkonusudur.

[2] Türkiye çıkışlı internet sitelerinin genel sıralaması için bkz: http://www.alexa.com/topsites/countries/TR

[3] Misyonunu "Türk Milliyetçilerinin kolayca ulaşabildikleri bir bilgi, bilim, kültür ve eğitim ortamı sağlamak" olarak belirleyen

Ülkü-Net giderek hem izlenirliğini arttırmak, hem de önemli bir referans kaynağı haline gelmektedir. http://www.ulkunet.com

[4] https://www.facebook.com/ULKU.YAZ?sk=page_insights

[5] Ülkücü Kadro yanında bir çok haber sitesinde de haber verilen bu önemli makaleyi okumadı iseniz, mutlaka okumalısınız: http://www.turkocagi.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=4995:red-ve-nkar&catid=202:genel-bakandan&Itemid=320

5.Türkbirlikçilik (=Pantürkizm) Ülkücülerin Tekelinde mi?

Türkiye'de 1946 yılında çok partili sürecin başlamasından bu yana meydana gelen gelişmeler, bugün siyasi arenadaki tüm siyasi partilerin ideolojik farklılıklarını da belirlemiştir. Bir diğer ifade ile parti olarak isimleri değişmiş olsa bile Türkçülük, İslâmcılık, Batıcılık ana damarlarının devamı olma iddiasını taşıyan siyasi gelenekler teşekkül etmiştir.

Siyaset sahnesindeki partiler mensublarının Pantürkist olma derecesi yönünden mümkün olsa da sıralansa birinci sırada MHP'nin yer alması beklenir. Alparslan Türkeş döneminden bu yana, MHP'nin Turancılığı ya da pantürkistliği tartışılmaz bir şekilde kabul edilmiştir.

İdealler yönünden durum böyle olmakla beraber realite olarak değerlendirildiğinde, MHP'nin Turancılık karnesi konusunda icraat anlamında fazlaca bir şey söyleyebilmek zordur. Burada MHP'nin yakın tarihte tek başına iktidar olmak bir yana, hiçbir zaman iktidar postlarının dağıtımında arslan payını alamamış olmasının etkisi göz ardı edilemez.

1999 seçimleri sonrasında kurulan koalisyon hükûmetinde iktidar ortağı olarak işbaşına gelen MHP'nin de, ilgili bakanlık ve kamu kurumlarını uhdesine aldığı halde Türk dünyası ile ilgili ciddi bir atılımın kahramanı olamadığını –maalesef- yakınen biliyorum. Bunun birçok nedeni olmak ile birlikte yapılabilecek etkinlik ve çalışmaların ne kadarının yapılabildiği ve yapılamayanların yapılamama nedenlerinin MHP kadroları tarafından ciddi olarak bir analizi de yapılamamıştır.

MHP'nin koalisyon ortağı olduğu dönemde, Türk Cumhuriyetleri ile ilgili politika ve uygulamaları geliştirmek üzere kurulan Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi'nin (TİKA) kuruluş yasasını çıkartmak için çok uğraşan MHP döneminin ilk TİKA Başkanı Öner Kabasakal'ın gayretleri ile oluşturulmağa çalışılan nitelikli kurumsallaşma hedefine ulaşıldığı da aradan geçen bunca zamana rağmen söylenemez. 2000 yılı Ekim ayında yapılan Yesevî Külliyesi restorasyonu sonrasındaki açılış töreninden sonra ilgili MHP'li bakan ile fikir uyuşmazlığı nedeni ile görevinden ayrılmak zorunda kalan Kabasakal'ın akademik seviyeyi korumağa özen göstererek başlattığı yayıncılık faaliyetleri de maalesef uzun soluklu olamamıştır. TİKA Başkanı Öner Kabasakal'ın bürokrasinin çarkları arasında kaybolup gitmesi kaçınılmaz hale gelen Kazakistan'daki Ahmed Yesevî Külliyesi'nin restorasyon projesinin başarı ile tamamlanıp türbenin ömrüne ömür katılmasındaki ibadet derecesinde çabaları, dünya durdukça hayırla anılmalıdır.

Türkiye-Özbekistan ilişkilerinin sağlıklı bir kültürel zemine oturtulabilmesi için hazırladığım "Türkiye-Özbekistan İbn-i Sina Müzesi" projesi MHP'li bakanın görevinden ayrılması sonrasında ilgili bakanlığın raflarında kalmış olmalıdır. [1]

Türk Yurtlarına Bürokratik Yolculuklar

1999 seçimleri sonrası koalisyon ortağı olarak sorumluluk aldığı hükûmette Türk Dünyası ile ilişkilerden sorumlu bakanlık MHP kontenjanına verilmişti. O sırada Özbekistan ile ilişkilerimiz, Özbekistan'daki yönetime karşı gelişen muhalefetin bazı unsurlarına sağlanan kolaylıklar nedeni ile bozulmuş durumda idi. Türk Cumhuriyetleri ile ilgili hiçbir etkinlik Özbekistan tarafından paylaşılmıyordu. İşte yıllardır süren bir soğukluk sonrası TİKA Özbekistan Koordinatörlüğü Protokolü'nün yenilenmesi maksadıyla 24-26 Haziran 2002 tarihinde Türk Dünyası ile ilişkilerin koordinatörü olan bakan Özbekistan'a gidecekti. Bu geziye katılacak heyette yer verilmemesine ve konu ile ilgili

herhangi bir talebe muhatap olmamama rağmen ilgili bakana bir hafta önce "Orta Asya'da Özbekistan'ın Önemi" konulu bir rapor hazırlayıp verdim. [2]

İlgili bakanlıkta Özbekistan'a bir haftalık gezi için kimlerin gideceği konusunda tam bir kulis rekabeti başlamıştı. Yaklaşık on kişilik bir liste, gezi heyeti olarak belirlendikten sonra gezi heyetinde yer alan birkaç kişi ile Özbekistan ve mevcut siyasi durum hakkında konuşma ortamı oluşturdum. Üzülerek gördüm ki, Özbekistan hakkında hemen hiçbir bilgileri yoktu, kaldı ki Özbekistan'daki siyasi ortamı da değerlendirebilecek bir bilgi birikiminden de zaten yoksundular. Özbekistan heyetinde yer almak için can atmalarının temel nedeni ise ne Özbekistan'ı tanımak ne de Türkistan kültürünün ana merkezi olan Semerkand-Buhara eksenini anlamaktı. Geziye katılmak için birbirlerini kıracak kadar çekişmelerinin nedeninin "yurtdışı görevlendirme" nedeni ile ellerine geçecek olan 300-400 A.B.D. doları yolluk olduğunu acı bir gerçek olarak fark ettiğimde benim açımdan acı acı gülümsemekten başkaca yapılacak bir şey yoktu.

Heyet geri döndüğünde heyette yer bulabilmiş bir arkadaşa Özbekistan'da neler yapıldığını sorduğumda aldığım yanıt her şeyi ortaya seriyordu: Taşkent'te geçirilen saatlerden sonra Semerkand'a götürülüp Koç Grubu'nun ortaklığı ile açılan bir midibüs fabrikası gezdirilen heyet, oradan Taşkent'e geri getirilip Türkiye'ye dönülmüştü. İlişkilerin düzeltilmesi yolunda en küçük bir adım bile atılamadığı ortada idi.

Bu durumun ilgili bakanın şahsının kifayetsizliği ya da geziye katılan danışmanlarının açgözlülüğü ile doğrudan bir ilgisi yoktur. Halen görevde olan AKP bakanlarının ya da üst kurullar gibi kamu kurumları yöneticilerinin yurtdışı gezilerinin ilgili görevliler nezdinde geziye katılarak alınacak yolluğu kapabilmek için bir rekabet oluşturduğunu tahmin etmek için kâhin olmaya gerek yok. Bu konuda çok sayıda haber basın-yayın organlarına yansımış durumdadır. Bir ayıp söz konusu ise, tarihî kökleri

itibarıyla Türkistan coğrafyasına ilgili bir partinin bakanının kontenjanından Taşkent'e gidecek bir heyetin tek heyecan kaynağının alınacak yolluğun ne kadar olacağı ve aralarında Özbekistan hakkında ansiklopedik düzeyde olsun bilgisi olan tek bir kişinin dahi olmamasıdır.

Bu tür ideolojik ve bilgi birikimi gerektiren yönetim sorunlarının çözümünü iktidarda iken, çok hızlı akan süreçlerde sağlamak bir parti için gerçekten zordur. MHP gibi ideolojik temelleri olan partiler üst düzey kadrolarını iktidara gelmeden bu tür hassas konularda eğitmiş olmalı idi. "Kervan yolda düzülür" de bir Türk atasözüdür, ancak yeterince vakit var ise... Ve çoğu zaman hüsran ile anlaşılır ki, yeterince vakit yoktur.

MHP'den Başka Partilerde Turancılık Yapmak Hayâldir

Daha önce de kendisinden bahsettiğim Graham E. Fuller'in Türk dünyasında yaşayan insanların Türk milliyetçilerinin kapsama alanında bırakılmaması tavsiyesini içeren araştırmasında uymasını beklediği "Atatürkçü" güçlerin siyasi platformda Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve o zamanki Doğru Yol Partisi (DYP) ve Anavatan Partisi (ANAP) tarafından temsil edilen merkez partileri olduğu bellidir. Bu partilerin iktidarda oldukları dönemlerde -biraz da MHP ile rekabete girmek güdüsü ile- ortaya koydukları Türk dünyasına yönelik çalışmaların ne kadar etkisiz olduğu ortadadır. Özellikle DYP ve ANAP kadrolarında yer alan bazı milliyetçi isimlerin de Türk yurtlarına yönelik parti politikalarının belirlenmesi noktasında ellerinden geleni yaptıklarından emin olsam da, sonuçta gereğince etkili olamadıkları görülmüştür.[3]

Bugün işbaşında olan siyasi kadronun güçlü bir iktidar erkinin sahibi olarak Türk dünyasına yönelik çalışmalarının da bilançosunu çıkartmak için yeterince uzun bir süre geçmiştir. Yaklaşık 10 yıla yaklaşan süreçte mevcut iktidarın 2006 yılında bazı siyasi hesaplarla düzenlettiği "Türk Kurultayı" dışında ciddi bir

uygulama kaydedilmemiştir. Daha önce başlanan Türkmenistan'daki Sultan Sencer Türbesi restorasyonu, ile birkaç kez siyasi platformda övünç kaynağı olarak dillendirilen Moğolistan'daki Orhun Âbideleri sahasına 'duble yol' yapılmasını da analım.

12 Haziran 2011 seçimleri sonrası oluşan tabloda seçmenlerce siyaset sahnesinin başat figürleri olarak belirlenen AKP, CHP ve MHP'nin ideolojik konumu ve Türk yurtları ile ilgili düşünceleri objektif olarak değerlendirilirse siyaset sahnesinde MHP ile Pantürkizm yarışına girecek aktör kalmadığı da söylenebilir. Türk dünyası ile ilgili hassasiyetleri olan Türk aydınlarının 'reel-politik'in dayattığı bu siyasi tabloyu göz önüne alarak kendi konumlarını yeniden sorgulamaları gereğini vurgulamak isterim.

Ülkücü-Turancı-Pantürkist kadroların Türkiye'deki siyasi iktidar erkinde etkin olamaması halinde, Türk Ocakları gibi sivil toplum kuruluşları üzerinden yapılacak kültürel çalışmaların da kalıcı bir sonuç üretemeyeceği yaşanan tecrübelerle kesin olarak anlaşılmıştır. Bazı basit ve çoğu defa kişisel nedenlerle MHP ile aralarına mesafe koyma eğiliminde olan ve kendisini milliyetçi olarak tanımlayan aydınların da Türk dünyası ile ilgili bir tezleri varsa, başlarını iki elleri arasına alıp bir muhasebe yapmalarının zamanı gelmiştir de; geçmektedir bile…

Bilinçli Bir Pantürkizm İçin Açılan Yeni Alanlar

Ziya Gökalp tarafından 1923'te "uzak mefkûre" olarak ötelenen Turancılık ve bugün daha kolay benimsenecek tanımı ile Pantürkizm, aradan geçen 90 yıl sonra -tarihin önümüze koyduğu fırsatlar, cehalet, acemilikler ve korkaklıkların girdabında birer birer elden çıkarılmasına rağmen- bugün yaşayan Türk insanları ve özellikle gençlik heyecanı ile "bir ülküye vurulmak" gereksinimi ile kıvranan Türk gençliği için hiç değilse "uzak bir ülkü" olarak yaşatılmalıdır. Bu, sadece Türkiye'de yaşayan Türk milliyetçilerinin değil, her dara düştüğünde ay-yıldızlı bayrağa bakıp medet

bekleyen Kaşgar'dan Mostar'a tüm Türklük ile ilgili beklentiye sahip soydaşımızın veya Osmanlı bakiyesi Türk kültür coğrafyasına mensub herkesin dillendirilmese bile ortak beklentisidir.

Dünya üzerinde iletişimin kolaylaşması Türk dünyasının duyarlı aydınlarının –hadi korkmadan söyleyeyim: pantürkistlerinin de- birbirlerini tanımalarını ve ortak işler gerçekleştirebilmelerini kolaylaştırmıştır. Özellikle Türk kültürünün hemen her alanında işbirliği yapılabilecek onlarca konu elimizin altındadır. Türk yurtlarında kültür alanında Pantürkizm adına yapılabilecekleri bir başka yazıma bırakırken şu anda Azerbaycan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın Latin harfli alfabeler kullanmakta olduğunu buna Kazakistan'ın da çok yakında katılacağını; bunun daha yirmi yıl önce hayâli bile mümkün olmayan bir konu olduğunu işaret etmek isterim.

Bazı konuların edebiyatının yapılmasının çok kolay ve fakat o konuda somut bir şeyler üretebilmenin epeyce zor olduğunu bilecek kadar tecrübe sahibi olduğumu düşünüyorum. Milliyetçi camiada edebiyatı oldukça iyi yapılsa da Pantürkizm adına bir şeyler üretmenin birçok zorlaştırıcı faktörün bileşkesini aşmak gerekeceği için daha da zor olduğunun da farkındayım. Ancak yirmi yıl kadar önceye uzanınca "birkaç pantürkist"in neler yapabileceğini tam ortasında yer aldığım bir çalışma grubunun ürünü olan somut bir örnek ile hatırlatmak isterim.

Prof. Dr. Orhan Kavuncu'nun Ankara Türk Ocağı Başkanlığı döneminde Türk dünyası ile ilgili neler yapılabileceğini çok tartışırdık. Neticede Türk dünyası müzikleri ile ilgili bir koleksiyon oluşturup kasetler halinde çoğaltma düşüncesini "Türk Yurdu Kaset Kulübü" adı ile proje haline getirdik. Çeşitli vesilelerle elinde Türk dünyası müzikleri olma ihtimali olan insanlara ulaşarak arşivlerindeki plak ve kasetleri derlemeğe çalıştık. Kısa sürede 60 kasetlik bir koleksiyon meydana getirerek o sırada

Ankara'da yayınlanmağa başlayan Yeni Düşünce gazetesi vasıtası ile tüm dünyaya duyurduk.

Bu koleksiyon için yaptığımız çalışmaların bâkiyesi tatlı yorgunluklardan, uykusuz gecelerden geriye ne kaldı derseniz; "Bugün Türk dünyası müzikleri konusunun tartışılmaz otoritesi olan T. C. Kültür Bakanlığı Türk Dünyası Müzik Topluluğu Sanat Yönetmeni İrfan Gürdal'ın repertuarını oluştururken -hiç değilse başlangıçta- bu koleksiyondan epeyce yararlanmış olmasını hatırlayın" diyebilirim.

MHP'den Beklenen -MHP'ye Düşen de- Pantürkistliktir!..

Türkbirlikçilik (=Pantürkizm) diye adı konulmasa da dünya üzerinde yaşayan Türk asıllı insanların sorunları ile ilgilenmek bütün Türkiye partilerinin görevidir. Bu bakış açısıyla Türkbirlikçilik, MHP'nin tekelindedir demek doğru olmaz.[4] Ancak MHP'nin dünyanın Türk soylu insanlarına yaklaşım konusunda diğer bütün partilerden daha farklı ve daha nitelikli bir ilgi göstermesi, varoluş nedenlerinin en öncelikli olanlarındandır.

Her siyasi parti gibi iktidara gelip hizmet etme hedefine sahip olması beklenen MHP'den bütün Türk kamuoyunun beklediği bir başka konu Türk yurtlarına yönelik siyaset ve uygulamaların takipçisi olmasıdır. Bugünkü MHP yönetiminde "Birgün iktidar olursak Türk dünyası ile ilgili stratejilerimiz ve öncelikli uygulamalarımız neler olmalıdır?" diye kafa yoran birileri var mı, pek emin değilim. Ancak hem Türk tarihinin hem de bütün dünyanın bu konuda MHP'ye yüklediği bir misyon ve beklenen yaklaşımlar olduğu bilinmelidir. [5]

Turancılık gibi konularda MHP yönetimine zaman zaman unutur gibi olduğu -ya da öyle göründüğü- misyonunu hatırlatıp uyaracak tek kimse kalmasa, bu satırların yazarı, ömrünün ülkücü hareket içerisinde geçen otuz yılının verdiği bir hak ile uyarı görevini yapmağa ömrü oldukça devam edecektir. Bunu aynı

zamanda, Türk tarihine karşı sorumluluğumun gereği olarak gördüğümü de hatırlatmam –bilmem- gerekir mi?

---

[1] İlgili bakanlıkta 1 Haziran 2002 – 1 Aralık 2002 tarihleri arasında 20 yıldır Türk Yurtları konusuna emek verip kafa yoran birisi olarak Bakan Danışmanı olarak görevlendirildim. Göreve başlamamın hemen ardından alınan erken seçim kararı nedeni ile bu görevim fiilen 1 ay kadar sürebildi. Bu kısa görevim sırasında hazırladığım iki projeden birisi Özbekistan'ın Buhara kentinde doğan İbn-i Sina'nın doğduğu kasabada korunan evinin bir müze haline getirilmesi hakkında idi. Kabri İran'ın Hemedan şehrinde olduğu için İran tarafından dünyaya Fars kökenli olarak lanse edilen Ebû Ali İbn-i Sina'nın Türk kimliğini dünyaya yeniden hatırlatacak olan bu müze, Türkiye-Özbekistan arasındaki gerilimli ilişkiyi de yumuşatma potansiyeli taşıyordu.

[2] "Özbekistan'ın Türkistan Coğrafyasındaki Önemi" başlıklı bu raporumun girişinde şu satırlar yer alıyordu: Tarihi olarak Türkistan'ın manevi ve siyasi merkezi olmuş Buhara, Semerkand gibi şehirlerin yer aldığı Özbekistan bugün Orta Asya'nın hem coğrafi hem de sosyokültürel yönden kalbi konumundadır. Bugün yaklaşık 20 milyon nüfusa sahip olan Özbekistan, zirai ve sınai üretimi ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasında öz kaynakları yönüyle kendi kendisine yetebilirlik kapasitesine sahiptir.

Bölgede her türlü tarım ürününün üretilmesi için gerekli iklim ve toprak şartları -Sovyet döneminde ülkenin yalnızca pamuk üretimine zorlanması ve daha fazla üretim için toprağın aşırı miktarda kimyevi gübre ile gübrelenmesi ile zehirlenmesine rağmen- mevcuttur. Ülkeye kısa sürede kendi ayakları üzerinde doğrulma şansı veren bir husus da ülkede yetişmiş kalifiye bir aydın kadronun hemen her alanda yeterli düzeyde oluşudur.

Sovyet döneminde Türkistan cumhuriyetleri arasında İslâmi eğitim verilen birkaç kuruluşun tamamının bu bölgede oluşu da Özbekistan'a diğer Türkistan cumhuriyetleri ve sovyet sistemindeki müslüman topluluklar nezdinde ayrı bir yer kazandırmıştır. Bu

özellikleri ile Özbekistan Orta Asya'nın cazibe merkezi olmağa adaydır.

Raporun tam metni için bkz: Bice, Hayati ; Türk Yurtları Üzerine Notlar;s.90-92. Bilgeoğuz Yay., İstanbul-2010. http://www.kitapyurdu.com/yazar/default.asp?id=9618

[3] Türk Dünyası ile ilgili bakanlık görevini üstlenenlerden DYP bakanlarından Türk milliyetçisi merhum büyüğümüz Ayvaz Gökdemir ve ANAP kadrosundan bakan olan Türkistan kökenli Prof. Dr. Ahad Andican'ı bu konuda istisna olarak kaydetmek isterdim. Ancak yapabilecekleri yanında yapabildiklerine baktığımda fazlaca bir şey söyleyerek kendilerini manevi olarak incitmek istemem. Ayvaz Gökdemir için artık imkânsız ama Andican'dan bakanlık sürecinde yapıp yapamadıklarının bilançosunu çıkartan ve otokritik içeren bir eseri beklerim doğrusu…

[4] Muhsin Yazıcıoğlu'nun müessif bir şekilde şehadeti sonrasında Türk yurtları ile ilgili politika geliştirmek konusunda MHP'nin tüzel kişiliği ile bir rekabete girebilecek aktör, siyasi arenada kalmamıştır. Keşke bütün siyasi partilerin Türk Dünyası ile İlişkiler Başkanlığı adı ile bir yapılanması ve Türk dünyasına yönelik plan ve projeleri olabilseydi…

[5] Gündemin sıcak ve kanlı gelişmeleri arasında dünya egemenlerinin her türlü jojistik desteği ile Suriye-Irak-İran üçgeninde 'pankürdizm' fitnesini silah zoru ile hayat geçirme ihaneti, fidan gibi memleket çocuklarına kıyarken "Pantürkizm" tartışması yapmak yadırganabilir. Fakat bölücü terör ile mücadelede "Güçlü Bir Türkiye" için güçlendirilmiş bir Türk dünyasının varlığının sağlayacağı destek tartışılmaz. Bütün şehîdlerimize Allah'tan rahmet niyaz ederken varlık temelleri yok edilmeğe çalışılan Türk devletinin bekâ sorununa duyarlı olan herkesin konuyu bu açıdan değerlendirmesini dilerim.

6. “Pantürkizm” Günleri

-“Bağımsızlıklarının Yirminci Yılında Türk Cumhuriyetleri”-

Türk Ocakları, Avrasya Yazarlar Birliği ve TOBB Üniversitesi katılımı ile yapılan “3 Ekim Türk Dünyası” günü ardından iki gün üst üste programımı dolduran ve T.C. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün katılımı ile en üst düzeyde organize edilen “Bağımsızlıklarının Yirminci Yılında Türk Cumhuriyetleri” toplantıları[1] nedeniyle Türk Dünyası ve Pantürkizm hakkında bir yazı yazmam şart oldu..

TOBB Üniversitesi’nde yapılan “3 Ekim Türk Dünyası” törenlerinin ardında yapılan müzik şöleninde T.C. Türk Dünyası Müzik Topluluğu sanatçısı Cem Gürdal ve arkadaşlarının Türk yurtlarına müzikli gezinin ardından Yesevî hikmetlerinden Ahmet Hatiboğlu tarafından bestelenen yirmi hikmetin icrası ile gönüllerimizi yunup arındığı Muzaffer Şenduran yönetimindeki Gazi Üniversitesi Müzik Topluluğu’nun sunumu hakkında da bir teşekkür yazmalıydım.[2]

Nihayet geçen Salı günü MHP lideri Devlet Bahçeli’nin, 11 Ekim 2011 tarihli TBMM grup toplantısı konuşmasında *“Türk Cumhuriyetlerinin Bağımsızlıklarının Yirminci Yılı”*na işaret etmesi bu konuyu yazmamı neredeyse zorunlu hale getirdi.

TOBB Üniversitesi “3 Ekim Türk Dünyası” Toplantısı

TOBB Üniversitesi’ndeki toplantının formaliter açılış toplantısına katılamadım. Ancak öğleden sonraki oturumundaki panelleri izlemek fırsatım oldu. Bu toplantıda siyaset ve bürokrasi dünyasının alt düzeydeki katılımı adeta “zoraki bir toplantı

yapılmış olmak için yapılıyor" izlenimi verse de toplantıdaki iki önemli bildirinin sahibi olan Dr. Murat Yılmaz ve üniversitenin AVAR isimli Avrasya Araştırmaları Merkezi'nin Başkanı Dr. İhsan Çomak'ı dinlemek, iflah olmaz 'pantürkist duygular'ımı kabartan verilerle dolu idi. Özellikle Çomak'ın Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerde devlet adına yirmi yılda yapılanları sorguladığı konuşması çok manidâr geldi bana… [3] Bazı 'aksakal' Türk Ocakları mensuplarının "diplomattan daha diplomat olmağa özentili" kokmaz-bulaşmaz tavrının da artık beni iyiden iyiye rahatsız etmekte olduğunu ilgililerine buradan duyurayım.

Türkistan Cumhuriyetleri'ndeki yirmi yıllık gelişmeleri dünyanın stratejik dengeleri açısından veciz şekilde Dr. Murat Yılmaz'a yönelttiğim "gelecek tahmini" konulu ve ortalıkta dolaştırılan Arab Baharı söylemlerinden ilham alan "Orta Asya'da da Bir Bahar Mevsimi beklenebilir mi?Yoksa hepten buz mu tutacak Türkistan bozkırları? " şeklindeki 'zor' soruma verdiği 'yandan geçen' yanıt, dinleyenleri bilmem ama beni ikna etmedi. Tabiî ki bir kâhinlik değildi beklediğim… Yine de değerli dostum Dr. Murat Yılmaz'ın 'analitik düşünme yetisi'ile yakın geleceğin parlak beyinlerinden birisi olmağa aday olduğunu ve bunun Türk düşünce hayatı adına bir kazanım olduğunu belirterek geçiyorum.

Yirminci Yılında 'Bağımsız' Türk Cumhuriyetleri

5-6 Ekim 2011 günlerinde Ankara'dan lüks otellerinden birisinde düzenlenen "Türk Cumhuriyetlerinin Bağımsızlıklarının Yirminci Yılı" toplantısı hem daha yüksek düzeyli katılımı hem de toplantıya sunulan bildirilerin niteliği ile daha önemli bir etkinlikti. Toplantı açılışında sunulan ve her bir Türk Cumhuriyeti'nin son yirmi yılını kısaca anlatan video-band oldukça iyi hazırlanmıştı ve anlayanlar için ince mesajlarla dolu idi.(Hazırlayanların eline-gönlüne sağlık…)

Toplantının açılışında konuşan Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun akademik yetkinliğinin kanıtı olarak kabul edilmesi gereken, derinlikli ve daha da önemlisi samimi

konuşmasının ardından kürsüye gelen T.C. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün kimbilir kaç danışmanın tezgâhından geçmiş konuşması oldukça sönük kaldı.[4] Bu konuşmadan akılda kalan tek şey olan "Bir milletin altı devletiyiz " söylemi dinleyiciler arasındaki Özbekistan veya Türkmenistan temsilcilerini ne derecede heyecanlandırdı. Merak ettim doğrusu….

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, yer yer metin dışına çıkıp irticalen yaptığı konuşmasında şunları vurguladı:

"İpek Yolu'nu bu sefer geniş tren ağlarıyla, ulaşım hatlarıyla, enerji koridorlarıyla, doğalgaz boru hatlarıyla yeniden uyandırmanın çabası içinde olmalıyız. Bu büyük jeoekonemik dönüşümün bence en büyük meydan okuması da demografik meydan okumadır. Orta Asya'daki bağımsız Türk Cumhuriyetlerinin geniş coğrafyasında çok az insan yaşamaktadır. Bunu görmemiz lazım. Bütün Kazakistan Avrupa Birliği'nin toplam yüzölçümü kadardır veya biraz fazladır ama Avrupa Birliği'nin on beşte biri on dörtte biri bir nüfusa sahiptir. Türkmenistan, Özbekistan diğer dost ülkeler de aynı şekilde çevredeki büyük nüfus artışının yani Hindistan'da, Çin'de yoğunlaşan nüfusa kıyaslandığında geniş bir coğrafyada demografik bir meydan okuma vardır. Bunu görmemiz ve buna gelecekte hazırlanmamız gerekir."

"Hepimizi büyük bir şevkle 1989-1991 arasında bu "güneş ne zaman doğacak" diye bekleten güneş 1991'de Ağustos ayından itibaren başlayarak doğdu ve hepimizin gençlik heyecanı olan o büyük bağımsızlık hareketleriyle Orta Asya'daki kardeş halklar bağımsız oldular. O günden bugüne geldiğimizde birçok şey gerçekleştirildi." [5]

"Bizler, biz Türk dili konuşan Türk milletinin değişik unsurları olan bu halklar tarihe ağırlık koymuş bir milletiz. 16. yüzyıl bu halkların kurduğu devletlerin yüzyılıdır. Osmanlılar, Safeviler, Babürler bütün bir Avrasya coğrafyası Türk milletinin bu değişik halkların değişik temsilcilerin kurduğu şeylerdir. O zaman şunu özgüven içinde demeliyiz biz artık dünyada belirleyici

olacağız, etken olacağız, sözümüz olacak, onun için de küresel alana çıkmalıyız. Bunu söylerken de hamasi bir söylemle söylemiyorum. Böylesi bir jeopolitiğe, böylesi bir jeoekonomiye, böylesi bir güçlü, kültürel arka plana sahip olan bir devletler topluluğunun dünyada etkin olmaması mümkün değil. Yeter ki bir araya gelsinler, yeter ki birlikte geleceği planlasınlar."

Görkemli açılışın ardında lobide hazırlanan Osmanlı-Türkistan İlişkileri'nin anlatan arşiv belgeleri ve Türk Dil Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi gibi kamu kurumlarının Türk yurtları ile ilgili yayınlarının sergilendiği sergilerin Abdullah Gül tarafından gezilip toplantıdan ayrılması sonrasında çok değerli bilgiler içeren bildirilerin sunumuna geçildiğinde lacivertlere bürünmüş, parfüm kokulu üst düzey bürokratların, 'çil yavrusu gibi' dağılmaları hem komik hem de düşündürücü idi. Bu durumun sadece AKP bürokratları için değil hangi parti egemen olursa olsun genel olarak Türk bürokrasisinin tamamını kuşatan bir acınası hâl olduğunu da hakkaniyet adına kaydetmeliyim.

"Pantürkizm" Kime Kaldı?

Toplantıya katılan akademik kişilerin sunduğu bildiriler, üzerinde iyi çalışılmış, teknik olarak nitelikli çalışmaları yansıtıyordu. Bu durumu, memnuniyetle yirmi yıldan sonra, nihayet Türk Cumhuriyetleri konusunda akademik düzeyde hatırı sayılır bir bilgi birikiminin oluştuğunun somut bir kanıtı olarak değerlendirdim.

Bildirilerde Türkistan ile Türkiye ilişkilerinin sağlıklı yürütülmesi için gerekli manevî zemini oluşturacak dinî ve millî ortaklıklara, Yesevî Üniversitesi adına hazırlanan ve yakın zamana kadar üniversitede Rektör Vekili olarak görevli olan Prof. Dr. Mahir Nakip tarafından sunulan bir projede yer verilmesi dışında hiçbir konuşmacı tarafından değinilmemesi garibime gitti. Oysa sadece lobide açılan Osmanlı-Türkistan İlişkileri sergisinde sunulan belgeler bile, iletişimin bugün ile kıyaslanamayacak kadar zor olduğu asırlar öncesinde Türkistan ile aramızdaki ilişkinin

doğrudan dinî temellerini kanıtlıyordu. Zaten dolaylı olanları da hesaba alsak, nerdeyse tüm belgeler Türkistan ile maneviyat ortaklığımızı gösteriyordu diyebilirim. Osmanlı-Türkistan İlişkileri'ni kanıtlayan belgelerin yer aldığı panolar önünde, bu konu üzerinde sohbet ettiğim toplantının koordinatörü, konunun Özbekistan ve Türkmenistan'ın dini içerik emaresi içeren en ufak söylemlere bile tahammülü olmadığını, manevi birlik imasından duydukları allerji ve buna bağlı olarak geliştirdikleri olumsuz tavrın yansıması ile ilgili olduğunu söyledi. Ancak bu açıklama, Türk Cumhuriyetleri'nin adını anmak istemediğim iki ülkesinin açılış seronomisi haricinde, istedikleri gibi ve neredeyse tamamı "adetâ lâdinî bir içerik" ile hazırlanan bildirilerin sunulduğu oturumlara bile katılmayışını izahtan uzaktı.

Özbekistan ve Türkmenistan'ın son yıllarda iyice artan Türkiye'ye yönelik olumsuz yaklaşımlarının izalesi için dahi ortak manevi zeminin güçlendirilmesi gereği bir realite olarak kabul edilmelidir. Bu nedenle bu u resmî nitelikli toplantıya Türkistan cumhuriyetleri ile uzak veya yakından ilgili bütün kamu kurum ve kuruluşlarından temsilci gönderilip, konuşmacı düzeyinde katılım gösterilirken T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ortalıkta görünmemesi kabul edilebilir bir durum değildir. Üstelik bütün Türk Cumhuriyetlerinde "dini ataşe" ünvanıyla bol sıfırlı maaşlar alan Diyanet görevlilerinin varlığını bilen birisi olarak bu durumu hoş görmem mümkün değildir.

Neredeyse yüz kadar bilim insanının katkısı ile elli kadar kadar bildirinin sunulduğu Türk yurtları arasındaki her türlü ilişkinin ele alındığı bir toplantıda Türkiye'den hiçbir katılımcının ima ile de olsa Turancılık veya Pantürkizm'den bahsetmemesi de dikkat çekici idi. Toplantıya Kazakistan adına katılan ve halen de Kazakistan Parlamentosu üyesi olduğunu öğrendiğim Bekbolat Tileuhan'ın konuşmasında adını koyarak Pantürkizm-Panİslâmizm'den bahsetmesi ironik bir durumdu. Bekbolat Tileuhan, adetâ inatla Rusça konuşan bazı Türk Cumhuriyetleri temsilcilerini utandıracak şekilde Kazak Türkçesi ile yaptığı

konuşmasında bildirileri sanki ölü sessizliği ile esneyerek izleyen az sayıdaki dinleyiciyi heyecanlandırdı. Anında çeviri ile Türkiye Türkçesine aktarılarak kulaklıklardan verilen konuşmasında, aldığım notlara göre şunlara değindi:

"Dünyadaki bütün Türkler aynı kültürün çocuklarıdır. Daha Özbek, Kazak, Kırgız gibi ayrımların bile ortaya çıkmadığı eski asırlarda kayda geçirilen Alpamış Destanı bütün Türk yurtlarının ortak destanı olmuştu. Bu destana bütün Türkistan halklarının ortak anası denilse yeridir. Kabrinin yeri konusunda en kuvvetli ihtimalin Kazakistan'ın güneybatısında Kızılorda (=Akmescid) şehri yakınları olduğu kabul edilen Dede Korkud destanları da aynıdır. Hatta Sibirya'dan Afganistan'a bütün Türkistan bozkırlarının ortak sporu ve oyunu olanKökbar (=Buzkaşi diye de bilinir) hem Kırgız'ın hem Kazak'ın hem de Türkmen'in milli sporudur.[6] Kazak'ın da, Kırgız'ın da derdi aslında aynıdır. Kırgızistan'da Özbek ve Kırgız halkı arasında gelişen müessif olaylar da böyle düşünülmelidir. Bu olaylar eğer bu halklara kardeşlik duygusu verilebilse önlenebilirdi. Osmanlı mirasının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet İmparatorluğu'nun bir anda dağılması ile ortaya çıkan Türk cumhuriyetlerinin içersinde bulunduğu ortam birbirinden çok farklıdır. Bugün bütün Türk cumhuriyetlerinde komünizm döneminden kalan bir duygu ile Pantürkizm veya Panİslâmizm demek bile bir insanın suçlanmasına yetecek, korkulan bir durumdur. "Türk kökenliyiz" demekten korkmanın bir hastalık olduğunu kabul edip önce bu hastalığın teşhisini yapıp nasıl tedavi edileceği düşünülmelidir. Burada kültür birliğinin sağlanması için TÜRKSOY'a büyük görev düşmektedir.[7] Kültür birliği anlaşıldıktan sonra Türk halklarının entegrasyonu kolay olacaktır; bu yüzden entegrasyon son hedef olmalıdır. Kazak-Kırgız-Özbek hepimiz büyük düşünmek zorundayız; küçük işlere takılır kalırsak dağılıp gideriz hattâ yok oluruz…"

Bekbolat Bey'in yüksek bir idrâki yansıtan bu sözleri salonda belki de en uzun süreli alkışlanan ve bu alkışları gerçekten de hak eden konuşma oldu.

Bir diğer oturumda İsmail Gaspıralı'nın "Dilde Fikirde İşte Birlik" şiarını seslendirmek de yine Kazakistan'ın Dünya Ekonomisi ve Siyaseti Enstitüsü'nü temsilen gelmiş olan bir diğer temsilci olan Aydar Amrebaev'e nasib oldu.

T.C. Devleti'nin sağladığı maddî imkânlarla, hiçbir masraftan kaçınılmadan organize edilen bir uluslararası toplantıda, Türk Birliği'ne yönelik hiçbir söylemin -başlangıçtaki protokol konuşmaları dışında- hemen hiçbir Türkiye'li katılımcı tarafından dillendirilmemesi Türk milliyetçiliği geleneğinin neden siyasi erkte söz sahibi olması gereğini yeterince göstermiş olmalıdır.

Bahçeli'den 20. Yıl Kutlaması

Türkiye'de "Turancılık" , "Pantürkizm", "Türk Birlikçilik" denildi mi hemen akla gelen ilk siyasî oluşum olan MHP'nin grup toplantısında parti lideri Devlet Bahçeli, "Türk Cumhuriyetlerinin Bağımsızlıklarının Yirminci Yılı"na işaret ederek şöyle diyordu: "Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu olarak, 1991 yılında bağımsızlıklarını kazanan Türk Cumhuriyetlerinin, özgür ve uluslararası camiada eşit bir şekilde temsil edilmesinin 20. yılına ulaşmış bulunuyoruz. Ne var ki, ata topraklarımızın üzerinde güneş gibi parıldayan bu kardeş ve soydaş ülkelerle kurulan ilişkiler olması gereken seviyenin çok altındadır.

Türklüğün ve Türkçe'nin sahiplenildiği geniş coğrafyaların kaderine terk edilmesi ve üstelik küresel hesapların hedefi haline gelmesi bir diğer açmaz olarak karşımızdadır. Resmi tören ya da protokollerde, Türk Cumhuriyetleriyle ilgili olarak ifade edilen bir millet, ayrı devlet inancı yalnızca yüzeysel ve sığ bir bakış olarak kendisini göstermiştir.

Bizim için Türklüğün kalbi nerede atıyorsa, Türk varlığı nerede anlam ve zemin buluyorsa orası gözümüzün ve gönlümüzün müstesna ve muazzez bir parçasıdır. Bunun için Türk Cumhuriyetleriyle ve genelde Türk jeopolitiğinin görüş ve ufuk derinliğiyle iç içe geçmek hem bir mecburiyettir hem de Ötüken'den beridir tarihin belirlediği milli bir yükümlülüktür. Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar anılarımızı ancak bu şekilde canlı ve diri tutabiliriz. Millet, kültür ve tarih yakınlığını bu sayede buluşturur ve bir amaca yönlendirebiliriz.

Dünyanın kalpgâhı olan Orta Asya'nın, güç odakları tarafından çevrelenmesi yeni bir çıkış, uyanış ve silkinişle etkisizleştirilecektir. Bölgeye bakınca enerji kaynaklarını gören ve bunun paylaşımına girişen küresel merkezlerin tesiri ancak bu sayede kırılabilecektir.

Orta Asya Türk devletlerini bölgesel ve küresel tazyiklerden korumak, nüfuz mücadelelerinden arındırmak, yapılan hamleleri boşa çıkarmak için Türklük şuuruna ve asırları aşan birikimine çok ihtiyacımız vardır. Bugün Ortadoğu denklemine Türkiye'yi hapseden AKP körlüğünün, Türk milletinin kudretini görmesi ve gerçek hükümranlığını gösterebilmesi için dikkatini Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine çevirmesi gerekmektedir.

Bize göre yeniçağın siyasal, sosyal ve ekonomik iklimi Türklüğün alacağı pozisyon ve kararlarla yakından ilgili olacaktır. Bunun için tek millet olduğumuz dost ve kardeş ülkelerle ekonomik, siyasi ve kültürel konular başta olmak üzere, her alanda ilişkileri geliştirmek ve üst düzeye taşımak milli bir vecibe olarak önümüzdedir.

Unutmayınız ki, İran'da canı yanan, Doğu Türkistan'da işkencelere maruz kalan, Balkanlarda hasret çeken ve Dünya'nın neresinde dertlerinden dolayı gözleri yaşaran bir Türk varsa bizler yanlarındayız ve olmaya da devam edeceğiz…" [8]

Türk Dünyası MHP'den Sorulmalı!...

Resmî toplantıya MHP adına üst düzeyde katılımına tanık olmadığım toplantıda, kendi adına toplantıya gelen bazı eski MHP milletvekilleri dışında MHP yönetimini resmî olarak temsilen birisi var mıydı bilemiyorum. AKP'nin Dışişleri Bakanı başta olmak üzere ciddî sayıda milletvekili ile temsil edildiği bu "Uluslararası Toplantı" da gözlerim Türkiye'ye "Turancılık" dersini ezberleten; 12 Eylül döneminde hazırlanan MHP iddianamesinde askerî savcı tarafından resmen "Pantürkist" olarak suçlanan MHP'nin *"Türk Dünyası ile İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı"*nı aradı doğrusu. Bu arayışın toplantıya katıldığını gözlemlediğim Türk Cumhuriyetleri'nin ülkelerini temsil eden Büyükelçileri'nce de paylaşıldığını sanıyorum. Özellikle Türkiye ile ilişkileri epeyce zamandır "parçalı-bulutlu olan" Özbekistan Büyükelçisi ile ABD Büyükelçisi'nin de açılışına katıldığı bir toplantının temsil açısından ihmal edilmemesi gerekirdi.

---

[1] Davetiyelerde toplantı Kamu Diplomasi Koordinatörlüğü, Atatürk Kültür Merkezi, Dışişleri Stratejik Araştırmalar Merkezi ve Ahmed Yesevî Üniversitesi tarafından düzenlenmiş olarak görülse de etkinliğin bütün yükü Yesevî Üniversitesi'nin ve özellikle üniversiteden Dr. Murat Yılmaz ile Mustafa Yeşilyurt'un omuzlarında gibi görünüyordu. Toplantı ayrıntıları için bkz.: http://www.yesevi.edu.tr/20yil/ ve sunulan önemli bildirilerden bazılarının e-kitap formatında örneği için http://yayinlar.yesevi.edu.tr/index.php?menu_id=56

[2] Muzaffer Şenduran yönetimindeki Gazi Üniversitesi Müzik Topluluğu'nun icra ettiği ve pek çok kişinin işitip benden sorduğu konser kaydını topluluğun web sitesi olan http://www.gtmt.net adresindeki "Müzik Çalar" menüsünde yer alan "Ahmet Hatipoğlu-Yeseviyye" linkini tıklamak suretiyle dinleyebilirsiniz.

[3] Bu manidâr bildirisini internet ortamında yayınlamak konusunda kararsız olan Dr. İhsan Çomak'a konuşmasından bahsettiğim pek çok arkadaşımın bildirisini merak ettiğini buradan iletmek isterim.

[4]Abdullah Gül'ün konuşmasının tam metni için bkz. http://www.tccb.gov.tr/haberler/170/80908/alti-devletli-tek-bir-millet-bilinci-icerisinde-hareket-etmemiz-gerekir.html

[5] Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun konuşmasında 12 Eylül öncesinde izlediğimiz "Güneş Ne Zaman Doğacak?" filmine atıfta bulunması ilginçtir. Davutoğlu'nun bir ders niteliğindeki konuşmasının tamamı için bkz. http://www.mfa.gov.tr/sayin-bakanimizin-_bagimsizliklarinin-20_-yilinda-turk-cumhuriyetleri_-konulu-toplantida-yaptigi-konusma.tr.mfa

[6] Kökbar (buzkaşi) oyunu başı kesilmiş bir oğlak veya kuzunun atlı yarışmacılar tarafından kapılarak belirlenen hedefe taşınmasına dayanan ve at sırtında giderken acı güç sergilemeye dayanan bir bozkır oyunudur.

Ülkemizde "oğlak kapmaca" adı ile Afganistan'ın Ruslar tarafından işgal edilmesi sonrasında Pamir'den getirilerek Van'a yerleştirilen Kırgız Türkleri mülteciler tarafından tanıtılmıştır.

[7] TÜRKSOY İstemihan Talay'ın Kültür Bakanlığı döneminde Türk Cumhuriyteelri ile işbirliği içerisinde kurulmuş olan ve temel hedefi Türk dünyasının kültürü birliğinin sağlanması olan bir resmi kuruluşdur. Ayrıntılı bilgi için bkz. http://www.turksoy.org.tr/

[8] Bahçeli'nin konuşmasının tam metni için bkz:

http://www.mhp.org.tr/gbk.php?content=3103&cat=52

7. Korkak Sağcı Siyasetçiler ve Pantürkizm

-Küresel Politikaların Kavşağında Türk Cumhuriyetleri Toplantısı-

1970'li yılların sonunda Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü'nün hazırladığı devasa boyutlardaki tek cildlik Türk Dünyası El Kitabı'nı hatırlayanlarımız vardır.[1] Çantalara sığmayan bu kitabın "el kitabı" olarak adlandırılmasındaki ironi bir tarafa, milliyetçi aydınların ve konu ile ilgili akademik çevrenin temel referans kitabı haline gelen bu eser, daha sonra üç ayrı cilde bölünerek defalarca basıldı. 5-6 Ekim 2011 günlerinde gerçekleşen toplantıda Türk Dünyası El Kitabı'ndan sonra bu alanda yine referans haline gelecek yeni çalışmayı yansıtan projeden haberdar olmak benim için güzel bir sürpriz oldu.

"Akademik Pantürkizm"de Son Gelinen Nokta

Prof. Dr. Çiğdem Balım başkanlığından bir ekip çalışması olarak kotarılan "Avrasya'da Yeniden Çizilen Sınırlar, İnşa Edilen Kimlikler" Projesi hakkında Doç. Dr. Ayşegül Aydıngün, Doç. Dr. İsmail Aydıngün ve Doç. Dr. Eyüp Bacanlı değerlendirme yaptı. Ciddi bir ekip çalışması ile saha çalışmaları ile yerinde gözlemlerle de desteklenerek yapılan bu çalışmanın üç büyük cild halinde Atatürk Kültür Merkezi tarafından yayınlanması hazırlıklarının tamamlanmak üzere olduğu bilgisi de verildi. Öğrenildiğine göre 30 bilim insanının katkısı ile hazırlanan ve Türk Dünyası El Kitabı'ndan sonra bu alanda yapılmış en önemli çalışma olacağı anlaşılan bu eserleri ilgili tüm okurlara şimdiden tavsiye ederim.

"Bölgesel ve Küresel Politikaların Kavşağında Orta Asya Türk Cumhuriyetleri" konulu rapor sunumları oturumunda Dr.

İlyas Kamalov, Rusya'nın Orta Asya Politikaları; Doç. Dr. Erkin Ekrem, Çin'in Orta Asya Politikaları; Yrd.Doç.Dr. M. Akif Kireççi, Amerika Birleşik Devletleri'nin Orta Asya Politikaları, Yrd. Doç. Dr. M. Murat Erdoğan, Avrupa Birliği'nin Orta Asya Politikaları'nı anlattı.

Doç. Dr. M. Akif Okur, "Yeni Çağın Eşiğinden "Avrasya'nın Kalbine Bakmak"[2], Yusuf Yazar ise "Enerji İlişkileri Bağlamında Türkiye Ve Orta Asya Ülkeleri" konulu sunumlarını yaptı.

Yesevî Üniversitesi'nin hazırladığı "Bölgesel ve Küresel Politikalarda Orta Asya" Projesi Sunumunu Yrd. Doç. Dr. Muhammed Savaş Kafkasyalı ile Prof. Dr. Mahir Nakip yaptı.

Bu raporlar ve projeyle ilgili değerlendirmeler Doç. Dr. Pınar Akçalı, Prof.Dr. Bülent Aras ve Yrd. Doç. Dr. Turgut Demirtepe tarafından yapıldı. Dr. Turgut Demirtepe'nin Özbekistan'daki insan hakları ihlâlleri konusunda ABD ve Avrupa'nın ikiyüzlü politikaları konusunda söyledikleri ve Türkistan'ın geleceği hakkında yaptığı analiz dikkate değerdi.

Toplantının ikinci gününde ise "Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Kültürel İlişkiler" Prof.Dr. Ali Fuat Bilkan, Dr. Yakup Deliömeroğlu, Doç. Dr. Fırat Pürtaş, Bekbolat Tileuhan; "Türk Cumhuriyetleri Arasında Eğitim ve Bilim Alanındaki İlişkiler" Prof.Dr. Sebahattin Balcı, Prof.Dr. İlyas Doğan, Hasan Kaplan, Yrd.Doç. Dr. Fahri Solak[3], Prof.Dr. Sarsenbek Turtabayev; "Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Siyasi İlişkiler" Doç. Dr. Efe Çaman Ahmet Rıza Demirer Dr. Gülşen Paşayev; "Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Ekonomik İlişkiler" ise Nuri Aksu, Dr. Aydar Amrebaev, Ebru Arısoy, Dr. Mustafa Günay, Doç. Dr. Muhsin Kar tarafından değerlendirildi. "Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Ekonomik İlişkiler" konulu toplantının oturum başkanlığını yapan ve yakınlarda Ahmed Yesevî Üniversitesi rektör Vekili olarak atanan Prof. Dr. Salih Aynural'ın lafı eğip bükmeden Türkistan Cumhuriyetleri'nin gerek ekonomik ve gerekse siyasî anlamda bir birlik oluşturmadan Rusya ve Çin arasında ezilmeden ayakta

durabilmelerinin zor olduğunu söylemesi aslında iki günlük toplantıda söylenen/söylenemeyen her şeyi özetliyordu. [4]

Toplantı sonunda derli toplu bir Genel Değerlendirme, Prof. Dr. Haluk Alkan tarafından yapıldı. Toplantının akademik içerik olarak başarısında en büyük pay sahibi olan Ahmed Yesevî Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Osman Horata, kapanış konuşmasında siyasi ve sosyolojik dönüşüm sürecinde bu ülkeler için en öncelikli konunun, devletlerini ve kimliklerini yeniden inşa etme ile bölgesel ve küresel güçlerin Orta Asya'ya dönük politikalarının olduğunu, bu sebeple, kardeş cumhuriyetlerin bağımsızlıklarının yirminci yılında, bu iki temel soruna dönük projeler hazırlayarak, tarih ve talih birlikteliğine sahip olduğumuz Avrasya'daki barış ve istikrara katkıda bulunmayı amaçladıklarını söyledi.

Prof. Dr. Osman Horata, Ahmet Yesevi Üniversitesi'nce hazırlattırılan ve küresel ve bölgesel güçlerin Orta Asya politikalarını ele alan dokuz ayrı raporu kamuoyuna takdim etme fırsatı bulduklarını ve yirmi yıllık süreçteki, ulus ve devlet inşa sürecini bizzat saha araştırmasına dayalı olarak ele alan "Avrasya'da Yeniden Çizilen Sınırlar, İnşa Edilen Kimlikler" başlıklı, yurt içinden ve yurt dışından 30 bilim insanının katıldığı üç ciltlik projenin de, büyük oranda tamamlandığını ve bu yıl içinde kamuoyunun istifadesine sunulacağının müjdesini de verdi.

Gözden Kaçanlar/Kaçırılanlar

"Türk Cumhuriyetlerinin Bağımsızlıklarının Yirminci Yılı" toplantısında sunulan bildirilerin değerlendirilmesi konusundaki görüşlerimin anahatlarıyla olumlu olduğunu söylemekle yetineceğim.

Sadece birkaç hususa değinmeden geçemeyeceğim. Önceki yazımda Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun konuşmasından alıntıladığım bölümde de okuduğunuz "nüfus yetersizliği" konusu ile doğrudan ilintili demografi analizi konusunda sunulan

bildirilerin yetersiz kaldığını gördüm. Ne başta Kazakistan olmak üzere bütün Türk Cumhuriyetleri'nde yaşayan Rusların demografik tablosu ve ne de son 50 yıl içerisinde önce işgal edip ardından demografik asimilasyonla neredeyse yok ettiği Doğu Türkistan üzerinden bölge ülkelerine komşu haline gelen Çin Halk Cumhuriyeti'nin oluşturduğu tehdit gündeme geldi. Oysa bugün bölge ülkelerinin geleceği için en büyük sorunun Çin'in muhtemel bir istilasından nasıl korunulacağıdır.

Kazakistan'da görev yaptığım sırada Kazak Türkleri'nden aydınların hemen hepsinin Çin'in emperyal heveslerine karşı Türkistan bölgesi ülkelerinin tümünün birlikte hareket etmesi durumunda dahi yetersiz kalınacağı endişesini taşıdıklarını fark ettim. Bazı gerçekten milliyetçi aydınlar dahi bu nedenle Rusya Federasyonu ile ilişkilerinin sürmesi gerektiğini ve Kazakistan'daki Rus nüfusunun Çin'in bölgedeki istilacı emellerine karşı kendileri için bir dayanak olduğunu büyük bir çaresizlikle itiraf etmişlerdi.

Toplantıda "Çin'in Orta Asya Politikaları" konusunda bir rapor sunan Doç. Dr. Erkin Ekrem'in raporunda demografik assimilasyondan hiç söz etmemesi bana çok ilginç geldi. Daha önce okuduğum bazı makaleleri nedeniyle ismen tanıdığım ve Doğu Türkistan kökenli olduğunu bildiğim Erkin Ekrem'in bildirisini tamamen ekonomik verilerin analizine ayırmış olmasını büyük bir eksiklik olarak gördüğümü söylemeliyim.

Özbekistan ve Türkmenistan'dan akademik düzeyde katılımın olmadığı toplantıda Türk dünyasının Türkiye'ye hem coğrafik olarak hem de kültürel yönden en yakın pozisyondaki ülkesi olan Azerbaycan'dan katılan insanların sunumları da çok zayıf kaldı.

"Ahh!.. Şu Bizim Sağcı Korkak Politikacılarımız"

Önceki yazımda "pantürkist" söylemi ile beni heyecanlandırdığını kaydettiğim Kazakistan'lı parlamenter Bekbolat Tilevhan'ın konuşmasından sonra soru-cevap kısmında

bir Türk olarak kendisine teşekkür etmeyi bir borç olarak hissettiğim için söz aldım. Teşekkür faslından sonra cesur sözlerinin karşılık bulduğunu anlaması düşüncesi ile kendisine “Kazakistan’da kendisi gibi pantürkist düşüncelere sahip kırk yiğit olup olmadığını” sordum. Eğer böylesi kırk yiğit Kazak var ise “Türklüğün istikbâli adına ümidimi koruyacağımı” da ekledim.

Bu sorumu yanıtlarken memnuniyeti yüzünden okunan Bekbolat Bey, önce “kırk değil dörtyüz yiğit var”;hemen ardından “Hatta dörtbin yiğit de var.” diyerek yanıtladı. Bu sözleri de büyük alkışlarla karşılanan Bekbolat Bey’in salonda estirdiği Turancı hava, -nedendir bilemem- salonda bulunan eski Sağlık Bakanı Halil Şıvgın’ı rahatsız etmiş olacak ki mikrofonu alarak salondaki muhteşem atmosferi bozdu; tabiri caiz ise işe limon sıktı, -okurlarımdan ilk defa özür dilemek zorunda kalacağım- içine etti de diyebilirim.

“Büyük stratejist”, “tecrübeli devlet adamı” Şıvgın diyordu ki: “Böyle Pantürkizm vs. gibi söylemlere gerek yoktur. Bu Pantürkizm söylemleri, Turancılık hayâlleri düşmanlarımız bize karşı kinlendiriyor, baskılarını arttırmalarına yol açıyor; zaten 250 milyon Türk’ün hepsi aynı duyguları paylaşıyor.” Kendisi Sağlık Bakanı iken Çin’e gittiğinde bir yolunu bularak Doğu Türkistan’a gitmiş, Uygurların sofralarına konuk edilmiş ve böylece “en kral milliyetçiliği” yapmış vs. vs…”

Bekbolat Bey, Haili Şıvgın’ın bu “renksiz-kokusuz” sözlerine yanıt vermeyi gereksiz görmüş olmalı ki, Şıvgın’ın söyledikleri kulaklığından aktarıldığı halde cevap olarak tek kelime bile söylemedi.

Toplantı arası verildiğinde lobide Halil Şıvgın’ı yakalayarak bu limon sıkma eyleminin hesabını sormasam olmazdı. Kendisini bir kenara alarak, sözlerinin kendisine milliyetçiyim diyen birisine hiç yakışmadığını söyledim. Israrla “pantürkistlik yapmanın tehlikesi” görüşünü savunmaya devam edince kafamın tası iyice attı ve sesimi yükselterek: “Ya ben gelmişim elli küsur yaşıma, sen

herhalde benden de büyüksün; öleceksin ve bu korkaklıkla öleceksin.” dedim. Bu sözlerimle şaşıran, hatta “öleceksin” dediğimde tam anlamıyla şoke olan Şıvgın, sözü yine kendisinin Doğu Türkistan gezisine getirince artık dayanamadım:“Çinli sömürgeciler ve yerli uşakları seni yedirip içirip gezdirmişler ve aradan 25 yıl geçmiş hâlâ aynı hikâyeleri anlatıyorsun. Daha geçen yıl Doğu Türkistan’ın Hoten şehrinde kaç Uygur’un sokaklarda Çinli polis ve askerler tarafından katledildiğinden de mi haberin yok?” deyince rengi değişen Şıvgın söyleyecek söz bulamayıp:“Ya senin gibiler böyle düşünebilirsiniz, ben ise düşmanları ürkütmemek lazım, diyorum” deyip sıvıştı; sonraki oturumlarda, bir daha da ortalıkta görünmedi.

Bu sırada etrafımızda toplaşan konuklardan bazıları da Şıvgın’ı kınayarak “Türk’ün düşmanları sanki Türk’e düşmanlık fırsatı buluyor da elinden geleni ardına koyuyor” anlamında sözler sarfettiler.

Akademisyen bir dostum ise “Türkiye’ye gelen Kazak ve Kırgızları bulmuşken biz pantürkistlik yapacağımıza Kazakistan’dan gelmiş parlamenter pantürkistlik yapıyor da bizim “eski milliyetçi bakan” ağabeyimiz (!) onu kınıyor; vay anasını sattığımın memleketi…” derken öfkesi yüzünden okunuyordu.

Bir başka kıdemli tanıdık ise Halil Şıvgın’ın bakanlık yaptığı dönemde bir Bakanlar Kurulu toplantısında dönemin başbakanı olan Turgut Özal’ın gündemdeki bir konuda ‘milliyetçilik yapmaya kalkan’ “eski MHP’li” bakanlarına dönerek: “Hanginiz Orta Asya’da Türklere benziyorsunuz? Hanginizin gözleri çekik? Hepiniz karışmışsınız…” dediğinde Şıvgın da dâhil muhataplarından hiçbirisinin Özal’a ses çıkaramadığını hatırlatarak oldukça eski defterleri karıştırıyordu.

Bu memleketin sevdiğim taraflarından birisi budur: Haddini aşan birisi ortaya atladı mı, mutlaka eski defterleri karıştıran birisi çıkar. Hele ki, fazla değil üç “öz-hakiki” ülkücü var ise o ortamda…

Pantürkizm Damarını Canlı Tutmak Zorundayız

Toplantı aralarından ve son gün birlikte yediğimiz akşam yemeğinde genel bir değerlendirme yaptığımız akademisyen dostlarım ile pantürkizmin Türk dünyasındaki mevcut durumunu konuştuk. Azerbaycan'daki milliyetçi-pantürkist çevrelerden aydın kadrosunun bu tür toplantılara katılımının resmî makamlar tarafından arzu edilmediğini; bu durumu aşmak için Türkiye'nin milliyetçi çevrelerinin Türkistan ve Azerbaycan'ın milliyetçi aydınları ile doğrudan temas kurmalarının şart olduğu söylendi.

Türkistan'ın kalbi olan Özbekistan'daki milliyetçi akımların, tasavvufî grupların çalışmalarının maddî olarak olamasa bile manevî olarak desteklenmesinin şart olduğunu söyleyen bir akademisyen, toplantının olduğu günlerde Rusya Federasyonu başbakanı Putin'in Avrupa Birliği'ne alternatif bir Avrasya Birliği projesini gündeme getirmesine ve Kazakistan ile Belorusya'nın bu projeye resmen katılımının ilanına dikkat çekti. Kazakistan'ın içerisinde örgütlenen Rus milliyetçilerinin, -çok değil yirmi yıl önce biricik resmî dil olan- Rusça'nın ülkede Kazak Türkçesi yanından ikinci resmî dil olarak ilanı için bastırmalarının ardında Rusya Federasyonu'nun olduğu ve Türkistan Cumhuriyetleri yöneticileri arasında Türklük bilinci en sağlam isim olan Nursultan Nazarbayev'in bu baskılara fazla direnemeyeceği de dile getirildi.

Bu nedenle Türkiye'deki hükümetin politikaları ne olursa olsun milliyetçi hareketin, ülkücü aydınların Türk Cumhuriyetleri arasında her anlamda "Birlik" ülküsünü bir tez olarak canlı tutmalarının gereği ortada idi. Bu ülkünün varlığının sürdürüldüğünün her vesile ile gösterilmesi o ülkelerdeki pantürkist aydınlar ve bilinçli yöneticiler için büyük bir moral destek teşkil edecektir. Bu nedenle "Kazakistanlı pantürkist parlamenter"[5] Bekbolat Bey'in konuşması sonrasında dile getirdiğim destek sözlerine salonda verilen alkış desteği kadar bu

değerli akademisyenlerimizin özel ve içten tebrikleri de benim için anlamlı oldu.

Türk yurtları arasındaki her düzeyden ilişkinin geliştirilerek devamı, ortak projelerin gerçekleştirilebilmesi ve sonuçta aramızdaki tarihî gönül bağının güçlendirilebilmesi için de Türkiye'deki milliyetçi aydın çevrelerin, ülkücülerin bu topraklardaki mazisi 100 yılı aşan pantürkist damarı Türkiye'de canlı tutmaları gerekiyor.

Uluslararası Yazar Kuruluşları (başta PEN adlı olanı olmak üzere) ülkemizde değişik nedenlerle tutuklanan komünist/marksist/eylemci yazarların hesabını -her dönemde her derecedeki yetkililerden- sorarken, bizim yazar kuruluşlarımızın kardeş ülkelerdeki yazar/çizer/aydınlar üzerindeki baskıları görmezden gelmeleri bir yana, bir de basit gururlanma vesileleri -meselâ dergilerinin yüzlerce yazarın mahpushanelerde tutulduğu ülkelerde referans yayın olarak kabul edilmesi gibi- ile kendilerini avutmaları içler acısıdır.

Pantürkizm çınarının ana gövdesini, bin yıldır güneşin Türk olarak doğup Türk olarak battığı bu topraklarda canlandıralım; yoksa Kazakistan'daki, Saha-Tuva'daki dallarından uç veren filizlerin hafif bir ayaz ile donacağı ve yok olacakları tarihen sabittir.

Tarih önünde sorumluluğumuzdur bu; atalarımıza borcumuz, gelecek Türk nesillerine karşı sorumluluğumuz…

İş yine başa düşüyor değerli ülküdaşlarım! Bu iş, politika esnafının günübirlik demeçlerine bırakılamayacak kadar önemlidir

İş yine başa düşüyor…

---

[1] Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü hakkında oturaklı bir değerlendirme için bkz. Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun; Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Yeniçağ, 12.10.2011

http://www.yg.yenicaggazetesi.com.tr/yazargoster.php?haber=20091

[2] Dr. Fahri Solak tarafından sunulan ve TRT-AVAZ'da yayınlanan Türkistan Gündemi programının müstakil bir websitesi olduğundan Cengiz Dağcı hakkındaki bir mesaj sayesinde haberdar oldum. Program arşivinde yer alan ve kendisini "Turancı" sayanlar başta olmak üzere her Türk'ü ilgilendiren nitelikli sohbetler için bkz.http://www.turkistangundemi.tv

[3] Doç. Dr. Mehmet Akif Okur'un "Yeni Çağın Eşiğinden 'Avrasya'nın Kalbi'ne Bakmak" bildirisinin özeti için bkz. http://www.turkocagi.org.tr/modules.php?name=Yorumlar&pa=showpage&pid=784

[4] Prof. Dr. Salih Aynural'ın bu değerlendirmesinin geniş bir şekilde işlendiği önemli bir makalesi için bkz. Salih Aynural, A. Kayyum Kesici, Batı Türkistan Cumhuriyetleri Birliği'nin Gerekliliği, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, Sayı.50 (2005), http://www.iudergi.com/tr/index.php/sosyalsiyaset/article/view/288[5] Bekbolat Tileuhan Kanaev, 7 Ağustos 1966'da Kazakistan'da Karaganda bölgesinin Atasu köyünde doğdu. Kazakistan Teknik Üniversitesi mezunu bir metalurji mühendisi ve Almatı Devlet Konservatuarı mezunu önemli bir müzik sanatçısıdır. Kurmangazi halk müziği topluluğu müdürlüğü yaptı. Akademik Yardımcı Doçent ünvanı ile ses becerisi ve halk müziği üzerinde birçok makale yazdı. Sanatçı olarak birçok ödülün sahibidir. 2004 yılında Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu (meclis) üyeliğine seçildi. Üç dönemdir parlamento üyesi olarak Kazakistan Hükümeti'nin eğitim, dil, kültür, çevre ve sağlıklı bir hayat tarzı konularındaki politikalarını izlemektedir. Müzik ve tarih konularına özel bir ilgisi vardır. Yeni genç kuşaklarının vatansever birer insan olarak eğitimi konusunun takipçisidir.

Bkz. http://www.parlam.kz/ru/SiteDep/tileuhan/Biography/Razdelı

8. Yaşanmış Bir Pantürkizm Masalı: Tatlı Hayâller ve Acı Gerçekler

Türkiye sınırlarının dışına taşan çok engin bir coğrafyanın mirasçısı olarak Osmanlı Devleti'nin yıkılma sürecinde dağılan insan topluluklarını ve her türden eğilimi barındıran siyasi organizasyonları birleştirme/bütünleştirme söylemi kulağa hoş geliyor.

Ancak Misak-ı Millî ile üzerine and içilmiş sınırları, kanla çizilen bir ülke olan Türkiye'yi bölme ihanetinin vardığı noktaya bakınca bunun ne kadar mümkün olabileceği insanın beynine kıymık gibi saplanıyor.

Son birkaç yazımda Pantürkizm/Panislâmizm ekseninde yazdığım teorik yönü ağır yazılar ile yorduğum okurları biraz rahatlatmak için ülkücü hareketin tarihinden ilginç bir sayfa olan "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" (ETKO) hakkında fıkra gibi bir anekdotu anlatmak isterim.

Bir "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" (ETKO) Hikâyesi

Yıl 1979, ülkede ortam kurşun gibi ağır; Kahramanmaraş'ta iç savaşı andıran sahneler sergilenmiş, onlarca ölü, yüzlerce yaralı… O günlerde tek tabanca yayın yapan TRT televizyonunun ana haber bültenini korka korka dinler olmuşuz: Bugün nerelerdeki saldırılarla kaç şehîd, kaç ölü, kaç yaralı haberi verilecek diye… Gündelik mutad siyasi haberlerin ardında gelen terör haberlerini beklerken aniden bir haber doluyor kulaklarıma: "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu üyeleri Ankara'da yakalandı…"

Esir Türkler konusundaki özel hassasiyetim ile "Esir Türkler" denildi mi hemen teyakkuza geçtiğim için haberi pür-

dikkat izliyorum: Bir masa üzerinde birkaç sargı bezi, birkaç enjektör ile bir kırık bistüri bıçağından ibaret teçhizat ile birkaç kitap masa üstüne konulmuş. Masadaki kitaplardan birisi o sıralarda ülkücü camianın hit kitaplarından olan "Esir Türk İllerinde Doksan Gün" isimli kitap. En az iki kere okuduğum kitap özellikle öne çıkarılmış, kapağından hemen tanıyorum. [1] Masanın arkasında ise "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" kuran 6 (altı) genç başları öne eğik sıralanmışlar. Bir de ne göreyim bunlardan ikisi bizim bir üst sınıfımızdan Tıp Fakültesi 4. sınıf öğrencisi Mustafa A. ile Mehmet K. değil mi?

"Vay bee diyorum, sizi gidi Çukurova'lı çetesi sizi, demek Esir Türkleri Kurtarma Ordusu kuruyorsunuz da benim haberim olmuyor haa.." diyorum.

Aradan bir hafta geçmeden bizim "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" mensubları, (Mustafa A. ve Mehmet K.) "ordu"nun kurmayları olarak savcılıktan serbest bırakılıyorlar. İlk fırsatta Mustafa A.yı tek başına sıkıştırıp soruyorum: "Bu "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" ne iş yaa?.."

Heyecan ile Mustafa'nın ifşaatını beklerken işittiklerim beni hayâl kırıklığına uğratıyor. Meğer Ankara'nın Abidinpaşa semtindeki bir çatışmada birkaç ülküdaşımız hafif yaralanmış ve hastaneye gittikleri takdirde polisin eline geçme kaygısı ile gittikleri bir öğrenci evindeki Tıp'lı ülkücülerden yardım istemişler. Evdekiler de hemen yakındaki Site Yurdu'nun kantinine gidip Tıp Fakültesi öğrencisi birisi var mı yaralılara bakabilecek diye araştırınca torbadan bizim Mustafa A. ve Mehmet K. ile bir doktor (Dr. Osman T.) ülküdaşımız çıkmış. Dr. Osman T. ile bizim henüz Tıp öğrencisi olan arkadaşlar yaralıların pansumanını yapmak için gittikleri evde polisin baskını sonucu muhayyel "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" üyeleri olarak ele geçirilmişler. Polisin POL-DER cenahının hayâlperest bir üyesi malum sorgu sürecinde yaralı ülküdaşlarımızın yakalandığı evde

ele geçen *"Esir Türk İllerinde Doksan Gün"* kitabını da görünce senaryoyu yazıvermiş: "ETKO yakalandı." [2]

Bizim başı kavga ile, hır-gür ile hiç de hoş olmayan Mustafa A. işte bu şekilde ETKO kumandanı olup çıkmıştı. Allah'tan savcı, bu saçma senaryoyu çöpe atmış da altı kişilik ordunun üyeleri yıllarca sürecek bir tutuklanma sürecinden kurtuldular. Yine de iddianame hazırlanıp dâvâ açıldığı için arkadaşlarımın ETKO'dan yargılanmaları tutuksuz olarak 2,5 yıl sürdü. [3]

O günden sonra bizim Mustafa A.'nın kod adı ETKO'cu oldu gitti. Bir de Papa'ya suikastın kahramanı ile soyismi benzerliği eklenince şöhreti iyice arttı. (Allah'tan ETKO'cu olarak yakalandıklarında bu soy ismi henüz gündemde değildi.)

"Turan'ı Nasıl Kuracağız ?..."

Bugün aradan geçen 30 yıla rağmen bana hâlâ Nasreddin Hoca fıkrası etkisi yapan "Esir Türkleri Kurtarma Ordusu" masalından sonra dönelim ciddi konulara...

"Rehber Kur'an, Hedef Turan" konusunda ülkücü gençlik olarak Kur'an'ın rehberliğine sağlam bir imanımız vardı; ancak Turan hedefini nasıl realize edecektik?

Sorun bu idi ve öğrenci evlerimizde bazen sabahlara kadar bu konuları konuşurduk. Aslına bakarsınız, Türkiye'nin ötesinde "Turan" dediğimiz coğrafyada, kimler yaşar, nasıl yaşarlar? İçerisinde bulundukları siyasi ortam nedir? Hemen hiçbir rasyonel bilgimiz de yoktu.

Bu konuda ülkücü camia içerisinde –övünmek gibi olmasın, o sıralarda da- en fazla bilgili birkaç kişiden birisi olarak Sovyetler Birliği'ndeki, Çin esaretindeki Doğu Türkistan'daki Türkler ile ilgili ilk sağlam bilgileri Tıp Fakültesi Kütüphanesi'ne nasılsa girmiş Amerikan Grolier Ansiklopedisi'nden edindiğimi itiraf etmeliyim. (Allah'tan o sıralarda Türk Kültürünü Araştırma

Enstitüsü “Türk Dünyası El Kitabı”nı yayınladı da hiç değilse meraklıları Türk dünyasının sosyokültürel durumu hakkında sağlam bir kaynağa ulaşabildiler.)

Gençlik heyecanlarımızın damarlarımızda deli dolu aktığı o günlerde siyaset alanları “Millî Devlet Güçlü İktidar”, pankartları ile süslenirken Türkistan’daki soydaşlarımızı boyunduruğu altına alan ateist Sovyet Rus İmparatorluğu’nun çatırdama sesleri gelmeğe başlamıştı.

Bekâr öğrenci evlerinde hergün iktidara gelip hükûmet kurarken her şeyin çaresini ve bu arada Turan’a giden yol haritasını da keşfetmiştik:

İlk seçimde MHP ile seçimi kazanıp işbaşına gelince “Millî Devlet Güçlü İktidar”ı sağlayıp “Milliyetçi Türkiye”yi kuracaktık. Milliyetçi Türkiye kurulduktan sonra Kur’an’ın rehberliğinde Turan hedefine varmak nasıl olsa kolaydı.

Tatlı Hayâller

Böylece bir çırpıda Turan’ı bir kurduktan sonra “Nizâm-ı Âlem” için “taş üstünde taş; omuz üzerinde baş” bırakılmalı mı bırakılmamalı mı idi? Karar veremediğimiz tek konu bu idi.

Hayâl gücü daha geniş olan bazı ülküdaşlarımız ise projeyi daha da ilerletip dâvâmızın “İ’lâ-yı Kelimetullah” olduğunu [4] bunun için de Japonlardan başlamak üzere dünyanın beş kıtasında İslâm’ı egemen hale getirene kadar “kutsal cihad”ın devam etmesi gerekeceğini ileri sürüyorlardı. Böylece bütün dünyada “Lailahe İllallah” bayrağı yükseltilip dünya ahalisini beş vakit namaza davet edecek ezanların eşliğinde içerisinde namaz kılınmayan bir saniyelik vaktin bile kalmayacağını ciddi ciddi hesap ediyorlardı. NASA’nın uzayda koloniler kurma ütopyası henüz moda olmadığı için hayâllerin sınırı henüz gezegenlere (!) ulaşamamıştı.

O çocuksu olduğunu kabul etmemiz gereken heyecanları yaşadığımız günlerde -bu İslâmi ütopyalara içten içe gıcık

kaptığını düşündüğüm- bazı ‘Türkçü’ arkadaşlarımız ise Hrıstiyan Gagauzlar ile Yahudi Karaimleri (=Kırımçaklar) nasıl olup da iki tarafı da kesen şeriat kılıcından nasıl kurtarabileceğinin kaygısına düşmüştü…

Gagauzları Sarı Saltuk’un izinden giderek tasavvuf yoluyla kırk gün içerisinde külliyen şehadet kıvamına getireceğimize aklımız kesiyordu [5] da yahudi kaynaklarında 13. Kabile denilen ve etnik bir din halindeki Yahudilik inancındaki Kırımçak Türkleri [6] İslâm’ı kabule nasıl ikna edeceğimiz konusunda hiç kimse bir hayâl dahi kuramıyordu.

Bir de İran’da Humeynî devrimi sonrasında daha güncel hale gelen Güney Azerbaycan sorunu vardı: Güney Azerbaycan’daki Türkler, Ayetullahların mutlak otoritesinden kurtarılmadıkça Turan’a dahil edilmeleri imkânsız görünüyordu. Bu sırada biraz kafası çalışan arkadaşlarımız Türk kökenli olduğunu işittikleri Ayetullah Şeriatmedarî’nin dinî hiyerarşide kendisi yanında çömez sayılan Humeynî’yi devirmesi ile Şia mezhebinden Türklerin de Turan’a katılması önünde engel kalmayacağını iddia ediyorlar ve umutla İran’da Ayetullahlararası Savaş’ın başlamasını bekliyorlardı. [7]

Heyy gidi heyyy…

Sorular, sorular, sorular… Karşılıksız sorular…

Türk Ocakları sempozyumunda söyledikleri ile bana Ziya Gökalp’in:

“Düşmanın ülkesi viran olacak;

Türkiye büyüyüp Turan olacak.”

mısralarını hatırlatan T.C. Dışişleri Bakanı Davutoğlu’nun, ‘Büyük Türkiye’nin Gerçekleştirilmesi”nin metodolojik araç olarak gösterdiği “birleştirici/bütünleştirici bir yaklaşım, bir siyaset, bir dil,” yöntemlerinin altını kim dolduracak; kim uygulayacak?..

Hele Davutoğlu'nun "Bizimle birlikte sadece 75 milyon değil, tarihi paylaştığımız yüz milyonlarca insan ve bin yıllık bir tarih arkamızda yürüyecek" ; "hedefimiz Türklerin tarihe muhteşem geri dönüşü" sözlerini işitip de heyecanlanmayan milliyetçi/ülkücü olabilir mi?

Paralel A.B.D. devletinin el altında gündeme getirdiği "Free Kurdistan" haritalarının ülkemizin neredeyse yarısını da içerdiğini ve bin yıldır birlikte yaşadığımız Kürd kardeşlerimizi bölücülük yönünde kışkırtma gayretlerini göre göre; Davutoğlu'nun sevinerek/övünerek naklettiği "Libya'daki 400 yıllık mazimizin kalıntısı olarak yaşayan ve nüfusa oranlarının %40 olduğu iddia edilen" Bingazili Türk (?) kardeşlerimizle siyasi/kültürel bir birlikteliği/beraberliği düşünmek ne mümkün!..

Davutoğlu'nun, "birleştirici/bütünleştirici bir dil, birleştirici/bütünleştirici bir siyaset, birleştirici/bütünleştirici bir yaklaşım" projeleri başarı ile uygulansa dahi bunun güneşi Batı'dan doğdurmak kadar güç hattâ imkânsız olduğu nasıl görülmez?

...Ve Acı Gerçekler

Türk Ocakları'nın toplantısında hepimize heyecan veren bu söylemleri dillendiren bir Dışişleri Bakanı'nın daha geçen yıl Bakü'de düzenlenen "Türk Cumhuriyetleri Devlet Başkanları Zirvesi"ne Özbekistan Cumhurbaşkanı İslâm Kerimov'un katılmama inadının kırılamamasını bilmemesi, düşünülebilir mi? Bakü'ye gelmeyen Kerimov'un Ankara'nın "tarihî bütünleştirme" zirvesine koşa koşa geleceğini düşünen bir kişi var mıdır acaba?

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Özbekistan'ı kapsamıyor mu?

18 yaşından küçük gençlere camilere gitmeyi yasaklayan Tacikistan Davutoğlu'nun "birleştirici/bütünleştirici" projesinin bir unsuru ise nedir bu hal?.. [8]

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Tacikistan'ı kapsamıyor mu?

Tacikistan'a, Özbekistan'a kadar gitmeye gerek yok; daha birkaç yıl önce Türkiye Diyanet Vakfı'nın Azerbaycan'ın Bakü şehrinde Şehîdler Hıyabânı'na armağan ettiği camiin kapısına kilit asıldığından da mı haberimiz yok?.. Ya İran'ın Kum kentinde yetiştirilen binlerce mollanın bugün faal bir şekilde mezheb eksenli ayrımcılık yaptığı, sünni/şii diye mescidleri ayırdığı Azerbaycan'ın daha geçenlerde okullarda öğrenci/öğretmen kadınlara tesettürünün yasaklaması ile sergilediği tabloyu nasıl düzelteceğiz? [9] Üstelik hâlâ Türkiye'de yüksek öğrenim öğrencilerinin başörtüsü kullanmaları kılık/kıyafet özgürlüğü kapsamına yasal zeminde kavuşturulamamışken...

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Azerbaycan'ı kapsamıyor mu?

Kafkasya'da T. C. Diyaneti'nin eğitim merkezlerinde eğitim aldığı için tekfir edilerek katledilen Kabardey-Malkar Özerk Cumhuriyeti müftüsünün Suudî Arabistan üniversitelerinde eğitilerek vehhabi şartlanmaları ile Kafkasya'ya geri dönen "Selefî Müslümanlar" tarafından katledilmesi ve bu katliamlara Rus gizli polisi FSB'nin çanak tuttuğundan Davutoğlu'nun haberi var mı acaba? [10]

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Kafkasya'yı kapsamıyor mu?

Fiilî Rus işgalinin resmen sona erdiği 1989'dan bu yana bir türlü barışa kavuşamayan Afganistan'ın kuzeyindeki Güney Türkistan'ın şu andaki durumu nedir? Afganistan Türkleri'nin bağımsızlığı için çalışırken kalleşçe şehîd edilen Azad Beg Kerimî'nin babasını tanıyamadan büyüyen oğluna kim hesap verecek? NATO uçaklarının bombardımanları ile kendi ürettiği Taliban militanlarının katliamlarını bahane ederek günahsız

sivilleri bombalayan A.B.D.'nin yaptıklarına da bir gün bir "One Minute" diyebilecek bir delikanlı var mı şu âlemde?

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Afganistan'ı kapsamıyor mu?

T.C. Başbakanı'nın ziyareti ile iyice gündeme gelen açlıktan kırılan Somali'nin güneyinde Eş-Şebab adı verilen vehhabi eğitiminden geçirilmiş 2.000 zavallı Somali'li gencin ülkelerine döndükten sonra 'bir tavuk, bir çuval mısır çaldı' diye açlık içerisinde kıvranan kendi kardeşlerinin ellerini-kollarını doğradığını bilen bir Dışişleri yetkilisi var mı? Ya aynı eş-Şebab gençlerinin ülkelerini İslâm ile kucaklaştırmış Kadirî ve Salihî tarikatlarının önde gelen mürşidlerinin kabirleri üzerine yapılmış türbeleri "şirki önlemek adına cihad" aşkı ile (!) balyozlarla yıkıp, ortaya çıkan evliyâullah kemiklerine kalaşnikoflarla ateş ettiği videolardan hiç mi haberdâr eden olmadı sayın Dışişleri bakanını? [11]

Yoksa Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söylemi Somali'yi kapsamıyor mu?

...

Bu konuda sorulması gereken daha o kadar çok soru zihnime üşüşüyor ki, hepsini yazsam –korkarım- yine okurun sabrını zorlayacağım....

Son soru: MHP Nasıl İktidar Olur?

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun Türk Ocakları'nın sempozyumunda ağırbaşlı zevatın huzurunda söylediklerine bakıyorum da, acaba diyorum elli yaşından sonra yeniden mi başlasak Turan projelerimize, Çin zulmü altındaki Uygur soydaşlarımız için de bir ETKO mu kursak yoksa...

Emin olun, Davutoğlu'nun "komşularımızla sıfır sorun" yaklaşımından daha gerçekleştirilebilir, daha ayağı yere basan projeler olurdu bunlar...

İnanın bana… Ama önce "Milliyetçi Türkiye"yi kurmamız, onun için de MHP'nin tek başına iktidarını sağlamak gerek… Döndük dolaştık başa geldik mi yine…

Peki, MHP nasıl iktidar olacak?

Var mı bir projesi olan?

---

[1] Enver Altaylı'nın yazdığı ve bahsettiği eli her yere uzanan "teşkilat"ın hayâl ürünü mü gerçek mi olduğuna hâlâ karar veremediğim R.Ö. kod isimli bir kahramanını gizlice Özbekistan'a gönderip doksan gün gezdirdiği bir öyküyü anlatan bu kitab, önce Hergün gazetesinde tefrika edilmişti.

[2] O sıralarda ..KO ile biten harf kompozisyonlarından oluşan THKO, TİKKO gibi sol örgütler revaçta idi. Herhalde bu şartlanma ile ülkücülerin kurduğu iddia edilen Türkçü(!) ETKO'nun bir başka versiyonu olan İslâmcı(!) TÜŞKO (Türk Ülkücü Şeriat Kurtuluş Ordusu)'nun da hayâli naylon örgütler olduğu kısa sürede anlaşıldı. Fakat bazı tipler, bu havalı isimleri duvarlara yazıp bazı yerlere bıraktıkları bildirilerde kullanarak kime hizmet ettiklerini bilinmeyen odakların aleti oldular.

[3] Hayâlî ETKO Başkumandanı arkadaşlarımdan, birisi halen uzman doktor olarak kendi kurduğu hastanede çalışmağa devam ediyor. Bu yazıyı yayınlanmak üzere göndermeden önce kendisi ile görüşüp "münfesih" ETKO'yu canlandırmak isterse göreve hazır olduğumu(!) ilettim. 2007seçiminde MHP milletvekili aday sırasında 7. sırada yer bulabilen ve 2011 seçimlerinde de yine milletvekili aday adayı olmak isteyen arkadaşımızın bu defa esâmesinin bile okunamayıp listezede olmasında ETKO sabıkasının payı oldu mu acaba?

[4] İ'lâ-yı Kelimetullah: Kelime anlamı "Allah ismini yüceltmek" olan bu terim İslâm'ın egemenliği anlamına gelir. Maalesef çok insanımız bu terimin gerçek mânâsını bilmedikleri gibi, bir de "ilahi kelimetullah" olarak yanlış telaffuz ederler.

[5] Hrıstiyan olan Oğuz kökenli Gagauzların yaşadığı Romanya'nın Dobruca bölgesinde bulunan Hazret Sultan Yesevî'nin halifelerinden

Sarı Saltuk türbesi bölgede yaşayan müslüman Tatarlar kadar hıristiyan Gagauzlar tarafından da kutsal sayılarak ziyaret edilmektedir.

[6] Hazar Türkleri'nin bir kalıntısı olan Karaimlerin yahudiliği konusunda bilgi edinmek isteyenlere bu konudaki en ciddi çalışma olan Arthur Koestler'in "13. Kabile" kitabını tavsiye ederim.

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=112603

[7] İran İslâm devrimi önderi Humeynî'den daha kıdemli bir din adamı olan ve bu nedenle bir güç odağı teşkil eden Ayetullah Şeriatmedarî İran İslâm Cumhuriyeti'nin İran'a yerleşmesinden sonra göz hapsine alınarak hayatını tecrid edilmiş bir halde tamamladı.

[8] "Tacik Gençlere Cami Yasağı" haberi için bkz.

http://www.ntvmsnbc.com/id/25238615/ , 4 Ağustos 2011.

[9] Azerbaycan'daki Başörtüsü yasağı için bkz.

http://www.pirsushaber.com/azerbaycanda-ogretmenlere-de-basortusu-yasak-59805n.html , 17 Ağustos 2011.

[10] "Rusya Federasyonu'na bağlı Kabardey-Balkar Özerk Cumhuriyeti müftüsü öldürüldü"

http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=1065788&title=rusyada-muftu-olduruldu&haberSayfa=0

[11] Bu yazıyı okuyanlar lütfen aşağıdaki linki tıklayarak Somali'deki bir velinin kabri üzerindeki sandukayı büyük bir aşkla parçalayan ve bununla büyük bir cihad eylemi yaptıklarını sanan elleri balyozlu ve kalaşnikoflu Somali gençlerini gösteren videoyu izlemelidirler. Suud vehhabiliğinin bir ürünü olan bu ilkel sahnelerin Türkiye'de tekrarlanma ihtimali tüylerinizi diken diken edecektir.

http://www.youtube.com/watch?v=RPWI-p9Kl4g

9. Ahmet Davutoğlu'nun Tarihdaşlık Fantezisinden Geriye Kalan

-*"Tarihdaşlık" da Davutoğlu ile Beraber Tarih Oldu*-

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun Türk Ocakları'nın kuruluşunun 100. yılını kutlama etkinlikleri kapsamında düzenlenen "Büyük Türkiye'ye Doğru" sempozyumunda 26 Mart 2011 tarihinde İstanbul'da yaptığı konuşma, kendisinin vizyonu hakkında çok önemli veriler sunmuştu. Davutoğlu da bu konuşmasını önemsemiş olmalı ki, söz konusu konuşmasını o zamanki görevi olan Dış İşleri Bakanlığı'nın resmi internet sitesinde hem yazılı olarak yayınlatmış, hem de ses kaydını resmî siteye koydurmuştu. "Ülkücü Hareket Üzerine Notlar" kitabımda yer alan ve çok ilgi gören iki yazımda bu konuşmayı değerlendirmiştim.(1) Aradan geçen 7 yılda Ahmet Davutoğlu'nun hayatında da ülkemizin siyasi hayatında da çok önemli değişiklikler ve gelişmeler oldu. (2)

Ahmet Davutoğlu'nun Türk Ocakları'nda yaptığı konuşmasından sonra "Stratejik Derinlik" kitabını okudum. Ancak Türkmeneli-Kerkük için yazdıkları ile icraatta sergilenenlerin iki kutub kadar birbirlerinden uzak düştüğünü görmek tam bir hayal kırıklığı oldu. Bu konudaki değerlendirmemi yazmam ancak Davutoğlu'nun aktif siyasi hayatının bittiği bu dönemde mümkün olabildi.

Dış İşleri Bakanı ve Başbakan olarak 7 yılı aşkın Türk dış politikasının belirlenmesinde neredeyse tek yetkili olarak rol oynayan Ahmet Davutoğlu'nun sorumluluk sürecinde ülkemiz adına sergilenen performans pek çok aydınımız gibi benim için de Türklük yönünden hüsran olarak özetlenebilir. Bu kırılmada

parlak bir akademisyen olarak bilinen Davutoğlu'ndan beklentinin de sıradan bakanlara göre daha yüksek bir skalada olması etkili olmuştur. Ancak Irak ve Suriye politikalarının bölgedeki Türkmen varlığını neredeyse yok sayılma düzeyinde bir değersizleştirilmeye mahkûm edilmesi affedilemez.

Bu yazıda Ahmet Davutoğlu'nun bugün yıldızı sönmüş duruma indirgenmiş siyasi hayatının bilançosu çıkartılmayacak, sadece Dışişleri Bakanlığı ve Başbakanlığı döneminde geliştirmeye çalıştığı "tarihdaşlık" politikasının vardığı nokta ve millî akâmet tartışılacaktır. Bunun için Davutoğlu'nun "Stratejik Derinlik" kitabı ile bu konuda yaptığı önemli konuşmalardan yararlanılmıştır. (3)

'Tarihdaş'lık Doğmadan Öldü

İzlediğim kadarı ile Davutoğlu'nun "Tarihdaşlık" kavramını vurguladığı ilk önemli değinisi İstanbul Şehir Üniversitesi'nde 19 Temmuz 2012 yaptığı konuşmasında yer aldı: "Bugün dünyanın her yerinde Türkiye'nin Somali dâhil, Somali gibi uzak bir coğrafya gibi görünen bir yerde bile tek çözüm olduğu dönemi yaşıyoruz bir çok yerde. Bütün eksikliklerimize, bütün zaaflarımıza rağmen dünyanın her yerinde bir şekilde insanoğlunun meselelerine, kendi 'tarihdaş'larımızın meselelerine çözüm bulmak için çaba sarf ediyoruz." (4)

Davutoğlu'nun 'tarihdaşlık' kavramını tedavüle sokarken kendisine gelebilecek "milliyetçilik", 'ulusalcılık' ; 'yayılmacılık' eleştirilerinin önünü almak için 17 Eylül 2012 günü Cansu Çamlıbel ile yaptığı konuşmada söylediklerini incelemek faydalı olacaktır. 'Ulusçulukla hesaplaşma zamanı geldi' başlık bu konuşmasında Davutoğlu, "Kürt sorunu iki temelde ele alınabilir. Tarihin derinliğine kadar giden kadim birliktelik ve modern bir devletin eşit vatandaşları olma bilinci ve hakkı. Bugün ortak aidiyetimizin temeli bu iki esastır. Yani tarihdaşlık ve vatandaşlık." demişti. (5)

6 Kasım 2012 tarihinde Davutoğlu'nun TBMM Bütçe Plan Komisyonu konuşmasında tarihdaşlık kavramını kullanarak söylediklerinin de altı çizilmelidir:

"Dış politika restorasyonu diğer iki restorasyonla birlikte gelişir, gelişti. Şimdi, gelelim bu restorasyonun ana unsurlarına, biraz daha detaya girerek gelelim. Burada önemli olan etik ve rasyonel, hani çok gündeme getirildiği için kısaca burada da değinmek isterim idealist politikalar ya da realist dış politikalar, evet, biz, biraz önce söylediğim gibi, 1990'lı yıllarda Bosna'da, Kosova'da, Bulgaristan'da, Doğu Avrupa'da savunduğumuz değerleri bugün de Orta Doğu'da savunmak durumundayız, bunlar değer ağırlıklıdır, bizim dış politikamız bu coğrafyada, bu tarihî mekânla, tarihdaşlarımızla olan ilişkiler bağlamında idealist bir boyut taşır, değer boyutu taşır. Değer boyutu taşımayan bir dış politika güç ağırlıklı olur ve gücü haklı görmeye başlar. Biz, hiçbir zaman değer ağırlıklı dış politikadan, akil dış politikadan vazgeçemeyeceğiz ama aynı zamanda realist bir dış politika takip edeceğiz, ikisini birleştireceğiz, ikisini bir arada geliştireceğiz."

(...)

"Benim hiçbir dış ziyaretim yok ki herhangi bir ülkeyi ziyaret ettiğimde oradaki kültürel ve tarihî bağlarla bize bağlı olan tarihdaşlarımızın bulunduğu bu bölgeye gitmemiş olayım ve gittiğimizde de bu tarz bir gerilim yaşamış olayım, böyle bir şey yok. Yunanistan'a gittiğimizde Batı Trakya'ya, Bulgaristan'a gittiğimizde Filibe'ye, Kırcaali'ye, Irak'a gittiğimizde Kerkük'e, Ukrayna'ya gittiğimizde Kırım'a, Moldova'ya gittiğimizde ilk defa Gagavuz Yeri'ne, Gürcistan'a gittiğimizde Batum'a, daha uzak bölgelere, 2 kez Çin'e gittim ikisinde de Uygur Bölgesi'ne gittim. Biz bunları bir dostluk köprüsü olarak telakki ettik ve buralardaki tek bir taş vakıf eseri bile heba edilmesin, zarar görmesin diye gece gündüz çalışıyoruz. Bütün bu vakıf eserlerini ihya ediyoruz çünkü bu bizim ortak tarihimizin parçaları." (6)

***

Diyarbakır'da 15 Mart 2013 tarihinde Dicle Üniversitesi Konferans Salonu'nda düzenlenen "Büyük Restorasyon: Kadim'den Küreselleşmeye Yeni Siyaset Anlayışımız" konulu konferansta Davutoğlu, bundan bir süre önce "Artık ulusçulukla hesaplaşma vakti geldi" şeklinde konuşma yaptığını, bu konuşma nedeniyle birçok eleştiriye maruz kaldığını dile getirerek şöyle dedi:

"Kastettiğim şey açık; Avrupa milletlerini feodaliteden çıkarıp, küçük küçük ünitelerle daha büyük ulus devletlerine dönüştüren ulusçuluk, asırlarca beraberce yaşamış olan Balkan, Ortadoğu, Kafkas ve Orta Asya halklarını birbirinden koparacak şekilde yorumlandı. Tarihdaş olma zihniyeti yıpratıldı. Biz kadim birlikteliği, tarihdaşlık olarak görüyoruz. Dış politikamızın esasında bu vardır. Kim ne derse dersin, nerede bir tarihdaşımız varsa o aynı zamanda bizim soydaşımızdır, kaderdaşımızdır, o aynı zamanda dış politikamızın ana unsurudur. Bunu tanımlarken de hiç bir zaman Türk'ü Kürt'ten, Arnavut'u Boşnak'tan ayırt edemeyiz." (7)

***

Davutoğlu'nun T.C.'nin 62. Hükûmetinin Başbakanı olarak 1 Eylül 2014 günü TBMM'ye sunduğu hükümet programında da tarihdaşlık vurgusunu sürdürdüğü görüldü: "Bütün etnik, mezhebî ve dinî kesimlere, başörtülü veya başı açık, köylü veya şehirli, kadın veya erkek, yoksul veya zengin, şu veya bu siyasi görüşten tüm vatandaşlarımıza eşit mesafede duruyor; her bir bireyin, temel hak ve özgürlüğünden en ileri derecede yararlanacağı bir Türkiye'yi hedefliyoruz. Etnik, dinî ve mezhepsel aidiyetlerden önce, tarihdaşlık, vatandaşlık anlayışını benimsiyoruz." (8)

***

Davutoğlu'nun 300 makalesini analiz etmiş bir sosyal bilimci olan Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Yard. Doç. Dr. Behlül Özkan ile yapılan "Davutoğlu,

Neo-Osmanlıcı değil panislamisttir" başlıklı röportaj beni şaşırtmadı. (9) Özkan'ın yaptığı değerlendirmenin sonucu ile sadece uzunca bir konuşmasının kodlarından hareketle yazdığım iki makalede aynı sonuca ulaşmak kendi adıma sevindirici oldu. (10)

"Osmanlıcılık gayrımüslimleri de içeren bütün farklı etnik ve dinsel grupları Osmanlı kimliği altında toplamayı ve entegre etmeyi düşünüyordu ve ciddi bir Batılılaşma hamlesi başlattı. Davutoğlu, Özal'ı Tanzimat paşalarına benzetir. Batıcı olmakla eleştirir. Abdülhamid dönemi İslamcılığını idealize eder. Ama yanlış okuyor, çünkü Abdülhamid döneminin İslamcılığı defansif İslamcılık ve Osmanlı'nın bütünlüğünü korumaya yönelik. Davutoğlu'nun İslamcılığı defansif değil, yayılmacı. Türkiye'yi Ortadoğu'da merkez olarak konumlayıp Ortadoğu'da yeni birliktelik düşünüyor. Hata buna Bosna ve Arnavutluk'u da katıyor. Panislam dünyası Sünni inanışın hegomonik olduğu bir düzen."

"Stratejik derinlik, Türkiye'yi küresel güç yapacağını iddia eden bir strateji. Batının 1945 öncesi emperyal yayılmayı meşrulaştıran teorilerini referans alır. Fas'tan Türkiye'ye kadar uzanan coğrafyada onlarca mezhep, farklı etnik unsur var, bunları nasıl birleştireceksiniz? Bu ülkeler Türkiye'nin liderliğini niye kabul etsinler? Türkiye'nin İslam dünyasını birleştirmeye yetecek ekonomik, askeri, siyasi gücü var mı? Davutoğlu, bu üç soruya da kimseyi ikna edecek bir cevap veremiyor. Bunlar fantastik fikirler olarak kalıyor." (11)

Behlül Özkan'ın fikir dünyasını çok iyi bildiği Davutoğlu'nun altından Başbakanlık koltuğu çekildikten sonra yazdığı satırlar kendisi açısından acı, ülkemiz adına vahim gerçekleri vurguluyordu: "2009'da Dış İşleri Bakanı olarak "Ortadoğu'nun sahibi, öncüsü" olarak çıktığı yolda bugün Başbakanlık koltuğunu bırakırken, Davutoğlu'nun dış politikası Türkiye'yi hem içerde hem de dışarda varoluşsal bir ulusal

güvenlik kriziyle baş başa bırakmış durumda. Sınırları kaldıracağız diyen Davutoğlu döneminde Türkiye sınır ötesindeki tek toprağı Süleyman Şah Türbesini kaybetti. Yüz bin mülteci kırmızı çizgimiz demişti, mültecilerin sayısı 3 milyona ulaştı. Başbakanlığı döneminde başkent Ankara'nın merkezinde Türkiye tarihinin en büyük terör saldırısı meydana geldi. Bursa, İstanbul gibi büyükşehirlerde bombalar patlamaya devam ediyor. Kilis, IŞİD'in füze saldırıları altında. PKK ile yeniden başlayan çatışmalarda şehirlere yığılan patlayıcılar yüzünden tanklar şehir merkezlerine girmiş halde. Rusya ile ilişkiler son 70 yılın en sorunlu dönemini yaşıyor." (12)

---

(1) Bu kitabımda, bu makaleden sonra okuyacağınız "Ahmet Davutoğlu'nun 'Nizâm-ı Âlemi" ve Ahmet Davutoğlu'ndan "Tarihdaşlık: Utangaç Bir Panislamizm" başlıklı makalelerimi yazdığımda Davutoğlu henüz Dışişleri Bakanı idi.

(2) Ahmet Davutoğlu, 2 Mayıs 2009 tarihinde 60. T.C. Hükümeti'nin Dışişleri Bakanı olarak görev aldı. 27 Ağustos 2014'te, Adalet ve Kalkınma Partisi 1. Olağanüstü Büyük Kongresinde Genel Başkan seçildi ve 28 Ağustos 2014'te Başbakanlık vekili ünvanı ile kurmakla görevlendirildiği 62. Türkiye Hükümeti 6 Eylül 2014'te Davutoğlu başbakanlığında güvenoyu alarak göreve başladı. Davutoğlu 7 Haziran 2015 seçimleri sonrasında 45 gün içinde hükümetin kurulamamış olması üzerine Cumhurbaşkanının TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermesi üzerine ülkeyi 1 Kasım 2015'te yapılacak seçime kadar yönetmek üzere 63. seçim hükûmeti başbakanı oldu. 1 Kasım 2015 Türkiye genel seçimlerinde başında olduğu AKP % 49,4 oranında oy alarak tek başına iktidar oldu ve Davutoğlu 64. Türkiye Hükûmeti'ni kurarak başbakanlık görevine devam etti.

Başbakan Davutoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaşadığı ihtilafın sonucu olarak, 5 Mayıs 2016 tarihinde bir

açıklama yaparak AKP'yi 22 Mayıs 2016'da AKP'nin yeni Genel Başkan seçiminin yapılması için 2. Olağanüstü Büyük Kongre'ye çağırdı. Kamuoyunda, bu kararın bir gün önce Cumhurbaşkanı ile gerçekleşen toplantı sırasında alındığı ifade edildi. 22 Mayıs 2016 tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan basın açıklamasıyla Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık görevinden istifa ettiği açıklandı. 22 Mayıs 2016'ta toplanan AKP 2. Olağanüstü Büyük Kongresi'nde Genel Başkan seçilen Binali Yıldırım'a Başbakanlık görevini de devretti. Binali Yıldırım 24 Mayıs 2016 tarihinde 65. Türkiye Hükûmeti'ni kurarak Başbakanlık görevine başlamıştır. 15-16 Temmuz 2016 tarihleri arasında Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde örgütlenen FETÖ'nün uzantısı olarak kendilerini "Yurtta Sulh Konseyi" olarak tanımlayan bir grup rütbeli asker tarafından Cumhurbaşkanı'na ve Binali Yıldırım'ın kurduğu 65. Türkiye Hükümeti'ne karşı bir darbe girişimi gerçekleşmiştir.

(3) Ahmet Davutoğlu, Stratejik Derinlik, Küre Yayınları, İstanbul-2006.

(4) Davutoğlu'nun İstanbul Şehir Üniversitesi'nde Yaptığı Konuşma, http://www.mfa.gov.tr/disisleri-bakani-sayin-ahmet-davutoglu_nun-istanbul-sehir-universitesi_nde-yaptigi-konusma-19_07_2012.tr.mfa (19 Temmuz 2012)

(5) Davutoğlu'nun milliyetçilik ile "ulusçuluk" etiketi ile kendisini ayrıştırarak yaptığı eleştiriler gerek AKP içerisindeki milliyetçi eğilimdeki tabandan gerekse Türk milliyetçiliğinin geleneksel kurumlarından tepki aldı. Davutoğlu bu tepkilere yanıtını altı ay kadar sonra Diyarbakır'da yaptığı bir konuşma ile vermeğe çalışacaktır. 'Ulusçulukla hesaplaşma zamanı geldi' 17 Eylül 2012.

http://www.hurriyet.com.tr/gundem/21483551.asp

(6) TBMM Bütçe Plan Komisyonu'nda Dış İşleri Bakanlığı Bütçesi'ni sunuş konuşması, 06.11.2012.

(7) Ahmet Davutoğlu, "Büyük Restorasyon: Kadim'den Küreselleşmeye Yeni Siyaset Anlayışımız" Diyarbakır, 15.03.2013.

(8) Ahmet Davutoğlu, T.C. 62. Hükûmeti Programı, TBMM, 01.09.2014.

(9) Behlül Ozkan, Turkey, Davutoglu and the Idea of Pan-Islamism, Survival: Global Politics and Strategy, August–September 2014, s.119-140.

https://www.iiss.org/en/publications/survival/sections/2014-4667/survival--global-politics-and-strategy-august-september-2014-838b/56-4-12-ozkan-e36b

(10) Behlül Ozkan, “Davutoğlu AB'ye kesinlikle inanmıyor, Türkiye liderliği ile İslam birliği istiyor”

http://t24.com.tr/haber/davutoglu-abye-kesinlikle-inanmiyor-turkiye-liderligi-ile-islam-birligi-istiyor,268521 (23 Ağustos 2014)

(11) Behlül Ozkan, “AKP siyasal İslam’ı da çökertti”

http://www.birgun.net/haber-detay/akp-siyasal-islam-i-da-cokertti-72562.html (15.12.2014)

(12) Behlül Ozkan, “Davutoğlu’nu nasıl bilirdiniz?”

http://www.birgun.net/haber-detay/davutoglu-nu-nasil-bilirdiniz-111384.html (06.05.2016)

10. Ahmet Davutoğlu'nun Nizâm-ı Âlemi

a. "Tarihin ve Coğrafyanın Hakkını Vermek"

1 Mayıs 2009 tarihinden bu yana Dışişleri Bakanlığı'nı sürdüren Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun Türk Dışişleri'ne cumhuriyet tarihi boyunca pek de görülmeyen bir dinamizm getirdiğini teslim etmeliyiz. Bu dinamizmin AKP ile bir ilgisi olmadığını anlamak için AKP'nin daha önceki Dışişleri bakanlarının -Yaşar Yakış ve Ali Babacan- hafızâlarda hemen hiç iz bırakmayan Dışişleri'nin mutad geleneğine uygun seyreden, renksiz/kokusuz/ruhsuz dönemlerini hatırlamak yeterlidir.

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun Türk Ocakları'nın kuruluşunun 100. yılını kutlama etkinlikleri kapsamında düzenlenen "Büyük Türkiye'ye Doğru" sempozyumunda 26 Mart 2011 tarihinde yaptığı konuşma, hem kendisinin vizyonu, hem de başında bulunduğu Dışişleri camiasına yüklemek istediği misyon hakkında çok önemli veriler sunmaktadır. [1] Basının nasılsa dikkatinden kaçan bu tarihi konuşmanın önemli noktalarını dikkatlerinize sunduktan sonra özellikle Türkiye'ye "tarihdaşlık" kavramı etrafında çizdiği hedefi tartışmak ve bu hedefin ne kadar gerçekçi veya ütopik olduğunu sorgulamak istiyorum.

Davutoğlu'nun Türk Tarihine Bakışı

"Bizim için aziz olan, her bir köşesinde şehîdlerimizin olduğu çok engin bir coğrafyanın mirasını taşıyoruz." sözleriyle coğrafi olarak Türkiye sınırlarının dışına taşan Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu, Osmanlı tarihinden gelen büyük mirasımızın yağmalandığı son yüzyılın muhasebesini yapmak ve gelecek yüzyıla milletimizi de hazırlamak zorunda olduğumuzu vurguluyor. Mekân olarak Osmanlı coğrafyasını hedefleyen

Davutoğlu, zaman olarak ise 1900'lerin başından itibaren 1923'de Türkiye ölçeğinde toparlanmaya kadar geçen dağılma sürecini adeta tersine döndürerek "tarihî bütünleştirme" cehdini hedeflemiş görünmektedir. Bunun için belirlediği süre ise şu sözlerindedir: "2011'den 2023'e kadar bu kopan, ayrışan, birbirinden kopartılan milletin unsurlarını tekrar bütünleştirme ihtiyacı ile karşı karşıyayız." Bu yapılamadığı takdirde daha büyük acılar yaşanacağını ifade eden Davutoğlu, doğal olarak akla gelen 'Bu kopan coğrafyaları nasıl birleştireceğiz?', sorusunu kendisi bizzat sormakta ve 'Birbirinden ayrıştırılan tarihleri bir bütünlük halinde tekrar geleceğe ümitle yürüyen, yeni bir tarihi akışı şekillendiren yeni bir nesil olarak nasıl inşa edeceğiz?' demektedir.

Türk Ocakları'nın kuruluşunun 100. yılı vesilesi ile düzenlenen sempozyuma 'Büyük Türkiye'ye Doğru' başlığı verilmesini doğru bir başlık olarak belirten Davutoğlu, çözümün 'Büyük Türkiye'nin Gerçekleştirilmesi" nde olduğunu belirtmiştir. Davutoğlu'na göre "Büyük Türkiye'nin inşaı için gerekli üç temel şart vardır: 1. Özgüven, 2. Uygun Metodoloji, 3. Stratejik Değerlendirme.

Özgüvenin psikolojik şart olduğunu ifade eden Davutoğlu, "Türkler ve Çinliler gibi tarihte bir kere özne olmuş milletler hiçbir zaman tarihin nesnesi yapılamayacağını söyleyerek Türk milliyetçileri olarak hepimizin hoşuna gidecek şu tesbitte bulunur: "Türkler de tarihte yaşadıkları o büyük tecrübeleriyle, bütün o Avrasya, Afro-Avrasya coğrafyasını kateden o büyük birikimleri ile tarihte nesne yapılabilecek, tarihin edilgen unsuru yapılabilecek bir topluluk değildir. Bütün zorluklar karşısında güçlü kimliğimize, medeniyet birikimimize, kültür birikimimize güvenerek tarihte özne olacağımızın, tekrar güçlü bir şekilde özne olacağımızın inancını taşımamız lazım. Aşırı özgüven biliyorum bazen tepki de doğuruyor ama bu özgüveni hissetmezsek tekrar tarihe ağırlığımızı koyamayız."

Her Türk'ün hissetmesi gereken bu özgüven ifadesinin bazılarını rahatsız ettiğini belirten Davutoğlu herhalde özellikle kendi bakanlığına hâkim olan zihniyete ve genel olarak Türk aydınında egemen olan komplekslere göndermede bulunmaktadır.

"Dış politikada aldığımız tavra kadar bulunduğumuz her yerde bizimle birlikte sadece 75 milyon değil, tarihi paylaştığımız yüz milyonlarca insan ve bin yıllık bir tarih arkamızda yürüyerek girer." diyen Davutoğlu'nun ufkunu dünyanın Türk soylu insanları ile sınırlamazken, tarih bilincini en az üç bin yıllık Türk tarihinden soyutlayarak -bir zamanlar moda olduğu üzere- zımnen 1071'de Malazgirt zaferi ile başlatması muhtemelen bilinçaltına yerleşmiş olan kabullerin eseri olmalıdır. [2]

'Büyük Türkiye'nin Gerçekleştirilmesi"nin ikinci şartını metodolojik yöntem olarak tarif eden Davutoğlu, "birleştirici/bütünleştirici bir dil, birleştirici/bütünleştirici bir siyaset, birleştirici/bütünleştirici bir yaklaşım" gereğini vurgular. Burada kullanılan "birleştirici yaklaşım,dil ve siyasetin akla hemen geçen yüzyıldaki Pantürkizm/Panislâmizm tartışmalarını getirmesi kaçınılmazdır.

Birleştirici Bir Dili "İçeride-Dışarıda" Oluşturmak

"Bugün hem içeride hem dışarıda bu birleştirici dili daha üst düzeyde dillendirmemizin vakti geldi." diyen Davutoğlu içerisi ile ilgili hedefini de "İçeride bu vatanı paylaşan etnik, mezhebi kökeni ne olursa olsun her bir kardeşimizin aziz olduğu yaklaşımıyla bütün bir milleti kucaklamak" olarak tanıdık bir söylem ile belirler. Bugün son 50 yılın siyasetine aşina olup da bu ülkede bu söylemi kullanmayan siyaset adamı olmadığını bilmeyen yoktur. Söylemek kolay ve fakat realize edip bu kardeşlik iklimini tesis etmek o denli zor…

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu, ciddi bir akademisyen olarak 'Birleştirici bir dil' oluşturmanın söylem bazında bile olsa, dışarısı

söz konusu olduğunda kolay olmadığının farkındadır. Bu zorluğu aşabilmek için akademik alt yapısından getirdiği dışişlerine taşımağa çalıştığı argümanlara müracaat eder: “Benim akademik hayatta kullandığım, şimdi ise siyasi veya diplomatik hayatta benimsediğim bir kavram olan, yok edilemeyecek kültürel bir bağ olan ‘Tarihdaşlık’ ile izah etmeye çalışayım. Vatandaşlık siyasi bir bağdır ama ‘tarihdaşlık’ diye başka bir bağ var. Biz bu tarihdaşlık kavramını bütünleştirici, bütün çevre bölgeleri, Balkanlar’ı, Ortadoğu’yu, Orta Asya’yı, Kafkasya’yı tekrar Anadolu’yla birlikte, Anadolu etrafında bütünleştirici yeni bir siyasetin önünü açmamız lazım. Madem ki yüz yıl önce bizi bu coğrafyalardan koparmaya çalıştılar ve sömürgeciler o kadar yıl içinde bu coğrafyalarla aramızda duvarlar ördüler, şimdi tam vaktidir bu duvarları kaldırmanın. Bu coğrafyalarla, bu tarihdaşlarımızla bütünleşme vaktidir.”

Vatandaşlık, soydaşlık, dindaşlık gibi bildik kavramalar bir alternatif olarak değerlendirilebilecek tarihdaşlık kavramı etrafında sosyokültürel olarak birbirinden çok ama çok ayrıştırılmış insan topluluklarının birleştirilebileceğini düşünmek bir akademisyen için verimli bir zihnî egzersiz alanı olabilir ve fakat siyasetin realiteleri bu kavram etrafında hareketlenme biryana “tarihdaşlık” kavramının bir söz olarak benimsetilmesinin bile ne kadar zor olduğunu bilmelidir. Gerek Ortadoğu ülkelerinde ve gerekse Türkistan coğrafyası gibi tarihî ortaklık yanında soy/dil/kültür yakınlığına sahip olduğumuz ülkelerde son 20 yıldır karşılaştığımız sorunlar bunun açık bir kanıtıdır.

Ahmet Davutoğlu’nu ‘ütopya peşinde koşan bir hayâlperest’ olarak değerlendirdiğim düşünülmemelidir. Kendisi de bunun farkında olmalıdır ki, bu çerçevede Türk kavramını da yeniden değerlendirmek gerekeceğini ve bir ‘tarihdaş’ olarak bütün bu toprakları, bu tarihdaşlığımızı tekrar keşfetmek zorunda olunduğuna işaret etmektedir. Bu noktada Davutoğlu, yaklaşımının doğruluğunu desteklemek üzere Türk kavramına

tarihen düşmanlık serdedenlerin söylemlerine bir örnek olarak 'Sırp kasabı' Slobodan Miloşeviç'in sözlerini gösterir.[3]

Türk kavramının yeniden tanımlanması noktasındaki söylemlerini güçlendirmek için Davutoğlu yaşadığı bazı ilginç anıları da aynı toplantıda Türk Ocaklılarla paylaşmıştır. [4]

Davutoğlu'nun bu vurgusu "Türk" kavramını etnik özünden kopararak bir kültürel kimlik ifadesi olarak yeniden tanımlamak istediğinin ifadesi olmalıdır. Bunu hemen kuzey Toros yaylalarının bir yörük çocuğu olan Ahmet Davutoğlu için asla düşünülmemesi gereken Türk düşmanlığının tezâhürü olarak bir suçlamaya dönüştürmek tehlikesinden kaçınılmalı ve bir algılanma yanılsamasına düşülmemelidir. Konunun, önüne koyduğu büyük hedefe etnik temelli bir Türklük kavramı ile gidilemeyeceğini gören bir âkil insanın tezinin içerdiği açmazları aşabilmek için geliştirdiği bir yöntem olarak değerlendirmek gerekeceğini düşünüyorum.

Bunun bir yöntem olarak sağlayacağı faydaları serdeden Davutoğlu'nun sözleri de böyle anlaşılmasını gerektirmektedir: "O zaman her yeri kuşatacak bütünleştirici dilimizi, her yerde kullanacağız. Madem ki, yüzyıl önce Türk Ocakları bir imparatorluğu ayrıştırmak isteyenlere karşı doğdu, bir imparatorluğu bölmek isteyenlere karşı doğdu, şimdi yüzyıl sonra biz bütün bu coğrafyaları birleştirme idealini, yöntemini, üslubunu geliştirmek zorundayız. Büyük Türkiye ancak ve ancak bu bilinçle, birleştirici bir dille kurulabilir. Hem ülke içinde birleştirici bir dil, bir millet kavramı, hem ülke dışında, bütün bu coğrafyalarda birleştirici bir dil. Büyük Türkiye'ye böyle gideriz."

"Tarihin ve Coğrafyanın Hakkını Vermek"

"'Büyük Türkiye'nin Gerçekleştirilmesi"nin üçüncü şartı ise, stratejik şart, tarihin ve coğrafyanın hakkını vermek" olarak tarif eden Davutoğlu, tarihin hakkını vermenin, tarihi akışı doğru okumakla mümkün olabileceğini vurgular. Davutoğlu'nun

"Tarihin nereye doğru aktığını, tarihî akışı doğru okuyan aydınları, siyasetçileri olan milletler, o milleti tarihin içine taşır, tarihin öncüsü yapar ama tarih akışını geç okuyanlar, bu tarihi akışın dışında kalanlar, bu büyük yürüyüşün de dışında kalırlar." sözleri bir yorum gerektirmeyecek kadar açıktır.

Sorun bu nitelikte aydınlar ve siyaset erbabının bu ülkede mevcud olup olmadığındadır. Bu önemli ve hayatî sorunun yanıtını görmek isteyen Davutoğlu'nun bu ülkenin aydınlarını bir yana bırakalım, içerisinde yer aldığı siyaset ortamına bu gözle bakması yeterince bir fikir sahibi olmasına yeter de artar bile…

Davutoğlu'nun Ortadoğu'da Görmek İstedikleri

İleri sürdüğü tezin aslında bir normalleşme süreci olduğunu iddia eden Davutoğlu'na göre bu gelişmenin Ortadoğu'da 20 yıl önce gerçekleşmesi gerekirken gecikmiştir. Şu anda bölgede yaşananlar çok sancılı bir normalleşme sürecidir.

Davutoğlu Libya'dan Suriye'ye bölgemizdeki bugünkü gelişmelerde Türkiye Cumhuriyeti'ne biçtiği rolü şöyle seslendirmektedir: "Türkiye olarak bu normalleşme sürecine öncülük etmek istiyoruz. İstiyoruz ki yeni otoriter yapılarla Ortadoğu halkları birbirinden kopartılmasın ve istiyoruz ki tarihin normalleşme süreci içinde bu sınırlara herkes saygı göstersin ama bu sınırlar bir duvar olmaktan çıksın, esneyen, geçişken sınırlar haline dönüşsün. İstiyoruz ki bu değişim dalgası birileri tarafından yeni sömürgecilik için kullanılacak bir gerekçe haline gelmesin. Stratejik derinlik derken de kastettiğimiz bir anlamda bu derinliği kazanmak. Burada bir kimlik sıkıntısı yaşamamamız lazım. Biz derken bu bütün o tarihi birikimi temsil ettiğimizin farkında olmamız lazım." Bu tarihî birikimi temsil ettiğinin bilincinde bir Türk evlâdı olarak Davutoğlu, yaptığı uygulamalara bir örnek olmak üzere gittiği yerlerdeki Türk Şehîdlikleri ile "tarihdaş" olarak tanımladığı insanlara ulaşma çabasını kaydetmektedir. [5]

Dışişlerine Gösterilen Stratejik Hedef: Nizâm-ı Âlem

Davutoğlu belirlediği stratejinin temelini "ülkemizin kendi içinde insan hak ve özgürlükleri çerçevesinde demokratikleşme ile milletin devletle buluşmasını sağlamak" olarak tanımlamaktadır.

İkinci hedef olarak belirlediği ise "komşu ülkeler başta olmak üzere komşu bölgelerle aramıza örülen psikolojik duvarları yıkma, tam ve mutlak anlamda bütünleşme, tarihi normalleştirme, ekonomilerimizi birleştirme, siyasi olarak en üst düzeyde temaslarımızı arttırma ve nerede olursa olsun bu coğrafyalarda bize dönen, bize bakan insanların gönlüne su serpme, onlarla kader paylaşma"dır. "Komşu ülkelerin hiçbirisi ile sınır duvarlarına taşmadan, sınırlarımıza saygı göstermek şartıyla çevre bölgelerle tam bir entegrasyon hedefliyoruz." Üçüncü hedef olarak belirlenen ise öncekiler yanından daha mütevazi kalmaktadır: "Türkiye'nin Büyük Türkiye'ye giderken şu ana kadar ihmal ettiği bölgelerde ve alanlarda, dünyanın her köşesinde temsil edilmesini sağlamak."

Stratejinin dördüncü ayağı olarak, küresel alanda her uluslararası örgütte aktif olma hedeflenmiştir. Davutoğlu'nun isimlendirerek verdiği bilgilere göre bu kapsamda son beş-altı yıl içinde bütün uluslararası örgütlerde üyelik düzeylerimiz yükseltilmiş, uluslararası örgütlerde Türk vatandaşlarımızın yönetim kademelerinde temsilini arttırılmıştır. Bu yaklaşımının gerekçesini Davutoğlu şöyle izah etmektedir: "Her uluslararası örgütte var olacağız çünkü artık büyük Türkiye'nin Anadolu ve çevre coğrafyalarla sınırlı kalmasını istemiyoruz. Neden bunu istiyoruz? Çünkü nerede bir küresel sorun var ise orada bir Türk görüşü olsun istiyoruz, bir Türk duruşu, bir Türk görüşü. Madem ki, biz Nizâm-ı Âlem, bir dünya nizamı geleneği içinden geliyoruz, bizim bu bölgesel düzenler dışında küresel düzenle ilgili de söyleyeceğimiz temel düşüncelerimiz olmalı…"

"Türklerin tarihe muhteşem geri dönüşü"

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu yönetmeğe çalıştığı dış politikanın esaslarını bu şekilde çerçeveledikten sonra: "Bu politikanın özeti ve hedefi ise, Türklerin tarihe muhteşem geri dönüşüdür. Bu dönüşü hep birlikte gerçekleştireceğiz." sözleri ile Türk Ocakları'nın kuruluşunun 100. yılını kutlama etkinlikleri kapsamında düzenlenen "Büyük Türkiye'ye Doğru" sempozyumunda yaptığı konuşmayı taçlandırmıştır.

Davutoğlu'nun sözleri ile ilgili olarak özellikle "tarihdaşlık" kavramı ekseninde ve bu yaklaşımın Neo-Osmanlıcılık mı olduğu ya da Panislâmizmin yeni bir versiyonu olup olmadığı hakkındaki değerlendirmemi ve dünyanın şu içerisinde bulunduğu süreçler yönünden gerçekçiliğine ilişkin görüşlerimi de yazmak isterim.

b. "Tarihdaşlık": Sınırlı Alanda Utangaç Bir Panislâmizm

Dışişleri Bakanı olarak kısa sürede Bakanlar Kurulu'nun en tanınan ismi haline gelen Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun kamuoyunda parıltılı bir imajı olduğu söylenebilir. Önceki yazımda ayrıntıları ile vermeğe çalıştığım Türk Ocakları'nın sempozyumunda yaptığı konuşma hakkında değerlendirme ve eleştirilerimi bu yazımda dile getirmek istiyorum. Öncelikle Davutoğlu'nu bir siyaset erbabı olarak değil hâlâ bir akademisyen, namuslu bir Türk aydını olarak gördüğümü belirtmek isterim. Siyaset erbabının bulunduğu zemine ve zamanın kuvvetle esen rüzgârlarına göre konuştuklarına, bugün söylenilen ertesi gün tersinin yapıldığına bu ülke insanı çok sık tanık olduğu için bu istisna parantezinin önemi büyüktür.

Bu nedenle bahsedilen konuşmasında Ahmet Davutoğlu'nun Türkiye'ye tarihdaşlık ekseninde çizdiği yeni ufuk tartışılmalı ve ne kadar gerçekçi veya ütopik olduğu sorgulanmalıdır.

Panislâmizm (=Müslümanbirlikçilik)

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun "tarihdaşlık" söyleminin anlaşılması için öncelikle 'Panislâmizm' ile arasındaki farkların belirlenmesi gerekir.

Panislâmizm kavram olarak dünya üzerinde yaşayan ve İslâm inancını paylaşan tüm insanların siyasi birliğini hedefleyen bir terimdir. Osmanlı'nın son yüzyılında özellikle II. Abdulhamid Han döneminde devletin güçlendirilmesi için panislâmist bir politika izlendiği söylenebilir. Bu politikanın en somut tezahürü Doğu Türkistan'daki Kaşgar'dan Balkanlardaki Mostar'a kadar geniş bir coğrafyada okunan Cuma namazlarında hutbede Osmanlı sultanının isminin "halife-i rûy-i zemin" olarak anılması olmuştur. Bunun siyasi karşılığının olup olmadığı veya bir siyasi karşılığı varsa bunun ne olduğu tartışmalıdır.

Hilafetin saltanata dönüştüğü hicretin ikinci yüzyılında itibaren yekpare bir İslâm devleti de söz konusu olamamıştır. İslâm'ın Araplardan başka kavimler –bu arada Türkler- arasında da yayıldığı tarihin son bin yıllık süreci boyunca siyasi planda gerçekleştiğine tanık olunmayan bir ütopya olarak fikir çevrelerinde konuşulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun kendi egemenliği altında birleştirdiği 16. yüzyıl dünyasında bile İslâm inançlı toplulukların durumu bile bu kavramın içini dolduramamıştır. Çünkü bırakın daha uzak coğrafyaları Osmanlı'nın hemen doğusundaki sınırdaşı Safevî devleti tebaası müslümanlarla bile siyasi bir birlik altında birleşilmesi söz konusu olmamıştır.

Osmanlı'nın son döneminde Kafkasya ve Dağıstan'da Çarlık Rusya'sının vahşi istilâsına karşı tam 25 yıl ölümüne direnen Şeyh Şamil önderliğindeki müslümanların silah-teçhizat yardımı feryâdlarına duyarsız kalan Sultan Abdülaziz Han devri Osmanlı bürokrasisinin Panislâmizmin gereği olan bir dayanışma duygusundan habersiz olduklarının çok belirgin bir örneğidir.[6]

Yine de teorideki İslâm kardeşliğinden pratik bir sonuç çıkartmak isteyen çabalar da sergilenmiştir. Bunun Osmanlı'nın

son yıllarında gerçekleşen en bilinen örnekleri tasavvufun Senûsiyye ekolünün etkin bir mürşidi olan Libyalı Şeyh Ahmed Senusî'nin Kurtuluş Savaşı'nı desteklemek üzere Anadolu'da verdiği vaaz ve hutbelerde sergilenmiştir.

İngilizler başta olmak üzere Batılı emperyalistler Panislâmizmin başta Hindistan olmak üzere kendi sömürgecilik planlarına vereceği zararı görerek bu inanç birliğini sabote etmeğe yönelik teorik ve pratik karşı politikalar geliştirdikleri bilinmektedir. Bu stratejinin bugüne kadar etkileri uzanan ve halen de İslâm coğrafyasında sancılı süreçlerin yaşanmasına yol açan sonucu Arabistan'daki bedevî kabileler arasında daha sonraları vehhabilik olarak adlandırılan püriten ve reaksiyoner bir İslâmi hareketi Osmanlı'nın öncülüğünü yaptığı geleneksel İslâm'a karşı desteklemeleridir.

Hele son yüzyılda İran'da Ayetullah Humeynî devrimi ile Şia'nın yeni bir siyasi atılım yapması, selefi İslâm akımlarının El-Kaide adlı örgüt etrafında global bir network oluşturması gibi olgular dikkate alındığında siyasî anlamda bir Panislâmizmin somut ortamının ortadan kalktığını söyleyebiliriz.

'Tarihdaşlık' Bir Tür 'Panislâmizm'dir Denilebilir

Dünyayı ve özellikle Malezya'dan Somali'ye İslâm âlemini henüz Dışişleri Bakanı olmadığı dönemde de iyi tanıyan bir aydın olarak Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu, "akademik literatürden siyasi literatüre ithal etmek istediği ve kültürel bir bağ olarak tarif ettiği bir kavram olan 'Tarihdaşlık' kavramı" ile Balkanlar, Ortadoğu, Orta Asya ve Kafkasya'yı Anadolu etrafında oluşacak bir birlik/beraberlik projesinin muharrik gücü haline getirmek istediğini belirtmiştir. Bir bilim dergisine yazılacak bol referanslı bir makale için orijinal bir yorum sayılabilecek bu istemin reel dünyada hiçbir karşılığı yoktur.

Ahmet Davutoğlu, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'ndan anayasal vatandaşlık kapsamında yorumlanan Türk kavramını da

‘tarihdaş’larımızı da kapsayacak şekilde “müslüman” olarak yorumlamak eğilimindedir. Teorik olarak çok zayıf olan bu yaklaşım, bu ülke insanlarından -hem de etnogenetik yönden Türk olan bazılarının- kâğıt üzerinde bile İslâm’a izafet ile tanımlanmak istemedikleri, ateist olduklarını kayda geçirmek istedikleri ortada iken bu tam bir zorlama olur. “Türk” kavramını etnik içeriğini boşaltarak bir kültürel kavram haline getirmeğe Türkler razı olsa bile sormak gerek eski topraklarımızın sâkini olan müslüman kardeşlerimize; böylesi bir Türk tanımına girmek isterler mi?

Davutoğlu’nun özellikle *“tarihdaşlık”* kavramı ekseninde seslendirdiği görüşlerini Panislâmizm olarak tanımlamak için yeterince veri söz konusu konuşmada vardır. Klasik anlamı ile Panislâmizmin bugünün dünyasında bir karşılığının olmadığını fark edecek kadar zeki bir insan olan Davutoğlu’nun “tarihdaşlık” ortak paydasında tanımlamak istediği birlik düşüncesini utangaç; sınırlı bir Panislâmizm olarak adlandırıyorum. [Aslında bu terimin en gerçekçi karşılığının adını Psödo-Panislâmizm (=sahte müslümanbirlikçilik) olarak koymak gerek ama okurun kafasını bu yabancı terimlerle iyice karıştırmak istemem.]

İşin trajik bir yönü ise bu Neo-Panislâmizm de denebilecek bu görüşlerin tarihen Pantürkizm’in teorik/fiilî merkezi olan Türk Ocakları’nın bir toplantısında dillendirilmiş olmasıdır. Sayın Davutoğlu’nun kendisine atfen basında çıkan Yeni-Osmanlıcılık, ‘Neo-Ottomanist’ söylemlerinden rahatsızlığını biliyorum. Bu nedenle bulunduğu makamın hassasiyetleri nedeniyle yalanlamak zorunda kaldığı bu yakıştırmaların bir adım ötede Panislâmizmin yeni bir versiyonu olarak değerlendirilmesi kaçınılmazdır; nitekim bazı Batılı basın/yayın organları bu yaklaşımın adını tam da bu şekilde koymuşlardır. İsmine ne denilirse denilsin -Neo-Osmanlıcılık veya Panislâmizm- bu ütopyanın dünyanın zaman kesitinde hayâlötesi bir karşılığı olduğu kabul edilmelidir.

Osmanlı'nın en geniş sınırlarına sahip olduğu dönemdeki topraklarda bugün yirmiden fazla 'bağımsız ülke'nin bayrağı dalgalanmakta iken Neo-Osmanlıcılık hayâli kurmak isteyenlerin varlığına tanık olmak hayret vericidir. Bu sözlerimi "Ne yâni Müslümanların birliğini istemiyor musun?" diye saptırmak isteyenlere İslâm ülkelerinin "her anlamda işbirliği"nin başka şey, tek bir yönetim altında "siyasi birlik" teşkilinin başka şey olduğunu söylemekle yetineyim.

Pantürkizm mi, Panislâmizm mi ?..

-Hangisi Daha Uzak Bir Hayâl?!..-

1923'den sonra Ziya Gökalp'in Turancılık/Pantürkizm rüyamızı "uzak bir mefkûre" olarak Kaf dağının arkasına atmasını dahi hazmedemeyen bir insan -hadi itiraf edeyim iflah olmaz bir pantürkist- olarak Davutoğlu'nun söylemini *"çok-çok uzak bir hayâl"* olarak nitelemek zorundayım.

Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecini engellemek için Said Halim Paşa, Mehmed Âkif Ersoy giib bazı aydınların "Bir ümid ışığı oluşturabilir miyiz?" güdüsü ile sarıldığı Panislâmizmin bir işe yaramadığını Mehmed Âkif'in Safahat'ındaki şiirlerinin kronolojisine bakarak çıkartmak mümkündür. 1912'de Balkan Savaşı öncesinde milliyetçiği "dâvâ-yı kavmiyyet" olarak adlandırıp lânetleyen Mehmed Âkif'in Kurtuluş Savaşı sürecinde bugün bile Türk milliyetçiliğinin temel metinlerinden birisi olan İstiklâl Marşı'nın iki yerinde Türk 'ırk'ına atıfta bulunması dahi bunu kanıtlamak için yeterlidir. [7]

İslâm dünyasını en az Davutoğlu kadar yakından tanıyan Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç'ın adeta feryâd edercesine söyledikleri müslümanların dünya üzerindeki halini ve Türklerin tasavvufî İslâmî yaklaşımının tehdit altında olduğunu çok iyi yansıtmaktadır: İslâm dünyasının genelinde artık çok fazla ilkelliklerle karşılaşıyoruz. Müslümanlar adına bunları gördüğümüz zaman gerçekten artık rahatsız olmaya başladık. (...)

Severek yapılan ibadet anlayışını muhafaza etmemiz lazım; çünkü elimizdeki son üst düzey din perdesi budur. Bu da giderse biz El-Kaideleşiriz. El-Kaideleşirsek de bizi tahrib etmeleri bölüp parçalamaları çok kolay olacaktır. [8]

Diğer yandan Irak'ta bugün en önemli güç haline gelen Şia eğilimli müslümanların öne çıkartılması ile İslâm dünyasında Sünni egemenliği döneminin kapanıp Şia hükümranlığı döneminin açıldığını sevinç ile kaydeden Veli Nasr'ın sözlerini nasıl hazmedelim? Bugün İran'ın sadece mezhep güdüleri ile Suriye'deki Baas yönetiminin arkasında durduğu bilinirken hangi İslâm birliğinden söz edilebilir ki... Bütün bunlar ortada iken nerde ise 100 yıldır Türk milliyetçilerini "pantürkist" olarak gerçekleşmesi imkânsız hayâllerin tutsağı olarak suçlayan İslâmcı siyasetin haline gülmek mi lazım ağlamak mı? Karar sizin.

"Nizâm-ı Âlem İçin Ülke Bölmek Caiz midir?"

Fatih Sultan Mehmed zamanında verilen bir fetva kapsamında kayda giren ve adına "Nizâm-ı Âlem" denilen bir dünya nizamı geleneği içinden geldiğimizle övündüğünü anladığım Davutoğlu, aynı Fatih'in İstanbul'un fethinin "evliyâullah duası bereketi ile nasib oldu"ğunu söyleyen hemdemine söylediği "Lala, şu kılıcın hakkını da unutma" ikazını da bildiğini sanıyorum. [9]

Fatih'in sözlerine atıfta bulunarak söylemek istediğim şu ki, global ölçekte bir dünya haritası değişikliğine yol açacak söylemleri dillendiren devlet adamlarının arkasında bu emeli ikame edebilecek kudrette maddi güç te hazır olmalıdır. Bilhassa ülkesinin bin yıllık topraklarından bir kısmı hainâne tuzaklarla kopartılmağa çalışılan bir ülkenin Dışişleri Bakanı iseniz, daha da dikkatli konuşmak zorundasınız... Bunu siyaset bilimi alanında mükemmel bir kariyeri olan bir insana hatırlatmak bana zor gelse de hatırlatmak zorundayım.

Geçtiğimiz on yıl içerisinden Irak'tan Afganistan'a İslâm coğrafyasında akıtılan kanın hesabını tutabilen var mı? Ya şu son yıl içerisinde ise Tunus'tan Suriye'ye kotarılan halk hareketlerinin maliyetini kim, nasıl ödeyecek? Libya'nın kaliteli petrol yatakları üzerinde Batılı emperyalistlerin petrol şirketlerinin paylaşım hesapları TV haberlerine bile yansımışken "romantik takılmak" aynı sürece kolayca sokulabilecek bir ülkenin Dışişleri Bakanı için lüks ötesi bir durumdur.

Bunlar bir yana, Davutoğlu'nun konuşması yok eğer "Türk Ocakları'nın Turan hayâlleri ile ömrünü geçirmiş aksakallarını hâzır bulmuşken biraz da başka ufuklara yelken açalım" diye yapılmış ise bu sorumsuzluğu, gıyâben hakkında hep iyi düşüncelere sahip olduğum Torosların yayla rüzgârları ile teni yanmış bir Yörük çocuğuna yakıştıramam…

Davutoğlu BOP'un Neresinde ?..

Diğer yandan bu söylemlerin sahibi, Türkiye'nin Dışişleri Bakanı'nın "tarihî bütünleştirme" adına söyledikleri -BOP denilen projeye dahil oldukları müttefikimiz A.B.D.'nin George W. Bush dönemindeki, sabık Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice tarafından ilan edildikten sonra- Tunus'tan Suriye'ye uzanan hatta ortaya çıkan ayaklanmalar (hadi masum bir tabir ile halk hareketleri diyelim) nereye savrulacak belli değilken, Türkiye aynı projenin 'kaybedenler'i arasında gösterilmişse havada kalmaya mahkûmdur. [10]

Hoş şu anda, Bush'un koltuğunda Barack Hussein Obama; Rice'ın koltuğunda ise Davutoğlu ile 'yakın mesai içinde' olduğuna ilişkin pozları medyaya yansıyan Hillary Clinton oturuyor ama 2006'da çerçevesi çizilen BOP projesine doludizgin devam edildiği de ayan-beyan ortada… İslâm dünyasını sarsan halk hareketlerinin Suriye üzerinden sınırımıza dayandığı sürecin nereye savrulabileceğinin farkında olduğunu "İslâm ülkelerindeki değişim dalgasının birileri tarafından yeni sömürgecilik için kullanılacak bir gerekçe haline getirilmesi" riskini

dillendirmesinden anladım. Davutoğlu, o birilerini herhalde -mutlaka- benden daha iyi biliyor olmalı. Bilmiyorsa bir başka birilerinin hatırlatması kendisine gerekir ama, *'tecâhül-i ârif'* olarak adını da koymak kaydıyla…[11]

T.C. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile yüzyüze görüşebilsem şu soruyu yanıtını alana kadar ısrarla sormak isterdim: "İslâm ülkelerindeki değişim dalgasını yeni sömürgecilik için gerekçe kullanmak isteyenler kimler? Bu kötü niyetli sömürgecilere karşı ne gibi önlemler alıyorsunuz sayın Bakan?!.."

Yine de şu badireli ortamda T.C. Dışişleri Bakanlığı postunda, bir başkasının değil de beni heyecanlandıran birkaç söz söyleyebilen Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun oturduğunu bilmek, bu azîz ve mazlum milletin istikbali ile ilgili kaygılarla bunalan gönlümü biraz yatıştırıyor.

Allah yanıltmasın.

---

[1] Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun konuşmasından değerli ülküdaşım Dr. Zekeriya Kökrek vasıtası ile haberdar oldum. Kendisine teşekkür ederim. Ahmet Davutoğlu'nun 26 Mart 2011 tarihinde yaptığı konuşmasının tam metnini okuyup ses kaydını dinlemek için bkz:

http://www.mfa.gov.tr/disisleri-bakani-sayin-ahmet-davutoglu_nun-turk-ocaklari_nin-kurulusunun-100_-yilini-kutlama-etkinlikleri-kapsaminda-duzenlenen.tr.mfa

[2] "Bin Yıllık Tarih" söylemine siyaset hayatımız yabancı değildir. Millî Görüş geleneğinin önderi merhum Necmeddin Erbakan'ın hemen her siyasi konuşmasında yer alan bu tabir, Türklerin İslâm'ı kabulünden önceki tarihini yok saymak iması ile daima Türk milliyetçilerinin tepkisine yol açmıştı. Aynı şekilde sürekli tekrarlanan "Aziz Milletimiz" söylemi de "şu milletin adını söyle bir kere de" şeklinde tarizlerle karşılaşmıştır. Kur'an-ı Kerim'de millet lafzı ile -fakat dini inanç birliği anlamında- "ümmet" bağlamında kullanılan "İbrahim Milleti" kavramına göndermede bulunulduğu

açık olan bu söylemler İslâmcı siyaset ile milliyetçi hareket arasındaki temel ayrışma noktalarından birisini teşkil edegelmiştir. Burada Davutoğlu'nun "bin yıllık tarih" kavramını, Türklerin İslâm'ı kabulünden önceki tarihini inkâr bağlamında kullanmadığından eminim. Bir dil sürçmesi olarak algıladım.

[3] "Miloseviç, Srebrenitsa'da Boşnakları katlettiğinde, o kara gecede katliama başlarken, bittiğinde şunu söyledi: "Burada biz Türklerden Kosova'nın intikamını aldık." Katlettiği insanlar ırk olarak Türk değildi, Boşnaktı. Türkçe belki bilmiyorlardı ama intikam Türklerden alınıyordu, çünkü Balkanlar'ın tarihinde bu bir simgesel ifadeydi."

[4] "Beni gerçekten çok etkileyen bir hatıramı paylaşmak istiyorum: 2005 yılı, o zaman Başbakan Başdanışmanı olmak hasebiyle daha rahat seyahat edebiliyorum, hareket edebiliyorum. Ailemle birlikte bir Balkan turuna çıktım, bir taraftan da bölgede ihtiyaçları tespit etmek istiyorum. Orada, alanda nelerin olduğunu görmek istiyorum. Makedonya'da Radoviş'in kuzeyinde, 15-20 kilometre ötesinde dağda iki Türk köyü kalmış Batı Makedonya'da; Alikoç ve Koçali köyleri. Eskiden beri duyardım ve etnografik olarak da Türk kültürünün, Türkmen geleneklerinin yaşadığı bir köy olarak bilirdim. Ailemle ziyaret etmek istedim. Ücra bir yer. Gittik, gerçekten benim, bizim Toroslar'da babaannemin giydiği kıyafetler ne ise, dedemin konuştuğu Türkçe ne ise aynı giysiler ve aynı Türkçe'nin yaşadığı iki köy. Kalmış olduk, metruk, dağ başı. Vardık, bizi karşıladılar. Dedim "ne ihtiyacınız var, nasıl durumunuz?" Aralarında saygı duyulduğu anlaşılan birisi öne çıktı ve dedi ki, "Beyim sen de 400 yıl, ben deyiverem 500 yıl, bizi buraya goovermişler, ha bu dağları bekleyedurun demişler, o günden beri bekler dururuz."

[5] "Özel Kalem Müdürüme verdiğim iki talimat vardır: "Gittiğim her seyahatte, bir, o ülkede tek bir şehîdimizin olduğu bir yer varsa orayı ziyaret edeceğiz. Orayı ziyaret etmeden o ülkeden ayrılmak bana haramdır; çünkü o insanlar bizim için şehîd oldular." Yunanistan'da Korfu adasına toplantıya gittiğimde iki-üç Türk şehîdinin olduğu bir yer var dediler. Toplantıdan bir müddet ayrıldım, gittim, "O şehîdlere hürmet ziyaretimizi yapmamız lazım" dedim. İkincisi oranın başşehirlerini ve resmi görüşmelerini yaptıktan sonra bizimle bir

şekilde tarihdaşlık hissine sahip olan topluluklar var ise oraları ziyaret etmektir. Çin'e gittiğimde seyahatime Kaşgar'dan başladım, Yusuf Has Hâcib'in diyarından, Kaşgarlı Mahmut'un diyarından. Urumçi'ye, Hoten'e gittim; sonra Pekin'e geçtik."

"…İki sene önce Afganistan'a gittik, Belh şehrine, yani benim doğmuş olduğum şehir olmakla iftihar ettiğim Konya'nın manevi büyüğü Mevlana Celâleddin Rumi'nin doğduğu Belh'e gittik. Heyet ile oturduk, Belh Valisi daha "hoşgeldiniz Sayın Bakan" dedikten sonra saymaya başladı, "bize şurada bir okul lazım, şu sokakta, hastanemizin kadın doğum ünitesi yok, yapılması lazım, şurada bir çocuk parkına ihtiyaç var." Bir liste sundu. Ben de TİKA Temsilcimizi, Başkonsolosumuzu çağırdım, basın mensupları da orada. "Bunları not alın, bir sene içinde yapılacak" diye talimat verdim. Belh Valisi bir Türk Bakandan Konya Valisi kadar rahat bir şekilde bunu ister, ister. Çünkü o Belh Valisi biliyor ki Türkler Anadolu'da İstiklal Harbi yaparken 1921'de, Atatürk o dönem Mareşal Fevzi Çakmak'a bir talimat gönderiyor. Gazi Mustafa Kemal daha bizim bir subaya ihtiyacımızın olduğu bir dönemde der ki o talimatta "En iyi subaylarınızı seçiniz ve Afganistan'daki kardeşlerimizin ordularını tanzim etmek üzere Afganistan'a gönderiniz", çünkü bilir ki, o dönem için Anadolu'nun müdafaası Afganistan dağlarından başlar ve bilir ki Asya derinliğinde güce sahip olmayanlar Avrupa içinde varlıklarını sürdüremezler. Gerçekten o dönemde en kıymetli subaylarımız seçilirler ve Afganistan'da o dönem sömürgeci akımlara karşı Afganistan halkı ile birlikte mücadele ederler. Yani kendi subaylarımıza ihtiyaç varken oradaki gelişmelere kayıtsız kalamazdık."

[6] Rusların esaretinde 10 yıl kadar yaşadıktan sonra İstanbul'a gelen İmam Şamil'in, Dolmabahçe Sarayı'nda ağırlamak için davet ettiğinde Osmanlı Sultanı Abdülazîz'in uzattığı elini sıkmadığı ve "Bu el bize zamanında Kafkas dağlarında Ruslara karşı cihad ettiğimiz sırada uzatılmalı idi…" dediği rivayet edilir. Bu türden rivayetler bir yana Osmanlı arşivleri İmam Şamil döneminde Osmanlı'dan yardım talep eden ve Osmanlı yöneticilerinin Kafkasya'daki cihada ilgisizliğinden yakınan belgelerle doludur. Bu belgelerin bazıları bugün gün ışığına çıkarılmıştır. İşin ilginç bir yönü Şeyh Şamil'in bu tarizine maruz

kalan Sultan Abdülazîz'in Doğu Türkistan'daki Kaşgar Emiri Yakubhan'ın yardım talebi üzerine beş Osmanlı zâbitini silah ve mühimmatları ile ordu teşkil etmek üzere Kaşgar'a göndermiş olmasıdır. Yakubhan, bu yardımı karşılıksız bırakmamış ve Kaşgar'da Sultan Abdülaziz Han adına hutbe okutup, bastırdığı altın ve gümüş sikkelere de Osmanlı Sultanı'nın adını koydurmuştur.

[7] Mehmed Âkif'in asıl mesleğinin veterinerlik olduğunu ve özellikle hayvan ıslahı konusunda zorunlu olarak öğrenmesi gerektiği için genetik biliminin kavramlarına yakınlığı dikkate alınırsa kullandığı "ırk" teriminin doğrudan doğruya insan soyunun genetik anlamdaki farklılıklarına işaret ettiği ortadadır. T.C.nin kurulmasının hemen sonrasında yıllarca süren sıkıntılı bir süreç yaşayacağı Mısır'a gönüllü sürgününü takiben "ölmek üzere döndüğü" İstanbul'da, Mısır örneğinde Arab kavminin haline yakınen tanıklık ettikten sonra Âkif'in yazdığı son şiirlerinden birisi olan "Oğlum Nevruz'a" başlıklı kıtasının son mısraı son derecede anlamlıdır:

"Özü doğru, sözü doğru adam ol ırkına çek…"

[8] Kılıç'ın Somali'de ortaya çıkan vehhabî eğilimli el-Şebab grubunun sergilediği ilkellikler bağlamında dile getirdiği bu sözlerin tamamı için bkz:

http://hayatibice.net/?p=508

[9] Yaygın kanaate göre "Nizâm-ı âlem" tâbiri Fatih Kanunnâmesi ile Osmanlı arşivindeki yerini almıştır. İlgili madde şöyledir: "Ve her kimesneye evlâdımdan saltanat müyesser ola, karındaşların Nizâm-ı Âlem için katl etmek münasiptir. Ekser ûlema dahi tecviz etmiştir. Anınla amil olalar." Genel kabûle göre Fâtih Sultan Mehmed, bu kuralı ilk kez uygulayarak küçük kardeşi Ahmed'i katlettirmiştir. Fakat bazı kaynaklarda Evrenos-zâde Ali Bey'in Fatih'in haberi olmadan bu cinâyeti işlediği kaydedilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Aktan, Ali, Osmanlı Hânedânı İçinde Saltanat Mücadelesi ve Kardeş Katli, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Sayı: 10, s. 8, Ekim-1987.

[10] Emekli asker Ralph Peters'in 4 Temmuz 2006'da A.B.D.'de yayınlanan "Newer Quit the Fight" isimli kitabından alıntılanan Ortadoğu'nun tasarlanan son şeklini gösteren ve ülkemizde oldukça iyi bilinen bir haritanın altında BOP'un kazanan/kaybeden ülkeleri şöyle gruplanmıştı:

Winners / Kazananlar: Arab Shia State, Free Kurdistan, Armenia, Azerbaijan, Islamic Sacred State, Jordan, Lebanon, Yemen, Free Baluchistan.

Losers / Kaybedenler : Syria, Turkey, Iran, Iraq, Afghanistan, Kuwait, Pakistan, Qatar, Saudi Arabia, United Arab Emirates.

http://globalresearch.ca/index.php?context=viewArticle&code=NAZ20061116&articleId=3882

[11] "Bildiği halde bilmezden gelme" anlamına gelen "tecâhül-i ârif'in bir diğer örneğini Davutoğlu Libya'daki insanların bize bağlılığına kanıt olmak üzere söylerken sergiliyor: "Bingazi'de zor şartlar yaşanırken geçtiğimiz ay içinde, Bingazi'deki yerel makamlarla temas halindeydik vatandaşlarımızın boşaltılması için. O yerel makamların başındaki zatla gece geç bir vakit, bir telefon görüşmem oldu. Başkonsolosluğumuzun tabii belli riskleri de taşıdığı bir dönemde. Dedi ki: "Sayın Bakan, biz size saygı duyuyoruz. Hükûmetinizin, Başbakanınızın onurlu duruşuna saygı duyuyoruz. Sizin kitaplarınızı okudum. Ne olur Başkonsolosunuzu burada muhafaza edin, çünkü buranın yüzde 40'ı Türk, Bingazi'nin yüzde 40'ı Türk."

Bu hangi düzeyde bir Libya yetkilisinin sözleridir bilmiyorum ama aşağılık bir 'güce perestiş etme' tavrının yaygın olduğu bir bölgeye ait birisinin rüşvet-i kelâm kabilinden sözleri olduğunu Ahmet Davutoğlu anlayamamışsa; yazık!. Libya'da Türk varlığı diye bir şey var ise bunun etnik bir varlık olma ötesinde Osmanlı'nın bölgedeki yönetim kademelerinde yer almış herhangi birisinin torunlarını bir övünme kaynağı olarak kullanıldığı bilinir. Aynı durum Mısır için de söz konusudur. Bu konuda ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler, aile kökleri Libya'ya uzanan Orhan Koloğlu'nun Libya konusundaki eserlerine başvurabilir.

11. Asırlık Bir Tartışma: 'Bozkurt' Nedir? Ne Değildir?

Siyaset sahnesinde tartışılan hararetli konularından birisi de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile MHP lideri Devlet Bahçeli arasında cereyan eden "bozkurt/çakal" polemiği olmuştu. Bu polemiğin iki tarafı da yıpratıcı ayrıntıları ile meşgul olmak benim tarzıma uymayacağı, okurların düzeyine de bir şey eklemeyeceği için siyasi planda "bozkurt" konusunun kullanımının tarihî köklerine ışık tutan bir yönünü ele alacağım.

Kısaca da olsa siyasîler arasındaki güncel "bozkurt polemiği"nin nasıl başladığını belirtmeliyim: AKP ile MHP arasında Bozkurt polemiği yeni bir olgu değildir. Son 40 yıllık siyasi tarihimizin sayfaları arasında bu tartışmanın izlerini görmek mümkündür. MHP lideri Devlet Bahçeli 2007 seçimlerinden itibaren "Bozkurt'un nefesi AKP'nin ensesinde" söylemi ile bu polemiğin takipçisi olmuş ve son beş yıldır bu söylemi ile tabanının genç ağırlıklı kitlesini heyecanlandıran bir söylem tutturmuştur. [1] Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın geçen hafta düzenlenen Bayburt mitinginde konuyu "bozkurt" / "eşref-i mahlûkât" düzlemine taşıması konuyu bir anda başka bir platforma çekmiştir. Konunun bu platforma taşınması sağduyu sahibi bütün insanları rahatsız ettiği gibi [2) AKP kadroları arasındaki Bülent Arınç gibi siyasî tecrübesi derin isimleri de kaygılandırmıştır.[3]

Şeyhü'l-İslâm Mustafa Sabri'nin Değerlendirmesi ile "Bozkurt"

"Bozkurt"un ne olup ne olmadığını 1920'li yıllarda Mısır'da yayınlanan iki yazı ışığında ele alıp inceleyerek güncel tartışmaların sıcaklığında uzakta soğukkanlı bir şekilde

değerlendirilmesini istedim. Bu yazılardan birisinin Şeyhü'l-İslâm Mustafa Sabri Efendi imzasını taşıması konunun İslâmî perspektiften nasıl değerlendirildiğini de ortaya koymaktadır. Günümüzün siyasî ve entelektüellerinin konuyu daha tutarlı şekilde değerlendirebilecek ilmî verilere sahip oldukları halde Mustafa Sabri Efendi'nin -etnoloji ve antropoloji yönünden doğal olarak eksik bilgisi ile- yaptığı değerlendirme ötesinde bir yoruma ulaşamamaları üzücüdür.

Daha Türkiye Cumhuriyeti resmen kurulmadan önceki dönemde Ankara'da tesis edilen "Millî Mücadele" siyasetinin "Bozkurt"u bir siyasî sembol olarak seçtiği anlaşılmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarından başlanarak basılan T.C. posta pullarında ve bazı kağıt paralarda "Bozkurt" motifinin kullanıldığı da bilinir.

Ankara Hükûmeti'nin muhalifi olarak öz yurdundan uzaklara savrulan ve son günleri Mısır'da noktalanan -kanaatimce- hazin bir menkıbeyi yaşayan son Osmanlı Şeyhü'l-İslâmlarından Tokatlı Mustafa Sabri Efendi [4], şiddetli bir muhalifi olduğu yönetimin her şeyine olduğu gibi "Bozkurt" sembolüne de karşı pozisyon almıştır.

Şeyhü'l-İslâm Mustafa Sabri, şimdi Suriye'deki isyanın odaklarından olan Lazkiye mutasarrıfı bir zatın "bozkurt" konusunda yazdığı 1922 tarihli bir makaleyi ele alarak "bozkurt" ile Türklerin ilişkisini ele almakta ve bu sembolün anlamsızlığını İslâmi açıdan sakıncalarını dile getirmektedir.

Şeyhü'l-İslâm Mustafa Sabri Efendi, "Hilafetin İlgasının Arka Planı" adı ile Türkçe'ye de çevrilen eserinde [5] yer alan "Bozkurt Meselesi" başlıklı makalesinde şunları yazar: "Bugün, Mısır'da basılan Siyaset gazetesinde eski Lazkiye mutasarrıfının Bozkurt meselesinde Kemalistleri savunduğunu gördüm. Kemalistlerin posta pullarına bozkurt resimleri koydukları malum. Ayrıca bize ulaşan bazı bilgilere göre, bu kurt kutsal ilan edilmekte, adına dua edilmektedir. Bu kiralık (eski Lazkiye

mutasarrıfı) ise savunmasında, bozkurtun eski Türklerin tanrısı olmadığını bildirmekte.” Mustafa Sabri Efendi’nin posta pulu üzerine basılan bir motiften yola çıkarak işi ‘kurtun kutsallaştırılması’ ve hatta ‘kurt adına dua edilmesi’ noktasına taşıması değerlendirmesinin ne kadar âfâkî olduğunu açıkça göstermektedir. [6] Mısır'da basılan Siyaset gazetesindeki yazısında “Ankara Hükûmetinin bastırdığı ve üzerinde bozkurt resmi olan posta pulunu ilk kez 1922'de Beyrut'ta gördüm.” diyen eski Lazkiye mutasarrıfının yazısından hareket ile T.C. kurucu kadrosunu neredeyse putperestlik ile suçlayan Şeyhü’l-İslâm Mustafa Sabri Efendi’nin hissî bir tavır sergilediği anlaşılmaktadır ki, yaşadığı olayları dikkat nazarına alırsak bu hissiyâtını anlayış ile karşılamak da kolaylaşır. [7]

Konumuz açısından asıl önemli olan husus, Mustafa Sabri Efendi’nin kaleminden 80 yıl kadar önce kayda giren şu satırlardadır: (Eski Lazkiye mutasarrıfı) “Yazısını Türkiye'de yayınlanan İleri gazetesinin konuyla ilgili araştırmalarına dayandırıyor. Millet Meclisi'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne yeni bir sembol seçmek üzere yaptığı tartışmalara değinen bu gazete şöyle diyor: "Sembol konusunda tartışmaya hiç gerek yok. Çünkü zaten bizim efsanelerimizden doğan ve yüzyıllarca süren bir sembolümüz var. Efsaneye göre; Türkler civar milletlere yenilerek aşılmaz sıradağlarla kuşatılan Ergenekon denilen bir bölgeye sığınmışlardı. Zaman geçtikçe nesil çoğalmış ve halk bu bölgeye sığmaz olmuştu. Ancak dağları aşıp buradan çıkamıyorlardı. Bir gün dağlardan birinin eteklerinde bir ateş yaktılar, ateşte demir filizlerine rastladılar ve derken demir eriyerek, halkın buradan çıkabileceği bir boşluk oluşmuş. Bu boşluktan ilk geçen de bir bozkurt oldu. Halk da bu bozkurtu takip ederek bölgeyi terk etmişti. Daha sonra da civardaki kavimleri yenerek büyük bir krallık kurdular. Bu olaydan sonra kurt ve demir Türklerin nazarında iki saygıdeğer sembol olarak kalmıştır. Eski Türk hakan ve beyleri birçok kez bu Bozkurt’u bayraklarında kullanmışlardır."

1922 tarihli bu satırları nakleden Mustafa Sabri Efendi, bu görüşlere katılmadığını söyler. Burada önemli olan nokta Mısır'da basılan “Siyaset” isimli Arab gazetesinde “bozkurt”un bir tarihî motif olarak savunulmasındadır ki bu veri bize “bozkurt” motifinin, Kemalistler tarafından 1930’larda uydurulmadığını veya 1970’lerde “Başbuğ” Türkeş’in aklına birden bire “siyasi bir motif” olarak düşmediğini gösteren açık bir kanıtdır.

“İttihatçılar ile kardeşleri Kemalistlerden kaçarak dışarıda geçirdiğim birkaç yıl dışında, hayatımın tamamı Türkiye'de geçti. Anadolu'nun göbeğinde, Tokat kentinde doğdum. Babam-anam, onların babaları-anaları hepsi öz be öz Türk soyundandırlar ve asırlardır Anadolu'da yaşıyorlar. Bununla beraber ben bu “kurt”u Kemalistler dönemine kadar ne duydum, ne de bir posta pulu üzerinde resmini gördüm” diyen Osmanlı Şeyhü’l-İslâmı Mustafa Sabri Efendi, “bozkurt”un Türkleri için hiçbir anlamı olmadığını ise şu sözlerle savunur: “Eğer Turancılar, eski Türklerin taptığı başka bir simge bilselerdi kuşkusuz onu kurdun önüne geçirirler, daha çok yüceltirlerdi. Eski Türkler gerçekten kurda tapıyorlar mıydı, bunu tam olarak bilemiyoruz. Zira her kavim bir eşyaya veya hayvanlardan birine tapmasını mutlaka bu efsaneye benzeyen hurafelere dayandırmış, bu bâtıl hurafelerden sapık inançlar türetilmiştir.[8] Müslüman Türk milletinin ise kurda tapmadığından ve tapmayacağından ben eminim. (...) Kemalistlerin, İslâm dininin ilgimizi kestiği eski atalarımızın bâtıl inançlarını tekrar diriltmeye çalışmalarının nedeni, bu sembol ve simgeleri İslâmî simgelerin yerine bina etmek istemeleridir. Böylece, nefret ettikleri İslâm ve İslâm birliği yerine, bâtıl simgeleri ikame etmek istiyorlar.

“Türk Milletinin İslâmî İnanç Temelleri Sağlamdır”

Osmanlı Şeyhü’l-İslâm‘ı Mustafa Sabri Efendi’nin naklettiği şekliyle, Eski Lazkiye mutasarrıfı olan zatın şu sözleri aslında Türk milletinin İslâmi anlayış ve yaşayışının ne kadar nezih olduğunun bir Arab aydını kaleminden tescilidir: "Her sene

yaz aylarında Mısırlı varlıklı ailelerin çoğu tatillerini geçirmek üzere İstanbul'a gidip birkaç ay kalıp sonra geri dönerler. Türklerin Bozkurta taptığını veya takdis ettiğini gören var mıdır? Hilâfet merkezinin camileri, namaz kılanlarla, ihlâsla Allah'a ibadet edenlerle doludur. Müslüman Türk milletinin dinine bağlılığı, diğer Müslüman halklardan daha az değil, bilakis daha kuvvetlidir."

Kendi ifadesi ile "Tokatlı özbe öz Türk bir ailenin evlâdı" olduğunu iftiharla kaydeden Mustafa Sabri Efendi, "Camileri dolduranlar asil Türk milletidir; avukatlığını yaptığı Kemalistler değil. Bilakis onlar Fransız Devriminden aldıkları laiklik ilkeleri gereği, Hükûmetin cami ile ilgisini ve ilişkisini kesmek istemektedirler. Türk milleti dinine ve şeriatine son derece bağlıdır. "Şeriatın kestiği parmak acımaz", "Baş başa bağlı, baş şeriate bağlı" gibi atasözleri Türk halkının dinî ruhunu çok güzel yansıtır." sözleri ile sürgünde olduğu Mısır'dan Türk milletinin aslî safiyetine tanıklık etmekten de kendisini alamaz.

Mustafa Sabri Efendi'nin Lazkiye mutasarrıfın sözlerine katıldığını ifade ettiği "Eski mutasarrıfın bu sözleri bizim, Türk milletinin kendisine zorla kabul ettirilmek istenen cahilî sistem ve simgelerden beri olduğu, fıtrat ve alışkanlıklarının dinsizlikle aykırı düştüğü yolundaki görüşlerimizi teyid eder. Ancak adam, okuyucuyla oynamakta, Türk milletinin dindarlığını laik Türk Hükûmeti'nin dindarlığına kanıt olarak sunmak istemektedir. Oysa Türkiye'de halk bir vadide, Hükûmet başka bir vadidedir." sözleri aslında durumu gayet güzel özetlemektedir.

Bugün için dahi geçerli bir hüküm olarak bu sözü –küçük bir değişik ile- güncelleyebiliriz: "Türkiye'de halk bir vadide, aydınlar ve yöneticileri başka bir vadidedir."

---

[1] Bunun son örneği için bakınız: *"Bozkurt'un nefesi Erdoğan'ın ensesinde"* , Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesinde halka hitap eden MHP

lideri Devlet Bahçeli, Başbakan Erdoğan'ın, MHP sık sık kendisini eleştirdiği için rahatsız olduğunu belirterek, "Rahatsız oluyor, çünkü Bozkurt'un nefesi Erdoğan'ın ensesinde dolaşıyor" dedi. 02.04.2011

http://www.cnnturk.com/2011/turkiye/04/02/bozkurtun.nefesi.erdoganin.ensesinde/611956.0/

[2] Prof. İbrahim S. Canbolat: "Korku ve kurt, çakal siyaseti" başlıklı yazısında şöyle yazdı: "Tayyip Erdoğan'ın "istersek biz de şu kadar insan toplarız" şeklindeki sözleri ve Bozkurt yorumu esas amacını aşan sözlerdir, doğru olmamıştır. Toplumda seçim öncesi gerginlik yaratıcı söz ve davranışlar, en başta iktidardaki siyasal partiye zarar verir. Devlet Bahçeli'nin Erdoğan'a cevabı ise daha ağırdır, hakârete varan tanımlamalar içerir."

http://www.haber7.com/haber/20110428/Korku-ve-kurt-cakal-siyaseti.php

[3] 'Bozkurt polemiği', Erdoğan ile MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli arasındaki 'Bozkurt' tartışmasına Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç da katıldı. Erdoğan'a önceki gün yanıt veren Bahçeli, "Kendisi 'eşref-i mahlûkat'la dolaştığını söylemiştir. Evet Recep Tayyip Erdoğan ben bir bozkurt olarak elbette bozkurtlarla dolaşıyorum. Ama senin etrafında eşrefi mahluk olarak gördüklerin aslında esfel-i safilindir. (sefillerin sefili) Sen asil bozkurtları yanındaki çakallarla mı karıştıyorsun?" Bursa'da bulunan Arınç, dün gazetecilerin soruları üzerine bu tartışmayı değerlendirdi: "Çakallar, bozkurtlar tartışması doğru değil. Sayın Bahçeli, La Fonten'den masallarda bahsedildiği gibi 'bozkurt' ve 'çakalları' çokça konuşmamalı veya sembol haline gelmiş değer verilen unsurları tahrik edecek üslubun içinde olmamalı.

http://haber.gazetevatan.com/bozkutpolemigi/373415/9/Siyaset

[4] Mustafa Sabri Efendi son devir İslâm âlimlerindendir. 127. Osmanlı Şeyhü'l-İslâm'ı olan Mustafa Sabri Efendi 1869 yılında Tokat'ta doğdu. İlk tahsilini memleketinden yaptıktan sonra Kayseri'ye gidip, Kayseri Medresesi'nde Divrikli Hacı Emin Efendi'den ilim öğrendi. Daha sonra İstanbul'a gelerek huzur dersleri mukarriri (padişahın huzurunda bir konuyu etraflıca anlatan) Ahmed Asım

Efendi‘den ilim öğrenip icâzet (diploma) aldı. 1908‘de toplanan Meclis-i Mebûsân’a Tokat meb‘usu seçildi. Bu arada Fatih Camii müderrisliği görevini de yürüttü. Süleymaniye Medresesi‘nde hâdis-i şerif müderrisliği yaptı. 4 Mart 1919 tarihinde Şeyhü’l-İslâm oldu. Yedi ay süren bu vazifesinden sonra görevden alındı. 1920‘de yeniden Şeyhü’l-İslâm olup iki ay daha bu makamda kaldı. 1922 yılında İstanbul‘dan Kahire‘ye giderek orada yerleşti ve Ezher Üniversitesi‘nde müderrislik yaptı. Türkçe ve Arapça çeşitli eserler yazdı. 1954‘te Mısır‘da vefat etti.

[5] Şeyhü’l-İslâm Mustafa Sabri Efendi, “Hilafetin İlgasının Arka Planı”, İnsan yayınları, İstanbul-1996.

[6] Ülkücüler tarafından tarihî bir sembol olarak benimsenen “Bozkurt” motifinin “kutsal bir söylem” ile hiçbir zaman kullanılmadığı; “kurt”a dinî bir anlam veya içerik yüklenilmediği bilinmelidir. MHP çizgisinin kurucu lideri “başbuğ” Alparslan Türkeş’in ömrünün son yıllarında Erciyes Dağı’nda yapılan bir Türk Kurultayı’nda konuşurken kendisine armağan edilmek üzere alana getirilen ağaçtan oyulmuş “Bozkurt” heykelini taşıyan Bursa Ülkü Ocakları mensubu gençleri : “İndirin o heykeli; siz putperest misiniz?” sözleri ile paylaması, hâlâ hafızalarda canlılığını korumaktadır.

http://www.haberturk.com/gundem/haber/82582-mhpnin-erciyes-kurultayi-artik-yapilmayacak

[7] Ankara Hükûmetinin Lozan antlaşmasıyla vatanları dışında yaşamaya mecbur bıraktığı 150 Türk arasında yer alan Şeyhü’l-İslâm Mustafa Sabri Efendi hakkındaki vatandaşlıktan çıkarma kararı üzerine kapıldığı hislerle İskeçe’de bulunduğu sırada yazdığı 1 Temmuz 1927 tarihli “İstifa Ediyorum” başlıklı şiirinin en sonunda yer alan yer alan

“Tevbe ya Rabbi tevbe Türklüğüme!...

Beni Türk milletinden addetme!.”

sözleri içinde bulunduğu ruh halini çok güzel yansıtmaktadır. (Yarın,Sayı 2,29/7/1927)

[8] Batılı Türkolog'ların Mustafa Kemal için "Grey Wolf" (Boz Kurt) başlıklı biyografi kitapları yazmalarından asırlar ve asırlar önce, hemen hemen bütün Türk kavimlerinin "kök böri" adı ile "kurt"a kutsallık atfettikleri etnologların ve antropologların ortak kanaati olduğu gibi bulunan arkeolojik kanıtlar da "kurt" sembolizminin İslâm öncesi tüm Türk topluluklarının ortak bir tercihi olduğunu kanıtlamaktadır. Bunun görsel kanıtları için bkz:

http://steppes.proboards.com/index.cgi?board=board05&action=print&thread=321

12. Mankurt-laş-tırıla-mayanlardan mısınız ?..

İlk kez yirmi yıl kadar önce ünlü Kırgız yazarı Cengiz Aytmatov'un "Gün Uzar Yüzyıl Olur" romanında gördüğüm "mankurt" terimi ve yazarın bu terim bağlamında anlattığı "Nayman Ana Destanı" -eserin bütün okurlarını etkilediği gibi- beni de büyülemişti. Aytmatov'un Türk okurları tarafından yaygınlıkla tanınmasında en büyük paya sahip olan bu muhteşem kitabını -sanıyorum sırf bu destanın cazibesi ile- birkaç kez okudum.

Doğrusu -ilk zamanlar- "mankurt" tabirinin Aytmatov tarafından "üretildiğini" düşünmüştüm. Ancak daha sonra "mankurt" deyiminden türetilen mankurtizasyon, mankurtizm terimlerinin de hızla literatüre girdiğini fark edince bu terimlerin işaret ettiği olgunun 'tarihi kökleri bulunması gerektiği' ilhamı ile konuyu araştırma çabasına girdim.

Literatürde Mankurt [1] terimi yaygın olarak "Cengiz Aytmatov'un "Yüzyıldan Daha Uzun Gün" romanında popülarize ettiği bir Türk efsanesinden gelen bir terim" olarak tanımlanarak kullanılıyor. Mankurt teriminden türetilen "mankurtlaştırma" anlamındaki mankurtizasyon(=mankurtisation [2] ve "mankurtçuluk" anlamındaki mankurtizm (=mankurtism) [3] terimlerine de literatürde sıklıkla rastlanmaktadır.

Baltık Gençlerinin İsyan Uranı: "Bizler Mankurt Değiliz!.."

Bu araştırmalarımda beni çok şaşırtan şeyler ile de karşılaştım: Mesela: 1990'ların başında Gorbaçov döneminde Sovyetler Birliği'nden ayrılmak için meydanlara dökülen Baltıklı gençler "Bizler Mankurt Değiliz" pankartları da açmışlardı milli

bayrakları yanında… Belorusya'dan A.B.D.'ye göç eden hızlı bir siyonist -muhtemelen Aytmatov'un Rusçasından okuduğu romanın tesiri ile- kalem aldığı "Jewish Mankurts" adlı makalesinde [4] bazı Yahudileri "mankurt"lukla suçluyordu.

Nihayet Türk tarihindeki "mankurt" söylencesinin "Gün Uzar Yüzyıl Olur"da nasıl ete-kemiğe büründüğünün menkıbesini ünlü Kırgız yazarı Cengiz Aytmatov ile Kazak şairi Muhtar Şahanov'un derin sohbetlerinden oluşan Kuz Başındaki Avcının Çığlığı adlı eserin Banu Muhyaeva tarafından yapılan çevirinde -epeyce bir süre sonra- buldum. [5]

"Kuz Başındaki Avcının Çığlığı" adlı kitabın "Yüzyılların Gölgesindeki Suç" alt başlıklı kısmında Aytmatov, "Gün Uzar Yüzyıl Olur" adlı ünlü romanı ile dünya literatürüne kazandırdığı "mankurt" kavramını işlerken tarihi köklerden nasıl yararlandığına ışık tutmaktadır. Böylelikle "Ah, insanın aklını, düşüncesini çekip almayı hangi kara yürek keşfetmiş?" sorusunu yine kendi yanıtlayan Aytmatov bir anlamda da "mankurt" teriminin Türk tarihinin uzak asırlardaki köklerini açığa çıkartmaktadır.

"Gün Uzar Yüzyıl Olur" adlı romanındaki müthiş kurgulamayı nasıl plandığı konusunu Aytmatov'a "Romanın karmaşık ve çok çarpıcı olayları, düşüncelerinizde ne zaman uyandı? Mankurtluk ve Baykonur uzay üssünü, yani tek adamın ve tüm dünyanın problemini nasıl birbiriyle ilişkilendirdiniz?" sorusunu yönelterek soran Şahanov şu cevabı alır:

"Yazar, yazmasa da yazmaktadır." diye hoş bir aforizma vardır. Önüne kağıtları açıp, eline kalem alarak yazacağı eserin konusunu belirlemekle; eğer buna ruh hazırlığı yoksa, büyük saray yapmayı istemesine rağmen gereçlerini hazırlamamış mimar gibi boşuna vakit öldürür. Bulunan konuda sağlam düşünceyi alıp çıkmak için gönül deposunu kurcalayacak. Çocukluk anıları, gördükleri, düşünceye düğümledikleri, yaşadığı türlü olaylar ve yüzleşmeler seçilip bir düzene sokularak, eserin temelini oluşturur.

Bir seyahatimde trenle Kazakistan üzerinden Moskova'ya gidiyordum. Kızılorda ilinden geçerken, radyo; Baykonur'dan bir uzay gemisinin fırlatıldığını haber verdi. Trenin penceresinden güneşin kavurduğu bozkıra bakarak derin düşüncelere kapıldım. "Gün Uzar Yüzyıl Olur" romanını yazmak fikri o anda aklıma gelmişti. Gençliğimizde duyduğumuz mankurtluk hikayesi, hayalimde yeniden ışıklandı. Geçmiş zamanlarda kara güç sahibi, insanın başını deriden çembere alıp aklını-fikrini söndürmüş. Birbirine karşı ideolojilerini öne sürüp kendi arasında çatışmaya düşen iki sistem, uzaya çıkıp birbirini tehdit ederek yerküresine ideolojik bir şire (=taze deve derisi) sararsa ne olacak? Tek insanın başına sarılan deri, değiştirilip bizim hepimizi kapsayarak sarılamaz mı? Türlü ölçülerde olmasına rağmen trajedi ortaktır. İnsanoğlunu, gerçekleşmesi mümkün olan böyle bir bela konusunda önceden uyarmak istiyorum."

Cengiz Aytmatov, aynı kitaptaki anlatımına göre "mankurt" kavramının kökeni olan efsaneyi Kırgızistan'ın Tan bölgesinde Ak-Olon köyünde doğan ünlü Manasçı Sayakbay Karalaev (1894-1971)'den öğrenmiştir. 1918'den itibaren parçalar okumağa başladığı Manas destanının 500.553 mısralık bir varyantını söylediği kayda girmiş olan Sayakbay'ın Hızır(a.s.)'dan aldığı nasib ile destan söylemeğe başladığını da ifade eden Aytmatov "mankurt efsanesi"nin kökenini şu şekilde nakletmektedir:

"Gün Uzar Yüzyıl Olur" romanını yazarken, mankurt konusunu inceden inceye araştırdım. Çocukluğumuzda, yol-yordam bilmeyen birilerine "Hey! Mankurt musun?" dediklerini çok duymuştuk. İnsanın mankurta nasıl dönüşeceğini bilmesek de, kemiklerine işleyen ağır bir söz olduğunu sezerdik.

Mankurtluk hakkındaki ilk bilgilerden birine, on asır önce makamla söylenmeğe başlanıp, Kırgız halkının kahramanlık ve kültür ansiklopedisi haline gelen Manas Destanı'nda rastlanıyor. Orada çocuk Manas'ın yaramazlığı ve dayanılmaz gücünden

korkan Kalmukların, “onu mankurt edelim” deyip, söz bağladıkları şöyle destanlaştırılmıştı:

Bala’yı tutup alalım*
*Başına şire** takalım*
Eve götürüp azap verelim
Altı boy Kalmak ‘ın
Ayak-başını yığalım.

Bindokuzyüz altmışlı yılların içindeydi sanıyorum; ünlü Manasçı Sayakbay Karalayev’den mankurt’un anlamını sormuştum. O zaman ihtiyar Manasçı, biraz düşündükten sonra konuşmaya başladı:

“-Geçmişte, Kalmuk ve Kırgız çatışmaları sırasında iki taraf, mal-mülk ganimetle birlikte, köle etmek için birbirinden tutsak da alırlardı. Tutsağı güvenle elde tutmanın en emin yolu, onu mankurt etmektir. Bunun için önce tutsağın saçını kazıdıktan sonra, yeni kesilmiş devenin -veya sığırın- taze, ıslak derisini –Kırgızlar şire derler- tutsağın başına sararlar. Sarılan deri, bağcıklarla, şakaktan sıkılarak, sağlam olarak bağlanan tutsak kavurucu güneş altına böylece, eli ayağı bağlı bırakılıyormuş. Tutsak, o zaman iki azaba birden düşermiş. Önce yaş deri sıcaktan kurudukça büzülüp, başını sıkarak kemiklerini kıracak gibi olur; ikincisi, yeniden çıkan saç, kuruyan deriyi delemeyip, tekrar kafa derisine dönüp iğne batırılır gibi girip, bütün sinir duygusunu öldürür; sonuçta tutsağın hafıza, akılda tutabilme, anlama yeteneğini yok edermiş. Tutsak bir hafta veya on gün sonra, ya ölür ya “mankurt”a dönermiş. Ölürse azaptan kurtulur, diri kalırsa; adını, geldiği soyu, bütün mazisini unutur, sadece efendisinin isteklerini yerine getiren kaba kuvvet sahibi bir köle haline gelirmiş… İnsanoğlu, saçlarını diken diken eden nice zulüm keşfetmiştir. Ancak bu facianın dengi olamaz.”

Aytmatov tarihin sisli sayfaları arasından çıkararak Manasçı Sayakbay’ın kendisine aktardığı bu efsaneyi “Gün Uzar Yüzyıl Olur” romanında güncelleyerek Kırgız bozkırlarından tüm dünyaya dağılmış milyonlarca okuruna iletmeyi başarır. Aytmatov

daha sonra sözü bugüne getirir: “Totaliter sistemde bütün toplumun, – senin de benim de-, herkesin aklı-fikri, anlayışı, bir ideolojik bir cendereye kondu. Bu, insanları baskıcı bir rejime körü körüne bağlamak maksadıyla yapılmıştı.” İşte Aytmatov’u soydaşları ve meslekdaşları arasından sıyırarak “kutup yıldızı” yapan bu eşsiz anlatım yeteneğidir.

Şahanov, Aytmatov’un “Nice yüzyılların sınavından geçmiş gizemli Asya kıtasının doğurduğu, ta Manas devrinden önce keşfedilmiş öldürücü bir metodu, kimsenin aklına gelmeyen yeni bir çözüm bularak, bütün dünyanın problemi olarak ortaya koydu”ğunu ifade eder ve böylece “dünyanın söz dağarcığına mankurtluk (mankurtizm) diye yeni bir kavram kattı”ğını isabetle kaydeder.

Şahanov’a göre Sovyetler Birliği devrinde, dilini ve özünü, örf-adetini unutup, tarihî hafızasını kaybetmeye başlayan az nüfuslu halkların trajedisi, Aytmatov’un bu eserinden sonra bütün açıklığı ile ortaya çıkmış ve Mankurt olmamak meselesi, nüfus yönünden zayıf olan halkların parolasına dönüştü. Şahanov, Aytmatov’un ağzıyla söylenen bu acı gerçeğin, özellikle Rus totalitarizminin ağına düşen halkları ırgalayıp uyandırdığını ifade eder. Mankurtlaştırılan nesilden bir gençliğin perişan durumu karşısında “ruh köküne yabancılaştırılamamış” insanın totaliter rejime en tabii bir çerçevedeki ruh isyanını, “Gün Uzar Yüzyıl Olur” adlı ünlü romanında Aytmatov, romanın asli kahramanlarından Boranlı Yedigey’in dilinden dökülen bir dua formunda seslendirir.

Şahanov, Litvanya; Estonya gibi Baltık cumhuriyetleri ve Moldova’da gençlerin, 1990'larda Rus işgaline karşı meydanlara çıktığında ellerinde “Biz Mankurt Değiliz” yazılı pankartlar taşımasını, Aytmatov’un “mankurtlaşmaya direnişe çağrı”sının dünya çapındaki fiili bir yanıtı olarak tarihe yazmıştır.

Bugün sosyal psikolojinin “kendine yabancılaştırılma, kimliksizleştirilme” anlamında bir terimi haline gelen

Mankurtlaştırılma -mankurtizasyon- kavramını Türk tarihinin sisli karanlıklarından Manasçı Sayakbay'ın kılavuzluğu ile çıkarıp kayda geçiren Cengiz Aytmatov'un büyüklüğünün bir nedeni işte budur. Özüne yabancılaşarak kendisini yüceltebileceğini sanan bazı aydınlarımız; ve özellikle yazar-çizerimiz de bu "ölümsüz efsane"den kendisine bir pay çıkartır; umarım!

** Bala: Çocuk*

*** Şire : Taze, yaş hayvan mide derisi*

[1] "The term mankurt comes from a Turkic myth popularized by Chinghiz Aitmatov in his novel The Day Lasts More Than a Hundred Years"

http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Chinghiz%20Aitmatov

[2] Mankurtisation teriminin kullanım örnekleri için:

http://www.utoronto.ca/cias/kyrgyzstan.html

http://home.parks.lv/sandisr/youth.htm

[3] Mankurtism teriminin kullanım örnekleri için:
http://cess.fas.harvard.edu/CESSpg_conf_abstracts2005.html

http://www.crvp.org/book/Series03/IIIC-2/chap-4.htm

[4] Boris Shusteff , Jewish Mankurts?

http://www.freeman.org/m_online/may99/shusteff1.htm

[5] Kuz Başındaki Avcının Çığlığı, Tolkun Yayınları, Ankara 1.Baskı Aralık 1998; 2. Baskı Şubat 2000)

13. Irk-Kavim-Millet Tartışmalarına Son Nokta Kondu: -Genetik Bilimi ve Kur'an-ı Kerim Işığında Âdemoğulları, İbrahim (a.s.) Milleti ve Kavmiyetçilik-

"Yine göklerin ve yerin yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin farklı oluşu da O'nun âyetlerindendir. Şüphesiz ki bunda bilenler için nice ibretler vardır." [Kur'an-ı Kerim, Rûm Sûresi, 30/22.ayet]

Son yıllarda gündemde önemli bir yer tutan "kimlik"tartışmalarında yer yer ümmet/millet/ulus/ırk kavramlarını eksen alan tartışmalar yaşanmaktadır. Bu tartışmalar sırasında, 1930'larda tartışılmış kafatası ölçümü gibi komik bir yöntem ile genetik diye bir ilmin bulgularını verdiği etnogenetik miras ile dalga geçilirken bazen de Kur'anî bir kavram olarak Hz. İbrahim (a.s.)'e [1] nisbet edilen "millet-i İbrahim" (=İbrahim milleti) tanımına değinilmektedir.

2005 yılı biterken gündeme gelen "İnsan gen haritası tamamlandı" haberi[2] konunun bilim açısından noktalanmasını gerektirirken hâlâ kan grubu, brakisefal/dolikosefal kafa yapısı gibi kaba/saba söylemlerin ülkemizde yıllardır okutulan biyoloji derslerindeki temel genetik bilgilere göre bir anlamı yoktur. Türk milliyetçilerini"kafatascılık" ile suçlama modası da –çok şükür- artık geçmiş gibi görünmektedir.

Bir tıp adamı olarak dileyen ile "etnogenetik temelde ırkçılık"konusunda dilediği tartışmaya girebilecek teknik bilgiye sahip birisi olmakla beraber, bu yazımda Pozitif Milliyetçilik adına konunun inanç temelinde Türk milliyetçilerini "kavmiyetçilik" ile suçlayıp Türk çocuklarının Türklük mensubiyetini zayıflatmak

isteyen İslâmî söylemlere dayanak haline getirilen bir kavramı, "Kur'an'daki Millet" kullanımını gündeme getirmek istiyorum.

Irkların Farklılaşması Allah'ın Ayetidir

Yazımın başında yer alan Rum suresinin 22. ayetinde sözü edilen insanların "renklerinin farklı farklı oluşu" tamamen genetik kodların belirlediği bir gerçekliktir. Aynı ayetteki insanların konuştuğu dillerin farklı farklı oluşu da "nörolingual (beyin-dil ağı) işleyiş" nedeniyle tamamen genetik bir belirleme değilse bile -en azından yarı yarıya- genetik etkenlerin etkin olduğu bir süreçtir. Sadece bu ayet dahi, bugün genetik ilminin konusu olan insan toplulukları arasındaki etnogenetik farklılıkları, ilahî iradenin belirlediği bir gerçeklik olarak algılamayı gerektirir. Ancak yine Kur'anî ifade ile Allah'ın "insan toplulukları arasındaki üstünlük ayıracı"nı "takvâ" olarak belirlemesi[3] gen kodlarının belirlediği fizikî faktörlerin ötesinde bir moral ayrışmaya işaret eder.

Irk anlamında insan topluluklarının genetik ayrışmasının ilahî iradedeki kökenine bu şekilde işaret ettikten sonra tek tek insanların gen haritasının belirlediği genotip/fenotip [4] farklılaşması üzerinde etkili olan çevre faktörlerinin bir kavim/ulus/millet için de geçerli olabileceği konusundaki tezlere de –konuyu bir genetik seminerine dönüştürmemek için- işaret etmekle yetiniyorum.

"İbrahim (a.s.)'in Milleti"

"Millet" üzerindeki tartışma gündelik siyasi çekişmelere konu olan her alanda olduğu gibi sabun köpüğü gibi kaybolmağa yüz tutmuşken bu konuda fikir sahibi olmak isteyen "muhakkik okur" için "İbrahim milleti" kavramının Kur'an-ı Hakîm'de geçtiği ayetleri ve bu ayetlerde terime verilen anlamı ve daha sonra da 'yaşayan' Türkçe'de bu kelimenin nasıl bir anlam kaymasına uğrayarak kullanım alanına sokulduğunu ele alacağım.

Öncelikle millet-i İbrahim teriminin geçtiği Kur'an-ı Hakîm ayetlerini [5] toplu olarak vereyim:

Bakara Sûresi, Ayet: 130. İbrahim'in milletinden, kendine kıyandan başka kim yüz çevirir? Gerçek şu ki, Biz onu dünyada seçkin birisi yaptık, ahirette de hiç şüphe yok ki o iyiler arasındadır.

Bakara Sûresi, Ayet:135. Bir de: "yahudi veya hıristiyan olunuz ki, hidayet bulasınız" dediler. De ki: "Hayır, biz bir tek Allah'a inanan İbrahim'in dinindeyiz ki, o hiç bir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı."

Ali İmran Sûresi, Ayet: 95. De ki: "Allah doğru söylemiştir. O halde Hakka tapan bir hanif olarak İbrahim'in dinine uyun; o hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı.

Nisa Sûresi, Ayet: 125. Din bakımından o kimseden daha iyi kimdir ki, özü iyi olarak yüzünü İslâm ve Allah'a tutmuş ve muvahhid olarak İbrahim'in dinine uymuştur. Allah ki, İbrahim'i dost edinmişti.

En'am Sûresi, Ayet: 161. De ki: "Beni Rabbim, şüphesiz dosdoğru bir yola, gerçek ve daima ayakta olan bir dine, başka dinlerden sıyrılıp yalnız hakka yönelen İbrahim'in tertemiz dinine iletti. O, hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı.

Yusuf Sûresi, Ayet: 38. Ve atalarım İbrahim, İshak ve Ya'kub'un dinine uydum. Bizim Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamız olamaz. Bu, Allah'ın bize ve insanlara bir lütfudur, fakat insanların çoğu şükretmezler.

Nahl Sûresi, Ayet:123. Sonra da sana: "Hakperest (hanif) olarak İbrahim'in dinine tabi ol! O, hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı." diye vahyettik.

Hacc Sûresi, Ayet: 78. Allah uğrunda gerektiği gibi cihad edin! Sizi O seçti, üzerinize dinde hiçbir zorluk da yükletmedi. Haydi babanız İbrahim'in milletine! Bundan önce ve

bunda(Kur'an'da) size müslüman adını o Allah verdi ki peygamber size şahid olsun, siz de bütün insanlara şahidler olasınız. Şu halde namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a sıkı tutunun ki, sahibiniz O'dur. Artık O ne güzel bir sahip, ne güzel bir yardımcıdır.

Bu ayetlerden açıkça anlaşılmaktadır ki Kur'an-ı Hakîm'de "millet-i İbrahim" tamlamasındaki "millet"kelimesi "din, inanç" anlamında inzal olunmuştur. Zaten Kur'an-ı Hakîm'de Hz. İbrahim'e atfedilmeden tek başına kullanılan "millet" kelimelerinde de aynı anlam mündemiçtir. (Kur'an-ı Hakîm'de daha az sayıda olan ancak yine din-inanç anlamındaki bu münferit "millet" kelimesi kullanımlarına işaret ederek geçiyorum.)

"İbrahim Milleti" kavramının yer aldığı ayetlerden özellikle Yusuf suresinde 37-38. ayetlerdeki "millet" kelimesi kullanımı manidârdır. Yusuf suresindeki 37-38. ayetler şöyledir:

Yusuf Sûresi, Ayet: 37. Yusuf şöyle dedi: "Size yiyeceğiniz bir yemek gelecek ya, işte, o gelmeden önce kesinlikle ben size bunun tabirini bildirmiş olurum. Bu, bana Rabbimin öğrettiklerindendir. Çünkü ben, Allah'a inanmayan ve hepsi ahireti inkar eden bir toplululuğun dinini bıraktım."

Yusuf Sûresi, Ayet: 38. Ve atalarım İbrahim, İshak ve Ya'kub'un dinine uydum. Bizim Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamız olamaz. Bu, Allah'ın bize ve insanlara bir lütfudur, fakat insanların çoğu şükretmezler.

Yusuf suresinin 37. ayetinde "millet" kelimesinin anlamı "münkir topluluk inancı" olarak verilirken 38. ayette "muvahhid ataların (İbrahim-İshak-Yakub) inancı" olarak kullanılmaktadır.

Buradan açıkça anlaşılmaktadır ki, Kur'an-ı Kerim'de "millet" sözcüğü kullanımı, tek başına "İslâmî" içeriği olan bir karşılığa sahip değildir. Ancak muvahhid bir topluluğun inancına izafe edildiğinde İslâmî bir içeriğe işaret ettiği söylenebilirken; müşrikler için kullanıldığında ise olumsuz bir karşılığı vardır.

'Baytar' Mehmed Âkif'in "Irk" Söylemi Anlamlıdır

Bu ayetler dikkate alındığında "millet" kelimesinin "soy-kültür birliği taşıyan insan topluluğu" anlamında kullanılması Kur'an-ı Hakîm'deki terminolojiye göre yanlıştır. Bu kelime insan toplulukları ile ilgili olarak olsa olsa "aynı inanca sahib insanlar topluluğu" anlamında kullanılabilir.

İslâmi bilgi ve hassasiyetini herkesin teslim ettiği ve Arabça'nın incelikleri konusunda yetkinliği bilinen Mehmed Âkif'in bir şiirindeki:

"Hani milliyetin İslâm idi… Kavmiyyet ne?

Sarılıp sımsıkı dursaydın a milliyetine…"

(Mehmed Âkif Ersoy, Safahat, Hakk'ın Sesleri, 1915)

mısraları da "millî" şairimizin kelimeyi Kur'an-ı Hakîm'de dercolunan terminolojiye uygun olarak kullandığı güzel birer örnektir.

Ancak veterinerlik alanında yüksek öğrenim yapmış ve tabiî ki, temel genetik bilgileri öğrenmiş olan Mehmed Âkif'in Arab kavmini yakından tanıdığı Mısır'daki gönüllü sürgünün ardından -mahzun bir ruh haleti içerisinde döndüğü memleketinde- yazdığı şu dörtlükteki ""lâfı bol, karnı geniş soylar", "sözü-özü sağlamadam" deyimlerini ve en önemlisi "ırkına çek" dileğini nasıl izah edebiliriz:

İhtiyar amcanı dinler misin, oğlum, Nevruz

Ne büyük söyle, ne çok söyle; yiğit işde gerek.

Lâfi bol, karnı geniş soyları taklîd etme;

Sözü sağlam, özü sağlam adam ol, ırkına çek. [6]

Mehmed Âkif sözkonusu olduğunda babasının Arnavut kökenli oluşundan hareket ile Türklük bağlamından çıkartmağa çaba sarf edenlerin, -tüm tarihî kaynakların müttefik oldukları

şekilde- "millî şair"imizin annesinin "Buhara kökenli Türk bir ailenin kızı" olarak Tokat'ta dünya geldiğinden hiç söz etmemeleri genetik bilimi açısından son derecede anlamlıdır. Bu durum, Mehmed Âkif hakkında bu vahim çarpıtmayı yapanların niyetlerini açık etmesi yönüyle -çok ama çok- dikkat çekicidir. Mehmed Âkif'in etnik kökenini gündeme getirenlerin arasında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan da vardır. [7]

Müslümanlık hassasiyeti konusunda hiç kimsenin eline su dökemeyeceği Mehmed Akif'in "ırk" kelimesini daha sonraki birçok şiirinde -ve en önemlisi İstiklal Marşı'nda- kullanırken [8], hiç değilse safkan at cinslerinin tasnifi bağlamında çok iyi bilen, profesyonel bir veteriner (eski tabiri ile baytar) olduğunu ve eğitimi sırasından temel genetik bilgileri edindiğine tekrar dikkatinizi çekerim:

"Dalgalan sen de, şafaklar gibi ey nazlı hilâl,

Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.

Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl…

Hakkıdır Hakk'a tapan bayrağımın hürriyet,

Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl…"

"Ey Âdem Oğulları" : Değerinizi Bilin!

İlk insan olan Âdem Aleyhisselam'ın genetik bir kodlamayı taşıyan bir bedenle yaratıldığı kesindir. İlk insandan bu yana farklı iklimlerde farklı yönlerde değişerek aynı DNA stoğunun farklı görünümleri olarak sahneye çıkan, insan topluluklarının tarih içerisinde oluşan kimliklerini tokuşturmanın kimseye faydası olmayacağı açıktır. "Saf ırk" diye bir şeyin bugünün ilişkileri iyice birbirine girmiş dünyasında nasıl da anlamsız bir hezeyan olduğunu da buna dayanarak söylemek mümkündür.

Millet kavramının Kur'an-ı Kerim'de, "İbrahim Milleti" örneğinde olduğu gibi, "inanç birliği taşıyan insanlar"ı tarif ettiği ile başlayıp, genelde "insan toplulukları"nı işaret eden "kavim" kavramı işlenerek konuyu derinleştirilmelidir.

Kur'an-ı Hakîm'de kişilerden hareketle biyolojik yaratılışa işaret eden bir kavram olan *"……. oğulları"* anlamındaki *"Benî ……."* kavramı da, bu çerçevede ele alınabilir.

Kur'an-ı Hakîm'deki kozmoloji ilk insan olarak, tartışmasız bir şekilde Âdem Aleyhisselam'ın ismini verir. Daha sonra yaratılan tüm insanlar ise "Beni Âdem" yani Âdemoğulları olarak tarif edilmişlerdir. Kur'an-ı Kerim'de "Beni Âdem" yani Âdemoğulları yedi ayrı ayette geçer.[9]

Bunlardan benim için en dikkat çekici olanı İsra sûresinin 70. Ayetidir: "Andolsun ki biz, insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Karada ve denizde taşıtlara yükledik ve temiz yiyeceklerden onları rızıklandırdık. Onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." Burada açıkça insanoğlunun biyolojik bir tür olarak diğer yaratılmışlara göre üstün oluşundan söz edilmektedir.

Yaratılış ile ilgili bir diğer dikkat çekici ayet olan Araf Suresinin 35. Ayeti ise 'Ruh-Beden ilişkisi'nin ezeldeki başlangıcını ifade eden Bezm-i Elest vaktine işaret etmektedir: "Bir de Rabbin, Âdemoğullarından, bellerindeki zürriyetlerini alıp da onları kendi nefislerine şahit tutarak: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" dediği vakit, "Pekâlâ Rabbimizsin, şahidiz" dediler. (Bunu) kıyamet günü "Bizim bundan haberimiz yoktu." demeyesiniz diye (yapmıştık)."

Âdemoğulları ibaresinin Kur'an-ı Kerim'deki diğer kullanımları genel olarak Âdemoğulları'na verilen genel öğütlerdir. Bir örnek olarak Araf Suresinin 35. Ayetini verebilirim: "Ey Âdem oğulları, size her ne zaman içinizden benim ayetlerimi açıklayan peygamberler gelir de her kim onlara karşı gelmekten sakınır ve davranışlarını düzeltirse, artık onlara korku yoktur ve üzülecek olanlar da onlar değildir."

Kur'an-ı Kerim'de "Beni Âdem" yani Âdemoğulları ibaresini içeren bu ayetlerin geneli, etraflıca düşünülecek olursa yaratılış veya insanın yeryüzünde serüveni açısından son derece kritik noktalara temas ettikleri açıktır. Ancak insan topluluklarının kabile/ırk/kavim şeklinde, genetik farklılıklar temelinde ayrıştırılmalarına ilişkin bir veri bu ayetlerden çıkarılamaz.

Benî İsrail: İsrâil Oğulları

Kur'an-ı Kerim'de beni kalıbıyla en sık kullanılan terkibin Benî İsrâil: İsrâil Oğulları olması, ülkemizdeki büyük çoğunluğun yaptığı gibi Allah Kelâmı'nın anlamını anlamaksızın okuyanlar için bile sürpriz değildir. Yaptığım araştırmada *"Benî İsrâil"* kalıbının Kur'an-ı Kerim'de tam otuz sekiz ayrı ayette geçirildiğini gördüm. Bu kadar sık kullanılan İsrâil Oğulları terkibinden daha önemli olanı ise başka hiçbir insan topluluğunun bu "Benî...." kalıbı ile işaret edilmemiş olmasıdır.

Bugün İsrâil kelimesi bir devletin ismi olarak bilinse de, tarihte bu İsrâil Oğulları terkibinin yahudi topluluklarına gönderilen bir Peygamber olan Yakub'un bir diğer isminin İsrâil olmasından kaynaklandığı ve bu peygambere inananları ifade ettiği kabul edilir. Yahudilere göre 12 yahudi kabilesi Yakub'un oğullarından türemiştir ve İsrâiloğulları olarak bilinir.

Kur'an-ı Kerim'deki bu sıkça söz edilişten Yahudilerin çok da gurur duyması sözkonusu olamaz; çünkü bu ayetlerden pek çoğu Benî İsrail'in kötülükleri ile ilgilidir.[10]

Bunu anlamak için Âl-i İmrân sûresi 112. ayeti bir örnek olarak yeterlidir: "Onlar nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üzerlerine alçaklık damgası vurulmuştur. Meğer ki Allah'ın ipine ve insanlar (müminler)ın ahdine sığınmış olsunlar. Onlar Allah'ın hışmına uğradılar ve üzerlerine de miskinlik damgası vuruldu. Bunun sebebi, onların Allah'ın âyetlerini inkâr etmiş olmaları ve

haksız yere peygamberleri öldürmeleridir. Ayrıca isyan etmiş ve haddi de aşmışlardı."

Kur'an-ı Kerim'de "Kavim" ve "Da'vâ-yı Kavmiyyet"

Kur'an-ı Kerim'de insanların genetik farklılıklarına değinilir. Bu tesbitin ışığında insan topluluklarının ırk, kabile, soy anlamında farklılaşmasının ilahi bir takdir olarak değerlendirilmesi de mümkündür. Millet, milliyet konusunda başlayan tartışmalar nedeniyle girdiğim bu konuda Türk milliyetçilerinin "kavmiyyetçilik" ile suçlanmasına değinmek gerektiği kanaatindeyim. Kavim ve kavmiyetçilik konusuna Kur'an-ı Kerim'de nasıl yer verildiğini görmek üzere "kavim" kavramını da tartışmak gereklidir.

Kur'an-ı Kerim'de "Kavim" Nasıl Yer Alıyor?

Kur'an-ı Kerim'de insan topluluklarının tasnif eden kavramlardan en sık kullanılanın "kavim" kelimesi olduğunu gördüm. Yaptığım değerlendirmeye göre Kur'an-ı Kerim'de "kavim" kelimesinin tam 376 kez kullanılması bu kavramın önemini ortaya koyar. Kabile kelimesinin sadece bir kez, aşiret ve millet kelimelerinin de bu rakamla kıyaslanamayacak kadar yerde kullanıldığını düşünürseniz konunun önemi ortaya çıkar.

Ancak hemen belirteyim ki, millet kelimesi gibi kavim kelimesi de Türkçe'ye aktarılırken anlam kaymasına uğratılmıştır. Öyle ki, bu araştırmayı yapana kadar ben de "kavim" kelimesinin "aralarında soy birliği insan topluluğu" anlamında kullanıldığını düşünüyordum. Oysa yaptığım araştırmada gördüm ki, Kur'an-ı Kerim'de bu kavram soy birliğine özel bir vurgu yapılmadan bağımsız olarak herhangi bir insan topluluğu için kullanılmaktadır.

Hemen örnekleyeyim: Kavim kelimesinin Kur'an-ı Kerim'de en sıklıkla kullanıldığı iki kalıp "kâfirler kavmi" (7 kez) ve "fâsıklar kavmi" (9 kez) ibareleridir. Kâfir ve fâsık kelimelerinin ırk/soy bağlılığı anlamında asla kullanılamayacağını düşünürseniz

benim gibi siz de şaşırmış olmalısınız. Bu olumsuz ibarelerdeki kavim kelimesi, bir yerde de "âbidler –çok ibadet edenler- kavmi" olarak olumlanarak kullanılmıştır.

Öncelikle kavim kelimesini ırk/soy bağlamından çıkaran bu tesbitten sonra, ancak dolaylı olarak ırk/soy bağlamına işaret eden "Nuh kavmi" , "İbrahim kavmi", Lut kavmi gibi peygamberlerin içerisinden çıktığı topluluklara işaret için kullanıldığını görmekteyiz. Aslında bu Peygamberlerin tebliğine muhatap olan insanların ırk/soy yönünden homojen topluluklar değil birer kabile koalisyonu olduğunu düşünürsek burada dahi, ırk/soy bağlamını öne çıkartmak zorlaşır.

Özellikle Hz. İbrahim'in muhatap olduğu Mezopotamya halklarının bugün bilinen isimlerinin bir düzineyi bulduğunu düşünürsek bu konu daha iyi anlaşılacaktır. Şahıslara işaretle kavim ifadesinin kullanılması sadece peygamberlere özgü değildir. Firavun'un hükmü altındaki insan topluluğu için de "Firavun kavmi" ibaresinin kullanılması kavramın –tabiri caiz ise- laik bir kapsamı olduğunu göstermektedir.

…Ve "Kavmiyyet"çilik Suçlaması

Kavim kelimesi insan toplulukları söz konusu olduğunda bu şekilde bambaşka terkiplerin parçası olduğuna göre Türk milliyetçilerine kendilerini İslâmcı" sayanların "kavmiyyetçilik" suçlamasının ne kadar afâkî bir varsayım olduğu ortaya çıkar.

Ancak burada son yüzyılın Türk milliyetçilerine de bir sitemim olacak. Kur'anî ıstılahlara bizim neslimize göre daha yakın bir eğitim sürecinden geçen öncülerimiz "İslâm'da Da'vây-ı Kavmiyyet" kitabını yazarak bu suçlama çığırını açan Kürd asıllı Babanzâde Ahmed Naîm'e oturaklı bir reddiye yazmamışlardır. Oysa Ahmed Naîm'in kendi yazdıkları bile, Türklerin milliyetçilikte ne kadar geç kaldıklarını göstermektedir.

Bu konuda yakın sayılabilecek bir tarihte yayınlanan değerli ilahiyat akademisyeni Recep Kılıç'ın yazdığı bir makale

benim için çok faydalı oldu.[11] Bu makaleden "Ahmed Naîm ve İslâmcılık Düşüncesi" konulu bölümü özetleyerek -yeni bir düzenleme ile- dikkatlerinize sunuyorum.

"İslâmcılık Düşüncesi ve Ahmed Naîm"

"Osmanlıcılık fikrinin gerçekleştirilebilme ümidinin yitirilmesi üzerine "İslâm kardeşliği" temel tezinden hareketle Ahmed Naîm'in aralarında yer aldığı bir grup Osmanlı aydını "ittihâd-ı anâsır" yerine "ittihâd-ı İslâm"ı ikame ederek, hiç değilse Osmanlı'nın müslüman tebasının birlikteliğinin muhafazasının gerekliliğini savunuyordu. Türk Birliği'ni savunanlar ise "ittihâd-ı İslâm"ın da hayata geçirilme şansının olmadığı düşüncesinden hareketle, Osmanlı vatandaşı Türkler arasında bir birlik tesis edilmesinin gerekli buluyordu.

Müslümanlar arasındaki birlik ve beraberliği sağlamayı gaye olarak gören Ahmed Naîm, bu birliği bozabilecek en tehlikeli fikir olarak, kardeşliğe karşı düşmanlık, birliğe karşı ayrılık esaslarını getiren bir düşünce sistemi şeklinde değerlendirdiği "asabiyyet-i kavmiyye ve cinsiyye"yi görür: "Bu asabiyyet eşitsizliği, eşitsizlik de zulmü doğurdu. Zulüm bizi medeniyetten mahrum etti. Medeniyetsizlik ise bizi medeni olan diğer kavimlere esir kıldı. Hepimizin bildiği, gördüğü zillet derecesine düşürdü. Bizi bundan sonra bu aşağılıktan yükseltecek, terakkinin tepesine eriştirecek olan ittihaddır."

Soy ve kavim iddiası ile ilgili olarak Ahmed Naîm'in temel tezi şu ifadelerinde kendini bulur: "Soy gütme davası, şer'an kötü görülmüş ve reddedilmiştir. Şer'i açıdan bir cahiliyyet davasıdır. İslâm'ın kıvam ve bekasına, müslümanların refah ve saadetine en müthiş darbedir. Hemen hemen bütün İslâm diyarının küfür diyarına dönüştüğü sırada, buradaki bir avuç müslümanın ben Türk'üm, ben Arab'ım, ben Kürd'üm, ben Laz'ım, ben Çerkez'im gibi iddialarla yekdiğerine karşı muhabbet bağlarını zerre kadar gevşetmeleri cinnettir. Ayrıca asabiyye-i kavmiyye bayrağını ellerinde tutanların aldığı manâca da vatanperverliğe aykırıdır."

Ahmed Naîm'e göre, sonuçta bu fikir, Osmanlı vatanının dağılmasına ve İslâm diyarının küfür diyarı olmasına sebep olacak ve "bu gidişle İslâm'ın son sığınağı olan bu diyar, Allah korusun daru'l-küfr'e dönüşecektir."

"Uhuvvet-i Arabiyye-i Osmaniyye"

Türklerin milliyetçilik yapmakta nasıl geri kaldığını Kürd asıllı Babanzâde Ahmed Naîm'den okumak benim için acı bir tecrübe oldu. Çünkü, bırakın gayrı-müslim azınlıkları 1908'de Meşruiyet'in ilk ayında İstanbul'da "Osmanlı sınırları içindeki Arapların Birliği" için dernekler kurulurken Türkler uyumaktadır.

Ahmed Naîm'e göre Osmanlıyı meydana getiren müslim ve gayr-i müslim unsurları bir arada tutmak mümkün olmayabilirdi ama müslim tebânın birlikteliği kesin olarak muhafaza edilmeliydi. Çünkü müslümanları birbirine bağlayan köklü ilkeler mevcuttu. Bu ilkelerin başında da "kardeşlik" prensibi geliyordu. Dolayısıyla bu kardeşlik prensibini zedeleyecek, birliğin dağılmasına vesile olabilecek her türlü düşünce ve eylemden kaçınmak gerekirdi. Bu sebepten Meşruiyet'in ilk ayında İstanbul'da "Uhuvvet-i Arabiyye-i Osmaniyye" isminde bir dernek kurulması üzerine şunları yazmıştı:

"İnsaf ediniz. Biz bugün gayr-i müslim vatandaşlarımızı Osmanlı bayrağı altında toplamaya çalışıyoruz. Tanışalım, barışalım, sevişelim, diye onları âgûşumuza alıyoruz. Ecnebilere bile kendimizi sevdirmeye gayret ediyoruz. Böyle bir sırada, müslüman kardeşlerimizin İslâm arasındaki birliğe aykırı bir mana hissettiren bir nâm altında toplanmak gibi cefalarına tahammül edebilir miyiz? Tahammül etsek bile, o canımızdan muazzez bildiğimiz, iki dünya saadetine yegâne vesilemiz olan dinimizce mesul olmaz mıyız?" [12]

"İslâm'da Da'vây-ı Kavmiyyet" ve Asabiyye

Babanzâde Ahmed Naîm'in dini ve ahlâkî gerekçelerle karşı çıktığı "asabiyye"nin neliği meselesi, bugün de zaman zaman tartışma konusu edilmektedir. Son olarak Başbakan Erdoğan'ın bir konuşmasında "asabiyyye"den söz etmesi bu kavramı da yeniden gündeme getirmiştir. Rcep Kılıç'a göre Ahmed Naîm'in "İslâm'da Da'vây-ı Kavmiyyet"' isminde bir kitap yazmasına sebep olan sorulardan birisi de "İddiây-ı kavmiyyet ne derecede yasaktır ve hangi türü yasaktır?" sorusuydu.[13]

Ahmed Naîm'e göre Müslümanların dünyada gerçekleştirmeleri gereken en büyük gaye olan, birlik ve beraberliklerinin gerçekleşmesine engel olması sebebiyle "asabiyye" dinen yasaklanmıştır: "Kavmiyyet zokası zehirlidir... Soy Asabiyyesi'nin şeriatın yasakladıklarından olması, dünyada en yüce hedef olan msülümanların birliğini vücûda getirmek içindir". Asabiyye'nin dinen kesin olarak yasaklanmış olmasının nedenini bu şekilde açıklayan Ahmed Naîm'e göre asabiyye'nin; 1. Dinen kötü (kabih) görülen, 2. Dinen güzel (müstahsen) görülen olmak üzere iki boyutu vardır.

Ahmed Naîm İslâm'da yasaklanmış olan asabiyye türünü şöyle belirtmiştir: "Kavim asabiyyesi şeriata göre yasaktır, kötülenmiştir. Fakat hangi şekilde? Bir insan kavmine sırf kavmi olduğu için mutlak surette asabiyyet gösterirse, kınanması gerekir. Kavmine hak dairesinde ve hiçbir tarafa düşmanlık göstermeksizin yardım ederse, aksine hoş karşılanmalıdır."

Dinen kötü görülen asabiyye fikri; İslâm'ı ve İslâm'ın iman anlayışını reddederek, yeni bir "din" ve yeni bir "iman" anlayışı geliştirmeyi hedef edinen düşünce sistemidir. Ahmed Naîm bu düşüncenin aşılamak istediği şeyin açıkça dinsizlik düşüncesi olduğunu söyler. Çünkü bunlar "büsbütün yeni bir mefkure (müşterek gaye demek olacak) ihdas etmek, eski an'aneler ile ilişkileri keserek yeni an'aneler meydana getirmek, 'yeni bir iman' ile 'yeni bir kavim' 'yeni bir millet' inşa etmek iddiasındadırlar."

Ahmed Naîm; ”yasaklanmış asabiyyet kavmine zulüm üzerine yardım etmektir” hadisiyle görüşünü destekler. Bu hadisin muktezasınca zulüm üzere olmamak kaydıyla kavmine yardım etmek kınanmamalıdır. Asabiyye'nin dinen güzel görülen boyutunu ise, “En hayırlınız, aşiretini savunandır, ancak şer'iatın aksini savunup da günaha girmemek şartıyla…'” hadisinden hareketle tarif eder. Buna göre “Şeriat'ın çizdiği hudud dâhilinde kavmine yardım etmek, taraftarlık etmek yine İslâm dini'nin emrettiği bir şeydir. Dolayısıyla Türkler; “Türk diline, edebiyatına, san'atına, ticaretine hizmet ederlerse çok iyi bir iş görmüş olurlar. Ahmed Naîm'in karşı çıktığı asabiyye fikri, kavim veya soy fikrini İslâm'ın yerine ikame etmek isteyen, böylece adeta yeni bir “değerler sistemi” oluşturmaya teşebbüs eden düşünce akımıdır. İslâmi değerlere bağlı kalarak insanın mensup olduğu milletin kalkınması, kendi kültürünün zenginleşmesi için çalışmasının, dinen yasaklanması şöyle dursun İslâmi bir emir olduğunu düşünür. Ancak bütün bunlar yapılırken yapılan işlerin belli bir kavim adına değil de İslâm adına yapılmasını ister. Çünkü kavmin öne çıkarılmasının müslümanların birliğine zarar getirebileceğinden korkar. Ahmed Naîm'in bu konudaki fikirlerini, şu uyarılarında açıkça görmek mümkündür:

“Türk'ü bundan sonra da zararına sebep olacak yorgunluklara salıp, dünya ve ahiret mutluluğunu düşünemeyecek hale getirmek uygun değildir. Türk'ün sosyal durumlarını yüceltmek, üretim gücünü arttırmak, maneviyatını güçlendirmek, yüksek hasletlerini geliştirmek, kötü alışkanlıklarını gidermek gerçekten takdir edilecek, hem Allah'ın hem de kulların katında makbul olan hayırlı bir iştir. Buna ulaşmak için lisanına hizmet etmek, edebiyatını gerçekten ruha gıda olacak hale getirmek, kavmin ilmî ve amelî gücünü artırmak pek mübarek bir vazifedir. Hatta bu vazifede, aslen Türk olmadığı halde Türk lisanıyla konuşan diğer müslümanların da yardıma koşmaları dini bir vazifedir. Nitekim bizim yaptığımız, başka bir şey değildir.”

Burada Babanzâde Ahmed Naîm'in kendisini "biz" şeklinde Türklük dışı bir aidiyete göndererek, son zamanların moda tabiriyle 'öteki'leştirmesi çok dikkat çekicidir. Yüzyıldır Türk millyetçiliğinin kavmiyyetçilik ile suçlanmasına öncülük etse de siyasi anlamda "ittihâd-ı İslâm" fikrini savunan Ahmed Naîm, İslâm kardeşliğine zarar veren "asabiyye" kavramını açıklığa kavuşturmuş, asabiyye fikrini bir yandan da olumlu yönden yorumlayarak dinî açıdan "çirkin" görülen anlayış ile "güzel" görülen asabiyye anlayışlarını birbirinden ayırmıştır. Bugünün 'Türk milliyetçiliğine düşman İslâmcı' aydınlarında görmediğimiz -ve bundan sonra da asla göremeyeceğimiz- bir seviyeyi sergileyerek…

Sonuç olarak Kur'an-ı Kerim'de insan türünün yeryüzü macerasının her safhasına dair, sosyal topluluk olarak teşekkül eden bütün formlara ilişkin önemli işaretler yer almaktadır. 'Âdemoğlu' olarak vasıflandırılan yeryüzünün ilk insanlarından günümüze ırk, kavim ve millet tartışmalarına girişirken Kuran'-ı Kerim'den referans bulmak isteyenler, işlerine yarayacak ayetleri seçerek değil bütün bu işaretleri dikkate alarak konuyu incelemek zorundadır. Aksi halde, kolayca, kendi indî yaklaşımlarına Allah'ın kelâmını dayanak etmek gibi hiç hoşa gitmeyecek bir tavır sergilemekle suçlanabilirler. Siyaset meydanlarında en az çeyrek asırdır tepe tepe kullanıldığı için çok aşina olduğumuz/olduğunuz "Aziz Milletimiz" söylemine sıra geldi.

---

[1] Kur'an-ı Kerim'de İbrahim (a.s.) olarak adı verilen Allah elçisi, Tevrat'ta İbranice Abraham adı ile anılır. Nuh (a.s.)'un Sam, Ham ve Yafes adlı üç oğlundan vardı, Sam'ın soyundandır, yani Sami ırkındandır. Babası Tarah (Azer olarak da bilinir, İbranicesi Terah)'tır. Yine peygamber olan oğulları İsmail (a.s.) ve İshak (a.s.)'dır. Tevrat'ta göre Sara'nın oğlu İshak'ın ikiz oğullarından Yakub sonra da İsrail adını alır ve oniki oğlu İsrailoğullarının oniki kavmini oluşturur. Bunlardan onu ortadan kaybolur; günümüzdeki Yahudileri kendilerinin kalan iki kavmin torunları olarak kabul eder.

Bugün yeryüzündeki bütün Arabların, Hz. İbrahim'in Hacer'den (İbranicesi Hagar) oğlu Sara'nın kıskançlığı yüzünden annesi Hacer ile Mekke'ye yerleşen İsmail'in soyundan geldiği kabul edilir. Türklerin soyunun ise Nuh (a.s.)'ın oğullarından Yafes'e dayandığı genel bir kabuldür.

Kur'an-ı Kerim'de ismini vererek Hz. İbrahim (a.s.)'den bahseden onlarca ayet vardır: Bkz. Kur'an-ı Kerim: Bakara(2)/ 124-136, 140; 258, 260, Al-i İmran(3)/33-34, 65-67; Nisa(4)/ 125; En'am (6)/74-84; Tevbe(9)/70,114; Hud (11)/69-76; İbrahim(14)/35-41; Hicr(15)/51-60; Nahl(16)/120-123; Meryem (19)/41-50; Enbiya(21)/51- 73; Hacc(22)/78; Şuara(26)/69-87; Ankebut(29)/16-18,24-27; Saffat (37)/83-113; Sad (38)/45-47; Zuhruf(43)/26-28; Zariyat(51)/24- 37; Hadid(57)/26; Mümtehine(60)/ 4-6.

[2] İnsanın gen haritası tamamlandı: İnsan genetik kodlarını oluşturan 3 milyar harfin dizilimlerini bir haritada birleştiren İnsan Genome Projesi, herhangi iki insanın, birbirine genetik olarak yüzde 99.9 benzediğini ortaya koymuştu. Birçok ulustan bilim adamlarının biraraya gelmesiyle yapılan çalışma sonucunda, şimdi de bu yüzde 0.1'lik farkı açıklamak için daha detaylı bir harita çıkarıldı. 29.10.2005, Tamamı için bkz: http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/347132.asp

[3] Kur'an-ı Kerim, Hucurât Sûresi, 49/13.ayet: Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli ve en üstününüz, en takvalınız (O'ndan en çok korkanınız)dır. Şüphesiz Allah bilendir, herşeyden haberdar olandır.

[4] Genotip/Fenotip: Herhangi bir canlının kalıtsal tipini oluşturan kromozomlarındaki genlerinin tamamınagenotip adı verilir. Genotip ile çevre faktörlerinin karşılıklı etkileşiminin sonucunda ortaya çıkan görünür yapıya ise fenotip denir. İnsan topluluklarının ırk/soy anlamında ortak bir genotipinden söz edilemese bile, kısmen izole bölgelerde benzer insan genotiplerinin yığılması ile ırk/soy için ortak bir fenotip görünümünün baskın hale gelebileceği kabul edilir. İsveç, Norveç gibi Kuzey Avrupa ülkeleri insanlarının deri renklerinin belirgin olarak açık renkte oluşu bunun tipik bir örneğidir.

[5] Yazıda verilen ayet mealleri Elmalılı M. Hamdi Yazır'a aittir. Bkz. Elmalılı M. Hamdi Yazır Meali, Huzur Yay. Neşri,1996-İstanbul.

[6] Mehmed Âkif Ersoy, tarafından bir resmin arkasına hatıra olsun diye yazılan "Oğlum Nevrûz'a" başlıklı bu şiir Safahat'ın sonunda yer verilen kıt'alar arasındadır: http://www.mehmetakifarastirmalari.com/index.php?option=com_content&view=article&id=108&Itemid=130#

[7] Bu konuda bir haber için bkz: R.T.Erdoğan: "Akif Arnavut'tu, ama marşımızı yazdı" 28.12.2010. Başbakan R. Tayyip Erdoğan, AKP Gençlik Kolları Başkanlığı tarafından düzenlenen "Vefatının 74. Yılında Mehmet Akif Ersoy'u Anma Programı"na katıldı.

Burada Mehmed Âkif'in üç şiirini okuyan Erdoğan şunları söyledi: "Türküz, Kürdüz, Lazız, Çerkeziz, Abazayız, Gürcüyüz ne farkeder? Kimseye sen niye Türk'sün, sen niye Kürt'sün, sen niye Gürcü'sün, Arnavut'sun diyemeyiz. Mehmed Akif, Türk değil Arnavut. Ama Mehmed Akif'in İstiklal Marşı'yla bu millet ayağa kalktı, bu millet kurtuluş destanını yazdı.

Kimse bizim aramıza nifak tohumları ekmesin. Çünkü biz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı üst kimliğinde biriz, beraberiz. Altta kimlikler var, zaten zenginlik o. Bizim medeniyetimizde kesrette vahdet var. Farklılık, çokluk ve onların birleştiği tek nokta. Asıl zenginlik budur zaten...."

http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/printnews.aspx?DocID=16630703

[8] Mehmed Âkif Ersoy'un şiirlerinde "ırk" kelimesinin diğer kullanımları için bkz: Safahat'ın internet versiyonu:

http://www.mehmetakifarastirmalari.com/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=4&Itemid=4

[9] Bu ayetler: Araf Sûresi: 7: 26-27-31-135-172 ve İsrâ Sûresi: 17:112 'dir. Ayet mealleri için bkz: http://kuranmeali.com

[10] Kur'an-ı Kerim'de geçen "İsrailoğulları" ile ilgili ayetler konusunda özet bir çalışma için bkz: http://meal.ihya.org/kurandan-ayetler/kuranda-gecen-israilogullari-ile-ilgili-ayetler.html

[11] Doç. Dr. Recep Kılıç, Babanzâde Ahmed Naîm'in Felsefi Görüşleri, A.Ü.İ.F. Dergisi, 1997, Cilt: 36 Sayı: 1, s. s.333-339 http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/781/10028.pdf

[12] Ahmed Naîm, "Arap Kardeşlerimize Bir Nasihatimiz", İttifak Gazetesi İstanbul, 17 Ağustos 1324/30 Ağustos 1908, sayı: 14. (M. Ertuğrul Düzdağ, Türkiye'de İslâm ve Irkçılık Meselesi, İstanbul 1976, s. 116-117'den nakleden Recep Kılıç)

[13] Osmanlı Şeyhü'l-İslâmlarından Musa Kazım Efendi'nin bir yazısı üzerine sorulan üç soru şunlardır:

1. "İddiay-ı kavmiyyet ve cinsiyetin şiddetle yasaklanması hakkında açıklamada bulunmayı memleket için pek faydalı buluyoruz... İddiay-ı kavmiyyet ne derece memnudur? Ve hangi şekli memnudur?

2. "Ben Arabım ve benden daha Arabı yoktur" diye bir hadis-i şerif vardır, deniliyor. Eğer mevzu değilse, bu hadis-i şerifden ne kastedilmiştir?

3. Türkçe yahud Çince konuşan bir müslüman: Türk'üm, Çinli'yim demekle iddiay-ı kavmiyyet etmiş olacak mı? Yoksa asıl maksat, diğer kavmiyyet ve milliyetleri zelil görmemek midir?

14. "Aziz Milletiniz"i Merak Ediyoruz Efendiler!...

-"Millet": Aralarında 'Soy Birliği Bulunan' İnsan Topluluğu-

"Millet" denen insan topluluğunun –veya herhangi bir insan kümesinin-, etnogenetik oluşumunun teknik yönü, bugün genetik bilimi olarak bilinen ilim dalının konusu olmakla birlikte günümüz Türkçe'sinde "millet", "milliyet" kelimelerinin kullanımı ile ilgili olarak soybirliği ekseninde önemli bir anlam kayması yaşandığı da tartışılmaz bir gerçektir. İnsan türünün gene haritası ile ilgili çalışmalarda ülkemizde yaşayan insan topluluklarının genetik bakımından arz ettiği çeşitlilik ve bunun genetik anlamı popüler yazarların gündemine kadar düşmüştür. [1]

Bugün "millet", "milliyet" kelimeleri kullanıldığı zaman ortak kanaat olarak, "soy birliği taşıyan insan topluluğu" anlamı kastedilir.

Türk Dil Kurumu'nun Güncel Türkçe Sözlüğü'nde Millet sözünün anlamları [2] şu şekilde gösterilmiştir:

1. Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus;

2 . Bir yerde bulunan kimselerin bütünü, herkes ;

3 . Benzer özellikleri olan topluluk (Halk ağzında) .

(Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde kelimenin verilen ikinci anlamı için Necati Cumalı'dan "Millet tütün paralarını alınca borcunu öder." Üçüncü anlamı için ise Ahmed Mithat Efendi'den "Şu kadın milletinin kıskançlığının hiç sonu yok."cümleleri örnek gösterilmektedir. Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde millet kelimesine

verilen anlamlarda kelime ile "inanç-din" arasında hiçbir imaya dahi işaret edilmemesi ilginçtir.)

Bu kavram kargaşasını gidermenin yolu üzerine imal-i fikredildiğinde "millet" hakkında ortak bir kanaat oluşması için şu kabullerin paylaşılması gerektiğini söylemeliyim:

1. Millet kelimesi Kur'an-ı Hakîm'deki terminolojide "aynı inanca sahib insanlar topluluğu" olarak kullanılmıştır.

2. Millet kelimesi bugünkü Türkçe'de (en azından üç nesildir) "soy-kültür birliği taşıyan insan topluluğu"anlamını içerecek şekilde kullanılmaktadır.

3. Arabça'ya göre yanlış olan bu kullanımın toplumdaki kullanımında uğradığı anlam kaymasını düzeltmeğe çalışmak beyhude bir çaba olacaktır.

4. Baskın ideolojik rejimin (bazılarına göre Kemalist diktatörlük) -kendi tâbirleri ile- "tasallut"undan sakınmak için dahi olsa kendilerine mahsus "iç-daire dili"ni kurgulamak isteyen İslâmcı denebilecek bazı ideolojik-siyasi çevreler, bu anlam kaymasından yararlanma "kurnaz"lığını sergilemişlerdir. Bir anlamda bu kayma benimsenip bu kaygan terminoloji üzerinde en azından son çeyrek asrı kapsayan bir söylem inşa edilmiştir. Çeyrek asırlık bu deneyimi değerlendirirsek bu söylemin "millet-millî / milliyet-milliyetçilik" gibi akraba terimler etrafındaki zihni kargaşanın toplum içinde kökleşmesinden gayrı bir fayda hasıl etmediği bir gerçekliktir.

"Millî Görüş Geleneği"nin 'Millet' Kavramını Çarpıtmadaki Vebali

Türk siyasetinin son 50 yılına damgasını vurmuş olan akımlarından İslâmcı siyasetin, milletin hangi millet olduğunu es geçerek "millî" tanımını çok sıklıkla kullandığı bilinir. Öyle ki, bu siyaset damarı, kendisinin ideolojik teorisini dahi "millî görüş" olarak adlandırmıştır. Bugün iktidarda olan AKP kadrolarının da

aynı geleneğin takipçileri olması son günlerdeki etnik kökenli tartışmalarda millet/milliyetçilik, kavim/kavmiyetçilik söylemleri dillendirilirken aynı kavram kargaşaşına düşüldüğü gözlenmektedir. Kendi iç dolanımında Türk ile ilgisiz olarak "Kur'an'daki bağlamında inanç birliği olan grup" anlamında kullanılan millet kavramını genellikle "aziz milletimiz" şeklinde kullanan kadroların aslında "din kardeşlerimiz" dediğini maalesef kamuoyunun büyük bir kısmı fark edememektedir; bu büyük çoğunluk -maalesef- Türk milliyetçilerinin çoğunluğunu da kapsamaktadır. Bu kavram kargaşasının içerdiği ikili dil, İslâmcı siyaset aktörlerinin işine geldiği için, on yıllardır tepe tepe kullanılmaktan çekinilmemektedir; bu gidişle de daha uzun süre kullanımda tutulacaktır.

Türk Milliyetçilerinin 'Millet' Tanımına Etnogenez Yönüyle Yaklaşımı

Tarihin hiçbir döneminde Türk Milliyetçilerinin, Türk milletini bir kromozom birlikteliğinin oluşturduğunu iddia etmemiştir. "Üstün ırk" palavralarına da Türk milliyetçiliği tarihinde hiçbir zaman prim verilmemiştir. Türk milletini ortak soy bilincine dayanan sosyokültürel bir birliktelik şuuru ile tarif eden öncü Türk bilgelerine şükran borcumuz vardır. Bu bilgeler arasında sıralayabileceğim -Ziya Gökalp'ten Erol Güngör'e kadar- onlarca isim vardır.

Türk milliyetçiliği tarihinde tartışılmaz bir yeri olan Nejdet Sançar başkanlığında kurulan Türk Milliyetçiler Birliği'nin ilk bildirisindeki ilgili sadece şu satırlar bile Türk milliyetçilerinin ırkçı olamayacağının bir kanıtıdır:

"...Soyları ile övünç duyan Türkleri, yakın yıllarda dünyanın bazı ülkelerinde görülen ve başka milletler üzerinde hâkimiyet iddiası şeklinde tecelli eden siyasî ve emperyalist ırkçılık ile suçlamaya yeltenmek, sadece gülünçtür. Türk milliyetçiliğinin ne emperyalist siyasî ırkçılıkla, ne de milliyeti kafatası ölçüleri veya

kan tahlilleri ile tayine çalışan bilimdışı zihniyetle bir ilgisi vardır." [3]

Türk milliyetçilerinin 47 yıl önceki görüşü bu kadar net iken ve bu net yaklaşımı yansıtan bildirinin altındaki imzalardan birisi kardeşi Hüseyin Nihal Atsız ile birlikte hayatı boyunca ırkçılık ile suçlanmış Nejdet Sançar iken Türk milliyetçilerini hâlâ ırkçılık ile suçlayanlara yazımın sonunda bir çağrım olacak. (Bkz. Dipnot:6)

Türk milliyetçilerini ırkçılık ile suçlayanların ilk sarıldıkları isim olan Hüseyin Nihal Atsız'ın Osmanlı'ya yaklaşımına bakan birisi kendisinin ırkçı sayılmaktan ne kadar uzak olacağını görür. Atsız'ın genetik tablosu, hanedâna girmiş olan yabancı soylu haseki sultanlar nedeniyle, Türklük yönünden hayli karışık olan Deli İbrahim'i dahi "Osmanlı'dır" diye savunan tavrını insaf ehlinin dikkatine sunarım.

Özetleyecek Olursam…

Son iki yazımda Kur'an-ı Kerim'deki etnik farklılıklara işarete den ayetlerden insan gen haritasına; Hz. İbrahim'den Mehmed Âkif'e kadar kadar geniş bir alanda gezindiğim son iki yazımdaki ana esasları, satırbaşları şeklinde özetlersem okur için yararlı olacaktır:

* İnsanların biyolojik, genetik, etnik yönden farklılaşması Allah'ın bir takdiridir.

* Allah nezdinden insanların üstünlüğü mensub oldukları ırk, kabile, kavime (özetle gen haritasına) değil amellerinin Allah katındaki karşılığına (takvâ) bağlıdır.

* Kur'an-ı Kerim'deki millet -ve bu bağlamda İbrahim milleti- kavramı, genel olarak herhangi bir inanç ortaklığı gösteren insan topluluklarını gösterir. Modern anlamdaki 'ulus' (=yabancı dillerde nation) kavramı ile ilgisi yoktur. Bu bağlamda bir Türk

milleti yerine ikâme edilebilecek bir "İslâm milleti" de sözkonusu değildir.

* Türk milliyetçileri tarihin hiçbir döneminde –asla genelleştirilemeyecek istisnalar hariç- ırkçılık anlayışında olmamışlar; milliyetçiliklerini ortak kültürel ve ülküler etrafında birleşme gibi soyut bir bağlılık ile tarif etmişlerdir.

* Genetik ilminin bugün ulaştığı düzeyde ırkçılık yapmak isteyen birisi var ise, bugün artık komik hale gelmiş olana kan grubu tayini, kafatası ölçümü ölçeğinde değil, gen haritalaması ile yapılacak kromozom analizi ile ırkçılık iddiasına başlamalıdır. (Bu kromozom analizinin sonuçları konusunda bir tıp doktoru olarak ilgilisini karşılaşması pek muhtemel sürprizlerin yol açacağı şoklar konusunda uyarmalıyım.)

"Milletinin Adını Söyle ve –Hattâ- Gen Haritanı da Yanında Getir!..."

Bu ilmi yönden itiraz edilemeyecek esasları -tekrar altını çizerek- sıraladıktan sonra okurlara birkaç tavsiyem olacak:

* Bundan böyle, "Aziz Milletimiz" diye söze başlayan birisine derhal: "Muhterem, bahsettiğiniz 'aziz millet'in etnogenetik yapısı nedir?" diye sormaktan çekinmeyiniz!...

* Kur'an-ı Kerim'deki "millet-i İbrahim" kullanımı ardından Türk kavminden olmak hassasiyeti taşıyan bütün müminlere "ırkçı" diye kılıç sallayan 'yiğit mücahidler', bakalım Hz. İbrahim (a.s.)'ın kökeni olarak kabul edilen Sümerlerin [4] üzerinden beşbin koca yıl (ya da elli asır) geçmiş genetik kodlarının mirasçısı olduklarını da söyleyebilecekler mi? Bunu ısrarla sorunuz.

* Mehmed Akif'in genetik kodlarını 'çürük' etnografik tezlerine dayanak yapmak isteyenler, O'nu mensubiyeti ile gurur duyduğu Türk milletinden kopartmak isteyenlerbaşta olmak üzere, Türklüğün genetik mirasına dil uzatan birisiyle

karşılaşırsanız, -soracağınız kibar sorular ile- kendi genetik kodlarını akıllarına getirtin. (Bir yanıt için ağızlarını açabileceklerini hiç ama hiç zannetmiyorum! Dileyen denesin…)

Son Söz

“Ne mutlu Türk’üm diyene…” sözünü bu ülkede işitmeyen/tartışmayan kalmamıştır; dağlara taşlara yazdınız da ne oldu? diyen Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’den[5] çalıştığı okulun duvarında yazılı pirinçten harflerini hergün silen küçük kızımın okulundaki kapıcıya kadar…

Ancak bu dört kelimenin ardında yatan muhteşem gerçeği örtmek, gönüllerden kaçırmak derdiyle genetik ilminin verilerine hâkim olmadan konuşan, her kim ise boşuna konuşur, boşuna konuşmuştur; boşuna tartışır, boşuna tartışmıştır.

Son olarak “Ne mutlu Türk’üm diyene…” sözünü tartışan herkese -ama bu yazıda isimleri geçmiş veya geçmemiş herkese- bir çağrım var: Var mısınız 150 Euro test bedelini ödeyip genetik haritanızın etnik kodlarını çözdürmeğe: Bu hizmeti veren laboratuarlar[6] dünyanın her yerinden sipariş alıyorlar. Test örneğinizin ilgili laboratuvara ulaştırılmasında size yardımcı olabilirim; bu aracılık hizmeti için de sizden bir cent bile istemem.

Tekrarlamakta fayda var mı bilmiyorum ama, yanlış anlaşılmaları önlemek için Hucurât Sûresi’nin 13. ayetini son kez hatırlatayım: *“Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık, tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık, Allah katında en değerli olanınız O’na itaatsizlikten en fazla sakınanınızdır.”*

Başka söze gerek var mı?

---

[1] Stanford Üniversitesi Tıp Fakültesi Genetik Bölümü’nün hazırladığı “Anadolu’nun Genetik Profili”araştırmasının sonuçları veriliyor. Sözkonusu araştırmada 79’u İstanbul’dan geri kalanı dengeli

dağılımla Türkiye'deki 95 farklı il ve ilçe merkezinden örneklenen 523 kişinin genetik haritasından hareketle bir sonuca gidilmiştir. Bu sadece 523 kişilik örneklemin dünyanın hemen her bölgesinden asırlardır göç alan Anadolu'da yaşayan insanları genetik olarak temsil ihtimali çok zayıf olmakla birlikte, yine de bir izlenim edinilebilir. Araştırmanın en zayıf noktası olan bu durum dikkate alınmadan Türkler'in genetik kodları hakkında yorum yapabilmek mümkün değildir.

Stanford araştırmasının ayrıntıları için Bkz. Excavating Y-chromosome haplotype strata in Anatolia, http://www.springerlink.com/content/q884mpdr929yuyeo/fulltext.html

Bu bilgiye dayalı bir haber:

"Anadolu'nun genleri dünya haritası gibi, Radikal, 26.08.2009.

Anadolu'da yaşayan Türklerin gen haritası çıkarıldı. Anadolu'daki Türk ırkı 12 farklı gen taşıyor.

ABD'deki Stanford Üniversitesi Tıp Fakültesi Genetik Bölümü'nün 2003 yılında başlayan araştırması, Anadolu'da yaşayan insanların dünyanın farklı bölgelerine ait 12 farklı gen taşıdığını ve Anadolu'nun dünyanın en çeşitli gen yapısına sahip bölgelerinden biri olduğunu ortaya koydu. Araştırmaya göre, Anadolu insanı, asırlar boyu devam eden nüfus hareketlenmelerinin de katkısı ile Orta Asya'dan Balkanlar'a, Kafkaslar'dan Kuzey Afrika'ya, Sibirya'dan Finlandiya'ya kadar çok farklı genetik mirasları taşımaktadır.

Stanford araştırmasını yapan isimlerden İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü eski Başkanı Prof. Dr. Sevil Atasoy, araştırmada insanın genetik köklerinde hiç değişmeyen iki örneği yani anneden çocuklarına geçen mitokondriyal DNA ve babadan erkek çocuklarına geçen Y Kromozomunun incelendiğini söyledi.

523 kişilik örnekleme grubunda yapılan araştırma ile Anadolu'da yaşayan toplulukların taşıdığı genler ve oranlarının saptnamasının istatistikî olarak anlamlı olup olmadığını sorduğum bir biyoistatistik uzmanı akademisyen, böylesi bir örneklemin hata ihtimalinin kabul edilir orandaki standard sapmanın çok ötesine savrulacağını belirtti.

Bunun özeti; 523 kişilik bir örnekleme bakılarak Türkiye'nin gen dağılımı hakkında konuşmanın istatistiki olarak anlamsız olduğudur."

[2]http://www.tdk.gov.tr/TR/Genel/SozBul.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF4376734BED947CDE&Kelime=Millet

[3] Türkiye Milliyetçiler Birliği'nin Tüzüğü, Çalışma Programları ve İlk Bildirisi, Mars Matbaası -1964, s.25.

[4] Hz. İbrahim'in etnik olarak Güney Afganistan -veya Keşmir- halklarından olduğuna ilişkin ve ismi ile Brahman kelimesi arasında etimolojik ilişik kurulmasına dayanan iddialar da vardır. Bkz. Gene D. Matlock, Who Was Abraham? http://viewzone.com/abraham.html

[5] Bugün Cumhurbaşkanı olan Abdullah Gül, 1993 yılında Refah Partisi Milletvekili sıfatıyla 19 Aralık 1993'te, "Türkiye Gönüllü Kültür Teşekkülleri 3'üncü İstişare Toplantısı"nda aynen şöyle demiştir: "Ne mutlu Türküm diyene" lafını tutup her yere yaza yaza ve bunu özellikle hiç olmayacak yerlere yaza yaza, Türkiye aslında ilkel bir hale dönmüştür."

http://www.yenicaggazetesi.com.tr/haberdetay.php?hit=788

[6] Meraklısına: Artık kafatası ölçümü/kan grubu vb. ilkel yöntemler çağdışı kaldı. Binlerce yıl öncesine kadar atalarınızın genetik mirasını inceleyen ve soyağacınızdaki genetik mirası kesin olarak veren DNA Testi'ni 199 €uro test ücreti ile, her şey dahil olarak yapan bu laboratuarlardan birisi için bkz:,

http://www.nimblediagnostics.eu/CC25759E002852C8/home/anc

[(Genetik terminolojinin anlaşılması için okurun, asgari lise düzeyinde bir biyoloji/genetik bilgisine sahip olduğu varsayılmıştır.)

Etnik(!) nedenlerle Türkçesini anlayamayacak olanlara bir de böyle sunalım:Ancestry DNA Testing, Using the latest advances in genetic research from thousands of scientists worldwide we are now able to test specific areas of your DNA to give us a fascinating insight into your ancestry. Our DNA ancestry tests have the ability to determine not only your ancestral origins but also how your ancestral group has migrated and developed over the past 150,000 years.]

15. Türk Yurtları Neresidir?

Türk'ün Atası Kimdir?

-Yolumuzun İşaret Taşlarını Kendimiz Döşeyeceğiz-

İnternet sitemde yayınladığım yazılar, genelde Türk milliyetçilerinin, özelde ülkücülerin duygu ve düşüncelerini analiz etmekte önemli bir veri kaynağı oluşturuyor. Yazılara yazılan yorumlar yanında gönderilen özel mesajlar da yazılan/çizilenlerin boşa gitmediğini, su üzerine yazı yazılmadığını kanıtlıyor. Bu çerçevede son yıllardaki genetik araştırmaları ile ortaya çıkan ve yavaş yavaş uzmanlarının araştırma dosyalarından çıkarılıp kamuoyuna sunulmaya başlanan sonuçlara işaret eden iki yazım da çok yankı buldu.[1]

Bu sırada yaptırdığı DNA analizinden yola çıkarak bir makale formatında düzenleyip gönderen Murat Mirza'nın yazısını içeren yazı da epeyce yankılandı. [2]

Mirza'nın yazısı ile ilgili tepkilerin önemli bir kısmı, ülkemizde Türk varlığının inkâr edildiği gibi yanlış bir önermeyi yansıtıyordu; konuyu onun -ve hattâ mesajını yansıttığım için benim- aile köklerini sorgulama ötesinde aşağılayan birkaç mesajı ise gülümseyerek okudum.[3] (Bu konudaki değerlendirmemi bu kitabda yer alan *'Türk Genom Projesi Bir CIA Yapımıdır' Denebilir mi?* başlıklı makalemde okuyabilirsiniz.)

Tam da bu sırada Boğaziçi Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nün Genom Araştırması'nın sonuçları, "Boğaziçi Üniversitesi Türkiye Genom Araştırması: Genomiks Çağında Kişisel Tanı ve Tedavilere İlk Adım" başlıklı çalıştayda açıklanınca işin arkasında ne gibi kasıtlar olabileceği gündeme

geldi, oturdu. Zihnini komplo teorilerine ayarlamış olanlar, yazılarımın yayın tarihleri ile son bir-iki ayda bu konuda ortaya çıkan gelişmelere bakarak, beni de komplo teorisinin bir yerine kolayca monte edebilirler. (Allah'tan henüz böyle birisine rastlamadım.)

Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye Genom Araştırması konusunda Türk basınının duayen isimlerinden Mehmet Barlas'ın yazdığı yazı, konunun sadece Mirza'nın ilgi alanında olmadığını gösteriyordu.[4] Barlas, "Orta Asya'dan değil Afrika'dan gelmişiz" başlığı altına biraz ironik bir eda ile şunları yazmıştı: "Birkaç yıl önce ikisi de doktor olan bir karı-koca, yanaklarının iç çeperinden aldıkları hücreleri zarfa koyup, İskoçya'daki bir gen araştırma merkezine göndermişler ve sormuşlardı: 'Bizim genomik DNA'larımıza göre, kökenimiz nedir?' İskoçya'daki enstitüden gelen cevapta kadının Pontus Rumlarından, erkeğin de Amerikan Kızılderililerinden geldiği yazılıyordu."

Aslında bu mesajlar yeryüzündeki Türk varlığı konusunda, kendisini Türk milliyetçisi olarak tanımlayanların büyük bir fikir karmaşası içerisinde olduğunu gösterdi. Birkaç yazı ile "Yeryüzündeki Türk Varlığı"konusuna Türk Coğrafyası ile başlamak isterken aklıma, son dönem Türk milliyetçiliğinin yıldız isimlerindenProf. Dr. Ahmet B. Ercilasun'un Türk Yurtları dergimiz için hazırladığı ve dergimizin adı ile aynı başlığı taşıyan yazısı geldi. Ne kadar gayret etsem Ercilasun'un asırlar üzerinden bugüne kadar ulaşan ufkuna aynı başarı ile erişemeyeceğimi düşündüğüm için yazısını olduğu gibi vermeyi uygun gördüm. [5]

Bu tercihimde artık tarihî metin haline gelmiş bu türden kalıcı yazıları kayda geçirmek duygusunun da yeri vardır.

***

Türk Yurtları

Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun

Milâttan önce ve sonraki ilk yüzyıllarda. Moğolistan içlerinden Uralların batısına doğru uzanan geniş bozkırlarda, at üstünde gidip gelen, binlerce hayvanlık koyun ve at sürülerini otlatan, zaman zaman güneylerindeki yerleşik devletlere akınlar yapan, bazan ayrı ayrı boylar halinde dağınık yaşayan, bazan da bir boylar federasyonu halinde birleşen çok hareketli bir kavim yaşıyordu. Milâttan önceki ikinci binde bu kavmin macerası hakkında pek fazla malumatımız yoktur, birinci binin ilk yarısında Karadeniz'in kuzeyinden Uralların doğusuna doğru uzanan Saka imparatorluğu içinde yer aldıklarını, hatta bu imparatorluğun hâkim unsurunu meydana getirdiklerini tahmin ediyoruz. Yine bu çağlarda Kafkasların kuzeyinde ve Ural eteklerinde Hint-Avrupa kavimleriyle, biraz daha kuzeyde Fin-Ugor kavimleriyle münasebette bulunduklarını düşünebiliriz. Güneyde ise İran'la temastaydılar. Şehnâme'deki İran-Turan savaşları ve Türk kaynaklarında da yer alan Alp Er Tunga efsanesi bu devrin izlerini taşır. Buna göre Türklerin Hazar'ın iki tarafından; hem Azerbaycan, hem de Mâverâü'n-nehr istikametlerinden İran'ı sıkıştırdıklarını ve Ceyhun'a kadar dayandıklarını anlayabiliyoruz.

Türklerin çok erken çağlarda, bozkır kuşağının güneyinde de yurt tuttuklarını gösteren emareler vardır. Beşer medeniyetinin beşiği kabul edilen Mezopotamya medeniyetini kuran Sümerlerin dili, ne Hint-Avrupa, ne de Sami dillerine girmektedir. Sümerce yapı bakımından, Türkçe gibi eklemeli (aglitunant) bir dildi. Üstelik Sümercede Türkçe ile aynı olan pek çok kelime bulunmaktaydı. O halde Sümerler ya Türklerle akraba idiler, ya da çok eski çağlarda, milâttan önce üçüncü, dördüncü binlerde Türklerle temas etmişlerdi. Bu da Türklerin daha o çağlarda Ön Asya'ya, hiç olmazsa Mâverâü'n-nehr'e kadar geldiklerini gösterir. Anadolu'nun eski kavimleri Hititlerin, Friglerin, İyonların Hint-Avrupa kavimleri olduğu bilinmektedir. Fakat Hititlerden önce Orta Anadolu'da yaşayan Hattiler, M.Ö. birinci binin ortalarına doğru Doğu Anadolu'da yaşayan Urartular da Türkler gibi eklemeli dil kullanıyorlardı. Batılılar, Hint-Avrupa ve Sami dilleriyle

birleştiremedikleri Sümer, Hatti, Urartu gibi diller için "Azyanik" veya "Eski Anadolu" tabirlerini kullanmaktadırlar. O halde eklemeli dil konuşan kavimlerin daha M.Ö üçüncü binde, Anadolu'da bulundukları anlaşılır. Ancak üçüncü binin sonunda Hititlerle, Anadolu'da Hint-Avrupa kavimleri görülür. Hititlerin de Anadolu'ya doğudan geldikleri sanılmaktadır. Anadolu'ya batıdan gelen ilk Hint-Avrupa kavimleri, Frigler ve İyonyalılar ancak M.Ö. 1200'lerde buralara ulaşmışlardır.

Dîvânü Lugati't-Türk'te yer alan Şu destanı, M.Ö. 330'larda Türklerin Mâverâün-nehr'de oturduklarını gösteriyor. Bu tarihlerde Mâverâün-nehr'e gelen İskender ordularının Türkleri sıkıştırarak Altay dağlarına çekilmelerine sebep olduklarını Şu destanından öğreniyoruz. Ancak yine bu destan, 22 Oğuz boyu ile 2 Halaç boyunun doğuya çekilmeyip eski yurtlarında kaldıklarını belirtiyor. Şu destanının bize öğrettiği bir önemli husus daha var: Motun'dan (Mete'den) 120-130 yıl önce Oğuz boyları mevcuttu. Bu boylar da Oğuz Kağan'ın çocuklarından türediğine göre Oğuz Kağan, Motun'dan yüzlerce, hatta binlerce yıl önce yaşamış olmalıydı. Belki de Türklerin mitolojik atasıydı. Ama sonra, nesilden nesile aktarılarak durmadan zenginleşen destan, Motun'un yaptıklarını da Oğuz Kağan'a mal etti. İşte bu tarihin şafağındaki ilk Türk atası Oğuz Kağan, belki de milâttan birkaç bin yıl önce, Kafkasları aşarak Anadolu, Suriye ve Mısır'a seferler yapmıştı. Bir yandan da Hind'e, kuzeyin buzlu ülkelerine ve Moğolistan'a kadar uzanmıştı. Reşideddin'in Camiü't-Tevârih'inde ve Ebülgazi Bahadır Han'ın Şecere-i Terâkime'sinde yer alan Oğuz Kağan, Türklerin bütün asırlarda yayıldıktan alanların adetâ destana yansımış bir ifadesidir. Bu haliyle Oğuz Kağan, Türk milletinin şuuru altındaki ülkünün de timsalidir.

M.Ö. 22O'lerde Tuman ve Motun'la birlikte, tarihimizi hemen hemen kesintisiz olarak takip edebildiğimiz çağlara giriyoruz. Motun (Mete), Çin fağfuruna yazdığı bir mektupta "Kuzeydeki yay çeken bütün kavimleri birleştirdim" diyordu. Bu, Mançurya'dan Kafkasların kuzeyine kadar olan bir alanı kaplasa

gerektir. Ancak biz, Kafkasların ve Karadeniz'in kuzeyi ile Balkanlardaki Türk tarihini M.S. 370'lerden itibaren takip edebilmekteyiz. Kafkaslar, Karadeniz'in kuzeyi ve İdil-Ural hiç olmazsa bu tarihten itibaren, bugüne kadar, kesin şekilde Türk yurdudur.

Destanların ve bazı tarihi emarelerin daha önceden de varlığımıza belli belirsiz tanıklık ettiği Doğu ve Batı Türkistan topraklarına 840'tan itibaren girmeğe başlarız. 11. asırda İran, Azerbaycan ve Anadolu'ya da adım atarız. Daha önceden de tanıdığımız ve belki de yurt edindiğimiz bu topraklar 1000 yılından başlayarak kesin şekilde Türk yurdu haline gelir. Daha dokuzuncu asırda yerleşmeğe başladığımız Irak ve Suriye de 11. asırda vatan haline gelmeğe başlar. 1250'de Mısır, 20. yüzyıla kadar sürecek Türk hâkimiyetine sahne olur.

Balkanlar ve Orta Avrupa 4. yüzyılın sonundan itibaren Türkleri tanır. Hun, Bulgar, Avar, Kuman, Uz, Peçenek Türkleri buralarda asırlarca hüküm sürerler. 14. yüzyılın sonlarında ise Osmanlı Türkleri ile Balkanlar Türk yurdu olur. Kuzey Afrika'daki Türk hâkimiyeti de 16. Asırdan 18. asra kadar uzanır.

16. yüzyılda İdil-Ural, 1783'te Kırım, 1828'de Kuzey Azerbaycan, 19. asrın ikinci yarısında Türkistan, 19. asrın sonlarıyla 20. asrın başlarında Balkanlar. Mısır, Suriye, Irak ve İran Türk hâkimiyetinden çıkar. Ancak bu ülkelerin çoğunda Türkler yaşamağa devam eder.

İşte Türk yurtlarının destanî ve tarihî macerasının mümkün olabilecek en kısa bilançosu budur.

Tıpkı birinci binin sonunda açılan İran ve Anadolu kapısı gibi, şimdi de ikinci binin sonunda, bu defa aksi yönde bir kapının açılacağına dair işaretler, önümüzdeki yüzyıllara damgasını vuracak gibi görünüyor.

Üçüncü binin şafağında Türk yurtlarının geleceği aydınlıktır.

[Kaynak: Türk Yurtları Dergisi, 1. Cild (1990), Sayı: 2, s.3-4.]

***

Boğaziçi Üniversitesi Türkiye Genom Araştırması ile ilgili olarak Arslan Bulut'un yazdığı "CIA ve Türklerin genetik şifreleri" başlığı ile yazdığı yazı ve Murat Mirza'nın makalesi ile ilgili açıklamalarını konu alacağım yazıya kadar bir coğrafya atlası açın önünüze ve şu sorulara yanıt bulmak üzere dikkatle bakın:

**Türk milletinin kadim atalarından miras aldığı genetik yapı, hangi bölgedeki hangi Türk'ün gen mirası referans alınarak sorgulanabilir?*

**Tarihin kaydettiği 5.000 yıl boyunca, Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun'un veciz şekilde özetlediği, muhteşem macerayı yaşayan Türkler'in soyu hangi ırklardan evliliklerle yoğrulmuş olabilir?*

**Anadolu'daki insanların genetik mirasının "Türk karakteri" göstermediğini iddia edenler, araştırmaya konu edindikleri 'sınırlı sayıda' insanı nasıl seçtiler?*

**Anadolu'daki genetik miras Türk karakterli değilse hangi etnisiteye aittir?*

Bu zor mu zor soruların yanıtını ararken, Devlet Bahçeli'nin bir örneğini MHP Genel Merkezi önüne diktirdiği, Orhun Anıtları'na Bilge Kağan'ın "Çin'in ipeği yumuşak, kadını tatlı dillidir." diyerek kazıttığıve ebedileştirdiği uyarısını niçin yapmış olabileceğini de lütfen hesaba katın…

Kolay gelsin…

---

[1] Bu kitaptaki *"Irk-Kavim-Millet Tartışmalarına Son Nokta"* ve *"Aziz Milletiniz"i Merak Ediyoruz Efendiler!…"* başlıklı makalelerimi tekrar okumalısınız. Genetik yorumlama için ise bu makeleyi takip eden *"Türk Genom Projesi Bir CIA Yapımıdır, Denebilir mi?"* makaleme bakınız.

[2] Önemli Bir Mektub: "DNA Analizimi yaptırdım..." http://hayatibice.net/?p=630

[3] Murat Mirza, "etnik bölücülük peşinde koşan birisi" değildir. Kendisi Kafkasya'nın unutulmaz ismi Şeyh Şamil'in kabilesinden bir Dağıstanlıdır. Gen analizi de bu kökenine uygun bir sonuç vermiştir. Bu konudaki yazılarını daha sonra "Türk Müsünüz?" adı ile Yakın Plan Yayınları arasında yayınladı.

[4] http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/barlas/2012/01/22/orta-asyadan-degil-afrikadan-gelmisiz

[5] Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun'un makalesi ile başlatılan "Unutulmaz Yazılar" dizisi ile Türk Milliyetçiliği tarihinden bazı önemli yazılar, Ülkücü Yazarlar Birliği websitesinden paylaşılmaktadır.

http://ulkucuyazarlarbirligi.org/?p=566

16. 'Türk Genom Projesi Bir CIA Yapımıdır' Denebilir mi?

-Kızılderililer, Salar Oğuzları ve Komplo Teorilerinin Zavallılığı Üzerine-

"Türkiye" adını taşıyan bu ülkede yaşayıp da, "Türk"sözcüğünden rahatsızlık duyanları, DNA analizlerini yaptırıp sonucunu kamuoyu ile paylaşmaya davet ettiğim yazımın ardından, peşpeşe gelen haberler konu üzerinde yazmaya devam etmemi zorunlu hale getiriyor. Ancak bu konuda genel okur kitlesine hitap eden, sanal âlemde kalem oynatmanın zorlukları da, her yazımı yazdıktan sonra "yanlış anlaşılmak" endişesi ile beni kaygılandırıyor. Okurlardan gelen yansımalar, -yine de mümkün olduğu kadar, tıbbî-genetik terimleri kullanmamağa çalışarak- yazılması gerekenleri yazmanın faydalı olacağını gösteriyor.

Daha önce yazdığım dört yazıya bir yenisini eklememi gerektiren bu konudaki son haber, "Kızılderililer Türk geni taşıyor" başlığı ile devletin resmi ajansı -Anadolu Ajansı, (AA)- tarafından servis edildiği için bütün haber sitelerinde ve hatta TV ana haber bültenlerinde yer aldı ve böylece de kamuya mal oldu. [1] Konu TV'lerde haber yapılırken, hemen her kanalda, Cem Yılmaz'ın "Yahşi Batı" filminden fragmanlarla süslenerek magazinel hale de getirildi.

"Kızılderililerin Türk Olduğu Kanıtlandı"

AA'nın haberine göre "Bilim, 'Kızılderililer Türktür' demişti." Haber özetle, şöyle devam ediyordu: "Amerikalı kızılderililerin ve Güney Altay bölgesinde yaşayan yerli kavimlerin DNA'larında Y kromozumunu (babadan geçen) analiz eden bilim

adamları, iki grubun aynı genetik mirasdı paylaştığını buldular. Araştırma sonucunda, Amerikalı ve Rus antropologlar, her iki grupta da, anneden miras mitokondriyal genlerde de aynı genetik özellikleri vardı."

Haberin en önemli ayrıntısı ise: "Altay genlerinin 13 bin ila 14 bin yıl önce Amerikalı yerlilerinkinden ayrıldığının tahmin edildiği" idi.[2] Türklerin değil tüm insanlığın bilinen yazılı tarihinin beş bin yıl olarak kabul edildiği gözönüne alınırsa, ne kadar "eski zamanlar tarihi"nden bahsedildiği anlaşılacaktır.

Önce Bir Mektub: "DNA Analizimi yaptırdım…"

Kanada'da yaşayan bir arkadaşımdan gelen mektub, içerdiği önemli bilgiler nedeniyle "Genetik Miras"ın anlaşılması için, sizlerle paylaşılacak değerde idi. onayı ile bu mektubu paylaşmak isterim. Mektubun bir ksımını içerdiği önemli bilgileri değerlendirmeme esas olmak üzere dikkatlere sunuyorum:

***

Murat Mirza: "DNA ANALİZİMİ YAPTIRDIM"

"Bir süre önce Sayın Dr. Hayati Bice'nin bir makalesinde tavsiye etmiş olduğu[3] DNA testini yaptırmış bulunuyorum.

Önce basit bir merakla başlamış olduğum bu araştırma kısa zamanda gelişti, milletlerin genetik analizini yapacak düzeye ulaştı. Her ne kadar araştırmalarda kullanılan DNA numune sayısı kesin bir kanaat oluşturmak için yeterli olmasa da, ülkemizin genetik haritası büyük ölçüde belirlenmiştir, diyebiliriz.

Bu makalede kullanılan veriler 'Eupedia' ve 'National Geographic'ten alınmıştır. (…) Sekiz yıl önce National Geographic tarafından başlatılan 'genome' projesi için DNA örneği gönderdiğimde henüz Türkiye'nin genetik yapısı üzerine bir yazı kaleme almak için çok erkendi. Ancak genetik bilimi oldukça hızlı ilerledi, 2007'de insanoğlunun gen haritası çıkarıldı ve bugün artık

milletlerin akrabalık ilişkilerini belirleyecek yeterli genetik bilgiye sahip durumdayız. (…)

Gen testlerinin sonucuna göre ilk erkek bundan 75-80 bin yıl önce Afrika'da, bugünkü Kenya-Etopya civarında yaşadı. Daha doğrusu, yeryüzündeki 3,5 milyar erkekten DNA örneği alıp Y-kromozomunu takip ederek geriye gittiğimizde görüyoruz ki bütün erkeklerin ortak atası bu tek kişi.

Bu arada neden 'erkek' sözcüğüne vurgu yaptığımızı hemen açıklayalım; Y-kromozomu yalnızca erkeklerde var ve National Geographic'in yapmış olduğu gen testi sadece Y-kormozomunu kapsıyor. Anne tarafından soyağacınızı yapmak isterseniz mitokondrial DNA testi yaptırmanız gerekiyor. Y-kromozomu demişken bir noktayı daha aydınlatalım, bu genin görevi insanda cinsiyetin belirlenmesidir. (…) Hayâlen 80 bin yıl öncesine gittiğimizde görüyoruz ki yer yüzünde bir tane erkek homo sapiens yaşıyor. Yani bugünkü Japon, Alman, Türk, Arap, İngiliz, Kürt, Rus vs. herkesin ortak dedesi bu kişi. Amerika, Avrupa, Avustralya, Asya… dünyanın başka hiçbir yerinde insan yok, ilginç değil mi?! Sadece Doğu Afrika'da bir erkek ve O'nun ailesi yaşıyor ve bugün yeryüzündeki 7 milyar insan hepimiz O'nun torunlarıyız.(…)

Türkiye'ye baktığımızda adeta bir gen mozaiği görüyoruz, neredeyse hiçbir haplogrup baskın değil. Bu araştırmayı yapan kaynak Türkiye için özel bir not düşmüş, tercümesi aynen şöyle: "Türkiye, bu tabloya alınmayan Afrika ve Asya haplogruplarını da (A, ExE1b1b, C, H, L, O, R2) %8.5 oranında barındıran tek ülke…" Yani Türkiye adeta bir ırklar karışımı. Eh, bu kadar ırk olur da bunların arasında Orta Asya'dan göç eden ataların genleri de olmaz mı, elbette var: Q haplogrubu, oranı sadece %2. Ülkenin adıyla hiç te uyumlu olmayan bir oran, bilim bazen bizleri hayal kırıklığına uğratabiliyor.

Bir başka Orta Asya haplogrubu ise N. Bugün özellikle Finlandiya ve Baltık ülkelerinde görülen bu genetik grubun da 20-30 bin yıllık Orta Asya geçmişi var. Türkiye'deki oranı sadece %4. Q ve

N haplogruplarının ortak atası ise 36 bin yıl önceki 'NOP' haplogrubu. Kronolojik cetvele baktığınızda kimlerle akraba olduğunuzu göreceksiniz. Evet, gözlerinize inanın, bütün Avrupa ve Orta Asya ırkları 36 bin yıl önce aynı soydan türediler.

Ama diğer taraftan genlere baktığımızda Ural-Altay (Türk) dil grubunun lehçelerini konuşan bu milletlerdeki Orta Asya'lı ataların geni nerdeyse yok denecek kadar az iken Finlandiya'da %58 gibi büyük bir oranda karşımıza çıkıyor. Latvia-Litvanya-Estonya gibi Baltık ülkelerinde Orta Asya ve Sibirya genleri Türk dilini konuşanlara göre çok daha iyi korunmuş durumda.

Bu genetik çalışmaların Fransa'dan dünyaya 200 yıl önce yayılan ulus-devlet modelini nasıl etkileyeceğini yakında göreceğiz. Bugünkü millet anlayışımızın temeli dile dayanmaktadır. Yani aynı dili konuşan insanlar aynı milletten sayılırlar. Dillerinin yakın olduğu nispette milletler birbiriyle akraba olarak kabul edilir. Türkçe-Özbekçe-Azerbyacan Türkçesi gibi...

Görünen o ki bilim geçmişte birkaç defa yaptığı gibi dogmaları bir kez daha yıkmak üzere. Bazı rejimler varlıklarını devam ettirmek istiyorsa dil dışında başka harç malzemelerine de acilen ihtiyaçları vardır.(...)

Pekçok kişinin gen testine sıcak bakmadığını biliyorum. Son zamanlarda komplo teorilerine iyice kendimizi kaptırmışken birilerinin bu genetik araştırmaları şiddetle reddedeceğini de tahmin edebiliriz. Ama Galileo'nun dediği gibi bilim inkâr kabul etmiyor, birileri 'hayır olmaz' dese de Dünya dönmeye devam ediyor.

Sanıyorum benim gibi merak yönü paranoyasından ağır basanlar biraz tedirgin olsalar bile "bir de ben öğreneyim atalarımın kimler olduğunu" diyeceklerdir."

***

Dağıstanlı bir Avar olan arkadaşımın mektubu burada bitti. Bundan bir süre önce ırk, kavim, millet ekseninde yazdığım iki makalede artık kan grubu, kafatası ölçümü gibi arkaik yöntemler ve bu yöntemler ile ilgili tartşmaların tarihin çöp sepetine gitmesi gereğini işaret etmiştim. Murat Mirza'nın daha sonra *"Türk müsünüz?"* adı ile yayınlanan kitabında [4] ayrıntılandıracağı bu yazısı, genetik ve biyolojik ilimlere mensub –aklıma gelen ilk isimler Prof. Dr. Turan Güven, Prof. Dr. Orhan Kavuncu- bilim adamlarımız tarafından dikkatle okunmalı ve etnik fitne ateşinin alevlendirilmeğe çalışıldığı ülkemiz için arz ettiği önem önce ilgililere ve sonra da kamuoyuna iletilmelidir.

"Genom Projesi" Türklerin Soyu'nu Tartışmalı Hale Getirmek İçin Değildir!

"CIA ve Türklerin genetik şifreleri" başlıklı yazısında Arslan Bulut ise, olaya, aile köklerinin bulunduğu bölge ile ilgili bazı hesapları da ima ederek, komplo teorisi denebilecek bir yaklaşımla bakıyordu: "Bu ekibin çalışması [Türk GENOM Projesi] hakkında elimizde başka bir veri yok ama, Amerikan üniversitelerinin uzun zamandan beri Türklerin genetik yapısı üzerinde araştırmalar yaptığını biliyoruz. Amerika'dan gelen bazı kişilerin Doğu Karadeniz'de "bilimsel deneyler yapıyoruz, burada salgın bir hastalık var mı tespit ediyoruz" gibi sözlerle yöre halkından kan örnekleri alarak ABD'ye gönderdikleri ve bölge halkının genetik haritasını çıkarmaya çalıştıkları biliniyor."

Bulut'un bu sözlerini okuyunca, konuyu, Türk basınında, gündeme getiren ilk isimlerden birisi olarak, "Bu satırlarda acaba gerçeklik payı var mı? Amerikan Üniversiteleri Doğu Karadeniz'in genetik yapısı üzerinde bir pilot proje mi inşa etmek istiyorlar?" diye düşünmekten kendimi alamadım.

Bu yönelişle yaptığım çalışmalarda çok mu çok ilginç sonuçlara ulaştığımı söylemeliyim. Özeti şudur: Bugün yeryüzünde yaşayan ve sayısı 100.000 kadar olan olan küçük

etnisitelerden tutun, milyarlık Çinlilere kadar hemen her halkın genetik analizleri yapılmaktadır.

Üstelik bu çalışmaların önemli bir kısmı, multidisipliner (çok bilim alanını ilgilendiren) ve multinasyonel (çokuluslu) bilim gruplarının araştırmaları halinde, saygın bilim dergilerinde neredeyse 10-15 yıldır yayınlanmıştır. Şu son bir hafta içerisinde, internet üzerinde arşivi olan bilimsel dergilerde onlarcasını gördüğüm -ve yüzlercesinin de künyesinden haberdar olduğum- bu DNA çalışmalarından hareketle vardığım sonuç budur: Konu genetik biliminde son yıllarda ortaya çıkan başdöndürücü gelişmelerin bir sonucu olarak gündeme girmiştir ve girmeye de devam edecektir.

Arslan Bulut'un ima ettiği "Amerikan Üniversiteleri"nin Türkiye'nin etnik yapısını bir ayrışma projesine dönüştürmek istediği" iddiaları gelince, konuya bilimsel yönden uzak oluşu ve millî hassasiyetler açısından konuya yaklaşması bu yanılgıya yol açmıştır diye düşünüyorum.

Konunun bazı Türk milliyetçileri tarafından sanıldığı gibi, "Türkiye'ye ve Türkler üzerinde oynanan bir oyun" olarak yansıtılamayacağını göstermek için bir örnek sunmak istiyorum: Ciddî etnik bölücülük riski taşıyan İspanya'dan ayrılmak isteyen Bask ve Katalan bölgelerinde, İspanya'nın DNA analizi tabanında nasıl bölünmeğe müsait bir manzara arzettiğini görmek için ilgili tabloya bakınız. İspanya'dan ayrılmak isteyen Bask ve Katalan bölgelerinde, bazı gen grupları %80 gibi yüksek oranlarda yoğunlaşmaktadır. Bu bölgelerdeki gen yapısının İspanya ortalamasından sapması %20-25'i bulmaktadır.

Oysa (az sayıda bir insan grubunda yapıldığı için istatistiki olarak, asla Türk toplumunu temsil etme niteliği olmayan) sınırlı araştırmaların ilk sonuçları bile gösteriyor ki; Türkiye'de Türkler dışında, hiçbir etnik grup için İspanya örneğindeki kadar belirgin bir etnik farklılaşma yoktur.

Etnik bölücülüğü bilimsel olarak bitirecek bu tesbitin ülke ölçeğinde yapılacak ayrıntılı analizlerle ortaya konması gerekmektedir. Bu çalışmanın tarih boyunca Anadolu'da en izole kalmış, -karışmamış- Türk grupları olduğunu düşündüğüm Toros Yörükleri ile Kazdağı'nın Türkmen aşiretlerinden başlatılmasının yararlı olacağına inanıyorum.

Konuyu ülkemizin hassasiyetlerinden uzak, ancak Türkler ile ilgili bir örnek ile tartışmak için bugünkü Çin Halk Cumhuriyeti'nde yaşayan ve sayıları son nüfus sayımına göre 104.000 (yüzdört bin) kişi olarak verilen Oğuz kökenli Salur/Salar Türkmenleri ile ilgili DNA araştırmasından vereceğim örnekle bu konunun daha iyi anlaşılacağını umarım.

Salur/Salar Oğuzlarından Avustralyalı Bilim Adamına Ne?

Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşı olan "Salur/Salar Oğuzları"ndan ilk kez haberdar oluşum, geçen yıl Doğu Türkistan'daki Urumçi katliamı sonrasından yazdığım Doğu Türkistan'da Demografik Asimilasyon" konulu makalem için, Çin Halk Cumhuriyeti'nin etnik kompozisyonu konusunu araştırmam ile oldu. O zamana kadar Doğu Türkistan'da yaşadığını bildiğim Uygurlar, Kazaklar ve Kırgızlar dışında Salur Türkleri diye bir grup da, Çin'deki Türk kökenli halklar arasında tasnif edilmişti. Bu Salur/Salar boyu ile yaptığım araştırmanın sonucu, benim için oldukça şaşırtıcı idi.

10.-11. yüzyılda bütün Oğuzlara Seyhun nehri boylarındaki atayurtlarını terkedip batıya doğru giderek, Harezm, Horasan ve nihayet Anadolu Türkmenlerinin yaşadığı yaylalara, ovalara yerleşirlerken, Oğuzların Salur/Salar boyundan bir grup Türk, bilinmeyen bir nedenle tam tersine doğuya doğru yönelmiş ve Türkistan'ın doğu topraklarını da aşıp Çin içlerine kadar gitmişlerdi. Sözün kısası bütün Oğuzlar gün batısına, giderken

Salur/Salar boyundan başına buyruk bir Han, kendi obasını gün doğusuna yönlendirmişti. [5]

Türklerin genetik mirası konusunda internetteki tıbbî kaynakları tararken, rastladığım Salar Türkleri'nin DNA analizi ile ilgili makale bu nedenle hemen dikkatimi çekti: "Birlikte yaşayan üç Çinli Müslüman grubun etnik kökenleri ve genetik yapısı: Salar, Bo'an ve Dongxiang." Makale özetinde Salar topluluğunun"Türk kökenli" olduğu da özellikle vurgulanmıştı. [6]

Makalenin künyesindeki bilim adamlarından, "Batılı" olduğu anlaşılan isimlerden Alan H. Bittles'e bir e-mail göndererek Salar Türkleri ile ilgili çalışmalarının tam metnini istedim. Bittles'in hiç gecikmeden gönderdiği makale, benim için çok ilginç verileri taşıyordu: Moğolca konuşan iki Müslüman topluluk yanında, Salur/Salar Oğuzları'nın genetik çalışmasından çıkan sonuç, yaklaşık bin yıldır Çin denizi içerisinde bir damla olarak yaşayan bu Türk topluluğunun, Salar Oğuzları'nın genetik özelliklerinin farklılığını ortaya sermişti.

Şimdi gelelim başlıktaki soruya ve diğerlerine: Salur/Salar Oğuzları'nın genetik analizinden Alan H. Bittles'e ne? Adam CIA/Amerika adına bu işleri yapıyorsa; ilgililerine, ancak ücreti karşılığında gönderilen bilimsel çalışmasını, Türkiye'deki bir tıp doktorundan gelen bir talep üzerine hiç ikiletmeden neden hemen yolladı?

Hadi diyelim ki, Arslan Bulut haklı ve "CIA ve Amerikan Üniversiteleri" Doğu Karadeniz'de olduğu gibi Çin'in Gansu eyaletinde yaşayan ve tamamının nüfusu yüzbin civarında olan Salur/Salar Türkmenleri ile ilgili de bir "sır"rı arıyor ya da bu etnisite üzerine bir proje yapacak; kendi vatandaşları üzerinde dünyanın en ağır devlet terörünü uygulayan Çin Halk Cumhuriyeti bu araştırma için Salur/Salar obalarına dalıp kan örneği toplayan CIA ajanlarına nasıl izin verdi? Bu soruların bugün dünyasını birazcık olsun tanıyanlar için anlaşılmaz geleceğine eminim. [7]

Sadece Salur/Salar Genleri değil, Sibirya Türk Boyları da Karış-Karış Taranmış

Türk Genomu projesinin yankıları ve okurlara hissettiğim sorumlulukla yaptığım araştırmada, sadece Salur/Salar Türkleri'nin Genleri değil, Tuva'larda, Teleutlara, Şorlardan, Hakaslara tüm Sibirya'nın -bugüne kadar oldukça kapalı gruplar halinde yaşamış- Türk kökenli halklarının, genetik mirası da üzerinde de çalışılmış durumdadır. Bu nüfus olarak oldukça az sayıdaki Türk grupları yanında İdil-Ural bölgesinin Başkırd ve Tatarları'nın genetik yapısı, Orta Asya Türkistan Cumhuriyetleri'nin DNA mirası da analiz edilmiş durumdadır.[8]

Ben, sadece Türk Halkları ile ilgili genetik miras konulu çalışmalara baktığımda binlerce veri ile karşılaştım. Bugün yeryüzünden yaşayan, hangi etnik grup hakkında araştırma yaparsanız yapın, benzer şekilde binlerce yayın ile karşılaşacaksınız.[9] Bu yayınlarda Türkiye'den, Türk bilim adamlarının sayısının bir elin parmaklarının sayısını bulamamış olması üzerine, oturup bir makale yazılmalı ama, yeri burası değil.

Bilim Adamının Çalışması ile Stratejistin "Psikolojik Savaş" Yöntemi

Yazımın alt başlığındaki *"Komplo Teorilerinin Zavallılığı"* ibaresine bakılarak, bu konuda hiçbir manipülasyon yapılmadığını/yapılamayacağını iddia ettiğim sanılmasın. Vurgulamak istediğim bilim adamlarının çalışmaları ile stratejistlerin "psikolojik savaş yöntemleri" arasındaki farkın fark edilmesidir.

Bu çalışmaların Türklüğün geleceği ile ilgili tehdit oluşturabilir hale gelmesi sözkonusu ise, bunu boşa çıkartmak da herhalde Türk bilim adamlarına ve -varsa- Türklük adına strateji üretmesi gereken merkezlere düşer… Bu iş kala kala, genetik bilgisi 30 yıl önce okuduğu lise biyoloji kitabındaki şematik bilgilerden ibaret olan gazete köşe yazarlarına kaldı ise, zaten bu

"psikolojik savaş"ı daha "kılıcımızı kınından çıkartamadan", işin en başında kaybetmişiz, demektir. Bu konuda, başta konunun uzmanı olan Türk genetik araştırmacıları ile -ülkemizde sayıları herhalde yüzleri bulan- tıbbî biyoloji akademisyenlerine çok görev düşüyor. [10]

Anadolu ile ilgili genetik mirasta Türklük payının sıfıra düşüleceğinden endişesi olanlara da iyi bir haberim olacak. Bu konuda yaptığım araştırmanın ayrıntısını geçerek şunu söyleyebilirim:

Hiç merak etmeyin; Anadolu'da, hâlâ çok önemli yüzdede; hem etnik, hem de kültürel anlamda önemli bir Türklük varlığı var ve başka hiçbir etnisitede bu varlığın zekâtı düzeyinde bir tablo arz edecek genetik kod birikimi yok!.. [11]

Allah, ata-babalarımızdan binlerce kez razı olsun!

Sonuç

1. Şunu bilelim ki, yakında dünya üzerinde yaşayıp da gen analizi yapılmadık yüz kişilik bir topluluk dahi kalmayacaktır.

2. Kan grubunuzu öğrenmek için verdiğiniz bir damla kandan onbeş yıllık atalarınızın soy kütüğünün çıkartılabilir olması artık bir şaka değil…

3. Son olarak, işin Kızılderililer bölümüne gelince, biraz kafa yoralım: Gen haritasını eline alarak Türk vatandaşlığına girmek için sıraya girecek, Cheyenne'leri, Navarro'ları, Cheeroke'leri nasıl bir törenle karşılamalıyız?

Yanıt vermeden önce, genlerinizi yoklayın bir…

---

[1] Bu konuyu haber yapan onlarca siteden, hiç de milliyetçi bir eğilimi olmayan, haber7.com'da 27.796 kez tıklanan haber altına 27 yorum eklenmesi konunun nasıl bir ilgiye muhatap olduğunun göstergesi oldu.

[2] Bu haberin garip bir tarafı, haberde konu edilen araştırmanın Human Genetics (İnsan Genetiği) dergisinde, tam 14 yıl önce, 1998 yılında yayınlanmış olması idi. Bugüne kadar çoktan kamuoyuna mal edilmesi gereken bu çalışmanın, Geçen hafta yapılan bir açıklama ile Boğaziçi Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nün Türk Genom Projesi sonuçlarının bu haberin güncellenerek sunulmasını sağlamış olmalı. Habere konu olan makalenin tam künyesini tıp mensubu ve konu ile ilgilenen araştırmacılar için vermek isterim:

Brown MD, Hosseini SH, Torroni A, Bandelt H-J, Allen JC, Schurr TG, Scozzari R, Cruciani F, Wallace DC (1998) Haplogroup X: An ancient link between Europe/Western Asia and North America? Am. J. Hum. Genet. 63(6):1852-1861.

[3] Dr. Hayati Bice, Irk-Kavim-Millet Tartışmalarına Son Nokta, http://hayatibice.net/?p=676

Dr. Hayati Bice, Aziz Milletinizi Merak Ediyoruz Efendiler!

http://hayatibice.net/?p=679

Dünyanın saygın bilim odaklarından National Geographic'in konuyla ilgili analiz ve grafiklerinin yer aldığı sayfa için bkz.

https://genographic.nationalgeographic.com/genographic/atlas_and_maps.html

[4] Murat D. Mirza, "Türk Müsünüz?", Yakın Plan Yayınları, İstanbul, 2012.

[5] Salur/Salar Oğuzlarının bir kısmının da Anadolu'ya geldiği bugünkü Türkiye'de yer alan ve Salur/Salar adını hâlâ taşıyan köylerden bellidir. Bunun için bkz. Yusuf Halaçoğlu, Anadolu Aşiretleri; Halaçoğlu'nun "Anadolu'daki Oğuz Boyları" için verdiği listede, Salur Türkmenleri en kalabalık Oğuz topluluklarından birisi olarak yer almaktadır.

http://www.anadoluasiretleri.com/Page.php?pid=29

[6] “The origins and genetic structure of three co-resident Chinese Müslim populations: the Salar, Bo’an and Dongxiang.” A genome-based investigation of three Muslim populations, the Salar, Bo’an, and Dongxiang, was conducted on 212 individuals (148 males, 64 females) coresident in Jishisan County, a minority autonomous region located in the province of Gansu, PR China. The Salar are believed to be of Turkic origin, whereas the Bo’an and Dongxiang both speak Mongolian. (Yazarlar: Wei Wang • Cheryl Wise • Tom Baric • Michael L. Black •Alan H. Bittles Edith Cowan University/ Australia)

[7] Arslan Bulut’un yazısında vahim bir iddia/yanlış daha var ki -aman ha aman-, Türk düşmanı genetikçiler duymasın! “Gen araştırmacıları, nesilden nesile kendini temizleyen genin sadece Türklerde bulunduğunu tespit etti. Diğer milletlerin genleri ise her nesil daha kötüye gidiyor. Bu sebeple, dünyada Türklerle evlenmek modası gizli gizli yayılıyor.” Bulut’un bu “iddialı iddiası”nı hangi bilim adamlarından referans alarak yazdığını merak etmemek mümkün mü?

[8] Bu konudaki çalışmalardan sadece birkaçının başlığını veriyorum.

Haplotype of Y-chromosomes in the Central Asia population; Contrasting patterns of Y-chromosome variation in South Siberian populations from Baikal and Altai-Sayan regions; Y-Chromosome Variation in Altaian Kazakhs Reveals a Common Paternal Gene Pool for Kazakhs and the Influence of Mongolian Expansions; Gene admixture in the Silk Road region of China: Evidence from mtDNA and melanocortin 1 receptor polymorphism; Genetic structure of people from the Volga-Ural region and Central Asia from data of Alu-polymorphism. İlgilisi bu makalelerin referans kısımlarına bakarsanız ilgili yüzlerce başka çalışmaya da ulaşabilir.

[9] Mensubu olduğum Karaçay-Balkar Türk topluluğundan bireylerin y-DNA analizleri de oldukça anlamlı bir miktara ulaşmıştır. Dr. Osman Çataloluk tarafından “Türk geni” olarak tanımlanan R1a, R1b yoğunluğu veren sonuçları incelemek için bkz.

http://www.familytreedna.com/public/KBalkarDNA/default.aspx?section=yresults

[10] Bugünün Almanya'sında, Fransa'sında yaşayan milyonlarca Türkiye vatandaşı, ABD'de yaşayan yüzbinlercesinin kan örnekleri ellerinin altında değil mi zaten? Dünya çok küçüldü ve bu dünyanın üzerinden Türk olmayan bir tek köşesi bile kalmadı artık!

[11] Aksi olsaydı, kopartılacak yaygaraya bir bakmalıydınız… Bu yaygaranın ulaşabileceği hacmi anlamak için de, birkaç gün önce -bir bahane ile- "Hepimiz Ermeniyiz" tabelaları ile yollar dökülüp yürüyenlerin fotoğraflarındaki suratlara bakmanız, genlerini deşifre edecek kadar keskin bir nazar ile bakmanız yeterli olacaktır. Aslında bu çalışmaların değişik etnik unsurlardan gelen insanlarımızda da, Türklük duygusunun kökleşmesinde etkili olacağına inanıyorum. *"Türk Kültürel Kimliği"* çatısı altında şerefli bir yer sahibi olmayı kim istemez ki…

KAYNAKÇA

Elmalılı Hamdi Yazır, Kur'an-ı Kerim Meali, Huzur Yay.,1998.

Nevevî, Riyazu's-Salihîn, Konya Kitap, 1999.

Ahmed Yesevî, Divân-ı Hikmet, (Aktaran: Hayati Bice), TDV Yay., 2008.

Alparslan Türkeş, Milli Doktrin Dokuz Işık, Kutluğ Yay. 1975.

Alparslan Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, Kervan Yay. 1976.

Alparslan Türkeş, Temel Görüşler, Dergah Yay. 1975.

Alparslan Türkeş, Yeni Ufuklara Doğru, Kutluğ Yay. 1976.

Alparslan Türkeş, Bunalımdan Çıkış Yolu, Yeni Yay. 1980.

Ahmet B. Karabacak, Üç Hilâlin Hikâyesi, Bilgeoğuz Yay., 2011.

S. Ahmed Arvasî, Türk-İslam Ülküsü, Cild: 1-3, Burak Yay. 2001.

Cengiz Aytmatov, Gün Uzar Yüzyıl Olur, Cem Yay., 1997.

Erol Güngör, Türk Kültürü ve Milliyetçilik, Ötüken Yay., 2010.

Erol Güngör, İslâm Tasavvufunun Meseleleri, Ötüken Yay., 1998.

İskender Öksüz (Ayhan Tuğcugil), Türk Milliyetçiliği Fikir Sistemi, Töre-Devlet Yay., 1978.

İskender Öksüz, Niçin?, Bilge Kültür Sanat Yay., 2013.

Hayati Bice, Hoca Ahmed Yesevî, İnsan Yay., 2011.

Hayati Bice, Türk Yurtları Üzerine Notlar, Akçağ Yay., 2017.

Hulusi Turgut, Şahinlerin Dansı (Türkeş'in Anıları), ABC Yay., 1996.

Nadir Devlet, Unutturulan Türkçü, İslâmcı, Modernist, Gaspıralı, Başlık Yay., 2011.

Osman Çataloluk, Türk'ün Genetik Tarihi, Togan Yay., 2013.

Tanıl Bora, Kemal Can, Devlet Ocak Dergah, İletişim Yay., 2002.

Tanıl Bora, Kemal Can, Devlet ve Kuzgun, İletişim Yay., 2011.

Umut Özkırımlı, Milliyetçilik Kuramları, Doğu-Batı Yay., 2005.

Yavuz Akpınar, İsmail Gaspıralı, Fikrî Eserleri, Seçilmiş Eserleri-II, Ötüken Yay., 2005.

Ziya Gökalp, Türkçülüğün Esasları, MEB Yay., 1976.

Ziya Gökalp, Türkleşmek, İslâmlaşmak, Muasırlaşmak, Kültür Bak. Yay., 1977.

Ziya Nur Aksun, Dündar Taşer'in Büyük Türkiyesi, Ötüken,2010.

DİZİN

NOTLAR

DR. HAYATİ BİCE’NİN DİĞER ESERLERİ

Dîvân-ı Hikmet / Hoca Ahmed Yesevî/
Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi

*

Divân-ı Hikmet'in Kavram Haritası /
Hitabevi Yayınları

*

Türkistan Rüyası / Post Yayınları

*

Lider-Teşkilat Doktrin / KDY Yayınları

*

Kafkasya’dan Anadolu’ya Göçler /
Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi

*

Annenin Rehberi / Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi

*

Hoca Ahmed Yesevî Türbesi / Kültür Bakanlığı Yayınları

*

Türk Yurtları Üzerine Notlar / Akçağ Yayınları

*

İşaret Taşları / Akçağ Yayınları

*

Pîr-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevî / H Yayınları

*

Yesevî Ata Öyküleri / KDY Yayınları

*

İnternetten Temin Adresi

https://www.kitapyurdu.com/yazar/dr-hayati-bice/8225.html

"Dîvân-ı Hikmet",
Hoca Ahmed Yesevî

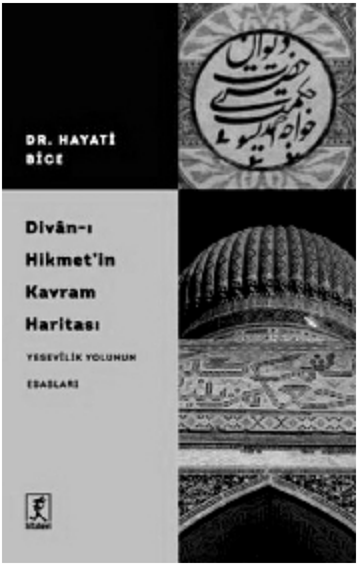
TDV Yayınları

Divan-ı Hikmet kitabında neredeyse bin yıldır Türk'ün gönül gözünü ışıtan bir ışık saklıdır. Bu ışığın hüzünleri her bir hikmetin satırları arasından süzülerek ruh dünyamızı aydınlatmaya uzun bir zulmet devrinden sonra bütün Türk yurtlarında yeniden başlamıştır.

Ahmed Yesevi'nin dilinde seslendirdikten 900 yıl sonra sizlerin eline ve gönlüne kadar ulaşan bu hikmetler Türkler arasında İslam etrafında örgülenen bir iman işbiliğinin teşekkül etmesine, hizmeti yönüyle Türklüğün manevi hayatında çok önemli bir yere sahiptir.

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/gunumuzun-ask-yolcusuna-divani-hikmet/382666.html

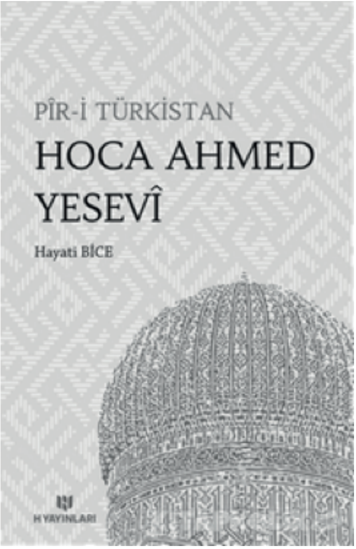
Divan-ı Hikmet'in Kavram Haritası

Hitabevi Yayınları

Divân-ı Hikmet'in kavram haritası, Yesevî irşadının önceliklerini göstermektedir. Divân-ı Hikmet'in bu akademik çalışma ile içerik analizine tabi tutulması hikmetlerdeki mesajların günümüz insanlarınca anlaşılması noktasında değerlidir. Hikmetlerde üzerinde durulan kavramların önem sıralaması ile tasnif edilmesi, Türk tasavvuf geleneğinin hangi temeller üzerine oturduğunu da gösterir. Divân-ı Hikmet'teki kavramların haritalandırılması yönüyle bu çalışma öncü niteliktedir. İnsanın yeryüzündeki hayatına yön verici öğütleri ile Yesevî hikmetleri dünyanın Türklerinin kültürel hayatını şekillendirmeye kıyâmete kadar devam edecektir.

İnternetten Temin Adresi

https://www.kitapyurdu.com/kitap/divani-hikmetin-kavram-haritasi/643816.html

Pîr-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevî

H Yayınları

"Hazret-i Türkistan'dır O… Ahmed Yesevî'yi, gerçek kimliğiyle tanımamız Türkiye ve Türkistan Türkleri'nin kardeşliğini güçlendirecek ve ortak manevî atamız Ahmed Yesevî'nin dergâhında kucaklaşmamızı sağlayacaktır. O dergâh, Orhun'dan Tuna'ya kadar uzanan bütün Türk yurtlarını içine alacak genişliktedir."

Eserin "Yesevîlik Âdâbı" bölümünde Ahmed Yesevî'nin kurucusu olduğu tasavvuf yolunun uygulamaları yer almaktadır.

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/piri-turkistan-hoca-ahmed-yesevi-ve-hikmetleri/355688.html

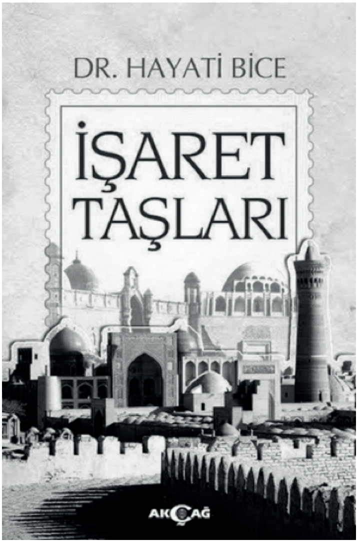
"Türkistan Rüyası",

H Yayınları

Komünizm sonrası Türkistan Cumhuriyetleri'nin durumu, Ahmed Yesevi Üniversitesi'nin kuruluş süreci, Türk yurtlarında misyonerlik faaliyetleri, Kerkük Türkmenlerinin dramı, Doğu Türkistan'daki asimilasyon, Yesevîlik yolu, tasavvufun günümüzde nasıl yaşanabileceği konusunda bilgiler, yaşayan Allah dostlarından tavsiyeler gibi bir çok konu yaşanmış olaylar etrafında anlatılır. Otobiyografik bir roman olan "Türkistan Rüyası"nda yazar, "Dr. Oğuz Karaçay" olarak, müstear adı ile okurla buluşur.

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/turkistan-ruyasi/361458.html

"İşaret Taşları"

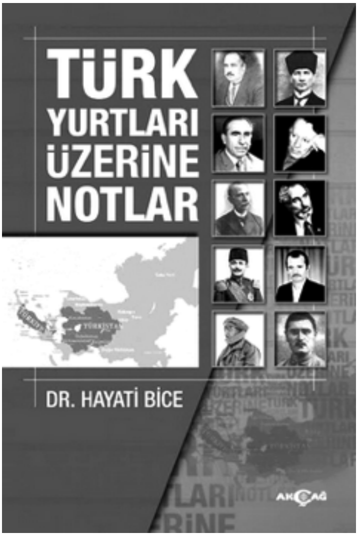
Akçağ Yayınları

"Türk yurtlarının ruh dünyasını aydınlatan kutlu kaynaktan birkaç rengi yansıtmak niyetiyle yola çıkıyorum. Bu yol boyuınca konaklayacağımız her bir ribatta, dergâhta, hankâhda, bir nebze soluklanarak "güzel bir yürüyüş" eyleyeceğiz.

Yesi'den, Buhara'dan, Semerkand'dan, Kaşgar'dan güzel kokular taşıyan esintiler getirmeye ça- lışacağım takatim yetiğince. Haddim olmadığını bile bile Hoca Ahmed Yesevî'den, Sultan Sencer'den, Necmeddin Kübra'dan, Şeyh Şamîl'den bahsedeceğim."

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=109355

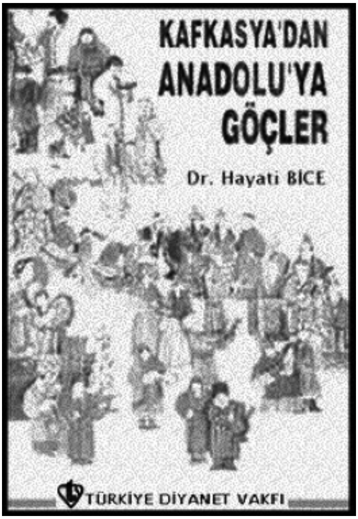
"Türk Yurtları Üzerine Notlar"

Akçağ Yayınları

Türk yurtları etrafında özellikle son yıllarda teşekkül eden literatür birikimi, ciddi bir hacme ulaşmakla beraber; konu, bütüncül bir çerçevede değerlendirilmekten uzaktır. Bu çalışma, Türk yurtları konusunda teşekkül etmiş literatürdeki bir zaafı karşılamak iddiasındadır. Türk yurtları incelemesinde tarih kadar kültürün, dil kadar ekonominin, bugünkü ilişkiler kadar yarınki gelişmelerin de önemi vardır. Bu dikkate alındığında tek tek bilim dallarının ayrıntılı analizleri yanında konunun bir bütün olarak ele alındığı çalışmaların da yapılması bir zorunluluktur.

İnternetten Temin Adresi

https://www.kitapyurdu.com/kitap/turk-yurtlari-uzerine-notlar/422530.html

"Kafkasya'dan Anadolu'ya Göçler", Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi

19.yüzyıl sonlarında Kafkasya'dan Anadolu'ya doğru gerçekleşen ve günümüz Türkiyesi'nin dini, etnik ve kültürel yapısında bile tesirleri süren göçler hakkında çok fazla şey bilinmemektedir. Bu kitap, göç olayını hikaye eden bir eser olmayıp bu 'muazzam vakıa'nın oluşumunda rol oynayan ve arka planı teşkil eden gerçeklere ışık tutmaya çalışması ile, alanında Türkiye'de yayınlanan ilk eserdir.

Günümüz dünyasının kısalan mesafeleri gözönüne alındığında, artık bize çok yakın olan Kafkasya'nın ve hattâ ötesindeki Türk Dünyası'nın bugünün anlaşılmasına yardımcı olacak verileri de içeren bu eseri değerlendirebilen okuyucu, Türkiye ve Türk Dünyası'nın yarınki ilişkilerini ilişkin söz söyleyebilmesi için gerekli donanıma sahip olabilme fırsatını da bulacaktır.

İnternetten Temin Adresi

https://www.kitapyurdu.com/kitap/kafkasyadan-anadoluya-gocler/8877.html

Ülkücü Hareket Üzerine Notlar

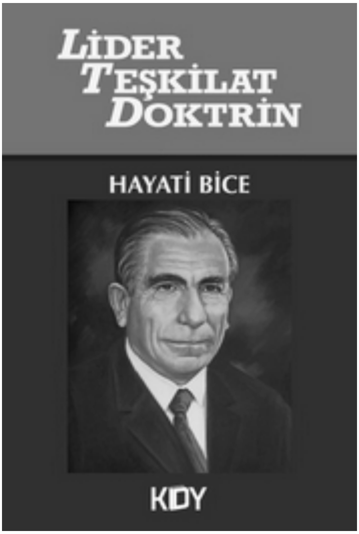
KDYayıncılık

"Ülkücü Hareket'e, kalıcı katkıları olacağına inandığım yazılarımdan, ülkücü ahlâkı ele alan değerlendirmemin güncel sorunların anlaşılması ve aşılması için önemli olduğuna inanıyorum. Ülkücü geleneğin önemli bir temel taşı olan 'şehadet söylemi' üzerine yazılanlar, geleneğin 'aksakal'larına maziyi hatırlatan bir uyarıcı iken, gençler içinse pusula olacaktır.

Ülkücü Hareket üzerine söyleyecek sözü olanlara bir çağrı olan kitabımın, Türk milliyetçiliği için de verimli bir tartışmaya zemin olması dileği ile..."

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/ulkucu-hareket-uzerine-notlar/400649.html

Lider-Teşkilat-Doktrin

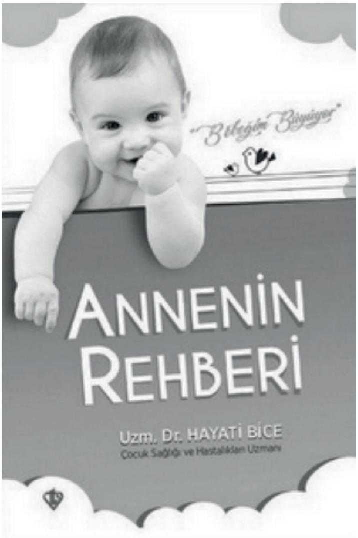
KDYayıncılık

Bu eserde sığ siyaset çekişmelerinden uzak durulmaya gayret edilerek milliyetçi siyasetin yarım asırlık birikimi ve "örgüt kültürü" analiz edilmiştir. Milliyetçi hareketin kurucu lideri Başbuğ Alparslan Türkeş başta olmak üzere, önde gelen aktörler hareket içerisindeki konumlarıyla anıldı.

Türk siyasetinin milliyetçi kanadının anlaşılmasında referans kaynağı hâline gelen bu değerlendirmeler akademik çalışmalarda aldığı atıflarla literatüre girmiştir.

İnternetten Temin Adresi

htp://www.kitapyurdu.com/kitap/ulkucu-hareket-uzerine-notlar/400649.html

"Annenin Rehberi"

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi

Ülkemizin geleceğini emanet edeceğimiz nesilleri oluşturmanın yanında her biri tek tek ailelerin mutluluk ve huzur kaynağı olan çocuklarımıza karşı yerine getirmemiz gereken görevlerimiz pek çoktur. Bu görevlerden başta geleni ise herşeyden önce çocuğun bedenen ve ruhen sağlıklı olarak topluma katılmasının sağlanmasıdır. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Hayati Bice tarafından hazırlanan bu kitapta, çocuğun doğumundan itibaren annenin bilmesinde yarar bulunan teknik bilgler mümkün olduğunca anlaşılır ve net bir şekilde verilmeye çalışılmıştır.

İnternetten Temin Adresi

http://www.kitapyurdu.com/kitap/default.asp?id=13823

ÜLKÜCÜ HAREKET ÜZERİNE NOTLAR

Dr. Hayati BİCE

- Ülkücü Hareket ve İslâmî Kimlik
- Ülkücü Gençlik ve Tasavvufî Yönelişler
- Ülkücü Hareketin Ahlâkî Yaklaşımları
- "İslam Ahlâk ve Fazileti" Sadece Slogan mı?
- 'Pozitif' Ülkücülük
- Ülkücü Hareket ve Pantürkizm
- Bir Asırlık 'Bozkurt' Çekişmesi
- 'Mankurt'laşmak Nedir?
- Türk Yurtları Neresidir?
- Irk-Kavim-Millet Tartışmaları
- "Millet-i İbrahim" Bir Soyağacı mı?

Bir asırdır tartışılan ve tartışılacak olan bu önemli sorular ve kısır tartışmalar Dr. Hayati BİCE'nin kalemiyle yanıtlanıyor, aydınlatılıyor.